

insititut kurde de paris

insititut kurde de paris

institute kurde de paris

اوژری ۱۹۸۷/۱/۱۹۸۲ من نهم که شکوای

هو الخویشوی محمد نجم الدین مولا دوزخیه

له شیو نوراقی محمد صالح آغا قرچی نهم جاری

دوهم بو که هیوم بو یسکینین نوراقی چونکه پریر

ماموستا مولا محمد صالح قرچی به من دو تو بو که محمد صالح

آغا نوراقی زوری هری و زورشتی باشی له ناو راهی

دورینه هندی وه سائقشی و کو نامه گانی شیخ محمود

وی شگلزه کاک به لام که هیوم بو مالیا به

خانی ژنی محمد آصف صالح آغا به من ووت راسته نوراقی

زوری له هیوم مولا به ناوی مولا احمد وه

لهاته مالان و نوراقی مولا به من ووت

برده لای طوی بو ماده بیل وای هندی لهینا به

که له م و نوراقی به لایو به لایو ووت نه مان

بو تینه بو (تحرکات) خرای و نه له منیش

لهوتا نهم نه وه شی سالی به ۱۹۸۱

نوراقی زوری تا یوسی مایو و نه ل نه م که شکوی

ماموستا نجم الدین مولا که پریر ووت بو وه

له ریشتی نجم الدین مولا نویسیه که ۲۱ تشرینی الاول

۱۹۲۷ له شری سلطانی دکتروه به نویسی

نیمزای له ساریتی به هری سور و له روها دو

موری له ساریتی ناوه وه

به كرم شفت ده سقا بوفه سینی دیوانی مولوی

کردوه . لایه ری به کرم به سه رهایی ریانی مولوی

به قلمه من نجم الدین و له لایه ری ۹۶ دا کوتای

به دیوانی مولوی هیناوه و له کوتای لایه ری به کرم دا
نوسینوی بی

« به کوهه کی یزدان ام دیوانه م نه داو کرد له

شده ی ۱۱ ی رمضان ۱۲۵۶ هـ ری که دتی

شده ی ۱۱ ی ۱۴ تشرین ثانی ۱۹۲۷ م

سمعات ۸ شده

دوای هندی شوه اوله خان نوسینوه

ناوی نجم الدین ملا له به لایه ری به کرم داو ده کو
لایه ری

۱۱۶ و له ۱۲۵۵ که کوتای به هیناوه دیوانی

مصطفی به کرم کوردی هیناوه له شده ی ۱۵ رمضان

۱۲۵۶ هـ ۱۹/۱۱/۱۹۲۷

له ده ده له لایه ری ۱۶۵ که نوسینوی بی: لیه داوا از له نوسینوی

دیوانی سالم نه هیناوه یونکه زور و شوه به کرم هیناوه

و نه ده ی بی نوسینوم و شوه ده سقا به شوه کانی نالی نه کرم به
« تشرین ثانی ۱۹۲۷ م ۲۰ ی رمضان ۱۲۹۶ هـ

به قلمه من بنده ی بی نه ده نجم الدین ملا نوسرا له سلجانی »

له لایه ری ۲۱۱ نجم الدین ملا به سه رهایی ریانی هدی نوسینوه

روای هندی شوه هوی هیناوه له ۲۱۲ - ۲۱۳

و نه لی له سالی ۱۲۰۰ هـ را هاتوو سه ردوینایی

له لایه ی ۲۱۷ را کوتایی به که شکو له که هیناو
و نه لی : رتکای

له هوننده وارانێ ته م دیوانه تکا ده کم نه گه فطا و
سهویم کردیم به چاوی مرکت به به خشی هونکه له آنی
پیشانی و ده که نه گه نویسم ته وه

د یانه بو مه تالیه ماموتای بیرین قه محمود افندی (۱)
پیشکه ش کره

۲ ی ذی القعدة سال ۱۲۵۶ هـ
۵ ی کانون دوه م ۱۹۲۸ م

له شای شیمانی به قلی بنده نه و انجم الدین ملا
عقور نوسا له ده وره حکمرانی هاتوه [غازی اول]

له یشتی ل ۲۱۷ دوه له یستی ناری نوسا وه به ده
هن قرلجی بو محمد صالح آغا له سالی ۱۲۵۹ هـ

ناوی محمد صالح آغا له سه رته م ده ستوو سه هدی له لایه وه
۲۰۱ ، ۲۰۲ ، ۲۱۲ ، و ۲۱۷

(۱) هه زه که ده له نه محمود افندی به مهلم لو و براده ری خیم الدین
مه لایه محمود افندی که ده گولاله ده براده بو کوری ده کوری
له سالی ۱۹۶۷ له یخانی یلده ۶۱ لایه وه عباره له به یلده جیرو ده
نویسن بیک نه له گل هه زه که کوری

ماموستا نجم الدین مراد صاحب کمالیہ و یار
کتیبہ کی وہاں نویسی

له سالی ۱۹۸۰ هجری لای مه لا فاتی زنی نجم الدین
له رانیه بوئوه ی بزانم لهندین شتی ماره یانا
دوت ده فته ریکی گوره ی پرله شتی له لایم م (له سالانی
مه فته دا بزانم دوتی سالی ۱۹۸۰) نه فته
له گول چه نه بزانم هاته بویکیسی عالم کان و مالی
میسی بیکسی و نه فته که ده فته ره که پرد
نیر دوریه میسی که شگولیکی مکوئم که شگولایی
دوس لای ریکی میسی که رسته تی نجم الدین ما بو ملا فام
داییم و دوتی نامی لهر له ده ره ده داییم هونم
نه گره شتی کانی له نیو روژه میسی به شو دینه خروم
و صرنا که م شتی له لایم بی هونم ملا نجم الدین غیر نه نه کرد
مه لا فام به ته نیو له زوریم دا نه زری بزراری و نان
بو ضلک دپیری و یاره بیک و ده گری و ضلکی خیری نه کن
و عقلی کزه و لهر و کو مه لا نجم الدین زور و زری له شتی

شعره شیخ ۲۱۶

۲۱۶ شریک و بار

سید احمدی نقیب ۲۱۸

نادی محمد صالح ۲۱۱ ل ۲۰۱ ر ۲۰۲ ۲۱۲ ۲۱۷

insititut kurde de paris

٩٨٨/٤/١٥ توغرا ابراهيم الوائلي الشكره الناقدا للفري

سیدناغا مامی محمود ناغا
قادر ناغا اهو پر ٥ برا (٥) پر

insitut kurde de paris

محمود احمدی محمود ناغا
و قادر ناغا سیدناغا (ابراهيم ناغا) پر

فہرستی کہ شکولی نجم الدین مہلا

۱

عبدالرحیم یوسف

لاہور	پہلے رہائی دہائی		شاعر	
	نہ لکھاوہ	لکھاوہ		
۹۴ - ۱		"	مولوی	۱
۹۵		"	ملولہ خان	۲
۹۶		"	عبد بگی کوہی	۳
۹۷		"	میرزا یاقو	۴
۹۸	"	"	صمد کاغی دہرہ پور	۵
۹۹	"	"	خانہ قوبادی	۶
۱۰۰ - ۹۹	"	"	فقی خادری دہرہ پور	۷
۱۰۱ - ۱۰۲		"	حاجہ قادری کوہی	۸
۱۰۳ - ۱۰۴		"	کور د مصطفیٰ بگر	۹
۱۰۵ - ۱۰۶		"	سالم اور خان بگر	۱۰
۱۰۷ - ۱۰۸		"	میرزا علی	۱۱
۱۰۹ - ۱۱۰		"	صافی	۱۲
۱۱۱ - ۱۱۲		"	موسیٰ	۱۳
۱۱۳ - ۱۱۴		"	شیخ رضا	۱۴
۱۱۵ - ۱۱۶		"	ظاہر بگی جانی	۱۵
۱۱۷ - ۱۱۸		"	عبد مختار بگر جانی	۱۶
۱۱۹ - ۱۲۰		"	سعید فوزی	۱۷
۱۲۱ - ۱۲۲		"	احمد فوزی	۱۸
۱۲۳ - ۱۲۴		"	رشید لاوہ	۱۹
۱۲۵ - ۱۲۶		"	وائی	۲۰
۱۲۷ - ۱۲۸		"	جمال عرفان	۲۱
۱۲۹ - ۱۳۰		"	علی عرفان	۲۲
۱۳۱ - ۱۳۲		"	سلام	۲۳

لایه	په رههاته زیان		ناوی	
	نیمه	هه		
٢٠٢-٢٠٢		=	عبدالكريم بهگه کرکوک	٢٢
٢٠٤-٢٠٢		=	میرزا عارف جاف	٢٣
٢٠٨-٢٠٤		=	رفیق حلی	٢٥
٢٠٩-٢٠٨		=	عولنی سلیمانی	٢٦
٢٠٩		=	عصام الدین عودلانی	٢٧
٢١٢-٢١٠		=	حمیدون ی کویه	٢٨
٢١٢-٢١٢		=	عارف صائب	٢٩
٢١٤-٢١٢		=	حامی توفیق (پیره مریم)	٣٠
٢٢٢-٢٢٢		=	فرامورز (سید سلیمانی)	٣١
٢٢٢-٢٢٢	جوار لایه رکه قووه	=	ملا ولفی ده فاندزی	٣٢
٢٢٩	٢٢٨	=	عبدالخالق اسیری	٣٣
		=	ووتنی احمد عیدی بهگه	٣٤
		=	صاحبقران جواب پیری	٣٥
٢٤٠		=	مصطفی پاشا یامکی	٣٦
٢٤٢-٢٤١		=	زیوه	٣٧
		=	خالصی (محمد کوری)	٣٨
٢٤٩-٢٤٨		=	شیخ رزاقا له بانی	٣٩
٢٥٧-٢٤٩		=	علی کمال	٤٠
٢٥٧-		=	احمد عیدی بهگه صاحبقران	٤١
٢٧٤		=	ده باره ی ٢ ایلو	٤٢
٢٧٦		=	شیری ناو پاریش	٤٣
٢٧٧		=	لافاوی سلیمانی	٤٤
جوار لایه رکه قووه		=	نوری	٤٥
٢٩٢-٢٩١		=	نوری	٤٦
٢٠٢-٢٠١		=	میری (سلیمانی)	٤٧
٢٠٢-		=	شکری (سلیمانی)	٤٨

په هاتنی زیان
نیمه

لا یو

۲۰۴-۲۰۲	==	۴۲	بیخود (ملا محمد)
۲۰۶-۲۰۴	==	۴۴	ناری (کاکه ص)
۲۰۶	==	۴۵	وه خای (ملا محمد)
۲۰۷	==	۴۶	حریق (ملا صالح ساپلاخی)
۲۰۷	==	۴۷	خانگی (ملا محمد)
۲۰۹	==	۴۸	سید احمدی نقیب
۲۰۹	==	۴۹	شیخ احمدی خیری
۲۱۱	==	۵۰	مصباح (عبدالله ساپلاخی)
۲۱۱	==	۵۱	زوقی (احمد بزرگ کوه مصباح)
	==		الدیوان عبد بزرگ ساپلاخی
۲۱۱	==	۵۰	قانع
۲۱۱	==	۵۲	نجیم الدین ملا نوی سرغود
۲۱۲	==	۵۴	ناطق (کریم هله نجی)
۲۱۴	==	۵۵	سید سلیمان نقیب
۲۱۴	==		حنا نقیب
۲۱۵	==	۵۶	صادق (سلیمانی)
۲۱۵	==	۵۷	مخلص دلیتره می
۲۱۵	==		(عاجی ملا روح)
۲۱۶	==	۵۸	شیخ سعید (باوکی شیخ محمد)
۲۱۷	==	۵۹	صالح زکی صاحبقران

ژماره سی لایه روک زه مان // علی بزرگ (نائبی ساپلاخی) ۶۱

ژماره سی لایه روک زه مان // عبد الخالق (آسیوی) ۶۱

اکمال حق بیگ بابان

۲۰۱

له ۱۲۲۰ ه و فاتی کردوه

له ۱۲۲۰ ه و فاتی کردوه

ایضاح المکنون نیکو ۱۲۲۹ ل (دوولار) و

شوی عرقان

جھان عرقان له خیر عرقان نه ده، گورده ده
ملاخه ده (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر)
له له (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر)
استو (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر)
مخبر (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر) (مخبر)

عراق
عراق
عراق

فہرستی کتبشکولی خیم الدین صلا (۲۱۷) ۱۹۲۸
 سال ۱۹۲۸ دالوای بی صیاء
 عبد الرقیب یوسف

لا یہ

بہ رہائی زبانی

ناوی شاعر

نہ لہناوہ

لہناوہ

۹۴ - ۱	X	=	مولوی	۱
۹۵	✓	=	ملولہ خان	۲
۹۶	✓	=	محمد بیگی کوٹھاسی	۳
۹۷	✓	"	میرزا یاقو	۴
۹۸	"	✓	محمد کاغای دہریہ	۵
۹۹	"	✓	خدیج قویادی	۶
۱۰۰ - ۹۹	"	X	خادری ہمدونہ	۷
۱۰۱ - ۱۰۲	X	"	حاجہ قادری کوٹی	۸
۱۰۳ - ۱۰۴	X	"	میرزا مصطفیٰ بیگ	۹
۱۰۵ - ۱۰۶	X	"	اسلم اورخان بیگ	۱۰
۱۰۷ - ۱۰۸	X	"	میرزا علی (مولانا)	۱۱
۱۰۹ - ۱۱۰	X	"	صافی (نالی)	۱۲
۱۱۱ - ۱۱۲	X	"	موسیٰ	۱۳
۱۱۳ - ۱۱۴	X	"	شیخ رضا	۱۴
۱۱۵ - ۱۱۶	X	"	طاہر بیگ جانی	۱۵
۱۱۷ - ۱۱۸	X	"	محمد خان بیگ جانی	۱۶
۱۱۹ - ۱۲۰	✓	"	سید فوزی	۱۷
۱۲۱ - ۱۲۲	✓	"	احمد فوزی	۱۸
۱۲۳ - ۱۲۴	✓	"	درستیہ لادوہ	۱۹
۱۲۵ - ۱۲۶	✓	"	واہی	۲۰
۱۲۷ - ۱۲۸	✓	"	جمال عرفان	۲۱
۱۲۹ - ۱۳۰	✓	"	علی عرفان	۲۲
۱۳۱ - ۱۳۲	X	"	سلام	۲۳

بەرهەننامە		ناوی	
لایە	نۆمەر		
٢٠٢ - ٢٠١	✓	عەبدولکەریم بەک کرکوک	٢٢
٢٠٤ - ٢٠٢	✓	میرزا مەرف جاف	٢٣
٢٠٨ - ٢٠٤	✓	رفیق حەسە	٢٥
٢٠٩ - ٢٠٨	✓	عەوێ سەیمانی	٢٦
٢٠٩	✓	عەصام الدیە عەودالانی	٢٧
٢١٢ - ٢١٠	✓	حەمدون عەکوید	٢٨
٢١٢ - ٢١٢	✓	عارف حەسە	٢٩
٢٢٢ - ٢١٤	×	حاجە توفیق بەگزە (بەرە مەرد)	٣٠
٢٢٢ - ٢٢٢	✓	فەرمانبەر (شەمە) سەیمانی	٣١
٢٢٢ - ٢٢٢	✓	مەلا وەھب وە فەندەز	٣٢
٢٢٩	×	عەبدولقادر عەسەری	٣٣
	×	وێنە عەبدولقادر عەسەری	٣٤
٢٤٠	✓	صەحەقەرەن جەواب بەگزە	٣٥
٢٤٨ - ٢٤٢	✓	مەسحەر بەگزە یەحەسە	٣٦
	✓	زەینە	٣٧
٢٤٩ - ٢٤١	✓	خەڵەسە (مەسحەر)	٣٨
٢٥٧ - ٢٥٧	×	شەخەرەزادە سەیمانی	٣٩
٢٥٧	×	عەلی کەمال	٤٠
٢٧٤	✓	عەبدولقادر بەگزە صەحەقەرەن	٤١
٢٧٦	✓	دەبەرەن عەبدول	٤٢
٢٧٧	✓	شەمە سەیمانی	٤٣
جەوار لایەنە (٢٧٧)	✓	لەقەوێ سەیمانی	٤٤
٢٩١ - ٢٩٢	✓	نور	٤٥
٢٩٩ - ٢٩٩	✓	نور	٤٦
٢٩٩ - ٢٩٩	✓	مەسحەر (سەیمانی)	٤٧
٢٩٩ - ٢٩٩	✓	شەمە (سەیمانی)	٤٨

سەرچمە قەتییان
هەبە شەبە

لایە ڕە

٢٠٤ - ٢٠٤	x	٤٢ بێخۆر (مەلا محمد)
٢٠٦ - ٢٠٦	x	٤٤ ناری (کاکە عە)
٢٠٧	x	٤٥ ٥٩ فاجی (مەلا عە)
٢٠٧	x	٤٦ عەزق (مەلا صالح سابلان)
٢٠٧	x	٤٧ خانگی (مەلا محمد)
٢٠٧	x	٤٨ سید عەدی نقیب
٢٠٧	x	٤٩ شیخ عەدی عەزیزی
٢٠٧	x	٥٠ مەسباح (عەبدولعەزیز سابلان)
٢٠٧	-	٥١ زوقی (عەبدولعەزیز سابلان)
٢١١	x	الدیوان عەبدولعەزیز سابلان
٢١١	-	٥٢ قانع
٢١٢	x	٥٣ نجم الدین مەلا عەزیزی
٢١٢	-	٥٤ ناطق (بەرم هەلە عەزیزی)
٢١٢	-	٥٥ سید سلیمان نقیب
٢١٢	-	خەن نقیب
٢١٥	-	٥٦ صادق (سابلان)
٢١٥	-	٥٧ مەخلەس رەبێزەیی
٢١٦	-	(عەباس مەلا عەزیزی)
٢١٧	-	٥٨ شیخ سەفید (باوکی شیخ عەزیزی)
	-	٥٩ صالح زکی صابقران

٢٠٤ - ٢٠٤ (٨٩ - ٨٩) (٨٩ - ٨٩)

٢٠٤ - ٢٠٤ (٨٩ - ٨٩) (٨٩ - ٨٩)

٦٠ علی بەکر (سابلان)

٦١ عەبدولخالق (سابلان)

در شهری ۲۱ شهری الاول ۱۹۲۷ م

و ۲۱ شعبان ۱۳۵۶ هـ - قلم

مکتوبه نجف الدین مدرّساری

ایمانی و سراسر ده

و ده مکتوبه نجف الدین

یار و ده مکتوبه

مکتوبه

مکتوبه

۱۹۲۷/۱۲/۲۱
عبدالمجید
مکتوبه
۱۹۲۷/۱۲/۲۱
مکتوبه
۱۹۲۷/۱۲/۲۱
مکتوبه

محمد ع. احمدی

مافی
امریک

نامرد منی ده ختی مقامات نه سره وی
تو خوا قطاری خوش به آبیا تره وی
یا خوا سوزد شورده بندیکی شنوی
تا خوا جه می خورد بغزلهای پهلوی
[۱ احمدی]

کم الدن و لا

محمد ع. احمدی

محمد امین کوری محمد صالح
محمد غاقر لاجی به

محمد ع. احمدی

س
نیز
به رش

ه
ر
هر
ن
ن

ی
ن
ن
ن
ن

ه

نور عبد القادر

insitut kurde de paris

محمد احمد افندی

کافی
نامریح

نامرد مغنی ده ختی مقامات نه شیره وی
نواخواختاری نویسه به آبیانه مولوی
همه خوانی سوری گیره ده سدیکی شتوی
تا خواهم می خورد بغزلهای پهلوی

[احمدی]

محمد احمد افندی

محمد احمد افندی شاعر

محمد احمد افندی شاعر
محمد احمد افندی شاعر

۷۷

دیوان مولوی

دی خاندان حوایی [عبدالرحیم] ه بود که بی له و شعر و ناموجوده به بیج ایستاده
 رضا ابو بکر بن مؤلف حوایی کی رازی به هوزی تادغ گوزین پیر خدزی شا لکوشی له
 سالی [۱۸۰۴] ه و له [۱۸۰۴] م له خانی حواسر و له دی تادغ گوزدا هاشو و سواد ه
 خوند داری به پنده واد هو اماره دل پسند ه به فقی نی له منزله و تانا فیر برده ه
 زنده علم بوده له [عقیده] باده زدا زورما هر بوده عقیده کافی له مهر دای هوزی
 هاد دلائیم کافی خواننده له چاپ دراده له پیش دای فارسی و عربی شعر و نثر
 به و دای معنویاتی [شیخ عثمان سرادین] قدس سره هوزی اماره کی درازی نقی
 هوزی رمانی لی دراده و به ردهی هنرهای معنویاتی به سرادین سراده هوزی به هوزی
 و حرمتی بگذاردی جافه ده هوزی کار هادگی کی خرد نگار که فای
 و عثمان پاشا بوده له تکه بگذاردی درازی به وار دوده شهرتی مولوی دوشیزه قادر بک
 و محمود پاشا بوده زورتر شعره فای ادن کویان کزرتاده و به باره ی اول
 دای مولوی زیاتر له جورستان بون که ایستادای جنابی احمد بکی حمه صالح بک له دوز
 همدالی له افغانستام ده هاتون شازور مولوی کجلی لی هینادان که دای عتیقه
 مولوی سنی هاتی کردوده به غیر خاتون سید محمد و سید احمد سید محمود و سید عبداله
 جو اکر دی بوده له جورستان به چه لکی براده تده تنه سید عبداله هاد
 دوده گواستریه پشت قمرای هیزن له دی سرشاه له دی وفاتی کرد و ه هاد
 وفاتت [۱۸۸۷] ه و [۱۸۸۷] م هاد جردوی زیان جناب هاد
 زمینی بک الی من خوم هوزی بو رانندی میان بالا و شکلی تنک دودادی
 هوزی هوزی او جاده جوانان له روایدا کوی بو هوزی هوزی هوزی
 هوزی هوزی دانه دانه هوزی و نیمه هنده بکی به معنی کرامای دلیاکی درونانی هوزی
 هوزی که کورده هوزی هوزی عشق و معنوی ده هات داری هوزی

مناجات

در که ی رحمت روی کهای کرم صلوات و سلام که ی که م ایستا که م
 و بر شری دیدار ده هم را و سر سره عی روحی خاتم را
 و سره عی نور جوش داسه ره و زور کوردستان پر شکا چه طوفانی نور
 و اعلم کتبخانه ی چند ملت داده هم
 بر بقیه شی درو چه کوی کوردستان
 ره ها این چه ده س نادان داسان
 خوانا سیه مولوی
 اصل مولوی

که ی گرد موجودی چه تو گریست ما ی پیدا لهر تونی ماسوا ساء
 و بیت تنها و حدایت موج و در یه شاسایه ظهوری ویت کرد
 ویت عی عالم به بقای ناست و ده ی گرد جلوه ی درین نشاکوت
 و جلوه ی تر پی چون و کله ی شاسایه قوم نمه بو له نه
 و کلم ده ی وصف جمالی ته ده مازم ده ی جلوه ی جلای ته ده
 و بوعادت سرده ی نگاران یه ی قنای یه سر خاطر پر خاران
 و این چه ده ی جلوه ی نم کردن اسم اه او تیغ ای که چی گردن
 و یه رادی ویم که رون چه ده ی تو بیداد دادگی به رون
 و او بلای به حد زاری به شو به
 به لای تو ضرر یار چه ده ی تو به

که ی موجودات تو یه به ما ی تنها تو بیداد ماسوا ساء
 و یه و عورت شیو یکی را بو ناسینی خلات خوت، خوت کرد پیدا
 و عورت عید یکی را اگر به جلوه ی به رون ی نامم
 و جلوه ی تر بچون و چرا یا سینی قوم لانا یه ۳ شکر
 و وصف جمالی ته ده بندم به جلوه ی جلای ته ده
 و عورت سرخوشی اگر ره وایه خون ریزی ته ده
 که عورت بی لوستن به ضرر
 که عورت بی لوستن به ضرر

و دے دیارن پہ بچہ تارن
صبح نہ توی شہ و خہ نو دکرده م
سوم
بیکس بکوس بگوش غم کشا کہم کم
نہم ہم یعنی ہا ہم مدد خبر
لوں
جہ حد بر شین ہر ہیند نہ ہم
یاد لوی زلف شیر نگار ان
آویہن و چہ صفی پیشا نیم
فکر دانی خیال زر حوا مان
اوتانہ دیدہ می و ما ہتر م ک
مطرب یہ کمان بالای خہم دہ مردم
سادہ تی تن خوی من دہم دہ دہ دہ
یا جہ گونای کرم آوان تر
ہر توئی و طاق داناد توانا
خریک کردہ دیم و لطف تو م
بید بردہم خجالت کردہم بویا
چون فکر فضلت پیردہ نہ را زو
بویا و عدالت فضلت چہ نیم بو
پیردہم چہ رخصت کردہم لامر دہر
ہر خجالتی و بویا فری تنیای تاک
بہ و فصل فراق خاطر پر خارات
از حد تا و ہم جہ حد و دہر ن
تو بو تر جہ من جہ پڑ انصافی
مسا روزہ روی دیم کافین کافی

دهی من دیاره په بختی تارم سرده ختی لهادین نه وېر
 صبحم له شنه وداپم په بختی تارم ای کرده ده ست عمری نمنینی
 پیستی طیلی گویم شتی یسا خا و خا ام سره و سره دورینه کړی جیاد
 پیری بانگ اکا پیم الی هه ست له ده رگای هستی نه ده ست
 پیستی کو ماده م ده لی ها خرم دانه ده ده رگای ری عدم نزم
 لیلیم لیلیه و قاصتم چه ری چه رده دارم له پارا نه ما
 یادی زولفی لول شیرین نگاران حیالی تاقی بردی ناز داران
 ادیان بویه لوبج نو ناد چه وغم نیم خمی ، خمی قه وی کما غم
 یادی دانهی خالا ککلی خرامان سه دای بلندی بالای نمانان
 اوتانهی دیدی سوما غم ام دانهی فرسیک به تا و دیرم
 بطلب و بالای چه دغم سوز دنا لای دل بود چه جفا
 سادهی لباتیم به دم ده ده دیر که نه دای بهم چند فرد ده
 ای خوی بیچون که دم فراوان لطفت زور تره له کوی گهای تاوان
 کرده دهی به دم نیم توی نیت ده لطفت له دست اوام سی ختم ده
 خالنت هیندم بچوک آه ده دهی منالم به اگا
 که فکری فضیلت به دهی به نادای
 پیریم جوانی حنه به نادای

نکست

آمه مولوی به سیاری نه خوشی شیخ آریزی کړوده که له سینه دوی والی
 [شرف الملک] بوده به که دره یه آ و لهی ده ردا ده خوی ام ناله ی خوی
 خور له لایسند بوده =

های محال چند جار اهل کرده تی چه ند شریف ولای یاران بردونی
 خرا ام جار سی چون اول جار نه ن آریز دینه ی دیگر یاران
 ده های شه دیویر نه و شب سحر را چون روی لکنا سم و آوا دهر

ساته تامل کر بدیه وره نگلی !!
بول کردن و سر هر هفته تارم دا
برجیش هیند پر زدن سعد اکبرن
ستاره ی تاله ی مینت گمازه کم
خانه گوشه ی اوج خانه ی شرفدا
طلوع و غروب صب ایوارا نه ن
لام من جسته م خلی بی حالس
بانے اد بالای طول عمر طرز
باغی محبوبیش چه سر داما
نیم نگاهش هوس دلدزیش
چین گفتن روی پیشا نه چون نیم
آدش هوردان لال بمانے
ده خیلیم شمال ده ی گشت ده رده ده
دل چه ده ما ده نگره و برده بے
وا چه کفارت بزن و بالات بو
مدیر نیرنگان چه شه و نم بین کیل
ها چه [بانہ] دایا س کفنه بے
۲ هر سندی چکر ردین لا ده
مدیا گما بیج ده رد گما بنا میاره
فلک داخ و دل جستم دا پردی
واتم سالت تمامت کردن
چیش ده های مریش نیند بختان
یه سوخته ی دبار مراد و هر دمن
سرو و ختی هستی ران فریاد من

ها

نیم

آنا موی آسمان ره نگلی
ده یس و سر بخت چرخ چارم دا
دگر دین بر جان شرفنا کترن
سده کی اوج برجی نازه کم
نور افشانی و هر طرف دا
معاش و نبات ده رده دارا نه ن
لال بون معلوم او نه او باله ن
نه شینو د باد صب بحر لاله
چه ده شومی دهد خزان آفات
نازد دلبریش چه خاطرش نه !!
چون زنجیره ی آ و شنوی نیم
بسی گوی حباب آوی سیوانے
شود و شش ده ی دوی سرده وه
دید و دانای رب را و ده ده ی
نصیب رقیب خال آلات بو
برساگون عرض که رقیب کی دو میل
دیار رب آزاری تو تنه بے
نور کی جسته ی و آره ده
۳ خار چه ناشی مفا میا وه
ری روی گیان جسته شیم ده ردی
یسا سنگارم همه ده های سرده ن
گیان هر نه آزار ده ده
یه گیان آریز زیر ده رد من
انها نه بین فلک داد من

یا خلیل ده خیل کی عده که رده ن کو شه دده رمان گردان برده ن
 نه مان و خربو که هم رای تون صناع دریزه سفر و خوانی ن
 هر کس شیفی به ریش آورده ن خجائیم رافع که رده ن

بویر چه تقصیر چه پیر چه بی

سی روزه دی دیم کافیه ن کانی

دوباره

دووری بالای تو کاری بکم که رده ن بزارم چه خوم رازیم دمرده ن
 آریز که ی طاقت دورن تودارو دهک سرق غصو و جسته ش بارو

[بو شیخ عثمان سراج الدین]
 قدس سره

بیری پال چه تو ز خاک می ناسوتی منزله ی سرب بر سر ملکوتی
 تشنه به وصف شانی و صفاتی شرف به فیض تجلای ذاتی
 نامی روح افزای شریعت یا و دان و مرد ملک دودیده ش سادا
 توی دهرون چه نور صفادایه رداخ بیخ شایم دانه روی ده ماخ
 ارو بگانه وردوتم زانی توی چه سادو نه دهر چیم دانی
 دهر رازی ده یاد خسته ی دلگیری یا شیخ تو دایم نقشی زو میری
 غولاسی کلام نوری دیده و دل ده وای ایس و نشی زامان به حاصل

سوزی حیاتم رسته ی دقای تون

ار وفات نه بو حیاتم چه کون

هر دو که نه ترجمه ی حالی مولوی دانو سرده مولوی نادای [شیخ عبدالرحیم] ام شومان هجوی
 فنا غدی شیخ عثمان و طویله ی شیخ عبدالرحیم خالق هه درامان به تقضای او پیاده
 که تیا بوده شعری دتوده و دهم چادی به شعری فرنگ نه که دتوده رگه ل اوردی
 له سرا سلوبه شعری اوان شعری نظم کردوده =

هر سوزی مراد من نادیاره ن

خدا یاد چه شعری ارض چاره ی من

هر نه و گمراهی من بی داره

داد چه هه دای بد به ستاره ی من

هری اول له سر مصرعی شیم هر ی دوم له سر مصرعی جواره م ریک خه سرده ام مولود
 خلاصی مولوی شعری ایران دگورد تمانه مولوی که که سی نه دیوه هر چه طبعی مولوی

نمایی زانویه و کرد و ایچدی هورمان و لاهیجی ایچانه ختی له یایه دورای اماشوی و لوی
 اند آهنگ دار و دنوازه اعلی یانه نه گورانده دا گه لی چار شوی او
 آخوی ننده ام دو بته ش هی آده :
 بالا خانیه چیم دیوانه کی توت باننا رخا ح آستانه کی توت
 تکه ش عاجز کرد خیالت تیر دا عازینه سا جاری پا بنه پیردا
 ادی نه گول لاهیجی وزمانی ایچه قرقی هییه ژیری کیشرا ده و له خواره ده نه لوی و لوی

جه = له ، یاوا = هات ، ساوا = هیئا ، دا = دای ، نه = نه ،
 وانی = بخونی ، بی = بو ، سوزه = سه وزایی ، رسته = پی گیشته = روان
 چیم = چاد ، بانه ناو = کلمه بات ، تکه = دلوپه ، تیردا = له ناویا ،
 عازینه = عزیز ، بهر = بی ، پیردا = پی یا ، پی وار = پی وار
 مولوی و رندی و ژودی و رهنان

[؟ اصل مولوی]

ناره صدای صلاش صدته رزون	نری جومادی دهماشی به رزون
می نه خم چون می نه خم اسیرون	می نه صفای خیلای دگیره
لولی ترایع دهی دهی مرد دهنگ	به آهنگی تار جود آهنگ
مرجبا یی طاعت پوشانن	لوی کاس کاس باده نوشانن
ساقی سا صد جار و نازت نازد	هورده و کلکها ننگ صدای و قنار
ظرسه ت نه روی خال جیای سرازیر	یالالت چون جام کچدارد مرز
تاره ت نه به دطره ی قظرانی	هویدا دینان شمس تیشانی
هلال له پای شه و نسیم بوی صافدا	بنان نه دشتق باده کی صافدا
هی هلال هی عید خیزد جیاران	ده غم گردی برهیز گاران

شادی ده در دل لای میخواراندا
 خفت به رو جرگه روزه داراندا

مزاره صدای مهلای صد ترزه
 می که خدی غم دهک می آیره
 بوله ی بلوری تراجم پرده ننگ
 سرجهای برگی طاعت پوشان
 ساقی به نازت نازم دهر دهر
 طره ت ل سرخال نادره دان لیره
 ستاره ت ل شمع و طره ی قطره ای
 لاله ل پای شمع نسیم بوی صفا
 بلبل آده مانگ با حشره دهر
 مژگه و ت لپا و لپا ده های برزه
 میخانه گیتی به کیر
 ترن غمورن آهنگ بی آهنگ
 قادی کاسی سیف باد و نوشانه
 مانگی و قنادم بوهرز که دهر
 دهری پالنه ت آوار گمراه دهر
 شکراد پنجهان عسی پیشانی
 دهر خله شفق ماده کی صفا
 زمهری صوفی گل شقی به برزه

شادی دهره دلی می خواران
 خفت پنجه هرگی روزه دان

بو آینه خان بارام آیت

دهر دوان دهر زمان جاری
 آینه چیت کرد تشریف نادر
 ایستیش دیدم چه تم ها و داده
 اُمرت طالعی اُطعن دانند
 تعویذ بند ریشی دله ی صدف ارم
 حافظ بوم عشق مستانی یا هو
 دینه ها دهره دظا هر آمان
 تو هیند نازکیت چه حد ویردن
 دیده به دهر ریشی ناداری بو
 صفات خجالت دان و جام جم
 کرد چه لام چه بی تشریف ماری
 دهر دت دا دهر دنت ماتم کرد
 هالای ناوشم به و تنه آده
 دوعای چشم زخم چه پیران مساند
 هر که می پاره ی هرگ و دهر آوارم
 بیجستی ندره و راهوی به با هو
 دهره له ی سرخیل نازک اندامان
 بینا یه خیال رانش گم کرده ان
 چه کوشه وینو تالیت جاری بو
 دیدی بدر خکسی دیش بد و چه

روحی مولی

دهر دهر تو ایشی نهی !!!
 آینه چیت به کردن تشریف نهی
 دهر دهر لام تشریف نهی
 دهر دت دا دهر دهر دهر دهر

ایسته شیش چاده درستی آج چاده رواد
 فرمودت بود خوت توتس چاده زار
 به لام به زور و فرمودی خوتان
 برگری له به ره ی جبرگی صد پارم
 کوفی هئاسه ی ستان یا هو
 ایه عاده ته که و توتس نادوان
 هئینه نازگیت له حد در چو و
 دید به دردی ناد یاری به
 جمالت جانی جبرگی خه چل کرد

بزر هر سر خوشم به تنه ده
 تو مهادیتوتس یا سا کرد
 و توتس تو مهادیتوتس
 قیانه ریشه دله ی آرد
 به به چه لده و ربا هو به با هو
 آگینا هدی شای نازک اندام
 بینا یه خیال ری لی گوم بود
 که کومیت ابنی تالیت کاری بی
 چادی بد عکسی خوی دیو لی ی کار کرد

زوم شاعر دیو و دیو
 کلمه مولوم که سندیو

اصل مولوی

رمضان طلوع جمع شاد شینی
 در دینه سوال آی زام سخته من
 غره غره ی او مفاک پی غیری
 و سر پنجه ی ناز با و ره دله رز
 سه آسا یاد کر جبرگی دید
 بوله روی دل سوز دجه ره و
 آخ من و سوال هر دو هم فریم
 غره ی او قبله ی من و یکاره ن

سوال شام شوم نامرادی
 به شوم سوال آی بد بخت من
 آری قبله ی من مفاک پی غیری
 های مفاک پی غیری و ش طرز
 یاران مرهم دهر دل و دره
 سفون اوان تکرار کرد و
 هر دو گر قنار اشی یله ده ردم
 دنام ایوه و کام اغیاره ن

= [سودگی مولوی] =

رمضان طلوع شینی
 در دینه دار سوال آی شینی زام تحت
 نازک مانگی سوال جبرگی ره هئان
 های مفاک پی غیری و ش طرز

سوال شام شوم نامرادی
 به طام سوال آی شینی بد بخت
 دوست دوستی من و غیر بود و نمان
 به سر پنجه ی ناز بینه لره و لره

یاد که دیندی من ...
به نغمی دل سوز آوردن سوزنه !!
آخ من در سوال هر دو هم درین

غزوی ادقبادی من جفا کاران
به نامی ایام دکامی عیاران

بهاره تشریف خالقا همان پای هر دو
هم جم سوستان طوق طوق سرده ران
دروی زان خان دایم نور و دردهن
به روزا به چای طوق تا تا درم
به روزا به چای دروی تا تا درم
و نه دره سجدی خالان فرضی کردن
معدومی غفلت تا چند در به چای
دل واده می به چای دره ران
هر کس دانشی بود نفا می نه بود
گرفتنی ده ماغ خاص دایم پر داغ
تو دایم دگر چه چند به چای دره
کو چند به چای دگر چه تو دایم

به هارو جانان وانه به هر دو ده
تپی و سنان گلی گولا لاله
له زان خیر اندا چنور لولی خوارده
به روزا به چای طوق تا تا درم
نیرگی به سستی الی ساکی به
و نه دره سجدی خالان لای فرضه
سرمشقی علقه یاران بو ایوه
که م که جوانی هات پیری برده ده
که دینه کیوان لاله و خالان
بو پیکه یانی عشق تو راوی بنارد
الیه رینه ده به م لاله و لا
ایم بینی دچادی لاله رکی
بو پیکه رینه ده به م لاله و لا
هر چای گلی به چای به

مددی تاکی و شکو بدوقی
 دل واده بزم بهارانه
 هرچی دانایی و مقام نبوی
 ده ماخی عشقی پاک امانت ده
 کوی بکوه لندی محروم
 هشتی صفا و شیش درده دارا
 شکی یک که و تن ز دکام نبوی
 رمی دل بهی چاک امانت ده

تو که اندوه بهی و ستد
 آخودوای توئی پسند محردیت د
 اصل بولوی
 بو جزنی قوربان فریوت

قوربان قوربان جزنی شادی یکن
 ده دست بوی و دست بوی نگارن
 می بوشی دیار و یوکل جینا
 هرکی گیان و کف پای نگارن
 سوادای سوادای هر اسانه که
 نه چم سوردهی که رد بالا پالا
 مرد پی اوسادوی بیدریغ که ست
 پی قوربان کرده ناله نی رنگ به
 ساتوش من بره و قوربانی که
 اوسا توش پی ویت خیرت کرده بو
 مددی بد بخت ناعم به
 قوربان نه شیو چه عیب باری بو
 تو پاشکسته ی برد هردهی دورد
 دست نه که ردن روی آزادی
 خیر پاپوس و پاپوس خاطر دارا
 دهی سردهی ارواح دل خگینا
 هر یک قوربانی وفادری دست
 محروم چه که و تنی بر آستانه که
 نه پی گیان قوربان جزنی بالا تن
 بسم الله و اکبر ده دست دین که ست
 چیش مبد آر پی دهی پی
 و قوربانی رای رتای
 نیس که هم ترزوخ دردم ده
 رای من به دولت خیال خام به
 فدای پسندی رای دوبر بو
 چه کم کور مینت تن رخر رنگ زور

خیالت که ردن جردی نادانی
 چه لایق و تون روندهی قوربانی
 مددی بولوی

قوربان قوربان جزنی شادی
 دست ما چکردنی خوش نگارن
 بر بو قوربانی گل جینا
 یکی جان فدای ری دلداریکه
 دست لاملان روی آزادی
 به ما چکردنی خاطر دارا
 سرفدا که ری دل خگینا
 یکی قوربانی ده فا داریکه
 مددی سایه ی آستانه

نه چادی بگره بر پیت ریز راده
 هیند چاده ری ی گمانه بسته دور
 سا بوام جرنه که دا قور با نه
 ناله ی ناله ی نه ی ره لگی وه ک بی
 بر تو خیر یکی قور بانی ده بے
 معدومی بد بخت کار ناته دادی
 قور بانی ده بی له عیب به روی
 تولا ق شادی به روی لهر روی دور
 تو که کوی در و تنه ی قور بانی که کوی

در بانی هالتر بر راده ۱۱
 و بسم اللهی تو ۱۱ اکبر
 بیکه به سر که رد او بالا جوانه
 چی ده بی ادیسی قور بانی توبی
 بو ضلی مگر کی آ سانی ده بی
 هیتا له بی چه در خیالی خادی
 مدی بندی ری دولری بی
 چا کویر دلا و ز دانه که تو زنگی ره رد
 لای خواش بد بخت و خوا به داد جوی جوی

اصل = [مولوی شینی خالو هم خوی انا] = مولوی

خو لهنیت نه دیم چه داشه چیکرد
 دیده واده ی سل لهنی لهناده
 ده کی ره لگی بازم سادی بیره لگی
 ده کی واده شینی ده کی آ مای ده خیر
 فانیای صیت سرا و کوی ستم
 چه ده خاتون دلته ش چه شادی کیله
 نه ویم و بره ی غنا کی ره شته

خالوت جها کرد یه کار بی تو که رد
 دلته ده خاتون به زم نوشی زده خادون
 شادی با سبک باده ختف دلتی
 شه و قه دتوق بای تاکه ی لهر دای سیر
 معدومی بر کوی سرا چیره خه
 به لیلایت بو یه وفاد میلین
 جینی شت ده شت پای شته سر
 دل کتاب جم جام ختم ساتی لهنی

هام راز آخ در داخ ناله نه دای نه ی
 تو آلوده ی به زم جگری هم ده ران
 او سبون شفته ی برداخ به برداخ
 او شنه ی رای حوال سای کردن کرد
 کیفی می صحبت کردی هام فردا
 توبی شوی باد یلاخ نه در داخ
 تو سیراونه پای بهرامانی

نه لاک سر برزان کو هسار له مردان
 چيشه آرايشي سرتا و دامان
 منيا چين چين چنورنه گمان
 سنوي بای گمان او نه بو پي چيش
 نسيم بس بو بر بکوساران دا
 سنوي او نه رزه او نه بو پي چيش
 خال خاصان به آن هر باره لبوبان
 او نه پي دل او نه بو پي چيش
 ده خيل هاي ده خيل عالم کي گياني
 مرگ تو هر چند تشریف بدهني
 گمان دوست گمان رفيق رات
 هلي روزه داجي خوا نه گرده
 باده ي به واده ي قنار دهرده بو
 تادل به لذت ديت ناکام بو
 جسته ي خسته ي خار به ودايه خه جل
 چگرد و فرست شانا موري نه رد
 به شيطان جه دغ وقتا نه مردان
 مرخالوم و عزم سیرتان
 تو خوا تا تم بر هاراهي بفراوان
 هاراهي بفراوان او نه بو پي چيش
 بهر شانه ي دلا دياران دا
 له رزه صده رزه او نه بو پي چيش
 هيلانه ي دلا به هر شيو بان
 وانه پي دل او نه بو پي چيش
 ديت نه ي خردا تنه نه زاني
 ترک خطه خاک جستم کرده ي
 سوره ي بنيايش نوزده کي پاتن
 خمد و فاديش به ورده به ورده
 شرط بوجا مين شرط ياران کرده بو
 اوده و فقه نوديت جه من حرام بو
 باس بو تا که کي اي دل دهي دل
 عري به آقا ويرد گوزر

زحمت خلاص بو چي دوری دهرده
 خالوي آقا
 اي هوتا بوي عمر دير ده

روحی مولوی
 بوج غوغيه کويت بوم هلي بد کرده ده
 دلا سادهي حبه جوشي خونيا ده
 خوشي ره گلي لاج و ده به دره نگی
 خوشه واده ت چولای تو لمان به خیر
 له به خيلي ميت سادکوي
 مه و خالومت لبای جوي کرده ده
 دلا ده ي واده ي نوشي زوخا ده
 شادي باس به فرودل تنگی
 شه و قه به طوق به تاکي هه دات سر
 معدومي به رنه طوق سر ختم

چه دو ختم سادیت داله دلدای
 او چا و به کلی غناکی ره شته
 هام راز آخ و داخ و ناله نوای
 تو آلوده ی بزم کلی هام ده دان
 او سبوه سردوی پرداخ به پرداخ
 او تینوی حی چول سای گردن برگرد
 ملاک سر بر زان کیو که او هرد
 بوچ راز و نه ده له سرتما به به
 ده لرینه ده جنوری کجا دان
 شنوی بای کجا دان او نه به بوکی
 کمال نه شنی به کو سارا دان
 شنوی او برزه او نه بی بوچی
 خالقا صاه به آله هر تم به لیون
 آنه بودلی او نه بی بوکی
 رخیل صد ده خیل خالو که ی گیانی
 هر طی او شرطی یاران ایران
 تامل له لذت دینت ناکام بی
 جسته ی ختمی خار سه درایه خجل
 چپگرد ده تی کرد به چلو چوبی
 دهنی بوی بو هلا تو دارویی !!

رحمت رستگار و پیری سرشته

ناله یته ده عمری نه شته

کلمه

دسته

آیا

و خدمت آریز سریف بحر ده بو
 نالبد تنها چون را بر سر
 دیت باونه ده های نیم ده خلق
 دیت دیت آسایه بشو ورا ده
 وردی گیر و لول صوب هفاسی و
 عرض کر نک جاری و صدور و
 مواته مورو خم دکره و
 غافو عکاسی بالا که ت
 سمندر لانه گیر و تیش
 دوریت جاری که رد ایندیم ایند
 قدح ره نجه که مردوتن آ
 لاکم دیده دل نه شان و ز

دل دیار نیمه های کزده بو
 چه دده مداین داد و کای برون
 پای دل سوخته ده هر دانه تخت
 گیمای پرهی من دل نه دده ما و
 سیاروت و جوشی کزهی تاسی و
 چون یادای ولای بالا عرعر طرز
 گلزار دهی به چینی ایسی چه
 چه ایسی دوری مخرمی بالات
 دل لکینه جوشی گرم خان هاتیشدا
 فوات بم آریز جبین پرهی گمل
 حال جینه تنگ ترین نیم
 چون جسته خسته ضیانت مایه

دیده سوردهی تون مالکیت ناسان
 جادل جای دهر دتن نیشان خاص

سادهی

هانای بو خدمت آریز بر دبی
 چون بنا به لدریم لبر ای
 هورده نیم بگری ده خسته
 هر دلی یا خلیه ایس یا نو تو
 دیس که سوتا جاری نامینی
 سمندر لانهی خوی تیا کرد و ده
 بوم داگیر ناکری نه چا و ونه دل
 وره بانه لای سیرکه هانا

دیار نیمه آری نهی کردی
 خستای هادار برم بولای کی
 نیس به سوتا دهردهش زده خسته
 بگریه ده خوت بچوره لای لیل
 سزاره له دست چا و دلی خوی
 چا و لرامی که تو نابینی
 کورده ده روغم وای گریه تو و
 گیمای فوات بم جبین پرهی گمل
 بگره فریام آمان هانا

چا و آشته ده که به د شوی و دیشی حین خود پید را بورد

بگو دیده دل بیه سر دشت
هر دو ندهی تون باله ده ست نه بین

اصل

جوشی کوره ی میل دستانی بین ده دیشی هادی فرد زستانه یان
آسایه بلور بند پنجره ی کاوان ایستاد ایست دهشت و شادان
دروی برد آدست گرد گوزه رگالهی دوری آرزویش دل آه را هی
های نه دل لوا آفایش بی بند گیشی بیهشیم کوشیه ن
نیم پنجه ی پاتار سردشیشان بدارش و دل توی دهرون ریشان
شون هان نه ی سر دشت سازان بی دل چه هر سر برزی هر س دیدم میل
شون چون باوای دهی دوی سرده دهی بی سنا بال دهی دو فرده ده
بالا خانیه ی چیم دیوانه کی تو ایستاد و گهل آستانه کی تو

نکته ی عا جز کرد خیالت یسار

سراچی

آرزو جاری با بنو پیشه
جوشی کوره ی میل دستا نانه ده وای به هادی فردی زستانه
آسای بلوری هلدیرکه دکاوان آوینه ی راگرت له روی شادان
بفری بسین آرزو غنا که دو که لی دل چو آه توش را که
دل و دیوه بوم نایه ده نیم کو یچی بکیرته ده
بچور دلاک لیل مه لی بوری به هر گردی یلی فریسی کی ی
نیم پنجه ی پیت اگر ته زیوه نه خیره دله ی گهری غم دیوه
چو نه خدمتی له م دیوه سرده ده بار سزه ده سم دو فرده ده
بار خا سی چا دیوه ده گله بان خال آستانه کی تو

له تا و دلو به خیانت رو بر بو
آرزو ساده ده به ی کی ای سو

شورای عاشوران دینا بن ش
 او خرابی نه چول شام عدم
 آوینید گرک و اسیر برده
 بازارده واده عامه لالت ساقی
 روحسین آسا فردا که رو بو
 ام سال نه دهار چون خزان سرد
 مه شیو طالای من غلاف انگیز بو
 دل و کجازی چیکرد بازیش دورد
 بوی غنبر نه توی ده ماغم دور کرد
 نه یی و بی به زم یاران جانی
 چون مزاق تالالت جه که دیه لا وه
 یکی یکجار من تاد تو مه
 دوریت دیاره چند صاحب ایست
 هر چی مه وینون شیوی تو پیشه
 راهی نوبو عالم شیوه
 جانیه و راحت نه رو دل شام
 چیشا دوغیر گساده نه وشی بهمن
 شام و دیار طرز که بالالت
 بنوم حسرت دوردی جیا بیت
 در حرکت دیدم هام نه گوزر را
 محرم اما محرم شمی دست
 من نه کر بلبل سارک قاتم د
 من زاده ی زیاد خم بغیر کرده
 هدی بگره فانی وه بدو باقی
 داخوم سر کجوا لاشم جه کو بو
 برگ و ورد باغ عدم برد از ده
 دهر نه کی کی دی بهار گولر زبو
 جفت آره زو که رد چیکرد تاک آورد
 فر شس آورد هه وای دیان دورد
 جام صفا مندن به ی زینده کاه
 بو شیرین یکه دود
 او یک لا ونوم یا و
 توی دهر و خواریت و ریت
 دل و هرتیه حسرت دکان
 هلاش شیوی ابروی توش بوس
 شه و زلفت و روت موزا و یادم
 سیر شان آزار بنایه چمن
 ادیده ی مست او خالی آلا ت
 نه چون بیس یادی تنه یایت
 شش رام لای تون آرو نه فردا

منظر مقامی دهر دم ناچاره
 ساقیا جامی دوست انتظاره

شورای عاشورا بری هاتہ رود
او خرابے نہ چول شای عدم دا
ادیزید مرگے بر دی بہ آسیر
وادہی ماملہ کی بازارہ ساقی
روی حسینہ بیانیم لی بے
ام سال نہ دہا لریم بوہ خزان
اٹھی بختی مع رہی بنوی
دل کہ کچھازی بازی چیلدا
بوی عنبر لہ توک دہا خانہ ملا
نہی جی بی بہ زم یارانے گیانی
کہ عیشم تال بولہ لہ مولای
یککیان جاری ہم توی نیتہ وہ
دوریت دیارہ چندہ نہ حتمہ
لہر جی دہ بہنم توی تیا دہ نوی
کہ مانگی توی هات کہ شکمہ نہ تہ داو
بہشہ ورہ حتم نہ روژ دل شادام
شمسہ دونیرسی وہ نہ وشہ لہر سی
اودی نیتہ بیر بندک باللات
منیش نازانم دوار درم کہ

دختر ہا شرم رود
سازد برب ساری فاقہ
سہرہی زیادہی خم خستہ
ہدی بہرہ فانی وہی بدہ باقی
آخو سرکہ کوی دلا شہم کہ کوی بے
گلای گول غونچہ بر دم بوہ رانی
کہی کی دی بہار گل لہ لہ ریخت
خونی دیست تاکنی ہینا بہر
فرستی ہینا هات لہ دای و
خوشی جی ماوہ بوزندہ گمان
توہ میری بے دونہ وای
ادہ لای لایہ ہم ہینی تہ وہ
دہر دیکی ترسم لہ لا گنہ
سر لہ نوی دلم دہ خور پے
هلال بروی قوم دی نیتہ بر جا
شہ ور دلفت روژ روتی نہ
بویہ چادی معہ لی یات تر
اودی بہی مست او خالی آ
دہر خدمتہ سرو

نظر مقامی گرم بہ جی
ساقی نوش جامی دوست چادہری

147

روحی مولوی

[بقیہ مثنوی عنبر خاتون] مولوی

مولوی

میرت نے حکما مایہ وہ
خبر دی سب کو وہ

اگر کسی بر دایه محبت سزای
 نه هوقه سزای قولله شایه بود
 اگر به یادی وصلی بایه بودی
 اگر نه و بیری یه اونی نامری
 استب زانے برگه دوری اواری
 اگر آزای بتوان
 دورت به هات خوش بکرو

سوی

اصل

هام سهران آفات آرندن هوسم
 چمان زرهی زهنگ زه داری می تو
 هانا قافله حج داده ده خندان
 نه رای تجارت امیر و ده لی
 سانه قافله کمت سکن نه میر بو
 گیر ری بار هرسم موج دور و
 بانس هنام سم جمع ده نشی دور و
 ام جارسواری مژوی جوشی ده دم
 و به دو بادی منی جگر
 فیاسی قایش پوسته کی حبه
 رهکی تنه تالی تال داده سیونک
 زهنگ دله ی تنک زایلای صد رنگ
 وزان نه گردن برز پیشی آهنگ
 مدیاعلی پی سفر کر میل
 بلام هر خاکی چه دآستانه که است
 رحمت بوداری بسته ی باره که است
 چه زرهی اوزه نگ چون خرداره
 پیر سوآ زیز پر دفاو نیست !!
 بازارهشی که ساسی رای بنده رهشی بند
 و بازاره دا و بانگه به شه رم
 بلام چه تأمیر جوشی بوتی دل

سدایه ده شه میونه کو
 دهنگ قافله ی بهاری می تو
 تنک داری غم خلی ذلیلان
 مایه شوره واج بو عباس و
 کیسه عرضه دارم سفر خیر
 سحرای میوان تمام هوس کرده
 بخ کرد قطار آت بو ری و
 سرنو کتم آخ سوراخ کرده ام
 بورازده تا تاجه دالان یک
 ملحق ی چله ی پیشی
 بغرمایان باران بدون تنک
 همدنیای تاهنگ ریشی غم کو
 شود و دهنگ فرسنگ و
 منزل اؤ منزل تا منزله یل
 گرد سوخته ی گمان هراسانه که
 نه بود پاشیل یات قطار که
 سیو و شاشی نه سوز دیا ره
 کوه تجارتی سر قافله
 کسی نه نه فاجا سر طایه
 نه گیلد و موت ذرایله که
 دمی هنام سی دور و

سرد
قافیه م تا قاف قیامت لنگه
جگه ی پاره ی گیاه ی اندازت سرد
ماه لای پاره ی گیاه ی و ترش
قافیه م تا قاف قیامت لنگه

روحی مولوی

که بیلا ز روی اوز فکده بی
ده یتو آزانی خان و ان گه یتیم حب

فرمود

دو دهانی زامان در ده که می
را حتی چندی مینت
نام و هدی خاص دوست
ره و بی بزرگیت به جا آورده
به لام بنایم دوسته که یگیا نیم
دلتم و صوبت میل تو شادون
خوشی من مرهی دیتو وایی تو
پی تو خاطر من بگشایی خارون
ده رونم دایم چه غول کسل تون
لهر گهاویم و چه م شیوهی بالار
آن گشت و هی و کجا مرانیم
دورن من ایستاده دل دورده

هوام رازی ناله می
کسی دلای پر به
هدیعت آشی خنیا می
شریب نوازی ظاهرت
نمی یاری به شرط نانی دزد
ای تعارفه به لام زیاده
سه دایه و عجباز آرا گیلی تو
توزینده گیم چون ز هر
حیاتم و حقوق هده وایل تو
بوسام توز پاک که رد یالا که
آن گشت هدی شادمانیم
حالت سنگی بار خوارم
دورن من ایستاده دل دورده

دورن و صودای دوریت به ریش
سوی آی حکم به سر و قام چو جیش

دو دهانی زامان در ده که می
ره حتی چندی مینت بارو نیم
کجا غزو دیاری دوست گری
شیوهی که درویت به می هیناده
به لام بنایم دوسته که یگیا نیم
چونکودله که به مینت شاده
نه خوازه لام آرا گیلی تو
بو توده رونم پراشی خار
همیشه دلتم بو تو بر خوینه

هوام رازی ناله می
کسی دلای پر به خار که
سر نه وازیت هینا
نار داریت خستون
یاری سپاه نانه
ام رادرو عم له لا زیاده
سه دایه و فنی دار و تو و
به توزینده گیم لا راری
مرحبای حکم له لا و ک جوی

اگر خوی کرد و چاوان تو م دی
اورینه ت موقی دلو دینه
وادریت چرای کور اندوه ده
دی خیم بالای چاند و ده

اصل
هم تاریکی به دیم من تنگی
ای خاتم بسرد یاریم بو چیه
مولوی

مولوی اوسا چادی کور بو بو
وختی چیم چیم شیه ت دیار بی
ایستایلا گرتنه دو دیده
ایستایلا گرتنه دو دیده

مولوی

اوسا چاوان چار شیه ت دیار بو
ایستایلا گرتنه دو دیده
ایستایلا گرتنه دو دیده

مولوی

اصل

آزیر دیارون کوچی دوانیه من
دوله تته کی وصل پانه زه والی
سلا م وکی کردا لتفاتی
یا یو دهش دهش شوی رازه کت
که هم خرفن را خیلی دورون
زده کی دینیت تو شیه چیم مینت تو شیدل
به خنیه کی زانو چون جوی دینای باری
من شوی نالام جوش آورده بو
یا ناسته بو سیل دیده من
جینت زحمت نگهام که شابو
یا کرده بو دل دیوانه ی دل تنگ

یانته نار دمی توری پیلادت
 تو لیم بپورده من ز دولت پروردم
 ده که کل بر چادی کوری پینادت
 چکد هر صلی به دور عا
 تا نکه لیم به بهانه
 اگر نه شهبان توب سلامت
 دیده نی دیدار که و ته قیامت
 مولوی

چرخ هر او چرخ تا آورد و برد
 دایم نرم شیرین خسرو و هم د
 شهرت نامی نام حاشی کرد طی
 ساقی که ردی آرد یاران هم فرد
 صدای آسیا و چو میو پیا به
 هر کاتی زانای چرخ دهرده و
 نه هر پی دشتی نشی کریا بو
 نیا دایم د خاص دانیش به آده
 فدا ترون آمان سا هور کر با پی
 ارجی کشته که م آخر کار شست
 بلام بل تل تل تل کشوی که رو
 حیفه تو میراد سرخوی مادی
 سر شتم روز ارد همام فر داشت بو
 دایم رو سیای همام ده داشت بو

ختی خاتم ل سر خاتم کرد
 جامی سرجم و سرجم دایم اند
 کرد یه کاسی کل جامی کله یی
 ایداله دو طاخ آ مشه کله چیکرد
 چرخ هر او چرخ ده دی هینا و برد
 نرم شیرین خسروی شیوا ند
 شهرت نامی نام حاشی کرد طی
 ساقی که ردی آرد یاران هم فرد

بانگی آه واد هردی پیاپی
کاتیکمان زانے که آشی هانه که
له هر پی دیتی کشتی بکری
نا یه ته برهلم واکامل نابی
فداتیم آمان بای پیاپی
هر چند کشته کم آخری جاری
بکوله بختی بها و در گری
میرادی باروت پی پیاپی

همین بطلاله نویی ساد
در می بی ای می که در
هر چا و دی چا و دی در
آردی به پیزی و سادی
هر کشته آجوا جوا بکوله
هفته ی دوا یه نه و بهاری
له آخریه دایله ی تی به
تیر و پزی شی عالم در

اصل

آزیزم کردن مینای بگرد
چون نه رید ویش به آواره
فراموش نه بولادی دره نگلی
های رقیبه او شون دیده م هجرت کرد
عمرنی آریز هر عاده ته به ن

حیفه کشتی سن وارونه ردی
دانم رویای هر گری هامه ردی

آمانی تو دله ی پر چه در
غریبه ن قدیش نگا بداره
صبحی و تیری شای خندگی
عمری کی دهی رهنگ ومان در
کسی چه عمری ویش دفا و من

بلام آخر گیان شیرنی دولبر
چون میل دست از راهم نه در

مولوی

ده خیم که ردن باوری برگرد
که و توتنه محوین تو شسته و دیوان
موجیه لی مبره که هانه ده بیر
وای به خواسی که و توتنه محوین تو
موم بودیه که تو هیوام بر یوه

آمانی تو دله کی یزله در
تو غریبه قدری بران
سه بیان شیر ایوان به تیر
چونکه غریبه یه به یه
عمری کسی له عمر و ده فای نه دیوه

اصل مثنوی

صدای هاه لعل هام فردا سیو
 یکی هادره فقی دوستی دل سوز
 من جز نرسادیم حی بیزاری به
 نه دم تالای محوم هلال قاصت
 تکبیرم نه دای بزمی مهجوری
 جز در و جز نمانم هر یک جرده بی
 لهرزه ی ریشی دل ستمورده ستور
 واجه به و مقام الواناته ده
 خسته ی خاری غم دل ملاله دم
 زمره ی تکبیر هام در دانه سیو
 یکی هستی کیف جز نه پیرو
 کرد سرستی سی دیار نه
 شفق خورشید دل منزگم نه
 دوست هام بادوشی زام ره بخوری
 بر دیه هرده یی و طرب پرده یی
 ورنه طبع تار پیروزی ستمور
 هدی داد هدی بیداد معدوم و
 و کزهی درون دل ملاله دم

بے ابروی هلال ادنه و هاله دم
 نیت نادرست عید بطاله دم
 مولوی

جز نه واده لیل هدی اده مانده
 یکی هادره فقی دوستی دل سوز
 من جز نرسادیم لا بیزاری به
 نه دم نختی شوم قاصت هلال
 تکبیرم نوای بزمی مهجوری
 جز در و جز نمانم هر یک جرده بی
 لهرزه ی ریشی دل ستموری ده ستور
 واجه به و مقام الواناته ده
 خسته ی خاری غم دل ملاله خوم
 لهرزه ی ریشی دل ستموری ده ستور
 و به رده و مقام دل توینده ده
 خسته ی خاری غم دل ملاله خوم
 بے ابروی هلال ادنه و هاله دم
 نیت نادرست عید بطاله دم
 لانا و یارانا زمره و مانده
 یکی هستی کیف جز نه پیرو
 هم دل سوزی دیار نه
 شفق خورشید دل منزگم ملال
 دوست هام بادوشی زامی ره بخوری
 بر دیه هرده یی و طرب پرده یی
 ورنه طبع تار پیروزی ستمور
 هدی داد هدی بیداد معدوم واته ده
 و کزهی درون دل ملاله خوم
 ویکه که که ل تالی پیروزی ستمور
 تو خوا ام محرومی من بخوبی ده
 و کزهی درون دل ملاله خوم

بے ابروی هلال ادنه و هاله دم

نیت نادرست عید بطاله دم

اصل بود

ام شہ دیدارہ بانگم بے شرم
صدای زیر و بم مینت صد ترزہ
ہو ہم ہمیشہ فاقہ قات قاخ
نہی چچی درہنگہ ساگر درہنگہ
ہر طرزی بے دیشی بکر و رازی
بجو سکو ہر کسی بہ قد نالہی دیشی
جلای ہر گہردی دہلای دہن
ہر مقامی ویت جگر تا وای بو
ار صدای درو خیل داکیشی بو
لہی ہیشوی لہوئی لہی بیوای خام
می و دل توئی و صفای کہ درہن
سادہی صاحب نہی ریشی دل کروی

دکتر
صفت شادیشیں خم دماغ بزہ
بوی دوری آریزیو نہرہ قاخ
فدای پنجہ ست بام نہی باورہ دہنگہ
گیر و نہ دروون ہر سازی قاری
نبوئی و ہر بای و پیالہی دیشی
دہ وای ہر درہردی و نہ وای وہن
طفلی بے چارہی دلاں لا وای بو
دس طفلانہ آسا بکلم دل دہنگہ بو
لہی عقلی عیسی لہی خیالی خام
ہو وای تریں تا وروی مردہن
ترتیب دہر آئی فرد بہ نظر کہ نہی

ام شہ و دہر حال شہ درو بریں
سا خواہر کی عریشی کہ ریت

ام شہ دیدارہ بانگم بے شرم
صدای زیر و بم مینت صد ترزہ
ہو ہم ہمیشہ فاقہ قات قاخ
نہی چچی درہنگہ دورہ بدرہنگہ
ہر طرزی بے دیشی بکر و رازی
بجو سکو ہر کسی بہ قد نالہی دیشی
جلای ہر گہردی دہلای دہن
ہر مقامی ویت جگر تا وای بو
ار صدای درو خیل داکیشی بو
لہی ہیشوی لہوئی لہی بیوای خام
می و دل توئی و صفای کہ درہن
سادہی صاحب نہی ریشی دل کروی

سمتوری کہ ہم کلبانگی کہ رم
خم شایہ تی و درہردہ قاخ بزہ
ہیندہ درم زورہ نازام کاہ
فدای پنجہ ست نہی بے نہرہ دہنگہ
ہر سازی قاری بکری لہ جو گم
ہر کسی می توئی بی بہ پیالہی خوی
لہرہردی دہ وای بہ نہ وای یکہ

هر معای حراے اتوی نیت ده
 که دهم بودی پاکو دل گیری
 هدی بشوی خوشی هدی سبزده خام
 من و دل خوشی و خوشی را بوردن
 آخ نهی از من بپنج ده نامت یک خه
 ام شعوم لکل ده نگلی یک خه

ام شده هر حال شده برین سر
 سا خواگرنی چون هه شین سحر

خامی سراویر نه جای سیایه
 نامه صد شکنه و هم پیچ و درده
 ده وات ددی سیای جه دهم مخیزد
 ده وات ددی درون گیردا و همد
 خام شتی درون دهم نه که ده ده
 موات هدی آوات واسته کن جستم
 کلام زام بی جه تو من نه دیم نسیب
 زامان تادمان هوناده جود جود
 جریان تادی رباب قافیه خوانیم
 ده دهی همدی که ری نازده کم
 هر دای خجری دلا ی پرده دم

نه ریزد اسیرن شکای جیالی
 چون من سرتاپای شکسته ده درده
 نامه سیا خاکه و سر و بیزد
 لبقه دلی کیست دلیته ی غم د
 زار زار فال و و دهم درده ده
 هدی مویا یه پیشه شکسته
 جفا هر دمن و فایه ی رقیب
 در ددبانی تو یه هم دوری تو
 نمدن طاقت عبارت زانیم
 نکوروی درون پرده خارده کم
 سو چنان کتا ب بخجری فردم

دلا غم خیال هول آورده ده =

مردم همدی زها آورده ده
 فریاد ارثری له خوینی گش دا
 دهک من سرتاپای جسته
 نام خاکی روشی اکهارده

سینه به عالم چه رنگی براده ۱۱ بالای له سینهی ریش هله کیشرا ده
سینه ی قلیکان دو کرت کردوده جیره ی ده سینه ناله ی نه ی ده بر دوه
به وناله ی ده هر هاوار ی آواته خوری پر سی یاری ی
آخ جام ده دت بوری نکرده ی حفا بو منه و صفا بو دور من
خونی برینم جوگای بستوده قافله ی غم له وی باری خستوده
تولی تنبوره ی قاضیه خوانیم بچرا و براده عبارت زانیم
ده صدی هله سینه ی سینه ی که کولم گز و شراره ی آگری دلم

خجری ده روغ به حارت و تا شایه ریش کلک
نیوه شعر کلک ساغی تیا نه ما
نامی نفیتت یکه رد باد آورد گلپه ی بیسی کوره م تازه کرد
دلالت همه و همه و چون روی آزادی گرمی که رمی نظم نری بر شادی
صدای لاده ی لاور زور زنجیر سکه دیان سر به ده زینو لاکیر
شوق زهر قرق برق فری زور کلان دور و پرشی هم کلکی بون گو لاد
زیله ی زایل ی ز رنگی یو یله ی هله که و ی دان ی نه کلک لای له ره ی بی
لاره ی قطار می لاد همه ده لاران کلک اشاره ی که م که م پنجه و شان
سمای ده خالان طای نه و هالان غای ملالان نوای خوشی حالان
شقه و نقه ی گرم چله و جری بی نرم جریمه ی دناز ترکیه و سرم
چینه ی بی واره ی به نازان نازان بن دوستی و داره و نازان یاناران
خسته و خسته ی خاص تر ی بی نیکی که کوش خسته و نراکت گور شمه ی به خروش
شاهی شادی شیلای شامان =
خاشاک کنده ی سوز درون خاشاکان

امرو با نامی نوینی گماند گلپه ی دورونی منی هله لیکر ساند
یاری اوده و ده و کروی آزادی گرمی که رمی نظم نری بر شادی

صدای لاله‌ی لاله‌ی زهر زنجیر
شوقی زهر قی برق فرقی زهر کلاو
زبلی زبلی زبلی زبلی زبلی
لاره‌ی قطاره‌ی لاله‌ی لاله
سمای ده‌ستمالان زما‌ی ده‌هالان
شبه قه‌وتی که رم چله‌ی دجری بی‌رم
خفیه‌ی بی‌واری به نازان نازان
خسته‌ی خسته‌ی خسته‌ی خسته‌ی خسته
شایدی شادی شادان شادان شادان

[پیرمیردایستایش شایه‌ی بوشاک] = [مولوی]

بر زده‌ی هلال تار دور دان قرار داد
سیم دوی چمن چمن روی هر د
سوز به‌ستن فرشته‌ی چمن دست دست
جه‌وشی شمع نه‌قوی پرده‌ی ده
تا نه‌م مگر دی گران نه‌دردم

داد به هله‌ی شوم بدستاره‌ی من
بر یاد به شوری آفرین چاره‌ی من

ده‌لوه‌ی دل ساده‌ی روشی جوشی
جوشی سحر سحر سحر سحر سحر

ده‌ی چمن ده‌ی چمن ده‌ی چمن
ده‌ی چمن ده‌ی چمن ده‌ی چمن

هیشتا نه هله لکشی نه بودله دنیا
و ده [سونه] داهینا

به رزه هلال تار بفران قرد	هر سو دلاک دیار
نیم به پوی چپه چنوری روی هرد	ح الحیره ماخی دل که رد
له ور شهی شه دغم له توئی به رده ده	گیرسی بستی چادی کرده ده
رای خستوده چمنی فرکی ره شه ده	گل باد به دست ببل سرسته
لومدی مه مکتی گرانه ده رد	سیرکن چون شیوا قافیهی فردم

دادله هله وای شوم بدشمازی مه	هر سه ونه می مراد من نادیا ره
فریادله شوری زه دی چاری مه	هر نه دگولاله من ناپساره
له لوله لی دل سادو رویش جوی	به م دوکی فردی حسرت معناه
سمتوری تازی ملار باطروشی !!	به م صدای ریشی دل آشناده
سا به شکم سه وزی آره زده کی دل	چاده عساره خیل شه دی شه دغی
به شکم روو دور خا اونا سکهی نه دگل	آه نیمی طایه صیب ده می

اهل مولوی

نبارکت بجه نری نه دوه خیر	تو خواته نه خوی مه خاص خاص که رسیر
سه برکه تماشای او جهن جمان	خه صوصاً آفریشای نه دغاما
ده هتی تماشای آما دلو تاش	ترز که ده روزم ده وروی سما
چرکه ی سورنا بریکه ی حده	تسوی زولفان ریشی دل کنده
پشاره ی ده نازله بنجده و نه رم	تد شای خالان شه دی به رده ده
سر چوپه دنا زخول هور دای ده حال	ریق ی قیتی له روی لیمو
درشی ستاره ی توی زلف بوم زهر	چون قوس و قذح گرتره ده روی
به دیش شیرین پنجه که به دیا	برکه تاد به م بودایم دوا
مه خوز و زانام آلام بشیر	رفیق منیت انیم دیو

سودی = [خود نوشی] = ری غامات = مولوی

مبارکت بی بزمی نوی - خیر
تیر تمامه که او چمن جامات
جاری که سر خودینه رد
چرک که زورنا و تریله خنده
اشاره بی به ناز لطف دلاری نرم
سر چو بی به ناز به شوی ده سال
حلقه بی زولفی زه درو خساری سفید
به دومی عیش من مال و تیر یاد
من زو زانیوم به ختم به شیوه

تو خواله یاریم بروان سیر، تیر
به خوازده لایه سیرشای نه دغامات
همه لایه رکی شیوه سعادته نوی
پیشوی زولفان ریشی دل کنده
خون نوی خال له نوی به رده می گرم
بر ترقی به خنده و له ری نوی مال
دو ک قوس و قدح که ده و ده خورشید
یا خود هم هم به همیشه دل شاد
هام رازم نیست هام دهم دیوه

ایوه و دل شادی د شای نه دغامات
من و ده تک نه دیو ناله بی سامان

روی فکری بختی سیای دیم مکر
یاران گردد شکیف صفا فراوان
گرو سر شاری لقا نه ماده
به د فکره دایم هام دهر دیکلی دیم
به آواز و جواب ریزه کی کونه سال
که ده لایه من شکی بهیم که دهنی هواران
به ختم به گردن به باکی و شادان
به دیم به چشم و درد تا و نه به وه
به دایمی تازه دیم هلویدا
به دیم و بلوری به به صفا و نور
به دایم به دایم به دایم به دایم
به دایم به دایم به دایم به دایم

به چشمی هر بستی به رهی من آورد
یکی و اعلای سقاات یاوان
من هر بستی خاک بهیم آورده ماده
ریره بلوری قدیمی به دایم
به زو بانی قال فیض تر به قال
به قدر و قیمت ناره وای شاران
لای بیگ سخت کوره ی استادان
تا و دهنی به رز سر نیام وه
شخصی عجیب تر بهیم به دایم
لایق و صحبت به رزم سلم و طور
بو بخش دوماخ شاد و دایم
نشه بخش حال بهی جزا و بی به

کرم کردوش نه شیم ده دست اوده
 دیای روتنه عالی سر ساد
 بوی باغچه ای ابدیو پیش
 نه ریزه ف مند برقش با قی
 تا تویش چون یاران تصدیع نه کیشی
 پانه زنی وه سر وجود ویت د
 که کی روتنه عالی موی دچم
 اُلبت سعادت ستارهش نیم

مولوی

هکانه اشکونه بستی تنگ دا
 تاننل گیزنه سای سنگ دا

ام دوست بوج منی وایم ده دره بر
 ده تی له سینه گی که رم ونه رما
 من ده دست چرخ خفا پیشه
 هر دل عامه ده لم یار تر مه !!
 پارچه بلوری لم هاته زو با
 بوی گیرام ده ریزی کون سال
 هر کسی هله ساو پیه کی چیا نام
 مگر عیان ناد به رچه تی ییان دام
 نامیانه کوروی آگر جوشم خوار
 ادره و سامه ده دوت پارچه نور
 که و تمه کوری به زم خون کاران
 نه می ده طخی یاد شاد و رنجه
 یان فراندنم اُم ده دست بر ادره

هر که ی یاران شوخ دیده ست
 چه د بے قیمت و قیمت یادام
 ده دره دی دوباره ی رای حق هر کسی
 چه وینه ی اذ نور هالای باقین
 معدوی سر سار به زم دلش شیشی
 نه گری و گردن چی هانه ریت دا
 که می سکی نه سکه ی یاران هم ده م
 هر کسی تولد دوباره ی نیم ن

هر بیری بختی ره ی خوم اگر
 هر چی ده ی بینم واله بز ما یه
 سواری اقباله واله له پیشه ده
 ناله م سازم خنم باده ی به زم
 گینگلام اُخوارد به ده دی بنم نان
 به زو بانی حال ره وان تر له قال
 دت له دسا ووه به برد خلق کرام
 روئی هینا میانه دو بوره زولام
 هینه یانه لی دام هله تا بوم به آرد
 که قالیان کردم بوم به بلوری
 لیوم تا به لیونان داران
 گاما وای شراب کونه ی پر تاثیر
 عا جنسی لطیف شوخی دیده ست

له وېرېده شينې بوم به دېلورې
تاده دران چېکوش اندام سرتا
آخري قالي بوشلره کوره
گرې تېلې نه چا به رتا
له چنده وچونف که ژولال نه ي
دده وړې دوباره ي ژيان نه يني

نخست ناپوخته برقي ي نورې

مولوي

له ري تجرې و دور يني دورې

اصل

ماتمي و دهار بې شوقي دنه وگل
مرغلشي خسي شاي گلندا مان
مولوي دگولزار بې ذوقي بلبل
چه ده شومې مرگ خزان شي مات
اډکوي نازکې به ناز سرده رده
لطافت چه به رگ حرير م کرده
نه توې جامه ي خاک حلاشي چون بو
دک چرخه نخت هر څه لکون بو

بالي چيم هڅوي انيرگس نه ي ده م دا

چه خبرې تو چيم شاي دهم دا

سوي

سيوهني آغه خاني بارام

ماتمي دهار بې شوقي دنه وگل
به بيان بونې شيم دې جان
مولوي دگولزار بې ذوقي بلبل
نادار چا هي ده ما جي ياران
آخولم فضاي نه دهار ي دا
چام تمي فضاي به دهار ي دا
صدای هدي ديباي شيون هرزان
ده شوم خستيم ده ست گه لارنران
گلشي خسي شاي گلندا مان
بالاي آلاي ديني ساي سرد

به به زاي شوخ غنبر بوي سنگ
مولوي نازکې که ناز يردو ربو
مولوي دگولزار بې ذوقي بلبل
دک چرخه يزدان دهر دت نکل چا
تو چاوت ليک نا آي نختم ره شه
روت کرده خيلي حوريان زو بو
خوت کرده هام راز فرشته ي اشت
که لي عشرت بې ده ما خي هشت

خوت کرده هام راز فرشته ي اشت
که لي عشرت بې ده ما خي هشت

[اصل مولوی]

دل پر چنان پیدائے شوقت یوں سرورے دبان روئے شوقت
 شادیت مواجی آنیز مردہ کیوں مواجی لیا شمس کم کہ مردہ
 گمانم وہی رنگ زات سرورے موج سیانہی خلوت دور رکت
 نہ دامن خیل آمان صد آمان دیت مدد وکیل نہ قول غامان
 دوس دھام ذوق فراق شادبو وار مار دور دوریت دیار بر
 نشہ فنی چنم صد جار دادم کرد ایسا ہاگہ ردوشی تھرردون چیکرد
 دمای قلا سکی تنہای سردی میل او ہور داپہی ہی تو دکوی دوجہ میل
 سا خاص ام جار شمس لم شو بخت تو آلودہی دور دس زامانی - خست
 ساقی گہ ردی کوچ یاران دیار ہا دمالائے پریم نہ انتظار
 خوں تنہا مال و ماندہی دستکش یکس بار سنگلین پی بارہ برنگش
 مرنو دھلی ہی نشہی جامی ہی رای پامی سخت فریاد رویم کہ

سا پیم در جامی نشی چو باران

ہدی کہ رود او کوچ تا سرخواران

دلہ بوج گھرہ اسرور و خسارت بوج لیلہ دیدہی شمس و اسیر بارت
 بوج وادل شادیت آنیز مردہ بوج دادہ ماحت لیل گوم کہ مردہ
 بے پی اویشہی کہ سرورہ وہ داریار کوچی لیل دور کہ وہ
 چند جار پیم وئے آمان صد آمان حوت مہ غنہ بند نہ قول غامان
 نہم دوت کہ دست لہ دایہ گیری ناسوری دوری دوریت لہ پیری
 گویت لی نہ کردم ہر چند درم دیتہ بے گوی بے چون توی لہ نا دور
 سہیریکہ چپ کہ دکودن دور چون کہ ردہ شیکلی لہ بنا دور
 بہ فوجہ قانے دوتای سردی میل لیلی ناردہ خیل توی خستہ

بجای بگریم تو لاله ده
ساقی که ردی کوچ یاران دیارم
به دو که دته می که دته به دل پیل
مگر به هدی هدی می تو بیایم
سوی زام تو به ناله ده

اصل مولود
سیم بده جای به عشق دلدار
سوی دو که دته می بگهاته هوار
به یادی ملا ولد خات

بادی بیلا خات به بادی بیلا خات
مشا طری چه روی شد ده ما خات
سینایه گیسوی جنور ز خات
بیشدار نه دغویچی با خات
دقاق شهر سون و کلا خات

به خیالی ده ختن دور کفتری لیلیم
سرم کرده یاران گشته بیدم
نامه به شرح دلای پیر دهر دم
در سام و هون زامان کاریم
بوره گلهشی و هوزا نه ده
هر کسی چه و ده مداسوزش نه دل بو

مکروان ما چایه بیستم لاله
دخیل شمال نه ردی دوشادی
ارزانیه چیم ها و راه ده
کی زانو چون بوای دنیای فانی
بک آهل دهر دم و ترست زانو
دنی مارانم و هرست ها نو

بادی لیلای خات بادی لیلای خات
 ششای لیلی چهره‌ی بلنددها خات
 شایانچه گسوی چنوری را خات
 لهره‌ی ریشوی خات و تارای بیدخان
 پیش‌داری نفی نه دغونجی باخان
 دحق شایر سه قردکلا خات
 آخ زورده میکه دور که می لیلیم
 یاران لیم گوم بو سرشته‌ی بیدم
 نامه‌ی که شرح دلای پرده‌ی مردم
 نویسم به خوی بری نما ریم
 بگیره مال مال به لوزانه ده
 هرچی ده بینی که سوز له دل
 بگر یانه ده لی لیلایم لیل
 بیدره دیتی دلی و صیت
 سره‌ی زو خاونه جگرش سردان
 ده خیم شمال له روی دل شادی
 اگر برانی چند جا وری قوم
 و اهرم که گول می که توت ساری

بادی غیربوی بری ییلا خات
 شاهه و زولف به روزای شاهان
 مرهمی دله‌ی زامداری را خات
 لهره‌ی زنجیری آویشتا خان
 رهبری شقیه شش بوی ییلا خات
 جادوشی و گردنه و حبله و کاهان

آواره‌ی دیار دلی دو جه لیم
 تنه‌ها بو تویر هیواد هو میدم
 سوزی له لهران هیلایم مردم
 بیه بیارم له بری دیاریم
 قوم و قیلله دل سوزانه ده
 بر سر گردانیم چه گی که کول
 من ملاکی له هردان کلیل
 ملا و خات ره نجه ده و

که فریاش یاران هم فردان
 نه ناصی کردن آزادی

بیک ییلا دین بوم

به کردن آزادی

۶۱
 نه او حمار گویا سو دیاری
 من حیرانه دشت گهاں بالان
 موی

آینه آینه اسم حمارت چیکرده
 نه آینهانی لیل نم ترخی !!
 بودی زنی شکر گفتاری
 بادلم خوشی به هم برود بودم
 همه طوافی ری به رده گها که
 یا جام روحا بود دروغ نه پیش
 جام قیمی دورد بود جگرست بود
 رگهای گنگوی دوردیشی برا
 میده است بهی مایه ده به
 دل نه به رنیم که خوشتر خوا
 شوه می شوه فی بریزد خا

روخته می مرداری فرسکی شواند
 به نینوک گونای آلی بر خون بود
 قیامت قاه بالای برزی دا
 ریش فتوی شرع باده نوشانی
 چند جو به بالا

کلمات سرچادهی حیاتی تیا به
 کعبه شین همیشه برگی سیا به

و ده لای شادی من بای دورن لیل
 گزیری شرکها و ان له سرما کیده
 چنار بے دهنه و لوله له دور
 روزی حشری هجر کردی به گهر دشت
 کوچی ناز داران له گویستانه گوم بو
 هدری لوی ناز زار کلا ده و اکلا و
 الی الی هاداری نخرانیان بو برد
 ده ک گریو پیچی ریشی اردو دل
 سلسله ی بے چینی زلف ناز داران
 آسک بے یادی حله ی چاه ی لیل
 چادره شے مخور به ناز دور که م به
 الی الی سرمه به شوی لیل
 شمال بوی به به به دره ناک
 لافادی چادرم به شادان دا
 زهردی رهنگ به روی گه لای غامان
 ابری به نیل به سامان ده
 بلای ادی تو ایستای نای
 دیده له خیال بالات پتر بوده
 هر که زهنگاه ای اژدی یار اورد
 به گره و در که دت ضیف تر که گاه
 هنام به پیشی ابرد بو دلاست
 ازین شو خوشک شیریه تا نره که
 دوتا چانه به رده رده ی چیانف
 ده ی شوم بر دیه هر
 بونزه ده ک بونزه به سلی لیل
 اریسی ای دی خاکس چاه سرد
 به داده پیر بونزه چاه و سر هردام
 له دا خاکوستان رهنگوردی تیکه چو
 اگر یوفر میک ارشری به تار
 یاده ک من بالای آ زیزی گوم کرد
 نمی محبتی لی ده بج حاصل
 زهنگه ی بستوده له قطره ی باران
 خویان کوتایه پای هدردی دو جیل
 سره دلیه کی له گهل دور که دت
 بونی پانزی نه داله ده ماخ
 سلوتم وزهر د دیده و دتوره گف
 تهمی دل به روی مله و چاه
 به کو بزان یانز هاست آف
 دهنگو باک چیه لم دامان ده
 حالی اژدم دی زور به که ساح
 خمد و حبی غاده دور به دور بوده
 نام بونی درد هاهامونی پتر کرد
 ی هنام به سرد روتی به ده با
 به سرده ی ام بته ده هاست
 هوی به آهوی خوشی ره قنار که
 ایانه دی به دیده به بیان

و ده لای شادی من بای دورن لیل
 گزیری شرکها و ان له سرما کیده
 چنار بے دهنه و لوله له دور
 روزی حشری هجر کردی به گهر دشت
 کوچی ناز داران له گویستانه گوم بو
 هدری لوی ناز زار کلا ده و اکلا و
 الی الی هاداری نخرانیان بو برد
 ده ک گریو پیچی ریشی اردو دل
 سلسله ی بے چینی زلف ناز داران
 آسک بے یادی حله ی چاه ی لیل
 چادره شے مخور به ناز دور که م به
 الی الی سرمه به شوی لیل
 شمال بوی به به به دره ناک
 لافادی چادرم به شادان دا
 زهردی رهنگ به روی گه لای غامان
 ابری به نیل به سامان ده
 بلای ادی تو ایستای نای
 دیده له خیال بالات پتر بوده
 هر که زهنگاه ای اژدی یار اورد
 به گره و در که دت ضیف تر که گاه
 هنام به پیشی ابرد بو دلاست
 ازین شو خوشک شیریه تا نره که
 دوتا چانه به رده رده ی چیانف

سارده نادره سکره و نه کوسیا
نادره مست لبرین قبول کن تو را

چاودریه سرب لب نم گریه
ماجت بگه رده خرجت به رجاو

ساده می مولی -

یشی ده لای اوده توی ریکه تر خراوه

و ده یکه شادی من بای دوری نیل

و ده یکه حرم بر دیه هرد رسته ی نه قبول

گیری سرکاوانه سرما کیله

بوی به دقایه دینیه خوی لیل

خنار به دهنه و نه و نه دور دا

اوشی ایه دی خاک بکاه سردا

کوله به سول دار بوزه و نه دار

ما سیله سراد ارزان خست به بار

خال خالصه کو چیا کردله ایلا خان

کوستان پتر لهران مونه له دا خان

روزی حشری هجر کردن بگه سردا

کردی سر سی خاوانو هر دانه

هروری نوئی زار زار کلا ده و کلا

موریک آریزی و دیوانچی -

آخ اوشی راخی هجر برده و

دین به بالای بلی گوم کرد و

سلسله پیچ پیچ زلفی ناز داران

سرواری بند به دانه باران

قازان ده کف دوستی آواته خواران

سریان کرده یک طریکی رازان

به لیل آخ هاتوی له لیلانه و

به آخ داخ تملایه [47] آخ داخه و

آه گل گل گل گل گل گل گل گل

کو قه یان بست بو هرده و

چاودره شکره شکره عاشق بو سرد

سردیله که ی له گل گل کرد

هسته سرمستی به شوی ییلاخ

بونه پایزه نایم ده ماخ

آه آه آه آه آه آه آه آه آه

لافا و تهی دیده و دلو ره گنگ

هم به ستاران دا

تهی دل به رده زاخ و خاوانه

ت

تا بزان هات پایزه

کام و فادارم اپری

کام و فادارم اپری

دیدم خیال بالایت بر آوه
 بونی درو که و تہ دہشت و ہر دہ
 بای کھنای سر دگیری پے
 سر دہی پوشی الٹی لہ ردی تا سر دہ
 آھوی بے آھوی دلبرہ قتاری
 چادہری ی دین دیدہ تو یانہ
 مگر میان خوشہ و ہر دہ خوار
 سر دہی ساری کرد باران آباری

تمام آ کھانہ شریطان بتہ ناو
 با جیان بے گہ ردن خر جیان ہر چا و
 بہاری

نازک تدارکے فصلی بہارہ
 بھل وہ ک دی دلبر نکلت پوشا
 شاخہی شتا وان بوی عطری شہ دبو
 ہر زار لہ سای دہر بندان
 گل ہرستی خندہ بہ لیوہ
 لہوشی شہد غم لہ قوی یردہ وہ
 لاوان عشقی نیشتمان سرست
 ہلکس بنانہ دل تازہ خا وہ
 لہ کوشہ خوش ترنہ مسکنی
 تو کوشہ نیندہ توش قطارہ کہ ست

ہکو بنہ جوش نہ وجہ دانائات
 بنہ ری خندہ مت بو خانائات
 مولوی

ہ گہرہای گرا
 ہر دہ

(سیرہ صبر) ہذا شعر ہر صبر ہر صبر
 ہر صبر ہر صبر ہر صبر ہر صبر
 ہر صبر ہر صبر ہر صبر ہر صبر

خام مان و فای دل ویران حالی من
 دل من آگری من آگری من
 ختم نابوخته خام ناخام
 کو آگری بادهت ساقی هانا ماره
 به ویشیوی زولف زریک هلا ده کت
 به و بریقی برقی یقی نخینت
 به و کور شمع دنا زدل آ ویزه کت

دریت به گری خسته مالی من
 هدا آ گری سر وخت آگری
 به م آ گری ویش وده وجودم خام
 به ویش وده که سدیکم ماره
 بشقی پیالای مستی چاده کت
 به و جلوهی جلای جامی خجنت
 به و تبشهی بیضا به کت

بیم بده جامی آلی سرمستی
 آ گری سر وخت خامشای مستی

پایز هلات میلو تازوی دایه حال
 گیزی سایی کاوان له سادی کیده
 طاقت لیم طاقه دآ خرفه
 باگویش نه ده یته ده دی پرداخان
 که گرمیان داتنها دلی من
 اگینه باقی هه وارگه آوان
 کو چکله به خیر منزل به منزل
 ساقی نه هاتنه زوری بو هینام
 ناداله یادی تازی دلی تنگ
 و به دوست مفا و دفای تنگ

و م گو
 عی به خیم به خیم

هو که نه تی غفله
 نیک

ت به حال حلال له لام نبوی

زستان

سحر و جادو زده می که دهنه قور پیوان
 به ناما شنی بخرج به رزه دیارات
 و ده ستای زهر انگره سولی سارد
 به رگی بکشی بیجا گزته کول
 به نام و شایه و بکشی ری کروت تمام
 ساقی به نام که ساردی دهی دهی
 به خورشید و ماه و در آنه می
 که مزه می می بود به هم خست می
 به سوز و دانت به رسم و تان
 به دخت به دی خاک را بر دواند

کردیم که زده لول کلیده کیوان
 که دهنه که چکاری لاجقی مغارات
 سوارده چلو لوی بو تمامان نارد
 نه م بود چار شیو آوینه می سول
 بلام به بزی ساقی به تمام
 به دا خوشی اکاشی نو شای
 ده دران کی بود که کی بود که
 به بوی لوزکیسی هه لکرت دوی
 به بن بر شری رحمت و بیاله
 بیاله به دهنه چادری یا ندا

ایمیش فایده ده که گورده و دهن
 بیاله به دهنه دهنه به دهنه
 بوشیخ اور حمان تاله می

دینار گزته تاریکه شه و بو
 به سوله و هردم دهنه دهر دا
 عالم که تک نور بو هلو شریک
 دیدی صاحب دیک که دهنه صاحب
 تشریف به و دیو به دهر برده و
 [آی دای] [دیناش] [تاریک] [کرد و ده]
 ۴۸ + ۲۶۰ + ۶۲۱ + ۴۲۰ = ۱۴۰۹

سحر و جادو زده لول خدی به گماند
 به جاری دورست
 ده ماخ بو
 گردن
 سحر و جادو زده لول خدی به گماند
 به جاری دورست
 ده ماخ بو
 گردن
 سحر و جادو زده لول خدی به گماند
 به جاری دورست
 ده ماخ بو
 گردن

دے کے یکی اجل دہستی یگانگی
 دستِ خوشی و شین رازی
 صد تر ز به لایاری
 هام در دانه دورون له غم کلیل
 دلا و چهره و حال و بیل
 ختی سرد گیل و نه و سنبیل

اگر قیس بی و به مداری بی
 خوا کام نه راجح آرابی
 لالوی لاره ووی خبی خال خا صاب
 بچور لای او به دینته و

ام نامه یم نارد که گل خند ته ده
 بلی معدوی دوا که دته و طفل
 به خول دوری من چون
 هام فرد ناله ی دل سیرانگه، ستم
 هم ایوبی به پای شوی سرچ
 گما ده کف گیل نه پای چورده و زورده
 صفای گولالان همه طرزان
 سرخی تفنگ که نه

بها رده ک که لای یا سر نه زان
 برگی حاتم رخت به رگ
 فراق هانا سی بزی
 که م بود که نیراد که رد و
 ده لای که گیزی گیزی
 رادی سر هرات بیانیان
 نه دله او یا خدقه لای
 آغ لادست دوری خ نه بی حته
 سزهی ختم دله سو ی به چا ده
 و ختی خوشی درد کزهی ناله ی سرد
 خنده ی ناده ختی که دی به ده م دا

اگر له بخت و طالع بردانی
 دیدم دیدیت هر خوا ایزانی

بنیای دیدم تو به سلامت
هر چند ناتم بنم آواته خوانم
مادهای ذیلی به دلدار بورد
به طاقتیه کم له توی به رده ده
گرچه آسمان دو که لی درود
سر بیتی دور و نداشت
چی قویایان درون پر دانی
بوج سارده که روحی همام فردان
سکولی معارف هله لوره به سر گمل
نقهای التفات کوشی چا و که
حلقه نشئی ذکر نالای هزار رنگ
اشی که گشت لا بو بته روه
سری ایستا ابجکی بو دیده معدوم
انه راسته یا واته عوا
تدریس تقدیس تجید بیده نگه
به ناز کتاب عطای ده و تبیین
آسانه دیده معدوم کویر بود
بلام کی توانی که را گزور
بحور مقتضای اندری قضا
هر شیری له شیر دمت پیشکه روزه
باری اگر ره ور اطلانی باری
دیده سر روی دیده ستر کافی
او وظیفی گمل اسم لطیفی گمل

دیده فی دیدار که و ته قیاست
دینا تسکینه کوی له آوانم
آخری اول مهری آ و ر د
ری ام چند فردی بوس کرده ده
نکته فریک !! خوش هات لیدی که ردد
بو ام چند بته کلیم دامر
اغنیارات ده ماخ دل به پر دانی
گرمه ساردی ذوق کوره می همام در دانی
چمن خاموش له سوزی بابل
روی دهشتی صفای اهلای دل ته
دک حلقه ده رگهای ویرانه به ده نگه
لکام لای دوست! کلام دوست است تو
جی نوده دیده له دیدن محروم
حیرت جیگرده راسته تمام
روحساره تقریر توحید سر و نگه
صدر قطروی عین له عین عین
دهی ما خوشه یار له دوست چو ده
شاه بداه شان شیری قدرت دا
عبد حکمی قضا روزه !!
زنجیری تقدیر ملی به که چکر د
بودد کاری به دلدار باری
اودای فنا فی ام ده وای شافی
اد چونی منزل ام بی چون منزل

او نقای نیم و نقای تاقیه
نقهای تاقیه و نقای دلاقیه

کاعدی موی بو شیخ شهاب الدین خوالی خوشی

سینخی ده وله مند پیره ی سردی کانگن حقیقت خلوت احمدی

له شه و هله وارگی فغانه یزرو لهله ی هرده ی بقادا جور بو
مشراف به فیض تجلی ذاتی
مترصف به وصف شان و صفای

را ذی به صدای [آدن] ریکه ونه

صاحب جناب عین یعنی [ذی النورین]

واسطی ریکه ی بنی علم و عین

میر ی پاک له توز خاکی ناکونی

دل به نه وای به زم جودت آدا

حسما به دوینا رو حیا لایه

به تادیه له سای [تعلین] داکلین

نامی روح افزات گشت زود بو

بر نوری صفای دل بو به پراخ

دهر گهای حق ی نعل به که دهر بر بو

یا فلک غز بریان یا ملا مردون

مخلایین منیش غم بده به باد

اولا من کیم زایم ناکه دی

دویم به نیست یا خو بگهان

دوهم اوکسی گه دا صفت

لیم به ده دا ده ی نه دی

به لام اوکسی شیخی

اگر جار جاری منی بیر که دی

تو که رازی به ولیم نه ی دل گه

بفرده

خوبی خوی

خوی

خوی

بوكه سی چاكه نامه ی له میل کلیل
خوس دوه بیکه به مایه ستم
سیم غمگینم له دوت غم جالت
یاران دهک می صاف به برامه ده
گیای واکهای تینوتی بی شوم
تو دوست به در شوی رحمت بیایی
تینای حقیقی نردی به را
تو بهی تو بوس لغت زبانی
کافذی بولوی من ی من روح به خدمت شادی

بو یخ ضیا الدین

اگر له دوریت صد فرسنگ دورم
به لام من چیکم به لام هلا مرزه
به گازی نیت ایکی ده رینام
سیلی خون قه لای هوشی برد بود
ایشکی خیال له غم دا هول بود
تیریده له پر خوی به نوا ندیم
را پریم هوشم هینا به بر د
که دتم هادار رام کردنه سره دتم
شقی نالچه کی که له جرگا بو

له هود دده یدایحونی یدای بود

هنکا و به هنکا دوشونه کم هلاکرت
گرم و بیم دت حاشات مشکله
غیری تو گیانه له زمانه د
آ در یکی له نامه ده
حاشای سارم اهر و اما ده

بہ گری دوریت دل توایہ وہ رستہ گزری لای توی غایہ وہ
آی ہوشی بہ زم یارانہ بگرنگ ہای پورہ آسے ہ تقویٰ نگاہ
یاران لہ موجوں بہ توانا و توندا ہر خیال مادہ لہ توی دور و نہا

[شہنشاہی]

دیاری دابہ سرم لہ پجھری ناز توی زالی زالی لہ سرم بہ خوی
تای ریشی حرگی دہ ریشا بہ ناز وخت بوسا ریش بی لیم ہاتہ وہ کو

تیرگی ہا و شیت بہ رنجی گل جوان خستہ کی تا بہ روی تیری نیستہ بہ روی دل

اترسم حتی رقیبی دل سارم آ سی زہ مانہ بیشی گاہ آرد
وہ حتی بردانم بہ روی لیلما شہا بہ ہینی و بکا بہ چا و ما

[دیکھو]

لہ تا و دادی زلف دلای شہودیت تو ہی کردو کہ دل نہ داپیت
وہ حتی سکہی روت لہ پردای دیار [اؤ کلام اللیل اؤ موجو اسنہا سا]

شمال بہ رجا خیر! بہ فداست ہم یہ سگری دی بال شہی ہدوات ہم
حتی خستہ ی بار ہم خلا تہ کہم دلو حور گہ ردی دور ولاتہ کہم
شاخ و راخ و زاخ چلو لوک و ہر ردہ و سر بہ رد سحر و سر راو
طی کہ بہ رتا و وچانت نہ ہی ہناسہ ی من و ستانت نہ ہی
سر لہ لہ لہ سرکوی آتش نگاہہ ہند خانہ گھا و پا وہ
بہ آہو شیون زار زار بنالہ مدہ سر قوللی قرآن لہ

اوسا ہام فرداں اپرکے چہ ہی و دک جاراں یہ
لاہری یی بہ تم کو کہہ وہ سر لہ سوی شین و روکہہ وہ
بہ نامردان کہ وخت نہ زانین ایوہ لای خوتان دو سیکلی گمانین
معدوی ختم کیشی ختم زہ دی ختم بار لہ دوری بالای یار کہو تہ ہا و ار

بر دانه زور چالے به نه ده بپرست
 من بوم خريدار کمالای بالا که ت
 با عتی که رمی بازارت من بوم
 سکهم به نادی محبوبیت لی دا
 زور زوولیم بوردی به قصه بگانه
 اری بگانه خواله نادت با
 هانام برده به رهنا سی سر دم
 ته به دو که لی له ناست به رز بی
 هرگز به فرسیک جا و له لانه هینی

برانه کی بو اول پچیرت
 من بوم به سرگرد آتو والاک
 هات دینه ی ره سارتم بوم
 به واهم به دایه شاردن دا
 دوستو بگانه لیت که و ته تانه
 ام هلموره نخت سنت دایه با
 به حوی و خروشی دلی پرده مردم
 نالیت و له نالی من هزاره رزی
 موجهت بالدار بی و دیل به له حوی

سرت دولت کا قونگه ی فرهاد

مولی

سوزی سر دای تو هلی دایه ده
 زامم لهیند سخته طاقت بو به خوب
 غم له سر جوگی خوبی دل جم جم
 نیوه گیانیم هر به زور ماره
 ده وریده به ناز به بیاله وه
 که ره فریام له جی گفت که سم
 بوی گولای درد دولر آینه

بکون نخت سنت به یار

بیدوره ده حاجی یار
 روی کرد بوره روی آستانه کی تو
 له وای له وارگی کرد به بوده
 دهک میرد له یکه له نادی چون د

چار چار سرده که دست ده جولایه ده
 به له وای توره ابورایه وه

سوزی سر دای تو هلی دایه ده
 زامم لهیند سخته طاقت بو به خوب
 غم له سر جوگی خوبی دل جم جم
 نیوه گیانیم هر به زور ماره
 ده وریده به ناز به بیاله وه
 که ره فریام له جی گفت که سم
 بوی گولای درد دولر آینه

بگری له هردی دل به ردایه ده
 تانک تانک دهک فرسیک روایه دایه
 مارخانه ی ستوده دهک قافله ی غم
 واده ی دوروته ساتی هانا وه
 ره لکی دل به زاخ می بهاله وه
 مهله فرست دهرچی له ده ستم
 نهون تایی غم یارایه لند

دفعای چرخ چپ راسته کم عمره	بی خبر دهم بندی ی بگره
خرابه چاکه، چاکه بد نامی	عاقلی شیتی شیتی پرفای
دختی ری گوزه زماریک اُبنم	بردی سر بوار باریک اُبنم
نالام و رک نالای نهی مقام خوین	سورشی می لوکت که گوی دهرینه
توقه سهرت بی و پیل پری	ساقی می دهی من بلم به دهی
ملاله لوحی ازل بردا خ	عزای باده منوخ نه زانی
میزه ری لاسر می می می	و رک گوت چقمینی سر به قزوی
صوفی ختی پرست به تفری هو	دستار و رک دستار آشی آدکه و تو
منشی به فنی شیتی و نقای	به ختم بده به پیچی بد نامی
به دیوانی مشکلم طی بی	به لاجم للام و رک می، بی
گوری مستی می سر هلاک له دل	به دهر ایده بگره منزل

اده له ز هدی ریا حاله تره
هر رگی راسته که منزل بره

به خبر بی هدی یک لای قلبی لیل	به خدی دل به عطر یکدی لیل که لیل
دختی دو کلکی دهر دکه و ته لهر دات	که گوری آگری دهری بی دور مان
نامی ویرانی دلات به رو شین	له ناکا و دهاش به لام فام هات
تاچی نای سر دینی زاماران	ره داجی سرخی میلی ناز داران
قات بول که کزهی یاری جرگه سوتا و	گره ردی کوی دولر به که پنه چا و
خجور که دهر و ل باده ی با و	یعنی لاه جوابی خاتمی ساقی
بللی نامی تیر نازداری گیاهی	به ردالت نه که دست به کالتت زانی
سیر که چون تولای اودی لی سندی	فاشا اهی به حالی یاران به خوند
له دای کوتایه نالای خوت به و	نامی تیری تره به حوت جو و
دل نالای نالای بو تیره	تیر سرمای ی گیان عالمی پیره

بیزاری نیه دوست له زانده دل
 نیش به دنیسه چی تر جوی دل
 تازه سرنی هوشی توی بر دور و
 اوله کوی و قور بودوری له کوی
 منزلی نیه او قوسی او خدنگ
 له تیر اندازی نیش انداته که
 ساقی زیاری می دوری هینا

له گیاه بر دوری له دست دل خه حل
 هست نوتیری تو هلا قولام دل
 یهک خوت خیالی آرزیت کرد و ده
 دوری دینز یکی بوم و تو
 له لای دهک تیکه ایره دهد فرنگ
 که دای گیاه دنیسه نیه که
 وه ختی پردهی راه لشی له هینا

دورنگه تیاکم هیجی کارم کو ره
 حاتم جوی که نیوهی برتره
 نیشی غبر جاتو

ده و دهی مزاری لیلیم توری سر
 زیده دانه ادیاری
 آورو یی پیشی دیدهی غدیهم
 باتوز نه نیشی به خانیه نه و دا
 دایینی قریب اد جفا
 لاکو اد بالای آلاک دهک لا اولاد
 معدوم تاوتی دوری جوی سند
 بو به ما خولان خیالی محال
 فصلی و فصلی به زم او شیرین شیوه
 بطلاله وای یاری کو چاکرد
 نیش ره گیر ده ریاهه بی پی

نامرد به حاله هله ده تو بر
 بودیده و برانگ معدومی جا
 مالکی وظیفه می مری غیده
 خه دیشی نه به هوشی او غبر بو دا
 حی دیده بانی قیسی دل ریش
 دیه بینم بهم چا دایا و جا
 هوشی خیالی توی خسته
 آگینا شیشه ی شیدای شیو ها
 خه دی بودیتو نا که ریته
 نا که ریته ده عمری را بور
 له گوشه ی حجره ی تاری کشتی

رودت ، رودت به ده و استیره نا
 هر خوا نا نا خوا نا

چرخه ام تو نیست که دلت بر
ختم فرستی هانامه آلاست
نوشته ی دل بسته ی خطی ریخته
گر بسته سردخت خسته ی مجوریت
سوی کیم تو که کوی خوبی که یاند
جوانیت چه لای هردهم جلا بی
نگاهت به پای تیراندازی ب
وتم میلی دل بکه کسی که
خیال حیات خوله لای تو یه
که چو دیم دوریت زوری لی کردم
داها تم نه دمک شایه دینه تی
تیر له یاد هلا سوم بیلا ی غریب
عشق بهره ی جانی بی شادی
تار دردی محشر زمان که یادی
قد چه دتا یه ده ختم که کیف باره
استوی شوق بطوق غمت نه دیوه
ساقی سادّه خیل جایی می به کف
خو فرست نه به جاری له جاران
چیکرد اوقیسه ی له دل دهر نه کرد
که دایه ایمش به زم مان بهم بی
سوی ناله توده ف بنالی نینه ده
بر حمله کی خوت فروی تینای تاک
به دانه ی خرق دهر دونه ی طاران
آر صد گونه هم له حد به دهر د

سته ام تو نیست که دلت بر
هرده موله تی هانامه
و تی آواتی شیرین زودیا
بوم مرععی بریت دوریه
هر بزی ددلیر بودل فرات
هر چه لایکی بوم به لای
دن بو شانی تیر جانازی
ببانی صحت ظاهری
اتیر پی نادای ام هاتوب
به چه ترینی هرخی بیگردم
مایه ی نینه سزا دینه
اتیر ترسم له به صیب
عشق بهره ی جانی بی شادی
تار دردی محشر زمان که یادی
دوره ی دلی زخم دیا ره
پی شادیم جققی نه هلیه آره
دوروشی آمانه که فی له روی دونه
هر پوست که ول بوم بودیم یاران
به دردی دوری ایمش له ناو برد
هم به به کیف برین باکم بی
به چند فرده ده بلالی نینه ده
به شقی عشق دیاکانت پال
به کوچی دوا یه کیه ترک یا ران
دترم له روی خوم زور ره ش تره

تویم پوره بهیر سیدی
من روز و ردن خویش کاشی

ز رنگی صدای ساز له ریشی اعضام
بانگی رسوا نیم له عالم به رزه
له تاتی جرگو سخانی چادام
به ده غرقه له گیری خون دا
خوشی دشتا دیکلف کی بون بوده
دوشنی فلک بون قدیم
ستی باده کیف روزگار این
نه دل اودله نه هوشی ادوج
کایتیک زانی هر خ هات بگرما

ام به دهر حال به دهریم
ساختی بو جفای

ختم هینه دده بی دخت استاده
بیم چی له دست بدکاری گردون
دله م جوشی ادا که نه کلوک
دوکه لی قرچی جرگ له درو ندا
پر دده له پیش چا و حینال گیراده

به ناله ی دهف هم بره دینه ده
به دیدی حینال ری بنوینه ده
گیانه دله ی من کلوکوتی آره زوی تیری پنجه ی تویتی
ده مکه تیرت نه اوشتو تی بوم داگیر ناب به به تا و تی

لوتی زور به رزه قوربان ساقی
به تهای زولفه که می خوت مها ریکه
کنک سرور و به دی مر کینه ده
پیستی اُستوره بازای زوری
عشق را و کهره له دله می نه چیردا
ایول تم و غم به گهرده لوله
ساده می بولی گلاب گول خوشی ده ریو لوله
موی نی بیلی خوب ده

دله می دل به می بیلی جانان آیل
لانه می حلقه می زولفه می نوی و رنگ
پروانه می حقی آو آوانه خوانده ام
بگره می لیل به صد خه
بلتی دم شسته می به برز بوف
هرته می زبکی لیل آلا و انده ده
گناه که فی اُچند گناه اُبورده ده
آی ایشی جسته می به گیان هاته سو
شده دنه خوشی ده رد تا لیم له لایی
له لهری به ردی ده را گوزاری
گناه ایالات به آهی سرده ده
آی چند شیرینه می ام شیرینه
له و سه به رده ده پی ی لایا ده
کمانی کیشا خندگی بیجا ده

بحری اسرار خلوه تخانه یل
هادده می حقی تنک الحدرای سنگ
ترجانی راز به زاری تازه م
چا و به غمه ده دل به تم ده
به رزی بیسی هردم صدرت به
بناله به ردی آتا و انده ده
گناه آه می ادوت به دم دورده ده
تو کو حیت کردو من مامه دوی تو
یکسی دمالی جولم له لایی
فرسیکی دیدم به خور اباری
شیوه می اگر دم چند فرد
گوره گنه دوی
جلای به جامی جسم و جمال دا
به رستی به نخت بدن کمان دا

وہ کہ چہرہ ہی خیال روح سارہ کی خوش
پیشہ ہی روی دہر کہ دست شای سوس خالا
زماں منت بار کہ پے پی پیا دہ نا
شیرینی لہ توی ی تار ی شہ دہ دا
سرگامی آلی لہ توی سر پو شا
چو تلو غریب بوم لا واندھ دہ
ہر چندہ وتیرہ گیلانم تسلیم کرد
یہ ردهی دلہی پیر لہ آخ داد
مہ کم لہ کوچہ ی لای سیامالا
دودہ سینہ کی بودادہ
دو کہ آوی حیات شہ پری ادا
بہ شہوی پاریزی خیال آرو شا
ترکی لی دام تواندھ دہ
بیادی دیاری او تیرہم ہلگرت

بن جینہ ی شادیت لہ دل دہ رینا
ایستا ام خشم و قہر گزندہ
ام لہ موجدہ درہت کردہ
چو تلو تو زہ وقی سردات بردہ
لات وایہ عاشق لہ مرگ آتسی
گوم ہٹا قول مج ملہ ی خوشی ترہ
بہر طلی دوستم لہ لا وفا
اگر تو بیت وین بہ در دیاد کی
تو خواہیز بدہ بہ پنجہ ی نازت
حسرت نہ یہ لہ دلہی تنگ

دبقت پے کردم سلیم ہلینا
یوادم دہی برینہت لہ چلی
ای ی اکو ارم فریاد دہی نیہ
بونی شہ مامہ ی عشقت نہ کردہ
یالہ آزادی محبوب آپر سی
دہرمانی زام نہ مکی ترہ
قینی مزہ می ریس جیفای صفای
نیم آخ خواہ دہ دم زیاد کی
وتیر بارانہ آواتہ اغوازت
جد خونہ خندنگ بوی خندنگا

تم ہی تیری تو نہ رہ ویتہ دہ
بیری غیری تو م نہ کہ دیتہ دہ

بادن یز و و و و و
 نیمه کور و ت کردیم
 به خست بیانی بون
 و و و و و و و و و و و
 رونور دان و و و و و و و
 آی شاهی طافی صافی سوادان
 بارک ۹۱ چرخ ای آفرین چرخ
 بوری عشق مجنون آ
 به پروا سری ادا به به به
 من نادمه دست رای نگونانی
 تا فکری قلبه زده صافی خوشی می

واسه بنی سپه و زدن بهاران
 بو فنیای دلی پرده رد و کده
 و و و و و و و و و و و
 آ و س سری ناده شد و ده ردا
 ز بخیره و و و و و و و و و و و
 آی شوی خوشی روح افزای کاوان
 و و و و و و و و و و و
 به راسته و و و و و و و و و و و
 ده تی له و و و و و و و و و و و
 ساقی فداتم سرمای خالی
 ده دریده به خوشی سادی لای بوی می

قولی بیچینم به به به به به
 هستیش به به به به به به به به به

بالام و و و و و و و و و و و
 تو چند به به به به به به به به به
 ا و چا و و و و و و و و و و و
 خوشی دا و و و و و و و و و و و
 خور و و و و و و و و و و و
 یادت له ذاتت و و و و و و و
 مرده شور نه ی شواب مرغی دوری
 سر و غیر گس و و و و و و و
 نه که و و و و و و و و و و و

له تو تا ک مادم جوت که که که که که
 گیر و و و و و و و و و و و
 چا و و و و و و و و و و و
 تا بخیره و و و و و و و و و و و
 و و و و و و و و و و و
 به به به به به به به به به به به
 به به به به به به به به به به به
 و و و و و و و و و و و
 و و و و و و و و و و و

دلی ماران گاه ز تو به ی کرد و و و و و
 ناکه و و و و و و و و و و و

شبی سید محمد فارسی دانه

دینار و درویش مار پی سایی که است
ساقی می هری داد سق چنانک
گنجه می، نه واکزوی ده فونی
بلای چه وادهی نشین گهای تنگه
گردین تدرک بغدادان همه
بے تو، به ووزی دهم له دعا دا
ده خیل جماعت به امامه ته
گوشه ی تایی میزور مندی گنجه
قیام ده به بزل او قدوقا مست
هام در دات بو بزم شایه کومه
میلست که لما هلی گمار سار بوده
رو بو او مله ی ری خوابیت رو
تو جماعت ندی له بوکی تانده
شاگلی باغی سلفایه بوی
که بخو حرینی مرطایه بوی

دوم هر گول که می خار ناجی

اوم هر گول که می مار ناجی

زنجیری منیت هر دو بی دستوم
اها تو اچو دولا دستو برد
لما دستو دوی کورت به تینه
دوره شکی خوی رسته
شبه و بیس ده من حرگی
شاره زایکی ری دمان زهرو

آزیزه راحت نه خوشم که دتوم
لما سه شی جارجار قاصدی کرد
بیم هیزی نه ما کرده نشین
ساقی به رخنی به ختی برگشتم
با ساقی رقیب دوریت بکشی
گینه چو نکو آستانه ت دوره

خودنشی که داساره زای ری - ایام دایم دایم دایم
به تمامی زای برزائمت تیره - هاتودا لروی پیراره پیره

بی نیرو دگر دایم دایم دایم =
مانشیر جادوم بیت رون به دایم

ری جعفر آداسرا گرمی میل	منزل شیراز شارسه دایم عشق
دوستنورم به آدرکنا بادی شوق	امای محراب سر صلائی زده دایم
خواجهمی سر حلقه ی بزمه کی است	دوماغ به نشیب باده ی قناست
ده صیقله آریز شای غوغامان	نامه نایری بوشقای زامان
لحم نادای خسته ی دهره کی نابا	خیالی نیست بردوده کی نابا
یادی گوزهر گهای دلی له یاد جوم	ری ی پرسیاری پیر چو زوبه زو
سای پالتی لیم ده چسته سر	الی دل سارده هدی غالم به سر
دل بی آرامه که دته تکتو چیل	نیشی به لم بودل خوشی دایم
طالع ی به تمامی تالی تال دایم	پیرده ی بد بختیم به سر
نام به سر زبان شیرینا تالم	نام به خوبزه دی هاتوده به حاتم
قلمی له یه آبیز رتیه دایم	نامه ی به دور دم به چیریه دایم
دل که منزله واهاتوته ناو	ناگوخی یاری اوی بهته دایم
دوره نی دایم ورون آتو نی	میلست ناویری به ی لی دایم
صد دلیل دینی گوایه نای پرری	به م بی میله دل چون نابری
وهره به عشقی جادوم زمی جهام	به میلی آریزی نه یی وچیم
ازانی جادوم چند چادوری به	بواووی مژده ی آریزی به یه
بوم بنی نامه ی جام جینه کم	قله ی دینا و دین دینا و دینه کم
غزلک سیر مژده ایوان بی	کلو تکیستی دله م حاصل مژده
آینه اگر به انشا به بی	خواجهمی ساگر رب با به رورائی
به ی نادای لی یی هرکه ستم	مخته رسته کی خوم یی آینه م

دور و آوار رویانی

سحر و جادو و دور رویانی

سحر مولوی که دهنی دهی

کس نه یزانیوه ویدی . ردی

نه نوبی سینه های به [سحری قادر بک محمد پاشا]

شواره و زودی دل سوتانی

رویه بنیادی دیده دور و آوار
ختم خفت منیت فریبی بر خوی
تا فلک بودای روی نوی دست کرد
دلیران پیر آمان یاب آخواند
ایستاد مرگت عالم دیر
بهار تازه له خاک دهردی
دهختی خه و نیه داده شکاره
هلالی نالی اسپت دهردی
تاریک بوشه وی شه و زنده داران
سوالانی دل دل خونین یاران
ره شمال ماتین سر کو مار دل تنگ
هم دیار نیکت له بیرجی
هر سالی چند مانگ سر هری لیلای
او چند ده لای گر میان به تا !!
ایستاد گر میان دابوی چووه
گرفنی گه ریان روی کرده کو پستان
دنیا شین یی که توی تیا نهای
از داران همو بو تو پر داخت

۲ شاد بود روی صیبت کیش
هر جا میکان دین بابین به خیرین
یی داودی مودی به پیداکرد
سراسر ده کس شری پیداخلان
پیر پیداخلان ماتدی
ختم له خاک و اتو ده نوی
شیمی یای هر روی [شاکل] دیاره
رومای و لگی شایم بر کت
گیراوه بدری قمر و خشاران
بشیوه دوستی و لطفی نگاران
جاف پر جفا به مدرسه بدنگ
ابی گر میان خاکی دل گیرجی
بوی ها و درمی توی آدالدها
له تاوی دوری ایوه دم سوا !!
بوی ها و دروست تاروی محشر
شیرای شار و زور هات بو هم دور
شایی به شتم ایستاد که توی تا
حوریان بو تو واپ به ررا

آخ روزی روز و دم و هر که رای ده
روم برای ده و و دم نه برای ده

مایه ای ایسی و نیسی ز طانی	شاید تو بوی سیاه
خوراسته چرخ ستم کرده	من و تو به زور ایستاده
بلاغم گیانه من امدم چون اوب	به شرط شویت دهم شاهی که در
سرمایه ی گرمی بازارت من بوم	جهلای آوینه ی روخسارست بوم
من سکرم به ناد جوانی تو لیدا	من ره و اجم دایه کارودی د
دوا یه لیم بوردی بو بگانه یک	ختمه شیر بارلوم و تانه یک
یا خوا آای اغیار هداغ یارت بی	توش دهر به دهر بی و خفت بارت بی
نوم سپارد بوز و هناسی مردم	به جوش و خروش دلی پر دهر دم
تپ و دوی دو کل هناست مردم	نالت و کوفت نام دایم صده رزی
بارانی فرساک به ردنا بار	گوشه غامبی له هر دیاری
خندای چل چنگ لالت کا جرت	خونی جگر کت ره نگیان بی به رت
قضای جانانیشی له عمرت که دی	بگودلی من تونب بود

با وجود امه تنای لیلایه
آخ چیکم دلم شایه بودیه

مجال خرمی به رازی یارات	ایه بهاره سوز بود یارات
امرو رو حکم زوری طاقت	ظا هر بو هوی لای یار
خیال گشته ی دل بندانه	کویتانیشی سارد بوسول بندانه
زحمت مدهد بهر خیالی یار	رجا تلی ده کم برو به یافار
بگره خدمت آریز بنا	بلی قیست آد ویران
دل دودونی هر ای قلمی	بوتوده نوک هر یک
دل به خونی خوی اسفند آردود	دورون به دوکل به رگی گر توره
مگر زحمت نه بلی ته	گویی راگر بند به خونی غا ته ده

به نادی دورما زمان هر شکل
 به دیدم کجاست شایسته داران
 فرستم نادابو نادی بهار
 شادوم خوناد دلم بر درده
 غوغای شکسته زامی جاری
 کز روی بونه بای طالع مستیم
 بومدی بلی خرم است کو
 خرمای او دودی خبر است
 ادسایه ده لیم اس بد به ختم
 هیند روم تی ده کجا حست به رحمت
 کوره یوزی دل جوئی ختمی
 آری به میل آدی ده ختم و ختم

۳ خرخوا به شیش داغ لیلی کی
 سوتاوی عشقی دگ تو کوئی کی
 نامدی مولوی بو بیل

بو چ واپسوم ماتی دل
 شاهدی دانای هموا حوالان
 ایسی هام فردم به لیلی خوم زانی
 به لام تو قضای بی تدبیری خوت
 سری تو بودی هانا به کست بر
 تا بکه به فرمای زانی به کی تو
 گویا لای خوت دلت ایشا وه
 من له مام له ی زیری سرستا
 له سردو چا پخی شای سر بخاران
 یا کزهی ماله نامدی به بیل
 به سرورستی عرضی ملا لای
 هموا ها و دردم و کو و خوم اروانی
 بود به در دل شکستی بو ست
 یا به ماری تو بی میلم کرد
 یا به بیانی که کی تو
 ای به هاری ناده تم لا و
 له راسته بازار ماری له مستان
 بهرم که دست کالای بالا ناز داران

گنیزت بیستوده او فزوده
اگر هر سانی دردی بی له پر
دهک یکم لایم شایه دره بخوری
توبو چ به حلوی محبت خامی
به تنها دردی وادوی دافوی
میلتین هر دو هر هلی شخصیکه
سا هر دو عا که چرخ بد کردا
میه دره دره سرد دره او سپاردی میل
خمسو صفا بیل که لای زاماران
نیز یکی سرری ته ریوی فصله
سینه هوگری دره دره

فردی سر هردی بگرد
ایم آخ دواغ موده دردی
یف وی بی نیز یو دره
وادی حتما و آتانه مانی
مله نازانی هر پیل ده هادی
جریمه دخلاست شیوی کسکه
هرتا اتوانی قیت نکات کار
اوله قبیله موه که کوک دوجا میل
دوری خوش تره له وصلی یاران
دوری ری خیال قافله ومله
نشی نیز یکی لی ته دره

نیز یکی دوری ده خات یادم

له دره دوری به یاری

خویش

دردی

جواب نامه ی بیل بولوی

سرخوشی سرشار می خانه ی است
گنیزت خزنه ی نازک خیالات
شیوادی شیوی شیرین ته تاران
راسته تیمی قیامت سخته
بچی به دعوی نخت د حالاته
مخ له حال زانیت گرلی اشغال
صد چهار دهک ها دره در لیت

بود دایه روزم مولا

یک عقیقه قضایای

چند به پروانه به ملیت

به نشانی مادی دوی سانی است
نازک تره مازک نه و خیالات
شیرکی مالی در سادی غم یاران
فکری الزامی خضی بد
الین قیامت مفا له
لام نازانم فانی حال
رویه گت نه کرد چم به لام

بلام به باکیت بی انصاف

غیر از وسیله ی ده لیل

بد بختی من بکه تو ی لری

راسته هر

بوشن شوی بوی به کسی ناس

خرا مان دور که ده ... برده ده
 اوف دلم نیش ... دکن آد
 هینده نازک بوبه بای موده شین
 شیوهی شیرینی له توی سرکوشا
 له توی ی آدینهی جینی دکن گهل
 دام زانے آروق خونادی دلم
 دل گری تایی زامی برده ده
 به چپی له رده سار مانگ برده ده
 وینهی اوی تیا دیارب دا ته ده
 سرکاهی آلی بر آبر له خون
 به بای پاریزی خیال اردشا
 و شکله ابوده ده آروق که کی دل
 زودهی پیکانی سرکاهی کومه
 آخ بای باوشین ساردی کرده ده

ساتی تینی مادی به یایی
 گر رسم کرده هانا سادی

بادله ی چند سال انتظاره کی
 بارگه دبارخانه ی کوچی نه دخالات
 و اینام سرخیل نازک اندا مان
 یا خونامی دل به ایسا ده کی
 حیرت حیرت بهم ده رده ت بر دم
 پایزه زرینه رخ خام چارشیوی هدی نه م
 مطرب نامرد ابوج سیاه گلی
 به ناله ی دله ی برت به ارده ده
 له برایشی دل صبر دناقت گشت
 اگر رمقی مایه و خوی بگری
 خیا به ماچی بریت خوشی حال بو
 هینده روانه ری ی که توی دی به ید
 بهل بهله دیداره که کی
 بو چ هوی هوی نایه ام سال دکن سالا
 نایه دی هوی هوی وارگی دامان
 کنزهی دوروی داخ کیشا ده کی
 که جیت اهلیتم بو چ وات به کردم
 دره نکه سوار که تازه بوکی خه م
 من به حاله ده توشی وایده گلی
 بهم بولی به قطاره ده
 فرنیقا چادم هلی رشت
 بیت چورهی ادیشی آبر
 حتی من خیال بطل بو
 دیدهی نگای غاوه تید

مردم غم هوشی بردی خرافاد / یا بد دل خوشی در تهری داد

تو د شرف او یاری گمانی به =
و درک مرد و آوی زبیده گمانی به

مولوی

هاسم دور دان ایشی !!!
ایشی کی هیند سخت رشی گمانی
ایشی برنی مودای غنہ دهنگی
شیرین غزالی بلا شمسالی
خورشید اطواری نیلوفر دوقی
پری سیکری پری دل چیکری
بستان قاهی آهونگهای

آشنا بودی بهکای

روخساند زولفی صحرادر داهی

ابرد و گمانی تیر به گمانی

ششم دور دوی به زم آراجمی

شهری پائیزی لطیف بهاری

شاهان کرداری شران تواری

لهرایی له تیر پنجه بیدایی

لهر چینه برزاده تانویوی حرگم

به گشت زامه ده کلام بخوره

گر بویه گمانی به لام چون ایشی
و درک به زاری مارجرودل رشی
له دستو که وان شوخو نقشنگی
گردن به خالی گوردی دل مالحی
عزرا عوزاری وامقی مشوقی
خهم به بادری دلار دولبری
کیو سیاهی دل منزل گاه

بهانه جوی به هانه جوی

دید ونگاهی بیاله وراحی

صد پری نشان پری بیکانی

غیر برجی به برج و خیم

در یی رستانی هاوس ناداری

گنک رقناری طوطی گنقناری

لام وایه نسکین دلی سیدایی

ایشی زامانم گشته مرگم =

ده دلقی عاشقی برین زوره

برنیت برایش ناداری بی

دلت به ایشی طروی ایشی

دولت نکاح دو کس دور دست کاری بی

جفای نه دغام صفای هر کیشی

ساتی به به غم دلای بریدار بدله رده نام شادی که ل یار
کویرایت داهات ایست دل خوشی آفری آفری بدیت هات دی

چوار هشتکی دانه دکه دته ده هله رده ی برده دل برده
منشی ده ست ارنوی هله سانی سارد اصل مولوی

سه وزه ی خاکی پاک یارانی هم فرد فرما دفرشی به زهی دیما کرد
که ی سه وزه ی ایتمی نه کام هر دی بی و فرشی محاسن تمام هلام ده ری بی

بنایه دیدم نامی دوریت هات ندیده هله سورون بوده ده هلات
درونت به کل خوشی چند بود تو دی گله میت زور پر چند بود
سه رله نوی زامی دل کولا به ده جگر کم به تانی تو توایه ده
نایه لی نه ختی او قرو یکم به ده ک بی بلا به جیت له من اوی
بوچ که کم زو خادوت ده رخوا دم داده هفتا گله یشت ترو ترو داده
هینده آزاری ده در بیزاری کردم رمانگی رو روی واله به بر بردم
هینده بنتی رو بروم هینا ده هم عصام له به رو روی نه شکاده
چادم نه دیو به چهره ی خوشه دیت گویشم ده گیکلی یارانی نه بیست
شیرین افتار له لام تالی به اجتماعت دا جیگام خالی به
ده گلی مر جیام نه هاتو به گوی رده زام هات سو
خفتی دوری واسو کی کردم = روی دین دله ی با بردم

سرداری زمره ی فلاکت کیسان درهای شارد درون شیشه
بادی غم خوروی مرگی ناکامان سه درون بر زافات
برده ی دل به ایسی تینی غم باره سه در دله ی صد یار
و ختی لا خادی دیده پر خارال گیر دانه اول بهار

بدن الودای زیندہ گمانی کرد
 قدم رہ محہ ہام فردہ کی فرد
 لادہ تہ لہ برد الخدسرای ایش
 سکہ رہ رہ رحمتی خستہ ریش
 گوردم بہ یادی بالای تہ تو بر
 غنائہ زو ترا شیری بہ قوت
 رو فورہ ساز کہ شیوہی بلبل
 بے نیرو سرتی گولی یا جالی
 ناز چیرہ دان پالی جاری
 بہ کور ابوری لہ بر شکاری
 بشارہ زایہ زو انیکا بہ چار
 بچیر گہای اودہ بہ پاریز خاوند
 بومرنگی تر زیندوی کا تہ وہ
 تیر کی لی دام بہ خلا تہ وہ

ہر گمانی صد حارم و تیری نازہ
 زیندہ کی و مردن آواتہ خوازہ

بے گروہویت لہ حد بہ دورہ
 یاد کہت لہ موت بہ وفا ترہ
 ہر اودہ لہ لام دوستی گمانی
 محرمی دازی بے سامانی
 ہیندہ لگہ لہ اس خوشی راہہ بوری
 کہ قوی دی رہ نگہ بروا بتوری
 حرای شورہ تہ بہن لہ لگرا
 کہ چہ شوقہ کہی ہر لہ برآ
 تیر خویا ویت بہ دیدہ ستری
 لہ پیر قیطانی دھلت بے برگی
 سر سبناختی خستہی مجوریت
 نہ خاتہ شیر خاک حشرتی دوریت
 لہ قبہ زہی خوی سر جاوہی حلوم
 سرد غونچہ گل دوم بھاتہ وہ
 بہ بوی ادبالا و سر گویاتہ وہ
 نہی بہ نیش تیر زہی کسی
 دلہی صفت گماز سوتاوی نفس

گمانی ہیگار تاریکہ
 پردہ کی سہختہ و گہ لی باریکہ
 حور ہدایت تاریکہ دی
 ری نجات یکے سرستہ کردہ
 اوری تاریکہ حیری بے دہوی
 دہ سلامت داری ختم من خوت بی
 سوں بے یی کردہ وہی یاران ہلگرہ
 بہ ریت ی دون جوہ وہ دھت سرہ

ماری روده شیت نه داب شان دا
سره ساری خوست له بیر نما ده
ساعت خوازیت اگا په غنیر
سیری کرده دهی آنته کت که
دوسا خاکلی کوی بکین به سردا
سوزی ده روغ به کلو کو به
بختم مخالف سنا یم راسته
هنا سم ناری ابراهیمی به
ام بیته بلای هتا اتواخت

دیوانی سرشیت له دیواند
هوشیت داوی کریت داناده
ری که چوینه دیوانی محتر
خواجه فرموی حبیبی مکه
که په غنیر سر به نه به سردا
نه ی چپ هلاطه هانا نام لای تو به
صبا ی خزنیم آه نه وا خواسته
رای حسینیم به حکیمی به
بیت به نه سر به رده ی لهرانی

سهله دوزه ردی و مال دیرانی خوم
خدی سحای په غنیر ا خوم

اصل

یکایه اوراق فردی معدوم
بردی بی پای همدان سار و کوساران
دو کا چپی سحادی دهر دنیا شوه
به دفعضای هفت دیدی ویشه ده
دلکے شاخ شوق دهر دنیا ریزه

لجرات نه طرح بادی ده شوی
کرد و فرشی رای گوزه رگی یاران
مالای آلائی شنگ صد بالا دیون
گل دهر دهرم ایشی و نیشه ده
ادھول قامت قیامت خیزه

طاف صاف ناز زور آوردهن ایشی
خن چوں قامت خماره کی ویشی

مردمی

مرد کرده دهی شوی معدوم
شوی کرده تو و گولی کوساران
دفعضای حاوی خوی خسته داوه ده

لجرات ویندی بادی ده شوم
فردی کرد به فرشی گوزه رگی یاران
شکل ادا به دهرم ایشی حاوه ده

احمد علی کوسانی

گر لای قی شوق به دهر دانه ریزه
چم و تانده دهر دانه یی مینا

اد بالا به رزه قیامت خیزه
انانی ناز و دسا به مینا

[۷۵] دیسان کوماں

اگر بوسوی به ملا له ده
اوده بکروزی سوتوی جرگه ده
بگات لای توبه شمال ده
معدوم معلوم واده ی مرگه ده

مولوی جوابی ادا ته ده

آره زوی مرگی خوت کرد و ده
ون من سر سختی دکن اُخوین
گوا به رگهاریت واده برده ده
بوشن لی بینی هیتا اینی

[نامه ی مولوی به مولوی] =

سپوی دبله ی غم کشف ده چینی
اوده تی بغدادی به لافا ونگ کرد
آوله اندازده ی کشتی دور چو ده
به مری بندانه آمو که رینه !!
را که ریگ که و تن دروینان تنگه
سماده به فرد را ببارد غم !!
اگر می و فک که به راست لعل سوری
سپیدی دیده نی یارا غم زوره
با هندی که ل یارا نا به شاد
که چرخ کوشتمی به داخی دوری
به ده ته لاتم تو می لیم ده بوری

دیسان

دوریت جو می سر چاده ی جادانگی
بای تختی خود [دارا سلام]
ایانه که به هلتا ده ستورده
به دیکو دالی بر را نگی نوساد
که ده سر بستی جو که و بناوان
نیش که ی نام ایاز له ده
سلاتی تو ی تیا ته به آرد
به ده ستمی رد سیلی چاده ی جاد

بغای آکرده دشتی ساروزور

اگینه ده جلای چادر خه وان سور

دیس

حالی دیدہ و دل لاناوی دوریت

چی بلی معدوم ختہی مہجوریت

کہ اروا بہ نادحرگہ سارو دا

بروہ و دہ جلای بے کنارہ

ھاوین مان بودی لہ خوار بغداوہ

سیرکہ گرمای چند بنین و تادہ

ام دوا یے نفسی دلای حنیدم

اوم حروٹھا و فرمکی دیدم

لہ و گرو دآوہ ای برگوزیدم

مولوی

نی گدہ ختہی دورون دیدم

سوحی

رحمت لہ گوری دوری رنج دوری

یادی مہجوشی دوری مہجوری

خانہی دل بیاد آو ابوبہ من بو

صد جارتوی دورون بو تو قفسی بو

ھرکے لہ لالی ام شکینہ وہ

داترس مہ دودہرد امتوی مہ وہ

ختم جبرگو دلی دادہ تہ برتیر

لہ خوار لہ تو بم رہگہ دن گیر

وردی زو باننی ام چند فردہ ی

دل گیر و دہی ادرہ بخودہ

کی وصلی ناوی بو خاتری دوری

من نیم آریز کہ ردن باوری

ور دورہ دین آستانہ شادبوم

مہ و سادہ چار شادی مہ بادوم

نور دادی دوری واپ دہ ستہ وہ

توالت کہ لہ کی دیسان بستہ وہ

وہ ختی بارانہ فرمکی دوری بو کہی

مہ فہت دادہ تہ، ا مہ بنہ تی سادہی

دن مہ گیان سا بجوم را وہ

آریز و سیوتی خوی دالہ دوا وہ

رفیقی رفیق اکہی اوساروہ

ستم گیانہ کم بالآ تولی نہی

گیان ہدای صحت حیدر پی بی

مگر بد بختی کز و کم بے

اگینہ امہ دل خوشی دلہ

ھا تہ دہی ردی دہر چوٹا کلا

نوکى نىنوكتان و اتيك آلا ده
 ايستا و اچا كه هر و اتيك آلايت
 تا خلك بزاني ريشه ي جرگه
 جوى بونه ده يان كه كلى برآ ده
 هر دو يكه ده سوز بنالاي
 گر و آتورا و برگى مرگه م

ادى دل سوز تير بون بگرش
 له لحولا ده بلايت آ فرين

آى بوجل سوزى ده لاسوزى
 له م بهاره داله سيرانه ده
 سيران ام لاي بي و هر دوز لاي
 ده تى خالو ميل بگولان رفته
 شه دى كه ماره ي شه و بيدلان
 پرش طافى صاف سراوانه كه
 هند جوى خادون جوى كردى رنجوردي
 ده ك ديوانه شور آرزى له سردا
 كوشته ي نه دروزى غم خواري هوزى
 رو بگاته سوركيو به روى بانه ده
 اچا به بنى كرده دهى خوا ع
 خالى به رنگى لاله آغوشه
 فرميكى ديده ده رده دارا
 بوكى گولاله ي به با وانه كه
 رونيائى ده حله ي به به نيت و كوك
 ده ي خوي ادا به لم و به ردا

هم كس پي ي نالى چشم آواي
 تو خوالى كه رين جارى باواي

[بوملا نظامى نوسيه]

هوى نظام له زام تو خواله لا برد
 بگره ي سوزى زايه ي كوشه
 گوايه له تا و ايلين به ده ي به ده ي
 ده ي به خراف دل ي پر جوشى
 به ده رده به ده ده غناك و غم يار
 ام كى لي به به چادرم ديوه
 ام به خوداخ او فرميكى خويست
 ام خويياري گرگرم او هلاسه ي سرد
 سزات دايه گيان او حشرت پي كرد
 ره و ابوي له دست سه رودي دل
 له تو تورا ده و هاتوت لاي
 از ان هاد و هسه له يكيان خوشى دي
 هام حال له گول يك زداي به يار
 ده كه كى نيش له لام صريوه
 ام ديوانه ي كيو اوي سردوشين
 ام آلوده ي غم او خريكي ده ردا
 نازانم شوي نيان له كوك دافا ده
 كام و سران مان كرده ده طاوا

در زمانی زامان دهرده نهی کارم
 حرمی حرم تعبیهی قصور دم
 هارهای اسرار مجرود نیازم
 بهر گشت دایم پیشه مزاری به
 هر گم که گیرد دریاک مشکل دا
 رفیق گمانی یاری دل سوزم
 انیسی محاسن و منشا لطم
 فحشری نیست و احاطه داده
 قتل که لکمی وال سرکردم
 چکرده قینه فت لیم خوشی باجی
 سرمایه عشقم بود به خلافت
 خواب یا دسل یا مرگ یا اقامت
 دوره له قوهی خاموشی شکستم
 به ناچار دهی بیدارم قلم
 ام فردم نویسی ای برگزیده
 استبدیدی دل دیوانه کی تو
 له بر جی آدا اگر ری بو تو

مولی

ساده

سر جی پیروی حالاتی جستم
 جوشی فریادی بعدوی پر غم
 زنا گیرادی فریادی دیده
 ام فردم نویسی ای برگزیده

استبدیدی دل دیوانه کی تو

له بر جی آدا اگر ری بو تو

بهمتوری غم نشسته غم یکایه خه
 روح بده به نهی دورون زو عالم
 بالات به کالای حمان دایو
 خه دله نوستوان به ژاری طارک
 هیچکار دل تنگ دهفت سرود
 معنی دهته ی سازی خست کسه خه
 نهی چی نهی بوی قضات که عالم
 هام فرد به هوش به دهلی ساز خوشه
 جوی بیدا که دوا عالم و شیار که
 قضای پنجه که ت دهک ملی که دی

ام شده به صفت حبه زبونم
 به خیالی خاد و درون پرده ردم
 دیه هات سوی دله ی پر خوم
 به خیالی خاد و درون پرده ردم
 آخ مو شده می هلماسی مردم
 دهک بر شیشه کی ساج خال آدم جار جار
 ستام هلی ستام وینه ی شعله ی نور
 خوشقیس نه بوم و ابوم به قفس
 ادهند خیالاست که قفس دور دهم
 روزله شه و زیاتر زار و زده لیل
 باده نوشم دینا وک جار جار
 شعری غوم اکرم به ستور و ساز
 ساده دیشی که فی بدله روی دوف
 مثنی تر خوا قطاری ساده ی
 اتیرام جار دیشی دهره فریادم
 ساقی ساده خیل هر دک فریاد ره ی
 به باده هوشم به حله یک جار
 بهی سرشم به خوی تگلگون به
 وخته سرتایام بی به کی زو حال
 ساقی آمانه نه بخاله بیرت
 اگر نه هم گیتی ده بزانه مردم
 بوغم خواری غم موجودی معدوم

ساده مولوی

تای نگوشتی غفلت لدهم را	لم بیکه ی جبر او دهر از وی ختم را
شیری دین و دنگلی لای لای	شیر یانه کردی هر یک له لای
لاوانده ده و گزهی مزهی شیر	هر و استرنا او صداد تا شیر
لم دایکه ده دوی او دایک که دی	مندالی بیک له و بیکه بنوی
لم خول بواو خول بنزیک ده ختم	خولا تانی که زود هسته
چادم ابله و اب دو م ده	له سربست که دتوم دابور دوم ده
قامتم چه دته دیاره آنه وی	قضا به قوماز موره ده گوری
ام جاره شس دهنگلی مجاس باب رزنج	مطرب ساز که تو خوا خوشی طرزنج
داخی رویم لدل دهر که وی	بسی کوره ی زاریم سر که وی

مولوی

هم دادی نادا هم دادله دوی خوم
ویندی خوم بو خوم من نگری بو خوم

ساده

سایه صفی دانی قوی پی	آزیزم نشی نامه ی قوی
الی صفی ذاتی قوی تیا پی	های های بنارم به و تحلا پی
جواب نه دانه دهم راسته بنام	هر جیت فرموده له به دفایم
یاده سقا پنجه قاضی فردم	وقام بویا به تو ا مردم
خامی جاوکه فرویشان هزار	نامم گنگلی خوار دو دو دک مار
له دهر دی دوری رهش هر که را وه	خوی له سر کف حلی رهش دا وه
نگیان له ش دا اهر سستی ته وه	به خواند دوریت ابریت وه
لغم دابولای شادی رابر م	مالی آوا به یادت یا دهر م
مایه ته خدی صد زنده گمان	اجزای به دهم له شادمانی
دهر دهم له جزو آگاهی برادر	هر جزوی بوخوی نشی ته داده
سینجم بوخام به وای	نودن راز ادا به روی
فلم له دوتیا ردا وه ته وه	هیند به بی هوشی من ما وه
اگر به ناز به یا عنا	ایستاد و یارده ته سزای خطا

سرت لی ده بی به باری که ردن
نرت دی من چیم کرد لعل جبرودرد
آوات اخواری دایم به مردن
هر چیم کرد لچچی خاندی نه کرد

ایستنا سونادی که روی دل سر دیم
سه دایه ساری ده روی بی ده رادم

[مولوی شینی کوری محمود یار دیسی اکا که به تفنگ کوثراده] =

پزیکلی به خاخ کام شیش خانه بو
کام خوی بودین ده روغن نوشی
بوفینکی دل شیوه دختی به
ریشی بندی جریک براروله رد
بو کام خصلت دادو فریادکم
بو خوش گفتاری خوش رقاریت دار
زور آشتایت بو گفت و گو به
همودی به تو برد له دل را
ایستنا کوثرله یادگار که
حوان یادی حرمت ده
حدویشی پیشی به نگای یار
و به تو گرمیان بنوری به
مور به دایه دادو آ نان
دی شتاوان بو تو به جوی بو
له سویدا له دهوری کلاو
دهته ی بدتی تو ده شیرین بو
به به تو دیدم فکر دن - نگ
شوقم کم بر ختم سیرانگی دل تنگ
پزیکلی به خاخ کام شیش خانه بو
کام دوکل بوروی دلی داپوشی !!
کوره ی دل که روی خوشی به ختی به
به رده ی صوری دلا روله رو
نام و صفت خیال کام شیوه یادکم
داد بو عطاو نام هو شیاریت داد
هر چیم دی دیدم میلی لای تو بو
ده له فکرل جریک به دن به چل دا
بنه یان به شیوه شیرین کاره کت
وطن هیکلی خدمت ده جا
دل دایم به بیر خیالت ساده
کوادل دیدم به رای به
او چاه ی پتو سیری کوستان جا
له دای برکاوان لبر تو خوشی بو
تای چنی جنور پای طافگی به فراد
گل بو ده ماغی تو عنبرین بو !!
ایستنا کام دلی ، میلی آهنگی بی
له وار که مانم غمزه رگه به دنگ

۱۶۷ - ۱۶۸

له لای ماموستا شیخ محرمی خانم

شوی رزاق

شوه کانی اکره شوی له که شکر له که دوم به در خاقل

محمود خانی

شوی

لا پاره

کادی قلاج

لا پاره

سوران شوی

شوی لا پاره

له تهرجهی ژبانی مولوی له لای ملا محمد امین

بے تو کار و بار بر طرف ماده
 بزمی همام فردان بے ذوقی تو
 مشهوری عام لشکر کشی تو
 تو بابت داده لای خواجه
 تو مردوی سگد زیندوی بے باکی
 تو سرآزادی جوی جاویدانی
 خود مردن چاره ی هیشانه کرده
 او قالمی و اتوی بے داری را
 با شادسته دسان بے مهر و ماده
 می روی چن بے شوقه بے
 ده دله تاندا لشکر کشی تو
 ح ریشی جگر منت کیاده
 س ریدوی مردوی دشتی غنا کی
 س بے دهنی بند ام دنیا فانی
 بلام آخ وینه نوات نماده
 رگل بختمان شکار بیژرا

مولوی

ایتر بیاد کی دکت تو نامی

بجی نیم بوی هوگری عینم

مردوی له ناکاد دها غم نیم بود
 برق دبر و سکه دتم دای به نادا
 لاخاد خاشاکی هستی برده ده
 زانیم دل دینا کوستی نو یی
 زردی بے هینام جاری نه کرا
 ادنرها خالوم تنها نه یلی !!
 کچی بے شرط بدعدهای خوی کرد
 له بے شرطی دل آزارم نه خسته
 رجمی به حال حال ارزان دا
 کز جی بے دکت بخت ددری نه و خالا
 بردان به آخ هدهای برگرده
 لاگیر و سرسام له توئی گره داودا
 له گره دی هدهای گری کوره ی میل
 خوت آسایه نرم به شوی فینک
 بلام به الی تایی سرسودی بیکرد
 کلام ددکتی ره می تیا جهم بود
 پوسکی لافاد اهلالت به چاما
 سرم گیری خوار دلم بورده ده
 گره دوه لولی به میلی قوی
 قه و لو قاری له بنا در
 چونکه نه خوش به جی نه یلی
 س دخالوی جی هشت دستور
 دهره خوت بجو هلی نیم خسته
 خوت تشریف به به سر برزاند
 ره دی دگیر سابی له سیامالان
 اده به تلخ گری خالوی هم فرده
 گلا بزرگینی له گره دی خاودا
 چالی نه نویی له جواناوه کلیل
 هلی سینه دکت لفلای ناویشک
 آزار نه دانه سای گردنی زورد

چا دی کرده وه که جار جار روح
بلی خسته که ی تن پیر له آزار
به زامی سه ختوبه ده ردی شکل

یری حالم خاکوری گیانه
دو وه و الی به ناله و هادار
دوری آ نیر به بی شری دل

اهل نیم رتی باقیه ساده
باتییر به به نیت یاران به پای به

بهرج نه ریمه وه و مردم بوی که
قاصد بچو بلی حوینه و نامه
بلی تو د شراب اسکی بنیت !!
فرموده به ولفظ شیرین را به وه
وه قتی لایه بران و دعوت کرد
که دایه هسته ایته مه وه
تو د شیر که ی خوت تو د زاماری من

بهرج نه ریمه وه و مردم بوی که
قاصد بچو بلی حوینه و نامه
بلی تو د شراب اسکی بنیت !!
فرموده به ولفظ شیرین را به وه
وه قتی لایه بران و دعوت کرد
که دایه هسته ایته مه وه
تو د شیر که ی خوت تو د زاماری من

اوسه ی دوری آ نیران بهم بود
چون گوی ده بنه گوی تنگ گوی دوری
دیده چون طاقت نگای دوا یه بود
ای هدی سرخیل نازک اندامان
چون هوشی و شور عذر هینام بود
بودیده نی تو هر هسته جو به
ده و راهم به سر سر هر ده و کو به
ناز غم ریگای لای تو له گوی به

گله بی ته داد حال بهم نیت

دره خنی محرم گو پیکه ی پیری کلود
شکوہی با بچی پیری سبی

ماہی میوہی عمر آہہ پیہ
می خلطہ ی دہر کہ دت عیشی تال بودہ
واطولی امل چاوانے تہ وہ
ادل روڑہ کہ ی پیری دایہ رود
پہڑارہی روڑی دوری آیزردی

دیارہ کہ بہار رودیہ یایزدی
ہذا سم دہر کہ طای یایزدی و سارد
پیری قدم دہر کہ قوس چہ دایہ وہ
کہ چہ ماہی دہر کہ جانی قامت

ساقی پی پی بنوم زنجری پیری
چاکل بہ درہ قمار بیدرہ کہ وہ
جامت جم آسا لبریز کہ لہی
بہستی پیران جوان آہہ وہ
نشہ ی بستی کہ وہ لہی لہی
گاہا پیکہی گوتم از رنگی تہ وہ
سہ تازہ لو کہ آہ ختمہ گویم
مطرب بہ ونوہی شہ نازی بہ وہ
دہر کہ بزر کہ بہ وہ قظا ت لگیام

بہ خودی تاکہی داچاروان روی
نوادیتہ وہ چلو چو ی

نیکین نجی دہر د داخ داخ نہ دل
روڑی چاوا لہ چا و مرجی ساند بو
دانی بنوم دہر بازی بال شفا و
دین بہ غوینا در شہی دل گل گل
لانہ ی سلی غم رو خاند بو
بہ ناھومیدی بہ حر کوھ ماد

ناکا دهرمانی دوری دلریشان
 یعنی نامه کی خامی خم رخم
 گشته سردار درون یزدان خان
 هر چند سراره ای آگری دوری
 که رفتی تا دتری ده دی تنیا یه
 که قاصدم سندیه به له و شالاد
 نازام چرخ چپی چنبری
 دگینه اسباب به دین نامت
 نوی داروی زامی فلاکت ایشان
 منظومی معدوم لگنه لغم هم دم
 برده ای چرای سیاه ده جان
 آسنی سوری کوره ای ماهجوری
 لیلی کردبو سوما ی به نایی
 به دیده ای به نور خوندن ده ته وار
 بو بج هیشتیه ده بوده دوری
 گیام بدای به ره شخی خامت

به لام له از دل چارهم به بخت
 روحم دهرنا چی هینده سرختم

کوخی دیده وای سرکرده کی دهم
 درختی به وگره دن سیمای صافه ده
 هزاره ت اگر دل سرشاخو به رد
 ادبونه خوشه شمال ای هینا
 چنگر ده در یکی هیناده ستو برد
 ایستاد گنج له لارو له بجه
 است لای سرید دل به وخرکی
 سرده کی بوام تد بیر
 به که کسی مام نه برسی ده
 هیام به تو بو آخ هینا سی ارد
 ده کی اسکای ختن به بوی نافه ده
 بونت چلی ابو لم هر رد بو او هر رد
 هینده نه ده مالدوری له به ینا
 به و بونه شاد بوم اویسی لا برد
 پیخی ره بجه کرد بردی بو به بجه
 دیدار به دوری مرگ به و نزیکی
 آخ لم تد بیره داخ لم تقدیره
 به لام حتی خوم زوتر ناسیه

مل که چی تیغم له رادی دولبر
 تک جاری جوارحه به اکبر
 بوخانه ی قبادی

دیار دوی خیال محرم دانا
 به ای لم بنام سادا
 ردیف صیف ظریف خانا
 به نه و بنایم به دیده یا دا

پری زده‌ی خانات یاد آورده بی
اداصل دیت فرع حساب کرده بی
لکس زاده‌ی طبع بو عزیزیت
ده‌ی ریه‌ی کی فکر بکر شریعت
پسندیده‌ی عقل خام دانای
خاص ترجمه خیال خانای خانای

زاده‌ی فرع دسر اصل دا =
خاصی دانه‌ی تون جی رزصل دا
ساحی مولوی
خیالکای درد

ایرکی چون لشی دیده و دل
دل ریر بر دتی کردوده به منزل
تو خوالی ای گریه‌ی سوزنا بد
زاری بسنده له ریر محراب دا
فرسکی دیده‌ی سر بدهن دا
هاڑه‌ی کرد لافا دده‌ی بی بردا

گر هاڑه‌ی دلت دا چله کتی
طهره‌ی زور سنگی سخت اهو کتی
ساحی مولوی
پیراکنده

نابرو و زلفی تو تها ماسا م
بیفاتی نویری صبح و عشاء
به آرایش دیده‌ی مست
هر گردشی آسوی ده‌ی
دل هر یکی بودا که دهنست
ایتر هیچ ترغا که بی بی
دل به دل زلفی شده زنگت دا
سوی حور دلی به چ کس دا
بیانی روئی رو خسار دای دیار
کلام الیل بحوه انشاس

نه دای ناله‌ی دل وینه‌ی صوای بی
کتاب پاره‌ی حرکت دهر دنی بر تاب
هر چه بنده‌ی له لافات چه م
فرموی دنی بو مزه‌ی شس کما م
که دای بلای امله یا اده‌ی که م
مگری بردایه خفت خانای دا
کوره‌ی دورون بزیکی مکل
بیرادی گرل گرل کردوی دل تنگ
دو که لی دل ده‌ی جفا قوی تنگ

که تو مگیزی دهر بای سه و داده
آخ بیم بستراده هیزم نواوه
مازخم ظلمت کی برم ادا
آخ چند شیت گره که کردی بد
لیت جوی ناهمه ده به روژد به و
اگر رستگار بوم له دست قهری ادا

خواگر مردم تو به سلامت

است غم و دهر بوی قیامت

سرسازی صهبای بزی مناجات	پنهانی دهرمانده و ارباب حاجات
جی یارانه و دی بادشا و درویش	بارگاهای نیاز بوبیگانه و خویش
آهوی وطنی فیضی الاهی	نافی ناف راھی له مانگ تاهلی
مکوفی خوشبوی ریحانی رسول	نمدادهی غمام طیبی به قول
پسر روضه تا هر نور بارانی	تارونگی بودیده یاران نجی
هدهای سایه تان هر دو بسینی	نمدی ساهی گونا کس بسوینی
نا نخته جاری و شرم شاری من	خجانی غفلت گونا باری من
و اگر دت سرای تلای بچم دادم	بوارگاهای تو و رای کیشا دم
تو که اولادی امجادی مولای	بورجاء حاد و بهجت اولای
لبر دل تنگی عظم سواوه	بو خدمتی تو به نام لهنه ده
سر لبر پینا و انیست بوم	غریب موسی رودی کی که تو م
بدن گونا بار دود و پرله دود	چاوم تر لپو و شکف دل گرم آهلی
ای چند بدی هفت لریگه های	طالع یاریده ی تو بداما
دستی شای مردان مددگارم بی	پله اولیه اوده ستارم بی
سوی و دکت با گونا تو سینه	بو خدمتی تو و خودی چیم

هفت حایه رستگاری بی
یار بی دیاری یادگاری بی

سوره ی جرحی رام گریه و گریه دل	داخی دوری دوست دور که دتی منزل
سری بی بسیندلی پرجه خنم	سچنا تمام هر آسفتی چا
فلاهی آهر دلی برده دم	تیوکی دوری بنده نه مردم
دل نه ادرود دا کرده و برمان	و مرگت قسم تاسی قوم گریان
نهی سعاد و دیده ی دلی تنگ	لولی فلوری فرسکی هدر دنگ
تا نزدی کباب سوزی سینی ریش	فرجه ی پریشی جرگی حفاکش

چشمه گزیده کرد که در برده می پاره می شود
دور گفته که خط استخوانی که پاره
کلیله می شود در آن و مزاج و مزاج
که در دهان و بریان به صحنه تالام
گشت آره زدم که در و سر طاردن
بر سر پیه که در دور چون خوشه برین
در خیمه سافنی جلیب ابر فام
با گردن بر روی گرمی که ا خنجر
مطرب با روی ز با سب می شرم
کی چه عهده گول نخله و فاشی دین
حد به یکباری خار یککاش نه دل
بیل به کاش بمانو به کسی
حکمی زامان کون و هم نوخه

بیدار مقام دل با دورا دور
آزیز سلامت من ها کو چم کرد

دیده می دلی من و دلی زار میو
ماهی شکر دی دلی من که در
به روح وینه می که به سر طای میو
خسته می را میش دار و دلی میو
ایست سر به تالام هر جاران گفته
هر دانه با کیشی ریشی دل کند
شمار دو گوشت مالای لاله می
شق مایه نخشی قادی بازاران
و بای زهنگو خورنا ساسه دهنگه
و رود کو چپ پای قهر بیل

هارنگه در رنگ سر طار میو
صدای روی کاوان گره می به برودان
طری تجارتی حیرت میو
در خوک که کار خریکی در دردم
در زامان به شرفه
بیل چو خوشه دین نه مند
به بیایه نخشی مالای می
سازوب و شقی شای سر تجاران
بیل شمشیر که و بای زهنگه
و در لطف بود سر بیل دا

تا جوش خوی می دله یی یک سنگ
للی گوش و نه نگت دل به وسیله
عرش که رو قبله دنیا دینه که م
طری داد و بیدار خسته فریادم
ار صد خشم قاف ره و بی شاهان
آزیز به روی عدالت نین

ماده ری و یاد خشم زبونیم
حرفات کرد داغ دایتم نیم

آینه یی کامل آئینه کی فرد
خیلی نگر دیات ندیده دم دوری
خاص به تشریف هم آورده ده
ساقی این به زم وصل یاران
دور دیده و ناز و پیاله ده

جایمان نه دست تو هم سنده بو
فرستی نیست نه سنده بو

نمادی عنبر بوت بادی مع آورد
نظم هم کرد و دم هم آورده ده
مفهوم تحریر خوشی تقریر که است
دری خانه است بام و یادم کرده
لام چه دوریت شای صاحب شرکها
دوریت چون الماس نشین نه جرگم
با و انم نامی شیرین خطابت
سای چور می خاک نه دیده هم وا

عطره یی زامه کی کو نیم تازه کرد
هفا که ی پیشین چه یاد برده ده
معلوم بی چه لای خسته یی تیره که است
یادم عشی تا دروی مردن
دل نه چه رخی هفته مایه وادان
هده حلق بیوه واده کی مرگم
هک و هک نه ریز و سیرینچی
مادر و شتی درق خزان و ریا

۹۲
هنی پیش و احو چون که رو چون
که رد آورده است آسیای که رد و
پیشانی خیال را که ش گوم کرده

ساده ای سر بچیت پی ده ف بهره ده
رووی یادی بالاشی مسل دل ده ده ده

میت آرزوی اختیار کرده بی
بیش خامه که بت نام معدوم برده لب
به منت چه میل آفای نامه تم
مخون چه دفای شیخی خام تم
ریا بیت جوئی ویت غلط کردن
مرنم زانی دوریت چه ده ده ده
گری بنیسی ده رون ده ماخ
عمرده لول آخ دلای پر چه داخ
رو به برد و غم چه چه دیده پر چه ده ده
ایده مالا روی حرف خیال بگرد
نه قطره ای آسریه منن نه حیم دا
نه ای چه حرف انشای ماتم دا

عرضه شاهدت خاص بدی پیش
حرف نقطه دار شدت تیشدا

[در علوم همه علما آگاه]

محمد رسول الله را و مرآل اعلام و اولاد اطهار الأئمه را احبار و سائر گروه صالح الاطوار
حمداً له عالم حاصل و درود سلام رسول اکرم کامل آمد رسول کحل و صوا
کرده و طرح اهل داد را در دل آورده که همه مراد آید دل بگذرد
سحر سرجماری مکرر واد الأئمه اکرم و سرور مستقام و مراهم هم ده
عمره اراد الاکرام طوعاً و نهداً و حائراً و سائل رسایل دعا و سلام معلوم
که اولاد آدم و حوا ولد داد است اگر همه عالم که الهوا محکوم امرام
در حال کار کرد کردار و محل او کرده و در راه او مور کرد و عمر و سر و عمره کس
دارد وی مرگ در راه دارد و حاصل و محمول ده دام هر اُحد را حق الا
ملک طالع الاسواح در ده آورده مرد راه و ره و در راه سلام و در راه
آورد ادا اعمال صواح آمد حالا که خدم روحم دلاخل صلحا در راه

ملا ولد خان

ام شاعر لکھنؤ مولوی سید عبد الرحیم ہادی دہ خٹ

میر و کانی ردی ل شعری

مولوی اچھی

بر مفاہ

ساقی ساء [آدھی] جھوٹا ہار ہاتھ دہ

لفای دگشای اردی بہشتہ

مے و نم خشکی کرد بہر سنبیل دا

دادہی بادری تاب سیری بہارہ

دہ می نو شانشی سوس قرقہ

زمزمی جوشی دل ڈاؤنگار

شورہ شورہ داوای شہرہ

گلمہ بلبل بہارہ

مے و نم شوقہ نگارہ

درہ خٹان سرورہ شوشی شاد

لہر وادی بے تجلای طورہ

[فنا فی اللہ] مستی دل اکا

وندانی سرمست جانفدای جانان

طہی ساقی دہ خیل من بہم زام دہ

جا میکم بری قوم سود مند

ملی کہ بہ ناز بہ سبوتہ دہ

بہ دینیہ ی سیمای زرخیز زہرہ دہ

مظرب ترش بہ دہنگ دہوارہ دہ

بہ نو سیتی شق صد قانون دہ

گول مستی دہ از می خسرہ دہ

گول سرریاک کیشا لہ ساتہ دہ

تجلای جلای دل جہ لای گشتہ

بیل بانگی داہ گوی بیل دا

چیم فرشی سرور بہر پری دلدارہ

فضلی زردی زہیل داسرہ دہ

دہنگی طیلی تیب دہردہ دارانہ

حلوہی حالک دل فرینہ رہ

لکھنوی دہنگی صبا ح الخیرہ

مستی جاوی مست پیالای کیلہ

نہ روزہ سورہ لہوای پای کاوان

فتہ گیر دار داری

بے پروا دلای [انی انا اللہ]

دہک ذکر دہرویش انا الحق و اتان

دالاک گیر تم ہم بہ لہ

مایہ ری رہا ہم لہ قہر بہ نوبی

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

دہ دہ می گلزار گشت دہک (یا غوثہ دہ)

نہ سچرہ لہ دیوانی

۷۵۵۱ جہ بارہ داہ بہ ویتیکہ

بودہ بہ ہون نازناوی - ۷۵۵۱ - ۷۵۵۱

کہ ۷۵۵۱ ولہ ولان و ۷۵۵۱ جہ بارہ

۷۵۵۱ جہ بارہ

لہ راستی

شیر ۷۵۵۱

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

جہ بارہ

زنی دوت عیشی بهن به کام بی	حدی عشق گما جی جام بی
مجا مجای خور دیده ساقی بی	ستود هوش بادهی باقی بی
هر کسی ده گری جامی بوکام بی	رومانی دوردو مرهی زام بی
بی بی فنا دوستی سرکی لی ده یی	عاز دنا موسی هستی فری ده یی

خلای با هر بلبل مرچوله دوست
بوده کاسه لیس ستانی اُلمست

احمد بیگ کوماسی

ام شاعرانه مولوی هاوزده مان لکه لیکه شروع کرد
 زیاده حاجه قاری کوی الی بود و دین محمد و احمد یکی کوماسیه دیکه دور بند
 وزارت شادیم چه بیخ آورده اند دوریت ریشه ی دل خیمه که کز کرده اند
 نف فرقم و تو تیا که رفتی جیات اعظام چه هم چیا کردی
 وابسته به طور نبش دان نه هرگرم و مرگت قسم رازیم و مرگم
 مدد انصاف نه دغام نو مردن خاص ترن یا خود دوری تو
 نه سائن ارواحه کی ده دریت هر سانی صدمرگن به ریم
 خسته ی من له فولاد دور هیه دوریت و تو همان دل مشاقت
 ده ک رحمت و شکرست دفا کاران
 خصوصاً او کسی شای دفا داران

... دوری و همی کار له حد دور چوده
 دلذنه هشت روحه عدب جانی چیشمت
 تو تیا اعظام به عذاب لیک بون
 مددال هرگرم به مرگت قسم رازیم به مرگم
 ما نو مردن خوش تره یا خود دوری تو
 کامی مردن دریت سانیکی مرگیکه و من
 بی لب بولای یی لهران لپچی و ما
 همان میر یا قوی ادبی جافان

۱۹۸۷
۱۹۸۸
۰۵۰

شری دل سوزی حبی حاله
 وردی زوبانی بسته دلا لکه
 جرحی چپ بوم چنیو که لک
 مع به ردم داده له شوشی فک
 ره هندی کردم نه روی بهانه
 گماهی اصفهان گماهی بوپانه
 فرستم نادا ساقی مت بے غم
 توی به ری که مت به چاد ما بے غم
 یا شوی شری دوری دوباره
 عرض که م بوتسکین دله ی آواره
 دریت آگری بهردایه ناو جرگ
 خوابه یا دمهال یا تماقت یا مرگ

میرزا یاقوب

ہا و زمانہ گہل حاجی قادری کوئی نہ شعر کا الی

حکمت و نظم میرزا یعقوب وکلا فلاطون شعره خان وکلا

دل مستی یار بوو ...
 به باده ی گول ره ننگ لیوم شرابو
 دل که پیو ده که بخ وصلی
 گلا ده ته ی زودغان سیای چون عنبر
 ای کرد به دوت یار به دوتی خوی
 دلبردول مساتی خوی می ده گیر
 اد ساقی داد جام اوباده ی گلنار
 ناگلانه ردی به خال حالی هینا
 گویم لی بوده نگی صوفی ده ریا دل
 له لسم به دلی له ت و پسته ده
 نه می نه می نوش نه می پرست بو
 بهرم به خمر و سرسام و ده هوش

ام شه دل می نوشی سرستی یار بو
 ده می ~~نه می~~ ده مادهم تو کنار بو
 گاھی له بالا گاھی نشینی
 ده که خرقانه ی مانگک لده دره نه فتنه
 ای پیچایه زام ساریش له بوو بو
 می ده که صفان له دیوانه ره کیر
 درو و شایه ده علمه ①
 سانی کنزه ی شمالي هینا
 نگی کرد ده له بناسه به دل
 زبانه به کفر ②
 شیشه ی دل به ~~نه می~~ لکن لکن یرو
 نه لیل نه ساقی نه ~~نه می~~ نه ~~نه می~~

ز دبان به کفر و (۴) دل به
شیرین دل به کفر و دل به کفر
ز لیل نه ساقی نه ساقی نه ساقی

منشی لے زید وطن آوارم

وہ کہ اس کی دنیا کہ دتہ ہزارہ

حجہ آغازی دہر بند فترہ

گول کوی تازہ لیل

لہ پای منزل گهای اوندی پیر میل
 دتم ای دل سوز الماسی نا و خول
 سر برز که ره سه دلی خرامان
 اده تی خبوری ام چرخ چپ گرد
 قوی پرده پرده ای خاک تگوتار
 دور تا ایوارہ دل لہ خات کہیل
 آج ساجو چ سومای دیدم مار نہ بی
 بیدوی مخور آھو بیزی تو
 شانہی زہر کف تو دات اھلنا
 پارامہ وہ دین و زاریم کرد
 نہ میت بود لہی مخزون
 زبی بانگم کرد ای یار
 ت اگریم انا لم
 لی دا بریوم
 لہ توئی خاکہ وہ
 بلن کی سارن
 شہ بارہ
 زنجیری کردم
 بت چرخ چو اشا

مردیومہ سر گول کوی تازہ لیل
 دیدم باری فرمیکی دکت میل
 مبارہ کت بی یانی تنای چوں
 داجونہ کت هات بہ قورپوان
 من و توئی لہیل کرد خستہ ددر
 منشی خستہ دست خدمت وقا
 لہ لیل لیلیم لہ لہر دہر
 ریندگی لہ لام زاری مار نہ بی
 اوزلف سیای سوز انگیزی تو
 ایستای شہ وہ کت بہ کای مینا
 غوم تلانده وہ بی قراریم کرد
 انجا بلیم گیشہ مگردون
 دہر طانی دہر دی دلہی خفت بار
 خاک آستانہ بہ جاو انا لم
 ہم بے وفایت خوئی نہ دیوم
 روحی تاریکی حسرت ناکہ وہ
 سوینم بہ یہ زدان پناہی راز داران
 نہ حی جوابہ نہ ری گفتارہ
 ناری ناز داری لہ لا لہر دوم
 سوال بایم تیر کہ تماشا

ہر چند بگریمیت بے باک یا سخا

نزدت غا وہ توئی دی تیر خا

خانه‌ی قوبادی

ها و عهده‌ی مولوی به

ز دل بختی مهری ده‌وری جوانی		مانی
ریزی بست دینه شبای ایرانی		سوی بی‌سربست ده‌وری
ریزه‌ته سر دیده‌ی قطرائی		سردسته‌ی قوس استاد
ره‌ی جگر سخی لاهوت کلانی		روانگ ده‌ک تیری چرخ
نی چیراگری شهلای شروانی		عین عینی ده‌ک عین شاه بازی
ره‌قی ره‌ونی عطری ریخانی		انف الف نقشی استاد مانی
گیان ادا به صد صد ساله فانی		دهم قطره‌ی غای مای زنده‌گانی
ک یاقیق لاله در دانه‌ی رودمانی		سوی لعلی بین بخشی
جوت سیه‌ی باغی جنانی		گرد ده‌ک بلور بادیه‌ی کیانی

همیلای ساحر مستانی
خانات دی بخی صغانی

فقی قادر همه‌دهند

قدم با بستی بی‌خفای		جفای فراوان
بگیاخت گمانم و طاق		گر باو ده‌ک شای شریخ خاوان
بیه سر بزاره عال		جه به بد بختی ویم به بخشی تالام
غانان نشستی بنیست		اجل صد قلاب بستن جگرگرم
چم تو فرینیه هلاط		پیری پیری جاپیری نفسی سحر
جلی عرضم هه‌هه‌هه‌هه		لام وصیم ایدن جه‌لای تو
کمان وفای بزر		جیل بنایم هرگامی مردم
دم کردم ادای ما		حر کویم کرد بای هر وارگی تو
ریا آمسوی		نمی بازار ایسه‌ی چون یار

معلوم بود وکیل آن قیس مرده است
 ساقش لکهای آنیزه آوات خوانده کم
 آره زودی یا نه ی تنای توئی که رده
 لیل چه حب شرط شیرین راز که کم
 دیار سادی چه بی برتر که رده
 به باک چه تانه ی کرده ی اغیاران
 من خوجه وده مداهرتاسی تو من
 بدیه لهر قبری چه قبران تا که ت
 آنگهی سوخته ی دوری است مان
 آنه غشای اسری دیده من
 فدات بام آنیزه چون داغ برده ی تو من
 ام جابر پی ششم دل بادور و خوشی
 به واده ده و تاد پر خنر که ریت
 زه اسری لا دایم و نه ریم
 هی اسرت آوات خواسته ام
 بخوش و شای تو
 آره زودی یا نه ی تنای توئی که رده
 لیل چه حب شرط شیرین راز که کم
 دیار سادی چه بی برتر که رده
 به باک چه تانه ی کرده ی اغیاران
 من خوجه وده مداهرتاسی تو من
 بدیه لهر قبری چه قبران تا که ت
 آنگهی سوخته ی دوری است مان
 آنه غشای اسری دیده من
 فدات بام آنیزه چون داغ برده ی تو من
 ام جابر پی ششم دل بادور و خوشی
 به واده ده و تاد پر خنر که ریت
 زه اسری لا دایم و نه ریم
 هی اسرت آوات خواسته ام
 بخوش و شای تو

دورم ها
 عذابش سه ختن تادی قیامت

حاجی قادری کوی

لہ لای ہمہ موی خوشہ دیت دہی،
 دل زہ مانی زولم و استبدادی [سلطان عبدالحمید دوم] دا
 دہ واسطی چند کیکی خوشہ دیتی خویہ دہ، بوگہ ورہی و سر بہ خویہ کوردان
 افکار و حیثیات ملیہ نشر و ملای دہ کا بہ لام لہ بزتی نگہ بشتوی و بہ موالا
 کوردان اوزہ مانہ چہ کوشکی حاجی سہرہ بہ خشی نابی ہاکو دہیتہ
 مونی دور منافی لہ گل امش دا لہ روحی حاجی دا روہ ہرور عشقہ ملیہ
 سہرہ دہ و بہ یور عزم و قناعت = ولہ طہ موالا تیکہ دہ = شہ دہ
 کوردان خہ رکیف ہو دہ

اسٹھاری حاجی قادر زورہ بلام لہ بر قیصر و جہ درمی زورہ
 بو یگہ لیکلی فوتا وہ [غیرت ملی] ناد مجموعہ سکی اسٹھاری ہلتر
 لہ آئی مردینا بو چاپ کردنی ام دیوانی بوور حقایقی
 دہکا لہ بد بختی کوردان ام کہ دھری حیاتش لہ لای جنابی بد
 دہ بی زہ مان بو چاپ کردنی امیش مساعده نا کا چونکا
 لری سرب خوی کوردان دا روسہ جان فکوں دہ کہن
 ای خنکین رحمتی خوی لی بی ام دیور ہلتر بر رادہ ی
 دہ ست روسہ جان خور دہ دہ و ہم ترحد
 علم و معرفتی حاجی بے ہی دہ دہ و حاجی بے فرزندہ
 نہ ہینا وہ لہ سالی ۱۲۱۴ ی ہ و حاجی کردوہ
 گورقہ راج کس حاتہ لہ جنوبی کوپہ

بلا و کورده دونه

ی بے نظیر و هم تا هر تویی که برقراری
 و باغی مردی باغی سرمای که می خزان
 و پادشاه نشانی بوی هر سه وادی اعظم
 جباری بے فتوری سلطان بے قصوری
 و روزه تختی گردون مصلحتی نقشی تویم
 حی و مسکانی تویم بے حی و بے مسکانی
 هر امری تو مداره نو کار و باری عالم
 سحرانه در دبا سوتی خود میدما لاهی تابان

بے دار و بیداری بے دار و پای داری
 بونرعی فقیان سرمای که بهاری
 و صدور و شائستگی بے پرده بے پرده داری
 رزاقی مار و موری آودری دینه کاری
 یا قوت و لعلی روزه استیر و کار و دوراری
 لیا و نهاری تویم بے لیا و بے نهاری
 هر چند بے وزیر و بے صدر و کار و باری
 دو و جارین ش و و روزه بے محل و عمارت

معلومه بوجی حاجی مدحت اکا بکوردی
 حاجی قادر
 داکس نه لی بکوردی نه کراوه صبی باری

افرتی هیه مہری من و ما لھی فلاک
 بکروده عقدی سری زولفی لاد
 نه مگر ام شہ کو تمها دهر و لام
 کہم بکہ نویم ده نه سنگ
 من دلی نخلص من
 و خطا داما ده
 بوجما شای به لک کوئی سبی جادی به لک
 نیستوده لم دهره عاشق ده کو حاجی لک لک

بلا و کورده دونه
 بکروده عقدی سری زولفی لاد
 نه مگر ام شہ کو تمها دهر و لام
 کہم بکہ نویم ده نه سنگ
 من دلی نخلص من
 و خطا داما ده
 بوجما شای به لک کوئی سبی جادی به لک
 نیستوده لم دهره عاشق ده کو حاجی لک لک

بے جوار یاری احمدی من سل
 هر نه گاه وان تاده گاهه شوان
 بے خبر بین بے نغمی رحمت
 روی و فرین بودری آفل
 جی بے شمره کانی دهک کاوه =
 ده بین دو و صبی هر لداوه

حاکم دیره کانی کوردستان
یک به یک حافظ شریعت بون
سید و شیخه کان له ترسی اوان
او که فخر و تان ریای اوان ده که دت
یکی له م لاده روده کاته حجم
دو هزار رفس فساد کرام لا
یک بیک بودند نائب همه دهند
ملتش هیند کردن و کوجاران
گر له سحر ملازم مردایم
شیری نه و ده که له مشنه ما
من له غم خواری ام فسانه دهم
ام قسبه ایسته عیسی لی ده گرن
ام به ادء او به ام ده لی کاکه

هر له بوتانه ده هله تا بابان
سید و شیخی قوم و ملت بون
منزوی بون و ذاکری رحمان
سیری چون بون یوشوا اگر دت
دو به دو ده دهنه دوزمنی هم
نوه حاتلی اوانی تر له و لا
صاحی مارتین و ماری گزیند
ده ستیان حاج ده کن ده لای تو بایان
گور که سین بام که ری بخوار دایم
گور گو مام ریوی بوی دینه رقص و سما
وهر نه پشمه له لام هله مو عالم
ادده مه ش دی زه مانی بوی ده مرین
سیری قانونی حاجی چند چاکه

هر چاپونی اشاره تی فرمود
حاجی قادر
ده که کرامت هموی دها ده حو

هر کورده هموله بینی کل ملت
بگانه له ترجمه ی زمان
یک سر علما در شتو ووردی
استادی خطن له ام سیان
نکاح نه دهر بچی له جنگی
صاحب کتیب و پام هر س
ایم مؤمنان نه روسین
ملت به کتیب د به نود سین
قوی [جود] چاکه اتفاقی هیه
جنگنه ی ایره با ده جو که رن

به بهر له خونین و تمان
اسراری کتیبی خلق را
چم نه ی خونند و ده دوح
ده ل دی له زمانی خو
خوار قم و خطی د
ایم نه ی بوینه قوی
بوچ کفره زمانان
غیری کوردان نه له
کورد به خیره تی و
هر ده کوردی ام

لیوہ عاقل ترن بہ صد منصب
ہستی خودہ غیر نہ کاتب
ایستہ کی آ میراں کوردستان
ام ہستیوانی کاتب یک سر
وادیارہ ہستی دنیایے کوردہ کات حالیاں دہی واجی
[جوہ] چہ قدری ہیمہ لہنو کوردان
حاجی قادر غیری لیدان و جویں دتہ ہلدان

ساعز و شیخ و خواجہ دور بہ دورن	لہ قسمی بنے تیجہ دا دورن
باسی زولفی درخیز و چادی بہ غم و	نہ برادرہ بودہ تری خسر و
قید تدبیر و حاشمہ و اعراب	ہمو با بری بونہ موجی شراب
قراندہر وطن چہ کہلک دہکری	سیری ناکہی سمند و فر افتری
قہی سادہ بری تیر نا بے	عجلہ عزتی دین و دنیا بج
سخی سارد بہ فودنرم ناجی	بہ ترانیشی حمام گرم ناجی
بہ قولی بی سرو پا	پائی خنکان لہ بھری و شکی ہوا
غیر بون لیاکی تحویل	سیری جون بونہ ماہی بونہ دلیل
بونہ خانگی دولت	خانگی ملا و دور منی ملت
لالہ ہمو	گر لی لادی پزلہ ملای جاو
خواجہ جون	شارو کات بے ملاہ مدرس بون
اُسیا	اولا خوار دنہ دودہم سکنا
ایجا	شعلہی ذکری لا الہ الا اللہ
مہین	شیر وہ شینین و خامی رنگین
عاقظہ آریب	یکی مرد لہم شتانہ دین دہری
وکی عراق	اتفاق بہ دل دہکے بہ اتفاق
گزیر	نہے لہ خویان یکی بیتہ امیر

ایستہ کہ شہ فرستہ گلی باران
چہ بہ نہتہ جو چہ لیاکی باران

له گلاوان د سوانی کورده کمان یی
به فدای سوانتان حاتم طی
مریشکی ایوه صیادی شهرینه
سوانی میکه لی ایوه له سر دا
له بهر حیزه به خودی دناته بایی
هتا ده کک آگری ریرنگا له گل یک
گرئی گمانو مستوون بویه که روی
صلاحی ایوه ایستاکه سلام

به بوشکری صدکوه دوو کک
به قوربانی سیانتان آل برکت
له کن عنقا فروجه حاجی لک لک
ده کو قضا به دوزمن میکه لی شک
له ریر حیزی حیران بوی به دوشک
اگر طوفان بی لشکرتان به بر شک
له سرر ایوه وها شیر گره وک شک
طماخی که وره ی به چه کک بکرن شک

کراده انتحابی دوشکه صوفی
حاجی قلاز

تاریه نه که دن قبیل اگر اد
انواع ملل که وره تا بچو کک
ییه برکن دیک زمان دیک رنگ
هر کوردن اگر چی پاکی مردن
هر مانده به نه داو دظالم
گر با عتی اُم ده پرسی حاتم
اد شرط به کللی اتفاقه
قهریکه به باغ اد اتفاقه
صدیغ و ملا و امیر و خانی
له لاده اوان به حیل سازي
قوریان به حکومت و ده دا

هر داده بنه خراب آباد
خمایوه محالکی ده کو بودک
به غیبت و عیب و عار و بدنگ
پامالی زه مانه نحوی کردن
ده که بوی خرابه زاری مشوم
شرطه که بوی همه مو تمام
گر مرعشی و وان کک
مگردانه بی هر
بولذتی عیش و زیند و گما
له لاده امان به تقه
تا ملا به در حیه پاکی

کمان امی توده کی نریان کرد
غیا ن نه بو کورد اگر همه مو مرد

به نای تو به خوا نایکه به گمان و سوان
 نه که میره ده این وارث شرع نه دین
 هر ادیبیک بوده سا خواله ده می ناده بی
 و در سر باسی خطو خالی هله توی خومان
 دهی به قوربانی به روفیسی که حقیقه تاجی کما
 که رزاقم نه به رام قایمی به ده به سکه وان
 و ده ده گمانه که مان فها منی قوم جله نیشان
 شو و کاغذ که به راپا ده کو خوم به سردیان
 به امید اتری حسن رضا ده چنه ولات

نالی دهاکی به به حاجی و کوی به مثل

عینه حافظه شیرازه کلیم و همدان

حاجی قار

سرو و کی قوباد و اسکندر
 بود تکی چون دیا کی فوتا ده
 ده کف بیاض کرد
 مقلی سی به رود تا ده
 باری دنیا به
 شاه مردن
 خا خف
 دا
 بهی یا به
 رن کورد
 نه و آن
 تی در رن
 ده موی
 ناظم
 ده کو کسرا و کا و کس و قیصر
 نه سلاح و نه سکه یان ماده
 هر کسی را به نا علاج مرد
 ادی باقی یعنی هر نا ده
 دیت و ده روا هم مودی ده کو با به
 سیری که کوردی ایتم هر کوردن
 هر له جانی هله تا به گورا منی
 حاجی دهمری به ده دریان نا گما
 هله مود حالی ده بون چه ده ریا به
 چه به نظم و کتابی وردی
 ده کوس مو گره روک و به خانف
 بسته چمانی ازیرتو زیود و گرت
 خفته و بخون ده کو سعدی
 تی دگر تا مدرس و عالم

بوتیمی زمانی کور دانه
شعره کمان دلیل و برهان
یعنی تاده شاعری غرا
عالم دعا می داخی بوناخوا
کلی او ساعتی به رحمت چو
قورده بیون ده لای چه حکمت بو

حاجی قادر
بشما حاجی دهره و ده کوجاران
بیره ده سر حقایق کوردان
کوی

له سه رته و روتری دانا ده مه لای فسی لسه راده
له داینی چیا بوخرنی گول خیره تی خارا
له برقی رهنگی شه لواری حیا دافانی هه ملاک
له ته قه ی نال و شقه ی مانه برزی آسمان ره زی
له نازی هه لگرادی زو لای خالی رهش ته ما بشا کن
به صدخونی جگر فیری نیاز و ناز و عشوه کم کرد
که چه ده مگانی ایستیه ده لی سالامی

ده ری تو کعبه بو حاجی طوفانی کرد و نه یزانی
چه تو ما کعبه که حج بو مسجد الاقصایه روخاده

دها شغولی تو به جسم و جانم
رقیب دسه گ چیه لازم تا اهن هلم
مثالی رو نی زیت و میوی شانه
پریشان دل و جمعی رقیب
لای قادر ده لیم نادم حبیب
اون شاعر نه بی کویه ده جاخی
به روح کشانی خوم زحمت برا
به روتری ده رکه وان به دیار
دها معلومه سوخاوی
له دای زو لای تو سو
دگری ایوه و فیره
له سایه شعره کمان

مه لای بیکاره بو حاجی له روما
اکن پیادوم له یو ماری رنایم

حاجی قادر

حریره بیکله شیخ احمد
وی [حاجی] گو قوتی اهن
صاحبی نادم مرشدی ارشد
له وقته و مدحه مهدی اهن

ایسر مردی بدیده ام ز جزیر [۱۱۷]
 احمد خانه صاحبی [متم] [مزن]
 نیک مردی بدیده ام ز حریر
 خلقی نه وده بن کوز فکان
 شاه بازی فضای علیان
 له جزیره ده لای فقه طیران

امم دین هله تسی
 احمدی خانجی
 شاعری ایره گرچی زورمادون
 ام دوسی یه که وال پیش حاوان
 حاجی خاور

یاربی تو خلاقی عظیم الشانی
 من به خبرم له اول و آخری غوم
 هرچی که بوده و ده بی ده یزانی
 حایم که لم بینه چیه انسانی

ای رفیقان وطن زور عزلم ماده له وی
 دهک سفینه بگره ره بخیره بنوخرم
 هرکه ده تقدیره وکو هله بکه وی
 حیه ده له مغربی بمر توتنه وی

یاتم محاتم که لیم توون دهک
 له نازنی به خط حلبی
 محاتم حیاته دهی التفات
 له ایرانه ده گرتویه تا هرات
 محاتم شقایق اسب حیات
 له حور دست و نه دم بونه هات

او عبقا بخوم
 ماهی به بیرده کری
 رومی حوائج و یادی ولایت
 له بایر عاوه تا خلایق قلات
 نادومی ایچ قلا

هوخرمی خوس ده زانم ده بیت

لهی حرمیتا بو حاجی هلاست

هله نی کو قبه کشیری داب رشتی وکو کو

هیه سلطان شنه ی ایواره و سایه ی به یان

تری سه خبر چه جایه سی بری روی صندوب

به میوه پازیز نظیری گریه مای به جا کن

نی نه باته به صافی کوسرد آوی حیاته

ده زانی بهاری شه ایامی خزان

نه ری به سیر به نیر سی جاری گردون

نه ری به سیر به نیر سی جاری گردون

له سر کيومان گولوک و لاله ي سور يدي بهضايه موسايه له سر طور
 له غونچه ي نه دده ي دي باغوشاخي ده لای ي گه روده هه لکيوسا جراحی
 ده ماده نديش به نسبت شاخي ايم بهاري حشمه ساري دوشکانه ديم
 له کن بتويني ايم ده شتي لاجان ده کوري ي بان به هه درازي پيمان
 اهالي رستم و ده ختي شجاعه له حاتم زيرده ختي به خادوت
 کوري غلامان کچان عيني خوري نظر بازه دليکن دور به دوری
 به نسبت عصمتي ميري له کن زن اقاليم ترن به ر سوري بي بن ۱۱
 مسافر يه روده ياري غريبان اوانه داله هر عبي به ري بن
 مه کن عيم هه مودي رستم مقام به به هان دحديش فخری عالم م
 وطن محبوبه زور جلوده آراي نيشاني ديم و ايمان تنه اي
 له آدهم بگيره تاده دراني ايستا کي له د خا که دهک حاجي هه لستا
 که غم خوري بهجا بو ملتي خوي له بني کورده کان د شينجي به پوي
 زه فانه تو شتي ده رود غرتي کور عجمي کور به شاني هه مودي
 به قودي آده کرده ده ردي دوري نظيري ايج قلايه بي خضوري
 دوشا غا فاده دهک به سيمه چهار امين آغا د حما غاي صا حبي
 امين ديشتيواني قهری ملت نگاه باني خزيني موله د
 له دنيا دالاهي هر بمان !! بنه ي بي اتفاقي
 له قوچ پاشاده تا ايستا اميرک له کوي پيدانه بو يا خوريرک
 له بر به اتحادي بونه مسکين له آخر داده کوزا سومه هه لدين
 له فابينا [کلا د سور] د [کلا د رهي] به شاني ده بنه قلی گای رهي
 له برام نات به باريه دينه جوي له لای رومي ذه لياي به شيم کوي

ده کو بستومه ای یارانی کو بی
به شیر و خامه دولت یار داره
نه بدی اخنی هیه نه طباو کوسی
وظیفه ی خوم به چی هیستامی
نه تاریخی جم و اسکندره رو که ی
من خامه م هیه نه میر نادیا ره
منده ی پی کرا بیچاره خوش
به سروده دله نه فلت نظام

داغوی کرده مهدی حاجی قادر
نه نادر شای هیه نه شاهلی نادر
حاجی قادر

بای دهمه بفری برده ده [یاخ] بندی کرده ده
اسپی ره و سپی بگره غاری دهن به تا و
بیل ده خوینی بال سرگی گهل
نیرسی له میرغوزا را ده زانی به چی ده چی
نامی نماده قصه فرصت غنیمت !!
شلی شراره ی کاغذی سوتاده محرم مان

هرکس له ده حتی گولشنا هرده کو حاجی
دهسته گولی به ده ستم ده بر دوتی برده ده
حاجی قادر

دتم به بختی نه والوب اتوی خوا
گره ی بهاری به ایستاکه شاخودا خودلات
گره مگر می سحاب ده هاره ی باران
پره له سیلو که گولادی کانی زوی زمین
نه در دهی شایانی بای ده عده ده کا
یالای زهری نیرسی له سرکه فی سیمای
گلش به پنجه ی فیروزه حاجی یا قوتی
له شادی ده که به بیفی شادی که کیودکه راظهار
چون له لای خوی نه طی روحی رد له ر
نه شادی ده که به بیفی شادی که کیودکه راظهار
چون له لای خوی نه طی روحی رد له ر
له شادی ده که به بیفی شادی که کیودکه راظهار
چون له لای خوی نه طی روحی رد له ر

له خه و هه له زه مانی بچینه ده اول
پره له لاله و نسیرین ده نیرسی شای
چیا به پره له هه رادنه دای پره له صدا
پره له برق و بریقه ی بر دسکه به چه وی کا
له شوقی مقدی خلیوه دار و بری چیا
پره له ستم و غم ده ک دودو نو وولا
له بوشاری مه پیا به پیر لزه ر ته لا
هوا به خاقتی گهلگون ده که دنه ره و کا
سیاه چادری لی بوته خالی سرگونا
له دی بیستیه خاده عسیری شای

چنانچه در وقت سیری دار زاده تا که مری
 به جوشی آگری گمنامی به کافی هله قوتی
 قلاتی زبوی روحا ده هرده به طوی سیم
 نه کومه شینی که قاز و مرادی دین داچین
 شنه ی نیمه ۱۱ صدای آدی صافی سر قلند
 خرننگ و هوری قولنگ دقتاری شینی لهران
 له پیره پیر و له سکلینی پیر و کا کیوی
 له بیت دد که له شینی تفکی نه چیره وان
 چیا به شینی که واسه وز و میرادی بفر
 چمن له لاله و ریحان و نستران اُمر و
 چنار و عرعره ده فزون هوزاره نغمه برای
 له زوری میگه لی هله در له زوری میگه لی موره
 له کیو که که سرایواره دینه ده مالالت
 له حیل حیل که حیل و له باره باری مران
 له گور که قال دجیه سگ له قاره قاری زن
 له اده اده ای گامان و قیره قیری شوان
 ملا که سری تاق و ده واتی سینا
 که هله نگرش دی اگر له گله رهش مالیک
 عطار دوز و حل آفتاب ماه تمام
 صبا ده زانی ریاض له دور تان مرگ
 اگر منم له فراقیان کز هم له جگر که ده دی
 لبش ام هله مودا ستانه بختی خواب آلود
 جوابی دامه ده اما جوابی داری

چو زلف سنبل در هم چو پرچم به روزا
 مثالی دیده ی دامق له حسرتی عزیزا
 سیاه لی لاله و گل چادری له حنی هله
 نظری ماه و ستاره ن له قانرم و مینا
 به وورش و ورشی گیاره شنه بی بوده شیدا
 دیت و که دد فریت و شهابی چمر که ده کا
 ده له رزی گاهای زمین دده ترسی گاهای سما
 مثالی سنبله زلفی که تنک بجی به صبا
 سیوا کی چو زهره ریواس طیده سانی که لا
 شبیهی جمع شده آفتاب و ختی ضعی
 گیاه شینی ذاکره نسیمی شینی له ملا
 شبیهی گولش فی خضرا به توده ی غیرا
 له ده وری چادری هما حبی مودا
 له ده نگلی خورشیدی گاهای جوت و له پوره ماه
 له عکسی ده نگلی دوباره ی که دینه ده له حیا
 نگره به رده ی گاهایان ده بیت حشر و حلا
 دینه جنش و له رزین ده که و نه رقص و سما
 حجل دهن لزه وایای خیمه ی والا
 خولا صه ثابت و ستاره تاده گاهای شیدا
 ده سا و ده به کزه ی خوت حجل یک عیب
 گرد له ده کو جگر کم دلبر ادا سو
 مثالی ارده ی نوسه به خنده و هستا
 نما بحال و مقال به شینی

و تهِ هتا کو خزان د سپهار روزستانه
 بهار د اهلوسال دیته وه اما
 یکلی نایه ته ده چو نیات هر اوجونه
 سکا نی شوق به عیلاته پشمکونه هوار
 رفیق کونه سخاوت جوانه کان پیرن
 له دوددی یکلی زحمت بناسیه ده
 گر بیت د هر بچینه ده ایستاکه دیست
 خولاصی قه ایستاکه مصلحت اُمیه
 اما کورانی رفیق و سراده رانی ولایت
 له پائی اوده که تصحیح و مطالعوی بکری
 هتا له خطی بگانه فخری پیوه بکن
 و نی مکن دوشو آثاری نالی و کوردی
 اسفان حصا د سهوی نهی
 اوی مسود و جهولن لیتم و رخنه گرب
 اما نه زاده ی افکار و خوشه دیتی مان
 فتالی فرخی ریشک که بیه ده لی دایکی
 شیمه ی جولا که رازی نهی به سردیری خوی
 بلاختیکی هیه چم زمانه نای گاتی
 که خوتی تی نه گریه نی له نکته کانی نه گری
 به لام اوانه ی که صرافنی زیر دزیوی قهرن
 چه حکمتیکه که آثاری کورده ناموسی
 الاهی نه یی خدای جنگی منده بور لیتم
 به خیر دایکوبادکی لری ی خیرا بسدا
 لی قسم له دلا بود حکایتیم ما بود
 حتی که چم خامه نوکی لره شفا

مداری عیشی دموالیدی غامی خبرا
 و نه ده چنه دیاری غامی
 له شیخ د عالم د جا هل لریادش و نه
 حیاته زده و قی به احبابه بایه آ بود
 به شق د هرون دل داری دیار و شق عیضا
 مگر به ناد و نیشانو به خرم و بابو برا
 سفرده که ی له وطن ده چینه شاری جابونقا
 بای به دجه ی نصیحت به ما غزو دشت
 به ایوه هر که شیت ام کلام به سرو پا
 به یادی من له بیری کت له روی مهر و وفا
 له بهینی زود مری احیا و مجھی موتا
 له سهوی دیده پیون گوزه رکن له خطا
 غیری خواجه دیوانی علم الا حیا
 له عیب و رخنه ی عالم بهری دونه اربا
 اگر قیچ و کریان اگر شل و اعما
 الاهی [قافیه] یا خو [سموره] یا دیبا
 مداین فضا حتی کوردی به فارسی ناگدا
 له بی تعصبی کوردانه به ره و اجو بهها
 ده لی ی هله مودی هذیان خوابه لای لی دا
 چه شاه و دایه دوزان چه سکه یکرده دا
 نه کیما و نه عنقاله جتی ایم نه ما
 نقودی حاجی که نهی دیوه خسرو و دارا
 به خیری دایکوبادکی لری ی خیرا بسدا

له ستراف که لرزی هله سوسی سدوسی
هنا ماحی ظریفی دقیقه لودوسی

حاجی قادر

شنا فی یردی صراطه منا ظرائی محشر
فدای گنهری دوتی سنائی کی کاوسی
که هات وکه وته سما عیب دی شفا ونا
که هرچی هاته تماشا به نونکی مرگانی
له قافیه ی شعر اعیبه لایده ی ا ما
به یادی چادی جوانه دتم به خلوصی

چینی ماه ردوی مهره زولفی دهی جوری
سبب به قافیه تنگی بو حاجی نهی نوی

حاجی قادر

ادبا چاکه لیم نه بن درهم
ادعای همه صنا یعیف نالین
پری ده لای حیلله بازو کنذا به
خانقا و شیخ و کلمه مان یک سر
غیری تعلیمی تنبلی کردن
دفعه بی امتحان بیان ماکرن
محکم کی لی بدون اگر دو کو زهر
ده خیل شیخ و شیخ و شیخ ابد
ای خرکی رموز و ناز و نیاز
قولله ی [ایفلی] له افلاکه
کوره ی ام زومینه یان پیوا
چینی آتشی پرستی ایستاشی
بوجی فرموسی بنی امین
نیرومی له حدیثه فرقی نیه

له م قبه دلم حقایق ده یکم
تا که نهی خوین امتحانی نه کت
شیخ نه بی خارجه لم با به
سیم بلای نفعیان چه آخر
جمعی املاکو خرن کو کر دن
تی بکه ن زهره یان تر یا کن
تی ده گن ری گرن ویا رهبر
چم که سی رزقی چم کسی نا با
اور دیا فنی که یوه ته اعجاز
عکسی اوگر دوشی له ریر خاکه
خاطری توبی چونه جه دی سه ما
گبر بی دین دهن دی رود شمشیر
اطلب العلم ولو
گر ملا نهی فرمو

توده زه فن فیر چیت له ده
 لازمه خول بجوی ده کو بر داش
 نه بنه لی کاری حیر و به خیره
 اهلای جنت نه سوان دگاوانه
 فائده ی گریه دایه ذکر و دعا
 هر چی به بهره یه کسب و کمال
 صوفی دهک تشنه بوله ذکر و همداد
 شیعی دهک تشنه بوله سینه زده دهن
 به قسبی مخبر و مؤرخ گوان
 سه ر به سر دولتی لهر و رایون
 اهلای رایون له یعنی صفتی چاک
 اتحادی به اتفاقی انام
 کس به نه زن دپاشی که د تن
 می بگرده دستی یه تری بگرن
 خوار دن دستری عورت و شکله
 حالتی دایه چی له سر خاکه
 ام لهر و مدح و باده ی ددیر
 ده کو خنسی نظامی و گه بجه
 یا ده کو شمشیری شیرین و فرهاد
 ایست ملت ده بونه صاحب جاه
 کی ده لی کورده کان به ادراسن
 له قصبی ساغی وین خلل ده گرن
 اوی محتاجی به سوازه
 حیفه بو به سوازه
 گاوره جوده یا خو همداد ده
 همه بود قرینیک ده گوری امری معاش
 ده سی مانند له سر زنگی تیره
 صاحبی فن و علم و عرفان
 ده بوده قارون گدای سرور یکنه
 ده بسته درویشی و مارگرد حمال
 صد نوزتری ده دایه کاسه یک آو
 به دو قطره ده دایه حسین و حسن
 ملتی چینه چوار صد مایون
 زور به زحمت ده گانه جیل مایون
 سهیری چون چینی گرتو کردیه ناک
 سو به ره بو حوادث ایام
 بکه ده پوش و آگرو نه دوت
 دهک سکنده رجه ها ده سو ده گرن
 باغی و بخت بگره داو پاشا
 غیری عیسا ده لای له افلاک
 نوسرا ده له صد هزار ده دختر
 کر له لای خلق کیمیا و گه بجه
 بیتی حاجی لبر کرایه به یاد
 یانه هم تایی اولیا و الله
 به ام نقصه گوی له سن ناکه ن
 و اهلای شیخه جان له دل ده رکن
 یان هتیه بازه یان می بازه
 شیده سی مکلانی بیسن

عشق بازی و هر وای ده روشی
 او کی ده وله مندیگی چاکه
 هر دو مردوی میان دستنی خرن
 بیتی من چونکه که لکیان ده گری
 ناله زیر باری رویان امرن
 یانه ده کت اهل مغرب استانی
 باو کم احمد بنو نادی غلام دی
 بیه حاجی دود هر ارفع
 باو که هر حیونی تود لئی وای
 قوری کام می بکرم به سرخوما
 به قبی چاکه ده شیان ده گرم
 ترکی ناکم به لوه مادرم

اگر کوردیک قبی بای نه زانی
 و دره بابوت بکرم باسی نهانی
 صلاح الدین و نور الدین کوردی
 مهمل اردو شیر دیم شیر
 امانه پاکیان کوردن نهایت
 کتب ده فتر و تاریخ و طغ غن
 بلاد پیر و شیخ و پادشاهان
 بهندی پیر و پادشاهان برادره
 که ده گیوت پیر من شیخ من ده سنگرم
 که پیر بوم فی که شتم ده سنی گرم

محقق دیک حیزه بای زانی
 ته فیه نودن خوشه گر چاک بزیانی
 عزیزانی حیزه و مودش و دانی
 قوباد و باز و میری آردنه لانی
 له به به ده فتری وون بونوفانی
 بکوردی گر بنو سرای زراف
 هه تا محشر ده ما و و نیسانی
 و دره بای به سیری مهر بانی
 للام و ابوله به رجها و جواف
 که سب و مار و نهانی معانی

به آ و نعمتی خلعت گری
دهی تی خلعتی مثل که رله خانی
به چادی کلدار و ریش پانی
به من چی نقشبندی، یا نه مانی
له بو انای جنسی نان و خوانی
بغا بو قهری ملت پاسبانی
بفرموده رگیدی استغاثی

به لی شیخ قطبه اما قطبی آست
له زن هله دهی که کولان دکی هار
بلتی بهم سه رکزوله ی کوز به رسته
که نفعلیت نه بو بو مولک و ملت
اوده انسان که دای فی دکی حایغا
وده یا خود و دهک امین آغا به حجت
بلتی لهم بجهت هرکس منکری تون

اسیدی دوسی داماده حاجی
به طهر زانی ده داده دری گرانی

کوی

ایمیش دهری دده بینه خلای سهری
ده سنگا و دوکانی شاره کا داده نری
ام باوکی مردوده به خدی دادو دری
به سته نه آ شیکلی وای ناده ته ده
لادیشی رهزی آ وده دات وهردی دهری
[لقمان] له داسوانه گرخی بکوری
ام ده سته که چوو ده سته به کی تازه دی
عالم هله بو مردن له غمی زانی

ام رو و سهره تنوری جمع ده کری
ام یان ده فرقیست ادی ترمان ده کری
ادبوکی نوی ی هلیه که دای بوده بتری
بو هار دنی اییم چه شجائب ده کری
حیوان دهزی سنگ ده دهرن که ردنه ور
گاوانه فلاطون به خدی خوی بدری
معلوم نه بوام که شمه که شیه کی دهی
ام حکمت یان نه زانی چیم که دانه مگر

لهم لاده حاجی بجهت اولاد
مکان به تی بگا مگر بفری

کوی

حاجی قادر

آمدی آتی حاجی قادر یادی شاعره کافی کوردستانی کرد و ده بواده ی
ناویان و نه نبی له حقیقت دا به هوی ام قهیده به ده من خوم
زورم آ... شاعران به دوزیوه ته ده
نجم الدین ملا : لیمانی

حاجی قادر علی

شهساری بلاغتی کور دان
 مهر طغی به تخلصی کور دی
 نادی صا حقیقانی خاص اوده
 او که نوسی شرا بکلی تالی
 [نالی] استاد یکی که لی چا بو
 یکی تربو محمد فکری
 یکی ره بخور اهل کور که
 یکی تریان امین بک دره یی
 [کیفی] حاجت نیه بکم بک
 سالم دمشوی شیخ رضا و خسته
 ده کک دفایی که ره شعری
 که کو نور سنی کلاده ده هر
 سبب جا مین و خیرت سلمان
 لکه قور و حجاری و کیل
 شعریان جوانه پس نیه کوردن
 به فدایان اکرم صداب بمان
 چند امده ی که عرض ابو هم کرد
 شاعری کون و نازه ی کوردان
 ادی خوم دیومد یانه خوا شری
 هر که اول جنابی مولانا
 به که تری خطا حتی بامان
 غری کردو به رببت کوردی
 چونکه رسم عرصه اسپه اوده
 [نالی] در عرصه دا بوده تالی
 خضر آبه حیاتی معنا بو
 مودی ده انگادست به تیر یکی فکری
 فکری بکری همدو و دو کو بو که
 دزیده شاعر یکی جهر به زی
 ام کتبه بخوبی ده ی ناسی
 شاعر هر چواری به ر جسته
 خطی ده ی بتی چاکو اسپایی
 چندی تره ی مئالی گنج و گوهر
 بقیان دون بوده و کو خویان
 [قتی من اسماهم ولا تسئل]
 که رچی بدناوت و که لی ووردن
 چونکه ده رستی غیرتی کوردین
 شعرا مان هیه به دستو برد
 که له تعدادی عاجزه انسان
 امه ی بوبت ده لای به مختصری
 نقشند ره واقعی الامه
 س کور

غوثی ثانی دھاتی مذہب
 وہ کو [بیتوشی] شاعری عربی
 خوملا مہطھای بیاران
 لکھ مان لکھ موت معانی
 وہ ک ملاخظہ رو دباری نہ
 حکمت و نظم میرزا یعقوب
 یعنی فکری لہ آسمان بدرہ
 حسن باوک قفق او مر
 منجل نظمیں گہ ورہ و گچان !!
 شاعری زہنگہ نہ نہ حدی
 چونکہ مجموعی طبعی موزونہ
 انتخاب ناکریں لہ ہر چاکی
 دو وحید محمد و احمد
 لہ و ہندیش کہ خرمی خومان
 چونکہ تیشری زبانیاں یک سر
 بہ کتبیں امہ لہ وان دورہ
 دہتی کر کوک و کیوی لہ ورامان
 سادہ لہ نادیاں بکم املا
 لہ لہ شیرازہ وہ ہتا بیان
 بہ بہ عاری اکی کلی خرمات
 اگر وہ سنہ و سلیمان
 وہ ک محمد حسنیت متین

عبد کریم خالصی شریب
 نہس بودہ و نہ نہ بی
 عہ نظرو لہ نظم کوردستان
 یعنی ہر چونی حدز بقا وایہ
 شعری آدی حیاتہ تالی نہ
 وہ ک فلاطون شعرو مان وک کوپ
 باعنی عیشہ دافعی کہ دورہ
 کوری او مر محمد سرور
 بوخیالی کہ سی کچان
 وہ کو شمعان ناکری عددی
 سینہ یان تلی آئی نہ روونہ
 وہ لہ لہ سردا سوار و چالاکی
 یکی کو ماسیہ و یکی دورہ نہ
 شاعری زورہ یاکہ دہیزا نہ
 کہ و تہ توکی رستم و دومی خنجر
 مردی آزالہ ناقصان دورہ
 شاعری زورہ بہ حدو پایان
 ام تہ پچو کہ بہ شہ ناکما
 بیتان کردوہ وہ کو جافان
 لہ لہ موبیت دہلتی خومات
 نادی کیماں بہ چاکی نازانین
 نہ الا حصار قلعین !!

بہ بتی ددم کہ قدری نازانی
 وہ کو شانہ گر بنو سراپ
 اسپہ روش بتی تاملی چاکہ
 اسپہ شہ شہ پے وقہر مانی عجم
 چونکہ نو سراوہ خالق دوی خورین
 وہ رہ انجالیہ حسرتا مہرہ
 وہ کو بتی حتم لہ دعوا دا
 ام فضیحانہ پاکلی بے ناون
 د و علی لہ شاعر وہ کو حسیان
 یکی ہا و ناوی خوم، ہجوم دی بوم
 وہ کو مں بو بہ ظاہری جاہل
 احمدی کور شاری سا بلاغہ
 ام مجموعی شاعری غرائف
 ہر مودیان بے نظیر دلیہ ذریعہ
 غیری ددم لہ مان بہ نظم جدا
 بے روانے مثال آب روان
 کلکی بیتیکی دو ہزار فردن
 ام ہر کردہ لایقی تحسین
 کامہ منال و شیتی لی تہری
 ستہ معلومی ہو ہر مو عمت
 ایہ بے غیرہ تین و بے عاریں
 قید و تذبذب و شرح دہا شہ کمان
 یا کی سحری حلالی کوردا نہ
 بیت معاین دہ بوجہ وہ ستایہ
 نظمیں ہاے جار سوار چالاکہ
 محضی کذب بہ اتفاق ام
 لم ہر مو و بتی ایہ داکونن
 چوار پے لی اسپہ سنی یان مگرہ
 نیم فردوسی صد کلک با دا
 باعث بیت بلم نہ نو سراوہ
 ہر دہ شان و حریرہ مسکنیان
 شیخ و سانی بو، سردی معلوم
 بلطاف شاعری زور حاصل
 بیتی کی داغہ بیتی کی باغہ
 ہر دہ کو شہوہ لہ نیو کور دان
 قالمی بہ زم و لایقی رز من
 بے صدا چیل نظمیں دہکاف نا دا
 ارتجالیت ہر مو بہ بی دا مان
 مانگیکی پے دہ دی لہ بر کردین
 بے کتب و معلم و نویسن
 ہر کہ بیتی بہ جاری دیتہ بہری
 ملا دی دہری و مفتی اُمت
 اوی نہی خونندہ لہ م عاریں
 ہونہ سدی معارفی کو ملامی

حاصلی ایسه دهک دهکم تخمین
کرمی آدر تسم دیشی ههنگون
نیه آرام ورا حتی دهنه و تن
شهو وروژ هه تادرستی دهک تن
که چی رویی که ایسه دهینا مین
واده زانی که ایسه نه سناسین
یا نه ایرانی یهک که معلوم
دایلی متعه و باوکی موهوم

ایسه دهکاته کاسه دهنوشی
حاجی قادر
اد که وای لی دهکا توده ی پویشی
سکوبی

[مرثیه ی حاجی قادر بو شاعر کیفی افندی]

فلک به تیر و کمائی له ایسه جوته کماین
ده خاتمه گردنی ایسه مائی دایستو
به حق بازی و لعبی زه مانه ناخه که تان
امین مه له سبهینه اوت به سردینه
وجودی ایسه که روژی حیاتی آ واپو
ام ارضه کونه هه واره خلاقیشی کوچه
دو که ز زماین وشی که ز جا و دسته خولیکه
هه مسلمی آفاق و قاصدی غربای
سه دهه سه خبر بکه مینه دو لاسه
که هر دینه سرحدی بابان و عیله کی جافان
له قور بنیشه بلی قوم و قیله ها واره
که کوریدی یهک که کیفی تیای فرود
حزین دور هلی ام اشاره زوری بگمان
هه گلی هه ناسی کیشا چادی خوی گیرا
زمانی کوردی دایلی و فارسی و عربی
شکاره گاهلی زمینه له جنگلی که و دره مین
گور بیکلی بهکات جمع دشنام ناتر مین
امیسته به ده که تن له آ خردا اگرین
هواد ثاتی زه مانه که نایته تخمین
یقین بزانه شه وی لی کرا و ده به ده مین
لها چی سوری نه بی کسی لهر به چادری شین
لباسی به خوف و راحت هه ده گمانه مین
انیسی یار و ههم دازی عاشقی غمگین
دیاره چند حزین و غریبه و به کیفین
بگری هه ده که کو بارانی ماهلی فرودین !!
أسیره [کیفی] له روماله جیسی تریز مین
جهانم که نه ما کیفی شاری قسطنطنیه
له حسرتی هه چها شهر و زور چین نگین !!
کسی نه دی له عشرت له داغی چون نه مین
و ههای ده زانی ده کو بیتی خسرو شیرین

ادبی ده لیل له تأثیری سرتیه که گویم
 در ریغ و حسرت از آن شاه بازی صده شین
 ز روحی خطی موزون قطعه‌ی منظوم
 به کی بلم که به کیفی بلای به کیف و سرور
 جنو بهم تنجا فاصن مضاجعهم
 کبیری در بر موصیت عظیم واقع در
 له یک دولاده هتوی لیک بجواده
 امی که فای اوام ده یاندوم ادبا
 ده لی کورانی ره ضایع به خاک می روم و دلین
 چور زمانی تدا به قصده‌ی ره گمان
 به دام مرگ قناد و به خاک گشت دقایق
 خه جل شد این هلال و ره دانی این میان
 خجی نه به له فکله عاکفانی چله گوزین
 یستغفرون الله بالعد و حتی حین
 مفر در یازله تاریخه خامه شکنین
 یکلی بکری معانی دوانی طفلی حزین
 کجانه رده‌ی طبعی لطیف حمله نشین
 له لای دلاته ده جا وهری می فای ترب

ادیب دعاقل لم بجه وک تری بر گویم
 مگر لیک وون بوده و اچاله حاجی لی ده چین

[۱۷] لم شعره تورکی به دا کلامی صغیر به حسابی ایحد اکاته

$$9 + 1000 + 10 + 100 = 1119$$
 کینی افندی خوالی می خوشی بی

[حاجی قادر کوی]

طرکی جزیره دیوتات یعنی ولایتی کوردان
 واریکه تان ده پیری عیلاتو حاجی بلناس
 طامی کچو هه شیری بی رای آیش
 مرگه دست ده بیه دیرد ناقوسیا مؤر
 چخ غیره تیک غاده صد جارقم به قور آس
 سرتان له قور له لیلان وهرن حالما بیان
 صد حیف و صد مخابن ده یکله ن به ارمن ستان
 گر مردودن که گریه میا منوعه بخته کویستان
 هاوارا بنه به رکی پشمه دخیلو آمان
 مهران ده بیه قازی مفتی ده بیه ره جان
 پیدایی ارمنستان نامینی بیله که کوردان
 چوین له ده سی ظلمی برین دور له ایمان

والله ثم بالله تالله ثم والله
طوفان آونيه چم ده رچی که یوی جودی
ام قسه یہ کہ کردم ناگاتر چند سالی تر
که دابو ایستیه و هاید مگر خواب و کی
هر چی ده کو به یانم بر کردن به تحقیق
لهم بینه اتفاقی پیدا بکن به مردی
گر به چم نه بی به اودین تابع به دولتی بن
رومی ده کو به بی چون کسی پشتیا به نه بهستی
کوا دالی ی سندوج بکنداده ی ره واندر
او آیت [فسر دانی الارض] خوا که فروی
که اوده می که کوردان آزاد کور به خون
جوشیک بدون ده کو هتک تد بیرکین به نه بهتک
بارانه و ده توکل لم عصره پاره نا کا
موجی به شیری ایمه یعنی رسولی سر رده
دولت حیدر بخارا به لا نار و اب حمت
هر شیخی کردنه شویی یکده کسی به شویوت
چنان به چونه گر رومی و اتیده کن که دنیا
قطبی نه مانه خاکد و ده من بوده آواره
سیف و ظم شریکین لم عصره داکد به غا
سند کی مشهوره گر قوراده کی به برتا
تنها ایمه و هایدین دینا چبی هم دزین
خونان ده لاین اگر چی مشهوری باری عام

هر لیسند به دوزان اقلیمی کرده طوفان
بحری تفنگ و طوب انش بحری عثمان
ام حاله تده بینت یکمک به جادی خونان
تیکان بدا والا دوره له عقی انان
پیدا به به گمانه جام تور که به به سران
فرقی نه بی شوان و جویار و میر و گاو
بگمانه چاکه دوزمن تک دوزمنی نه لوان
که دقون دای خویان بر مرده مادن حیران
کوا حاکمانی مادن میر و جز به بر و تو
اجری ده کن گمانه باله سید خویان
سلطان موکک و ملت صهای به شویوتان
اسبایه شریکین طوبو تندر هادان
تیره دوعای جوشی یکمانه حیران
چم ادعیه نه زانی روژی که ده چوده میدان
دفعی بکن شک به دفعی بکن دانات
خاکی به که رده زانی خوی نه فرقی نیلما
هر پادشای روده شاهلی عجم که طهران
به قدر و قیمت و شای به خانانو به نان
شیرم قلم نه راسته کا لایه قلم دان
اکسیره خاکو خولی دهر مالی که دره مالان
حالت ده کا چاونه احوالان سخن دان
هر روی یکم که رابی آزاره له میران

بنواری سحر و غیرت ایستادن و آوردن
 هر دو بنی اهل بیت و دان که شایسته دگر
 بنفاز و صرب و دیوان هم ارمنی و قهر داغ
 هر یک مستغان کو لیک ده و له تیک
 هم حقان ارمن غیرت که شایسته یکو دو
 بوفی و حرب و صفت که در و بچو کوی
 حویان خزینه دارن خویا لیس سلطان
 ایست که مستغان و صوبی کونی دیان
 هر پنج با تعداد نایب به قدی با
 صاحب جیش و راست ارکانی حرب و لیان
 ده ایست نایب که لایق دعا بکن شیران
 ده نیرنه آورد با که وره و بچو کوی
 ابو ظهیر و زبط ملت

حاجی که سیکه بی که سی تو ایر و توره پیوی
 محوی بی لی که در ظرف نایب به لاله خوات

به کرم کی یزدان دیوانی حاجی قادری کوی که لبراردهی
 تاریخ ۱۲ رمضان ۱۲۵۶ هـ ری که دق ۱۷ شمس الثانی ۱۸۴۷ م
 له شاری سلیمانی

به قلم ماموستا

انجم الدین ملا

نوسیده

✱

دیوانی کوردی مه‌لانی بک

کوردی اصل ناوی مه‌لانی بک کوردی خود بک با پیری احمد بک کوردی به نام
چوار شانه سور و سبی به هیکل و اصحت دا زوریش دار بوده له شاری سلیمان
له دایک بوده به لام تاریخی له دایک بونی و وفاتی زریف نازاری به فرزندی
هندی که له تاریخی [۱۷۷۷] ه یعنی له [۱۸۰۹] م هاتوته سر دنیا
ام ذاته له خیزانگی به ناو بانگ وگه وره ی سلیمانی به که به صاحبقران به نام
و شاعری مشهور [اسلم] عبد کریم به خرمیه تی ایستالنه ته ده ی او خیز
دخیز دوری کوردی زور که س ماده که طائفی قنار بگی اراضی به سلیمان
دیک له کوره گانی احمد بک قنار بک که له سالی ۱۹۷۶ م له سلیمانی وفاتی کرد
مه‌لانی بک به شعر بک با و با پیری خوی و توده و خستوتی سرور که له
امیه شعره که ۱۱

احمد عبد و پیر خود و نام مه‌لانی به و له شعر کیما مدحی با پیری دونه
عبدی معبودی به حقی چاکری خیزی زه نا شاهلی نام داران احمدی صاحبقران
کوردی هر له سلیمانی له عالمه گانی اوزه مان به دهش و تعلیمی ده رگر توده
کوردی و عشق :

کوردی همه له قادر نادیه اگا زور جوان و شیرینی اکی اذکوره زور تاثیر حیاتی
ده کا اول سفری ایرانی لبر خاطر اذ بوده چونکه قادر سلیمانی به حبی
احیتی سری خوی هله گری له ناو جاری اچیت [سنه] کوردی به ازانی
کورج شویی که دی له پیش کاروانه که دا له دوی آله ری نای دوزینه ده
الیه هشتا نه توده اچی به پیری ده وام غزله ی بو آلی !!
صدای کاروانه فرقتی دلین سرقافله چی یاره :

کوردی و شعر
مه‌لانی بک هوشهره گانی ارتجالی و توده شعره گانی به قورت دگری به زور نا

و کوردی برقی به مآثر د لایره له غرامیات دایکه شاعری کورده، غزلی ملی اجتماعي
تأریخی زوره اشعاری کوردی و د کور [سینه ما] سرایا تأریخیکه بوئین د ژبانی
اوزه مانای بابانه کلا و زور تعریفی فجام د ظلم و جهوری تورکک ده کلا
که به کورده گمانات کورده و ملی

صافقۍ برقی نخواست ظلمتی د اشرق و غرب
به رده باران به مخصوصی له سرکاهی به بان
له قصیده به کیا شعری هیه زور جوانه ملی
گوی سرم چو کلاقی محنت دایه به رخی رای فرانده
العجب بو شهوری خانای زینم هات

به م شعره دا وادیاره له وزه مانده و له پیشی تریا له نا و کور دایاری شه قیق [پولتو]
[تألیفات] له به بوده و له گل ریمازی راو و شکار و جرید بازی که یاری
اوزه مانای کورده بوده به قصه خاوه ندی دایاری کورده ستان که جناب صالح لکمی بکه
او روپایه به کلا به هوی سیاحه کلا به و ام یاری به یان له کورده دز یوه
کوردی به بیکه له اشعاری کوردی و فارسی تورکی، عربی و توده له گل شاعری
که ده نالی را هاد زه مانای کوردی له ایرانا زور به نا و لایله و حاله سینه دارور
شعری جوانه و توده، به لام صیفی له و شعرا نی هیه له ده ست نه که و توده
له ایران و قصیده یکی مدحیه جوانه و توده بو شای عجم زور پری خوشی بوده
خلاتی کورده و له سر او زور سال له طهران لای شاه اصفی توده و ایه
به ماموستای شهزاد کانی عجم و داخلی انجمنی ادبیان ائی ایا
تفوق به سر شاعره کلا نا ایا و وری شاه تکلیف له کوردی ایا شه
شعر له گل قافایه کلا، کوردی آرومیه شه شعر له گل قافایه و انواریه
به او حه و ده ی که نه ناده راستی محاسبه که دا ائی عاصی قادر آغای شوشه دیتی

که له پستی به وده ستا بو ای بنی قریچی به جاری اکرینه وده کوردی ار تاجالی شعری
 وتوده به لام قانی نه ا کوردی قانی بو ادا قانی به الها ماتی
 کوردی ازانی گورج به و داری که به ده سستی به ده ای پیشور
 هه دزه که اشته قینی و آده که لیل ده کا که کوردی عکسه قادر آخا نه بنی
 کوردی گوی نادانه آده هل آستی به پنجه ادا له سری قانی که که چیل آبی
 و شعری الی تاله کی که امه ای به لای ای که مانگه اگری له من
 و نه نه که آده قانی به به بلنه آستی و چنیو به سستی ادا کوردی
 هم گوی نادانه موقعه که جوابی جوانی ادا ته ده مجادله و شهر و چنیو
 و روقه راده به تا به خدی یک تر اگرت اوده خه شاه زور ته
 که کوردی ا که کوردی لی به بی به !!
 کوردی و شعری کورد

یکه جاری له شعری شهر
 والی که دوه ترین شعری قدیم کی به شیخ رضا به ایبا الی که
 شعری قدیم هه زیند بونایه که رورج جاریه زیارتم
 اکرده به لام کوردی ملاطقی به روری [ه] جار و شعری
 وطن مرحوم حاجی قادر له قصیده شاعره کا ندا مدحی کوردی
 اچا والی

شعری بلاغتی کوردان یکه تازی فصاحتی بابان
 مهر لقی به تخلصی کوردی غزلی کرده به ربی کوردی

کوردی قندی

کوردی لایا نیکی زور مال و نا خوشی دیوه به سبب وضعیتی اونه مانده له دزه مانده
 وضعیتی بابانه کلان زور خراب و نا خوشی بوده با خصوص له لایه کرده تور کسه

وله لایه که ده بجم زور ازیت یا اذان و احوالی سیاهی سلیمانی زور پیس بوده نه برده کوردی زور
 به رگی چادری که تنی او ظلم و فجاعه می نگرتوده و هرله زوده ده چوده بو که ژان به دلا مانا
 الین دو سفری یارسی هیه حیو شایسی و سفری ایرانی زوره له اول سفری ایرایا
 داخلی انجمنی ادبیاتی ایران بوده ، له برام دوری یری له ولایت و ام ده به ده یری
 له آخری داناوی خوی نادانده هجره و زور شعری به دلجه ده دتوده !!

کوردی و خرافات

له حق کوردی خرافات زوره وه کو به مزاری کوردی و سوماتی له آگری عشق خواردی
 بیاله یه زهر و عمری سفارته فی فرانسی ... الخ

کوردی وه کوله ها تنه سردنای اختلاف هیه له وفاتیشیا اختلاف حیه
 به لام ده کو الین له سالی [١٦٧٧] له [١٨٩٩] م له سلیمانی عمری خوی
 کردوده و رگدی سه یوان نیتراوه

غزلیات سلیمانی کوردی

چادی هست و دیاده قه یی به ریا اکا خونی دین وه تورکی یغای به نادینا اکا
 تورکی دیدت به ورد و قوس حاجه سیری مژرت بو گرفتگی دل له کاکولت علم به ریا اکا
 چادی قنانه اکا سیری نهانی دل عیان واقعی هر قه اسری نهانی افشا اکا
 مردن چادته که دینه سه سپاهی جانودل وه قه جبهه رایم به قرقاجی نگا دعوا اکا
 چوتنه چیم شا هله ما جینا به بور و ژانل عقابو هوشم نایستی ایته واحاشا اکا
 صحر به با حق بکوزی نای که سی منی بکا حاکی کافر می البته عدالت و اکا

پیم ده لی کوردی ده کوس آره زدی و صلی نه
 بوچی تو مانع ده بی ام بنده چون بیجا اکا

مهر طبع کوردی

چشم امرو زهری مارورده شیرین نه هات زخمی کونم سانه زان دمره شیرین نه هات
 من غم خوار و غمش خونی جگر من خواره ده بوی گریام چند فرسنگی خونی غم نه هات
 غم نه ری لیدام و یارم قطه سر یکی لیدام عقل و هو شوم رویه غارتگری دینم نه هات
 دل دمره قتی چای به چای اشکته سرک و کفزار صاحبی روی آتشی و بهکی چای چینه نه هات
 دیده ده ک حله وری بهاران خون ده باری ویدی بے که نینی غوغی نه و سزه پر زینم نه هات
 گوی سرم جو کانی محنت دای به رخوی رای فران العجب تو کاسواری خانه یی ریم نه هات

کودتیه ده ختی نزع و غم خستویه حالی غرغره =
 کوردی بیاس خوم له چچ لایب صدای شینم نه هات

ام غزلی آتی نیوه ک اول کوردی نیوه ک یک آخری فارسی

خوشم قوربان به بند سخانه وز بخردی دردت به شرط آنکه نیاری بری من به بند غارت
 دلم محبوس جگر کم لت لت عظم له دوس دور چو به بیعی ما جور و غمی کند و شیم حیات
 نه ده ک هر من انالتم له هجرانت و کو بیل رفیقان یک طرف کردند اندر باغ و محلات
 امم بوم باغبانی باغی که می توانسته به مروت دیگر چینه گلست من دیده دارم بر حسن زیارت
 اناسم سارده بود و ریت و کومیت له دوری من دلم سوز در لب حجر هم چون بگری گنار
 به عیب ناکا علاجی دوری دل و ها جا که برم این خسته پیشی عارفی چون چشم غماز
 دوماغ امرو عطر آلود و شک افشا تو گل بنزه مگر بادی جبا آورد بوی زلف تا مات
 و ده کو ظلمات دیدم دور لیدای ستو خورت دهانم به تلخ کشته به لبی اعلی عکارت

عزیزی اهل بیتری بون به گریارت به جانودل

کنون کوردی چون سیمان آرد به بازارت مهر طبع کوردی

تالانی به رو عالم چادی ره می قنانت با بندی دل و دینم کاکولی پریشان
 صد لافنی ادهی لیدای گوی غرضی بازیت بی پوشیده بونی بو تاب به ضربی جو گنانت

دل دانه و ده لیل مشتاقی ده هون وازه
بوتیری قضا سینم بوت بوت پر قوربان
جاد قالمی عاشق بو جادو چه بر عیار
باکم نیه مرغی دل بیکه بی کباب اما
خوت بوسته مان کم بوی بیست قضا عیار
عزمت اید بوایل رسوا م بکدی و کردت
و ده غنجرای ذی جوش تا روزی حشرده ای

تا آدی حیات نوشی کاله و غنجرای بیکانت
بو تجر به ساتیری با ویره ره قافا
بو شونیه دنی ده سری ام خونیه به دامانت
بیده به سگوم بیده ده ر خواردی رفیانت
فرغونی زه مان آمان گوی مگول هاما منت
ده ست له لگولیم ایتر سا خوت به دعا منت
غونیی دلی مظلومان له و دیده و مرگانت

و ده دوزخ حیان کوردی از سکه فراقی دل
کیسان له لای ایستای نیرکی و هجرانت
جانا و ده رام جبرین به قوربانی سرت م
ساده له عاشقای نظرت محرم و انجیا
رازم به ده غم هر ده کو خالی به ری بیت بی
توبه و دوروخی خوت و ماهی و فرضه
واقال و نصیصم له که قیمتی غمی دوریت
بو قلمی منی خسته شربت هر ده کو تیره

ارخسته و کیر لطفه کوردی نظریکه
کوردی قوربانی غضب گزنی گوشه نظرت م

اگر مملکت له دل ده کرم غریبی کوی دولبر م
به غیری بوسی جادوت اگر قصدی و صالت کم
اگر بیک لحظه سستی کم لشر بار غمی
له سر تعریفی اگر بجهت اگر بیم و صفر کاوول کم
اگر بیک لحظه غافل م له شوقی ماهی رو خسارت
له حشرایه نیسی شست و هم چه دوی

گر دایه کوی جانانه پشاهلی عالمی نادره
گدای خوشی تره بوسه اشاهی گر خیرم
اُری یاران را کوردی له بوی فرقا یس جار
خولاسه دخی عس و مقبولی عالم هرده کوزهره
کوردی مرصطفی بک ام غزلی آتی نیوی به زبانی کورده
وتوره ردر جوان و صنعت کارانه

خوری بی ده دزه ی جنانی یا گولی باغی ارم
ام نجوم العرش ام شمس علی فوق العزم
سه رکشی علی که لالی شوخی با مانو عرق
نور انصار العرب ظل الرؤساء الجمع
کوشن و عفت لای من هر دنیا هر جهان
لوتمنی ترحمی لوتعفی عین الکرم
آخری کوشنت به هجران آسکه کوی درمالی فوت
کم ندیت بالنداد لا تقبل العید العزم
کوشنت اماله پاشا نیش شجای ده ی
یا حبیبی بعد قتلی لا حصوله فی العزم
و ده ک طبیب اری علاجی ام برینا هم مکی
اعطاک الروح لان تقبله فی حق العزم
هده که مخزون دهن خوشم نامه کت گریته لام
بندفع حزنی وما یقی من القلب العزم
گر ده کو عیسا لپاشا کردن به سر رما را بوری
تجمع العظم الهمیم تحینی بعد العزم

چونکه نامی دهر دی کوردی قطره ها ته اشها
نمت القراطاس جف الحبر و انشاق القلم

رفیق کونجی محنت عاجزن هر شه ولنا لیم
گوریزان لبر لیشای موجی بحر ابریم
اگر چی رود و شه و مقبولی نغری مطهرم اما
له غم خالی نیم ساتی دلی خزنه غایم
طبیب دین دهر دای دهر دم بکا خون زده دهریم
بی داری و صلی او نیم اراموت سکیم
اگر ممکن نه برینم که من مردم وصیت می
عمر واهی حشر بود عوای شهادت بری خوی
شهادی عشقم و دم شو نو کفتم بو مکدن یاران
ایتر حاجت نیم به بن ملا بو و عطره نیم
به رده ی ظاهری گری صدای ادعاشقی یارم

مهر طریقت

حس کوردی مرکت دین دهرکت در لیب و دینت
که قادر خوی دهرانی است نه سرکام نذهب و دین

عزیزان من اوارویم نه لاتان
که ایوه پادشای لطف و عدالت
اگرچی خاک کو خولی را گوزارم
دوره بنواره چای پرله خویم
که من رویم جهنم پرکده لیم
جفاتان دام و کوشتمان بزاری
الا هلی من بهم روئی دوهده جار
نه لای کلمی نه بوروی جهنم
نسیمی کو یه تو خاطره کا جم
نم سر کرده ان بول شکر شمع
اگر سر بول اگر دل بو اگر روح
سفرات چونکه نی هاتو نهاته

نه مظلومان نه چول بی دلاتان
به خوا حیفه بر بخشن که داتان
به سرا خونوزه نه نا کا جباتان
به تفصیلات بین ما جراتان
نه من خالی مکده کوشکو سراتان
نزدلی رحمته چه درو جفاتان
به قوربانی که داو پادشاهان
به رم قانع بو تیری قضاتان
به روی طریقی شیوی پائینان
دو ترسم من بروم بشکی سیاتان
هه مو رویم چه ایتر عاتان
دوعامان بو کله ایوه و خواتان

مهر طریقت

اده ندار خودم کوردی که جار جار
بکده یادی نجی به ریاتان

دورون زام دار و دل غمگینه بی تو
خه دم بیم پوشیه برگم به لا
نه چاو اء شکو له دل آهم که دور دی
جیکام سحرایه ده حشیم یار و همدم
نه سکوا هی به دم به
سرم سمور و سینم چنگو دل دور

به رم گیر و له شمع به تینه به تو
خوراکم خوینه شادیم شینه به تو
دونی طوفانی با و بارینه به تو
دو یوس دره غمگینه به تو
خفت تار و مقام نالینه به تو

کتاب دل خویش به ساقی فراغت
 سرم ستور و سینم چنگول ده ف
 دهر و گلهزار و خویش گله باغبان دل
 رقیب روتش و اشکی دید و سیر
 رقیب روتش و اشکی دید و سیر
 زمستان صیقلی پایز برا که م
 اوام بوم به والی و شاه سلطان
 قدح چاو و مزه ام اسرینه به تو
 خفت تار و مقام نالین به تو
 فغان بیل جفا بر این به تو
 قدح چاو و مزه ام اسرینه به تو
 حیات نال و اجل سیرینه به تو
 بهاری عمری من ها و دینه به تو
 تر خوا سا کا که گیان به دینه به تو

که هم سایان له تا و نالینی کوردی
 کوردی دعا مرگم اکس آمینه به تو

لالیم اگر شبیهی برت که م به ماهی نه و
 تسخیری روم و غارتی ایران ده کا اگر
 شادم که بگو به تبه دم یار و بخت که م
 حاصلی به غیری دهر و جفا و الم به
 من و جفا فراق و امید و صالی یار
 یاد دل بدوم به مری نگاری غیری او
 کا کوئی ره نگاری به هیرش بخاجله و
 بد بخت نالینی کرد و جادوم بخت خد
 دوی که این زراعتی عمرم بکن در و
 کا غدر و حق رو به شمعش اینی شد

کوردی دیری عرصی نظم و فصاحت
 چه ولان اکا همیشه و کو برقی تیزره و

ائه او غزله به که دادی کرد و و

له دست چه ورو

جفای
 تورک

صاعقه و برقی نخواست ظلمتی داسرقی و غرب
 جادوی عرت هائره ایدل له وضعی دهری دون
 چاره به کن به دایان نانوختان برا
 به رده باران به خصوصی اسرکاهی به مان
 به سیر که ... سا فکله جی کرد به زمره کورد زبان
 لوله به سفر و دنوال و سراندر فوخوان

غلام سادات دملادها جی، به لایسین کس به روز
 دل له محنت کیله میلی سیری نادر مین
 بے زبان کوکوزان لهر خانه دان تید فکرم
 قوی کوردان گریه کن بو آغہ کانوگره دروگما
 دقیری اهل دظا نف سره تابی حک کران
 لهر دو چاد م خونی تی زاده له راخی تور که کان
 عنکبوت خواجه نشین و جوتی کوند له دیدن
 یوه محبوب نیوه مقتول نیوه یا منفی کران
 که دل به دوش و خرقة پوش بن تاج و کشول لهر لکرن
 روکه نه افلاکی بدخود بچنه مشاری خاموشان
 ام غزله ی آتی نیوه ی به زبانی کوردی
 ونوه که کی تری
 به زبانی توری
 فرمونی

سهر

دیس واهانه که ردوش چرخ چاوی مستی قیامی
 به طابوری مژوی زانیم که گل دل دی به شرچونکه
 به عاصیه ی ترک و نسی که جی تاقی دوا بروی
 گر غمزه و کاهلی حاوی ادبیت و به قیمت بی
 گورشمه دیم نگاهلی ادبیت و به قیمت بی
 اگر بیت و بچنه حنفت او توری یری روی
 به ده وره ی گم ردنی افشان بوده کالونی طاری
 رهای ماکه بوتقلی منی بج کسی ده لی ی امرو
 گوزک لهر باقمه سندن دگر ملک سلیمانی
 دگل سوزناز الیه الیر مستخر جمه ایرانی
 قاده گوز غمزه سیاه حنفت ابچره خور و غلامانی
 هورس برگ گل اورده اولمش سنبلی افشان
 گیترمش باشم فتواد هم بکوتلی فرمانی

بلان ملتانی شین بو غمزه ی کوردی نه کات بهر
 عزرا طومنگلاه احیا تمتمی مقتول هجرانی

امدی آتی او غزله ای مره لای بکه که راسته
اچی به پیر خوشه وسته که
به ده آتم غزله ای

بو آلی

صدای کاروانی فرقت دی دلای سر قافله چی یاره زده ی پیشگی محنت دی دلای کالای عماره
ترنگه ی طبلای باز آتلانی چا دکی ده نگلی جارجی دی به تپی غم ده لای نامرد اسر دل اُمر و یغاره
ده لی تی آسی فراق سگول اکا والیله به نایم دولتی طبلای فراقیان زانده که واگویم پیره ها
له پیشی بیداغی شادی یار ادا آسی ده آخوی له سر تپی سید سالار و هم پیشنگار دوزخه
مزمده هوری رحمت آسمانی عشرتی پوسی که وار و زری روناک امرو ابر حاتم شوق تار
آمان سر قافله چی کاروان ده چیل سحر خجی لشکر حله ده لایشه رحیمه که جاریکده و هر اوجا
اوا ایوه دورون حق بی به پارس کاروان آما به کی ی اسپرن تو خوانان ام برینداره
که دویم تو خواکی دینه سر بالین و بالین که سبزی کی هلی گریو دفنی کام مرد و پیاک
اگر مای بن لکمل خوانان به کوشن ساعلاچی کن که داه او لیاک ایوه له روحی خوشی ییزد

به داه حاجتی قلبی نه هجر انسان مرگه

چه فائده هر ده کو کوردی ادیش گیان سخت و بیچاره مره لای بکه

شکلی عالم و ابیون گشته و حیرانی عشق چه کسی نازانی احوالی سرو سامانی عشق
باده به بیایانی ادراکو کمالی عارفان له نگ دعا حیز بون لبر طلی کردنی میدانی عشق
گرچی خواصانی فکر ت غوطه دور بون ندنی قطره بون دافصله قعری بحری به پیا آشته
سامری و بجان جارا به و لقمان و سلیم نخبری کمالی علومی بونی سگر گردانی عشق
حافظ و سعدی و نظامی قیس و جامی و ده لوی فیض خواهی معرفت جابون له شاگردانی عشق
خسرو و محمود و فرهاد هی سی کیان شانزاده بون آخری بوشن به عبد و جاکری سلطانی عشق
شمس و مولانا و منصور کی به سر خرم ابون تانایان خوار دای ریزه ی نان له سفره و خون عشق
زاهدان و خنده تفسیری لکله و حمزه قطره مدو طبعه له مستوی خدی زندانی عشق

مهرنگی بک
روزی دیوانی خواندهستی من و دامانی عشق
کودی

دل محنت کیده ای پیری معانی بزم ساز
هر توی بو باره گهای عشقی و طرب مسند طراز
می حرامه گریه فتوای زاهد و قوی جدید
پیری من چار چار به قویکی قدیم داد به جوان
مانگ که زاهد نه ماده رنگوشی خانقا
لای که وازه در کی میخانه و خلوه انکام راز
غفلت نازه لوبجادی شهنه و محبت
فرسته جامی اسریشین به لای به احترام
بشرطی باده مرد افکن به ساقی نه و جوان
دید و سونگی و کلا و که چچ کا تو دو که سینه دان
سف و کاکول و غلامانی که افکن بقا
به به زانو داید ا جامی به عشق و شرم و ناز
دستی یار و گردنی قرآ به لوی جامی می
فیت و ترلاک بگری ده وری دیده گما فنی باز
خاک و که رهی خانه قمار هی صول و دونه سیم جان
رقصی سکه نازی که آستون و غزهی سردی باز
خاک و که رهی چه قانه که و هر و لجنی سمن
دهنگی چاده ش بی به لاه و دینه گنام به نه واز
دایره ای مهری چه قانه که و هر و لجنی سمن
فارس تنبور و ده خوا سجد دادهستی به ساز
عاده نون لبید اسینه کمان الکه گرفت
مهرنگی ناری و سیکایوشی بلای شهری و حجاز
مست و ابراهیمی اور حمان نه و افتمی حزی
محی کدین چار کا و قمره دهنگی بلنگ کلا بو قزاز
بارمول همداته راست صالح بلای نیوشه دی
یاره کی عاشق کوارد معشوقه کی دوزن نه واز
چار به چار همتی به کزیکه و نه پرده ای ظاهری
ساقی اروای به قوربانی دودیده ای بی ایمان
مهرنگی اروای فدایان بی نیکیا و باره بد
محاسن اروای هزار چشمه ای جم فراشیم
می اگر دای به بهای جامیکی ایران و حجاز
ری مدد له م به زمره صوفی تکیه و شیخی حاف
کونه لوتی جنت به رده ر سفلی بچه نواز

و نه کودی مالمی ادنوعه ا طوارانی
لازمه شاعر له هر نوعی بلای بو امتیاز

کودی یزدان هه لزاردهی دیوانی مهرنگی بک کودی ته واد بو

سالم اور حجاب گیت

نادی سالم عبدالرحمان بگہ کوری محمد بگی قرہ جہانم کوری احمد بگی صاحبقرانہ و آموزای
مصطفی بگی کوردی یہ الین لہ پسا سالم لقبی رہ بخور بودہ و یکی الی
بیمار بودہ گویا لہ سر تکلیفی دو قنور لقبہ کہی گوریوہ و کردوہ سالم
سر علامتی ساغ و سلیمی ب، چونکہ سالم پیا و یکی لاوان و بطلا قمتند
مات بودہ و قنگہ کیش بودہ ،
وہ کو خرمہ چکانی الین سالم لہ سالی [۱۷۷۰] ہر تولدی بودہ ولہ سالی
[۱۷۸۲] ہ و فانی کردودہ ،

منشائی فامیلیای صاحبقران کوردستانی ایرانہ فامیلیای سالم
گہرل سالم دا اغلب ایچون بوایران بوسردان لہ خرمہ کا نیان
بہ لام پاشی روحانی حکومتی باباات گہرل فامیلیا کہ یا ایچنہ ایران
ولہ طهران زور اُمینہ وہ سالم دہ دس و بزار آبی لہ تاران ہم دوبہ
بیانی اکا ،

گہرل دل شرطہ سالم گر بخاتم بودہ تارانا
بہشت ار بیتہ دہ شتی رہی ہا ایرانا گوزہ رنا کم

خوز گرام زانی لہ تارانا بخاتم کہی آبی

کوی یارم مشہدہ یا منزلم ہر رہی آبی

سالم دایلی کچی سلیمان آغای ایسا آغابو و پودریکی آبی نادو آتہ خا آب

رہ شاعرہ یہ کی مشہور و پردہ دقا آبی

آتہ آبی سالم لہ سلیمانی ، فانی کردودہ ولای قبری مصطفی بگی کوری بودہ

بی دل اگر تیرت خبر دالم
دهی دهی دستی نگارینت به سردا
طی غوی دی به رود مالیت لقی جرگه
ی رنگی یابوسکی دیده به سردا
قبول نابی چه چی کعبی و صالت
گردل حلقه بی اوزولف به سردا
اوهند عقیقه ی سهاغم که دته نیودل
اترسم مای ی ام دهرده، دهرده
له چی ی تیرت دلم دهردی له سینم به استقبال تو که ری له دور دا
ده لیم و ده قانت دگیره سه رویش اگر سیود گول و شنبل شمر دا

ده دانه بی شاری برقی شمشیر

اگر ریکو شتی سالم خبر دا

سالم

حکایت خوان طوطی دل به ده وری دای گودا
مزنده عکاسی غوی دیوه لانا وینی رودا
لبت بود، دارووی چی نیسی ماری زولف کت بندا
هنا امرم به حشرت با بدم ده شتم به زانودا
ترمام به حلقه کم ده شتم له قدرت زولفت آلوزا
نه با بو مطلم واکه دته سریکه مو به سردا
دلی طوطی له پیر وازا که سرگل له نگه ری راگرت
که یاری شو خوشتریم سحر و سحر له ابرودا
طایب کارم به دارو بدم به دامن بوسه بی حالت
شهنشاهی که شاهلی کشوی روی به بندودا
له صدقم شان وادی سحر که، شاهن هر دو
غباری طروی شکی تو نافی به آلودا

له عهدی دیده ی یارا، دل و صحت که لی خدن

به سالم که ی امینی باز اگر جنگی له تیمو دا

[قصیده ی سالم له مدحی عزیز بگف بابان] =

کادینای پرورش به دایم فتنها پیدا به نهی رهنگ و فسون هر دم له هر سوئی و عاید
شای عادی وینان چه قهر یکی له خرد گرت به سوتاحی نیشانی مانه بو تختی نیا پیدا
به قلی خوی معشوقه دلی دنیا که گل خلگی به دور من نعمت و لطف حیفای بتا شتابیدا
همان که رو به رووی من بی به خوی ریشی ظفر با آله کم بو حرزی جانودل به چالاکی نیا پیدا

به نام هم شهسوار که گوزده کلاک در بهر البوردا
 کا ضریحی می آسبی از حار و سردا به یاد
 تحت نیز که در لیداسو به رد که کاغذی قنده
 به هر زهری که ل بازوی در حای به یاد
 سفید و چادی به خواهی از حسرت نیزه دوده
 ضیای درعی اکا بود در زمان روزی میاید
 از سالی حمدی در عهد و هر جا حشر لازم
 از دست او بو کراسی برو میا میوه که واید
 به نسی او در حوی و در شطی به رود هادی
 نه فی افتاده زه دره ق سر له جنگی اوید
 که در ای سر کی سی سنگی گریبان می
 له ناد او ردی تور کا ناده می شوید
 اگر ای نای بر سی دوزن فایده داد
 له روحی جوهری تیغی حردنی لا بقا میدا
 به در ای سر کی او دوزن ده کو به بدم باده
 له موقنا طوسی در بنی غنونی کاره میاید
 عیسی میاید در سیره ای له غنی مثنی فرعون
 به برق آتش افشا نو شکلی ازده ها میدا
 ولی طالع نه به پوشیده به جوهر لودی دنیا
 به مردانی دلاد در حاصلی کوشش حقا میدا
 عرس و داله ناد چاها خواوه ندا بختی دهی
 له چهره ای او بکا یعقوب دی شوه میدا

خوابا ملکی بمان به رواج قطب السلفین =
 به کسیری وجودی او بکا و کس به یاد
 عبد الرحمن ملک

[تایم] می حرکتی خواجه حافظ شیرازی تایم له قانون آده بیات به ده الین
 که نیوه شعری اول فریدا له حی ایوه خوب نیوه شعری بو در دست کا
 [تایم ر سر غزلی حافظ]
 حافظ

که نیوه شعری اول فریدا له حی ایوه خوب نیوه شعری بو در دست کا
 به خالی هندویش چشم مرقندو بخار را
 که ناری آبه کس آباد و گلکشی مهلا را
 خوانانی سعادت مند بندی پیری دانارا
 جواب تلخ می زی بدلی لعلی شکر خارا
 به آب در رنگ و خال و خط چه حاجت دی
 که کسی نگوشد و نگوشاید به خله
 که نیوه شعری اول فریدا له حی ایوه خوب نیوه شعری بو در دست کا
 که ناری آبه کس آباد و گلکشی مهلا را
 خوانانی سعادت مند بندی پیری دانارا
 جواب تلخ می زی بدلی لعلی شکر خارا
 به آب در رنگ و خال و خط چه حاجت دی
 که کسی نگوشد و نگوشاید به خله

در شعله‌ی اطمینانی یوسف لایحه کردی چو زانیم عشق از پیرده شصت بیرون آرزوینجار

که بر نظم تو صفا ندهد عقدی شرابا که بر نظم تو صفا ندهد عقدی شرابا که بر نظم تو صفا ندهد عقدی شرابا

تلمیح سالم

بدل کردی باله نشستی می غباری محنتی دنیا
 محبت ذور به آسوب به پهلوی قی مکه یارا ن
 که بادی صمیم افشان ده کایه ی پرچینی
 دلا هر چو بی نامح که نیکوید به چو بی
 محلی رحلت دنیا رفیق امر زده فردا
 در پی موجی دهر بای اهل دل زاهد خردارین
 قسری من شهرتی شاره تمام تازه به چشم

دشمنی دولبره سالم معظم علی هر طلب
 منی فانی دمن تهری دغ الدینا دام علمها

سالم

مخمس اسرغزلی مولانا خالیدی
 شاره زوری

دل له صفت کیده ریم کن باله غم ده ریم له شار گ
 ده ستاره انودانیشم بو حال خوم بگرم بزر
 عارمی در عیش و نوش و ماد چشم اشکبار

ای رفیقان این به مردی چاری ام بیچاره کن غرقی لجه ی روه رفوده مردم له دردم سرتابده
 نه و نه هالی شادمانیم بونه بی سارشی که ن لهرسی بایار درشتی گلستان
 ز اشک خرم نه کنار از داغ لجان لاله زار

له وده می تا حال له یادی دوریا که و توم نه بو ده فاسح جم به آخی قتل آقا و سره
رو و شه و شغوی ام ذکره م نه و ده به نه و د دل یراز خار و غریب
ده ست بر دل سر به زانو چشم در بر نه و ده فگار

ام جبه نه خله به مردم ده لی بوس سقر عمری شیرین به تالی چوله به بر هوی
قت له ده ی عمری خوا هفته به غدی خنظر سینه سوزان دلفروزان کوچه کوچه ده به ده
کس مبادا هم چوم آواره از یار و دیار

دینه گویم دایم به زاری ناله ی محزون دل بقاری و افطربه سالما قونی دل
دانه بی کاخی مراد و تیکشکان استونی دل بکوه جوی شد زهر چشم روان از زان
عاجت کرده م ده و داغی فراقی سر چنار

کس به سالم له نیاد او که موش توشی ده رد نه و ده که و توم غریب ناته و انور و نگی نه به
شوری مولانا اخونیم هله ده کیشم اهی سرد خاند اگر نیستی دیوانه و صحرا نه و ده
تو کجاد کابل و غزین کس فنده هار

[مولانا خالد و سروده شته ی] =

مولانا خالد ناوی راستی [ضیاء] هوزی مشکایکی به اویش
تیره یکن له جاف له ده وری سله ای ده وار نشین گه گوزار آه

له سلاخی [۸۰ ۱۱ هـ] هاتو نه به هر له منالی به ده هو ککای
علم و خوندن بوده رۆژنای کامرایه کی هندی پچی ای بو توشن

له هندستانه اویس بچی بو هندستان له شاری [دلهری] له خدمت
شا عهده ی ده لوی کسب طریقت و علم اکا له یا شا
که تحصیل ته داوا کا شاری نیابل فنده هار و غزین گه

دوایه دیته ده بو سلیمانی خانقاده در دست ده کاه ، مولانا خالد مریم
شاعری گه لی ر حافظ سعدی بالاً تر بوده دیوانگی گه دره شوی هیه
به فارسی نه زه فانی پادشای عثمانی [سلطان عبدالعزیز] او دیوانه له استه مول
چاپ کراوه ،

مولانا خالد لکه ل شیخ معروفی بودی ناصه زی اُبی ناریکی آه ویته به دنیا نه ده
مولانا ناچار سلیمانی بهی اُهی اُچی بو شام ، له سال
صالحیه روحی پایی یایی دینی خاکی عطرنا که وقیری استه شمنه یازنگاه
نجم الدین ملا : سلیمانی

خاص و عام

[سالم دلی]

له عرمی ادبی عشقت بازی دل له ساله درانا
به برقی پرته دی حسنت به ری سوتاله طیرانا

له روزی امتحانم به راه بر دیده فی فوق
که مر به بسته ی هوهر هاتن به پیه به سوزانا

له یی لا [مالی] دوشوی لایه [سالم] دگوردی
له هنگامی هونر گه ری تکا جوون ، مولانا

له سیدانی بلاغت دابه سواری مرکبی نه سوت

به کوردی هر که تازی سواری بون له آنا

که مالی توسنی طبعی به ته رزی گرم جستن بو

به چه دگهانی خود گوی دانشی ده کرد له میدانا

که رخشی طبع زامی هاته سرقه اضعی قیام

رکابی پایی بوسن سالم دوشوی له ده درانا

سالم له باسی کاغذ
نبوسم چون له هجرانا به یادی سیم بهر کاغذ
چه حاجت منی بانی کبوتره لکری نامه
له تندوری فراقا آفتی گریانه کاتو
له بندی دقتی وصفی میانانکته بارکه
له حله ی شعله وصفی حالاً غرقی بهرت دبو
چه حاجت پرسی احوالی آشفتم به قاصد کی
له محو ی شری ناری فرقا ستادلی دوزمن
که نوی سالی بکسی له خونادی جگر کاغذ
دیسان
به تقدی ده خاناردی نگاری سیم بهر کاغذ
خطابه غائبانه عادتی دادم به تیانی
لکه مرقان اشاره ی کرد به کاتب نکته سنجی
شکر افشان شیرین زعفران طاری حلاوت نو
قدومی قاصدت زیندانی هجرانه به گلشن کرد
له شادی خلعتی الطاف دولبرده س بهر کاغذ
له دید آله به شکست ده رقسم محکم بهر کاغذ
سالم

دکریه
دکریه دینه بهر گوی ییادی احمق
له ازاری جهاد و کربله آنا
له حرفی ناکه سان به چند روزی
له تنگی دل آرام ده به خشی
له بهر تنگی خیالت کوبه به من
له بهر تنگی دی که جوشی گریه اندام
عیری بلبلو آوازی لعل
له زهر دید اگولا و در فکلی صفر
له گران که کم گویم به به بند و سر به زه بقی
له خوخی نه دشکفتی رنگور و فو
له غریغ انگیزه و ده قهری خور و فو
له بهر ده ریایه اشکامل زور و فو

مقام کن به زجر اُر داری منهور ده کیشی خونی من نقش اناحق
 رسوخشی غما بوخوشی صادق
 سلام ده ده سالم بکین باجاده ازرق عبدالرحمن بک
 امه او غزله به که به شهران

وتوتی
 به من به سینه بی به ختم به قافانی نظر نام
 ده می نازت به رو سخی که تابی تیری غمزه م بو
 له ناد شانت له چینی زولفتا دل حلقه های لیدا
 اگر پایانه به هجرت له ده گکاتاه تا افرم
 له رشکا گرسر سز طوطی به سر هجوم
 له فردی وصفی یا ایا عاره نادی مدعی سرون
 له یا قوتی له بت کیبوسه مایم بی ده می آخر
 له که ل دل شرطه سالم که بخاتم بی له تارانا =
 بهشت اُر به ده سستی [رهی] به ایرانا گوزنه زناکم
 سلام

[دیسان له تاران وتوتی]
 خوزگه ده مزانی له تارانا بخاتم که ابی
 طی ارحم بونه کا تاروی شاهی نقشبند
 که کسی زانی له سوزی ناله حالی ده دی دل
 نیشی حیثی زلفی لیل راسته بخین کوثر بوده *
 میخی و صلم برده سه رانده می خورش سرده می
 له طاسم روبرو شیری روتنه راسته جیب
 من له نشی جای لعنت خورش نایم هوش
 جای واسالم له ده وراقسمه شیری به کی ده می

سالم نه لی

دیو فراری عشقی تو م شهر به شهر و سو سو
 قیده که گردنی دلم زلفی سیاهی پر خست
 تنگ ده هانی دولبرم حسرتی دایه گلر خان
 جوشی آشکوموچی خوین که دته کناری مکی دم
 جرخ زده مانه که می ادا بزمی و صالهی یار و می
 نفخه بداله عطری زلف لوده و لوده و لوده و لوده
 خرمی سالمی فقیر و خسته به بناری عشق
 لوسته به لوسته گمل به گمل دانه به دانه جو به جو

سالم

لیرانه دا هله لیرارده ای استادی سالم و ازمان لی هینا لیرارده ای
 شوره کانی ووشه ی بیگانه ی زور تیار و ده کو عار و بی و خاری
 اوانی که جان بو نویسان ، نه یاشی امه ده س اکه ی به هله لیرارده

شاعری شیرین و صبه نالی

۴، تشرین ثانی ۱۹۲۷م

۷۰ ی رمضان ۱۳۴۶هـ

به قلمی بنده ی بنی دا

نجم الدین ملا

نوسرا

له سلامتی

۱۶۶
اُشعار نالی

نالی له اصلانادی ملا خدره کوری احمد شاه یه خلقی دی خا کو خونه به شاد
له ده وی سالی [۱۷۹۷] لهوری یعنی له سالی [۱۷۹۷] میلادیدا له وی خا کو خونه
له دایکے بوده لبراده ی اوزه مانه ساری قره داخ جگهای علم و خوند بود
جگهای علم و خوندن بوده و عالمه گوره کجای اطرافتی سلیمانی له وی بود
نایش چوته قره داخ وله وی ده تی کردوده به خوندن و تحیلی علومی دینیه
کردوده هر له منگی به به طبیعت هوشیاری شو بوده ده تی کردوده
به شعر و تن له هر نه گاریا له قره داخ چادی به کجیکه اکه دی نادره
حبیه ابی زور جوان ابی دهنزی لی ده کا وایتر غزل و اشعار
به را هل ادا و پیش ادهی له قره داخ جیا به توده او کیم مارد
که لا حیاتیام آفرته زور تأثیر کردوده سر حیاتی و دن نالی
دنا آخر حیاتی هر به رام به به حبیه هوش وستی یکی زوری به بود
هنا اگیرنه ده که یکی که کورده کجای له استا بول لی ی ایسی الی بوی
هم پیری به ایتر ادهنده ام رنه به لاخوشه وسته ویش له جوابا الی یونکه
سر چادهی شعر و تنه و سبی الهافاته ،
نالی پیا ش چند سالیکه دینه سلیمانی و به ی نیک له مزگه دتی سید حسن
عالی مشهور ملا عبداهی رهش تحیلی ته داو کردوده و پیا ش تر هاتو چو
خانقهای مولانا خلای کردوده که اوسا به جگهای علم و خوندن بوده ،
نالی له پاشا اچی به حج له دای حج هر له دیوه له سالی [۱۷۵۵] هجری
بواسته مولی له وی لای احمد پاشای بابان به زور خوشیان را ابوبار احمد پاشا
له موده ختی پی اوت مامونستا ده کو اگیرنه ده نالی ته داو به بود
سروریش و سلی پی کردوده له استه مول امر جا دفاتی کردو

لکه عمر افندی بابا جان داله محاسی احمد یاشاد زور گفتگو و مناظره ای دیان یان
 بوده له محاسی دا قصه زور جوان و سیری کرد روژی له استه مول له محاسی
 احمد یاشای بابا ندا داده نیشی پیادیکی پیری خالق سلیمانی لی آبه به مرند
 مراد له له آجب قنده یه کی چاره بای به آبی دهری اهنی قنده یه کی
 نالی ده ست به جی الی ای مام خدره اگرچی مودنه قنده کت چاره بای
 به لام ترکی بکه ام چاره بای !!

نالی له بکه شعرای کورده شعره گانی زور بیر معنا و شیرین و به رزه له براده اشعاری
 نالی لای خالق سلیمانی و هلو کوردیکی تریش زور مقوله شعر و غزلیاته بکردی
 و عماره به و تورکی و فارسی و توده به لام بهی زوری کوردی به لوده خته دا که سینه
 یاشای یان عمری خوا به و احمد یاشا اچته جیکای نالی به رهیات برده
 و قصیده یکی زور جوان و توده که آخر شعره کی ام به :

ماهی جم جا نالیا تاریخی جم تاریخی

تانه لاین له ام عصره دا اسکندری جم جان بو

نالی که له جم به ده اچته استه مول لری له سام لاد اولدی به ینک ایسی
 زور بیری ولایت و کس و چاره کی اجات قصیده یکی دریش و جوان شیرین
 انوسی بود و شای سلیمانی ولده دا الی به مود یان نه ام قصیده به
 زور به رزه و شای شعره عبدالرحمن به سالم سلیمانی به اویش به قصیده یکی

دریش و زور جوان جوابه ادا توده [له آخردا اویش انوسی]

و بوی انوسی که نه یی توده به سلیمانی ولده دا به یانی نالی زور
 و استادی تور که خان دهکا له سراده نالی زور متأثر ده بی دلی
 به وایه نادا جاریکی تر به توده سلیمانی ، اچته استه مول تا آخر
 له دی را ابوری له سالی [۱۷۲] ه و له سالی ۱۰۵۰ [۱۱]

نالی له استهول دفاتی کردوده و کورستانه [آبا یوس الانهاری آدره]

آمه او کا عده یه که له شامه ده نار دوت

بو سیما نی

قوربانے توزی رگیکه تم ای بادی خوش مرور
ای لطفه کت خفی و هه و اخواهی همد
ای هم مزاجی استکی نه روکه رمی عاشقان
گاههی ده بے به روح و ده که ی باو هینی دل
نحوی قبولی خاطری عا طری شمیم ته
ستاره داتی خانه ی صبرم دل و ده روت
هم هم عنانی آهم و هم ده می رکاب شکر
ده ک آهم که ره وان به هتا خاکی کوی یار
به واده خوت بشو که دورانی سرزه مان
ام جامه وسته تاده که به عینی سر چنار
چشمه بیکه قلی خور که له صد جی به ره و هینی
یا عا سی آسمانه له آوینه دا
یا چشمه ساری خاطری بر فیض دعا طره
ده مودت دو چادی خوده اگر بکوه جوی شک
داخل مد به به عنبری سارایه خاکه خول
یعنی ریاضی ره وضه که تنی دایه چند ده می
شاریکی عدل و گرم له جیکه یکی خوشی دهرم
خاکی ره و اجی عنبره داری ره و اجی خود
شای هم موزهار و فصولی هم مود بهار

ای بیکلی شاره زاب هوشاری شارون
دهی سترده کت بشارته سرگوشی همنور
طوفانی دیده یه شه ره و قلابی و ک نور
گاههی ده بی به دم ده ده مینی ده می غرور
گر ردی شمال و گیشری جنوب کزهی ده بور
نه یما ده غیری گوشی ذکر کی ده
رحمی به م آهو اشکه بکه هت ته
ده که اشکه کم ره وان به هتا
شاد به به دصلی یک دی که تو ماه و ده
آدیکه صافه یه چنار و گلو چنور
فم ده رانی نوری صافه له سر ردی و ک
استیره طانی راده اسی ده آه به باب نور
یا آوی روح بخش که دادی کیر و ده
نه بویا به تیش و به شرو که رم و خور و حور
هتا نه کی به خاکی سیما نی عبور
شکین ده به به کا کولی خلما نوز و لقی سور
بود فی چا وده زاره ده لاین شاری شاره زور
به ردی خراجی که و هره جو باری عینی نور
توزی هم موعبر و بخاری هم موعبر

اهلای دای هلیه که همه مود اهلای دشن
 سیری که له بهرد و له داری محله کاب
 دا خوده رونی شق نه بوده بری سر مقام
 ایسته ش به برگو باره علم داره شیخ عباس
 آیاه جمعی دائره به دهری کانی با
 سیوان نظیری گنبدی کیوانه سه دزد صف
 ایسته ش مقامی آسه کانی آسکا
 ایسته ش سرشکی عشقی هلیه شوی آدار
 دا خوده رونی صافه کوره کی ماده تا بخرو
 سیری خوش له چین ناد خانقا که
 سه دزه له دوری شکل ته زده و خطی دیار
 قای منوره له جیبانه ناز دار
 دست بند یانه دین دده چپ سر دنا رده دن
 میلی که له سه دزه و دره ختانه مدرسه
 ایسته ش کناری حه و سه که حج باز و کوشکه
 حه دزی بری که نابی دیده ی من له وی
 چادی حه له سه دزه و سیرا به دائره
 تو خوا رنهائی دشتی فقیهان ایسته کش
 واصل که جهری سلام به حجره که م
 اویاری غاره پرا عیناره یان خو
 زارم ده کو هلال و سه خیفم ده کو خه یال
 رم شرحی ده دی محنته لم سوزی ده دی جرنه
 آیا مقامی رو خفته لم بهینه به موه

هم ناظمی عقودن و هم ناظر اعدور
 ده دوی بد به پریش و نقیش خور و زور
 پیرو قناده تن نه بوده داری پیرو کور
 یا به نه و او بر که کرده به شخس عور
 یا خوب بوده به تفرقه ی شورش نشور
 یا خوب بوده به دائره ی انجم قنور
 یا خوب بوده به مایه ی گورگو لوره لور
 یا خوب بوده به صوفی و دوشکی له حق به دور
 یا خوا سیری خاکه به لیلی ده کما عور
 آیار بی آهوده یا چایه ری ستور
 یا یوشی و سنگی زوره و کورشی کاکه سور
 یا دوت سقره پیره له رقیبانی لنده شور
 یا حلقه یانه صوفی مل خوار و مند سور
 اوراق یان مقیدی شینه یانه سور
 یاری تیدایه یا بوده ته معرض انور
 لیلایه دانه ها توده ده ک سلی توده سور
 حج حله گاهلی چاده که د نر به یانه سور
 محشر قتاله یا بوده ته چولی سلم و طور
 جی ماده جی غاده له هیوانو طاق و دور
 هر غاری یاره یا بوده ته غاری مار و مور
 یا ده که و مر راز و به دلدا ده که م خطور
 دل و ختبی به آد و به چادما بغا عبور
 یا صلیحت توقفه تا یوشی نفخی سور

حالی بکه به خفته که ی یاری سنگدل
نالی نه شوقی تو به ده نیری سلاهی دور

عبدالرحمن بگت سالم به هم قصیده یی خواره ده جوابی نالی از ته ده

جام فدای سرده که ت ای باده که ی سحر
ای مروجه ی جمالی نه آسایه دولبران
جاری که شی منازلی جانان له خله لوه تا
مالش ده بی به ده م له ده ی خوابه صبحم
باری به سرده که ت به خننه ی انگینی گرز
دختی طوافی عارضی دولبر سلوی تو
کری دینه غونچه ده ی به وزیره منت
احیا کنی جمعی بناتانی عالم محب
آدی حیاتو آتشی افزوده به ده مت
مخت اوندزه زوره دلم هینده تنگ بوده
هفت که چایکانه به اجرای مطلبم !!
بو هم کی شامه نامه ی من سوی نالی
پرسیو به ظاهرا له رفیقانی یک جهت
له وسایه ده که حاکی بابان به ده رکران
تا به به جاهلی طامعی غور سیدی بختی روم
ناکس له وای به چم کبابی ده لیلی شهر
خبر گاهلی آه و ناله ایامی رو میان
سیوان بیزه له قبری ستمیده خواره دور
جی یی تو که کافی رومه ده رو روری خانقا
او ده دزه پر بوده ده کو چاوده گاهی تو
اوده شته جایه یاری یارانی حجره بو

ای به یکی ستمده له هله موراهی بر خضر
ده ی شانه زهن به کا کوئی تور کانی سی به
فراشی فرشی ابری به هاران له ده شتوده
هم زلفی قیر و گونه هم چهره یی
گر تو به جنبش به هم آغوش نی شکر
لغزش ده کباب طوره له سرتا به به که مر
گر تو نه بی دره ختی چمن ناگری شر
رعنا انا له تر به منت قاتی شمر
تحرکی تو به گرز له نور که دینه دور
دودی هناسی به هر م هله دری گرز
لم سمر سمر و ده کو برید و له و به دکتور
هر حرفی آوه الوضعی ولایت ادا به
احوالی اصلی شاد و رفیقانی سر به
نه دید به کسی له چهره یی کس جوهری مونه
سونا گناه و شنه خشکیده بو نه مر
بر یانه بس له ناری غما پار به جگر
نه م دیوه و ابی له قری عبدالقینی شر
هر قبری پر غمانه به هر لاده کم نظر
غافل هله موله جایه مریدانی با خه به
تغیره آدی ده که دلی مردانی پر کده
سر مقامی رومی هله روک تهی قمر

سودا لم به حاشی هواری سر حیا
سودا دلین بود سا برگی شین
او برده کافی نادونراقنی تنه
و ده چادی به غمانه هر قوسوی آدر
تا دقتی دوزدی نیمه شبین ترکی به نظام
اوسا مستغنی آسکه بو کافی آخان
و دهک پیری سال خورده خمه داری پیر و در
ساریکی پیر له ظلم دستکمانگی پر له شین
امرو فضای بازگهی جای ره هیزه
سربان پیر له گزدهم و دیواری پر له کار
دل نای لی بلیم چیه سامانی حیره کت
نایی صداله حیره که ت حیرتقانی خند
کو خوابی به حضرت نالی ده خیایم
ام مکه نظم نای به به طبطی داری

نالی

سالم صفت له یکسا بانی هلاکت
من کردم او نه کاله سخا خونی خوی هدر

مرثیه بوسلیمان پاشای بابان

تا فله ده دردی نه داصد که ده بی آدان بو
تا نه گریه آسمان و تهم دلاقی دانه گرت
تا جمن پیرانه سراصلی دره ختی لانه
تا سلیمانان نه بونه صدی تختی آ خرت
کو کبی سهری مبارک طلعتی پیدانه بو
گل چین آرانه بو هم لیوی غنچه دانه بو
فرخی تازه خوردهم دبرزی بلند بالانه بو
احمدی مختاری ایسه شاهی تخت آرانه بو

ام شعره مقصد له احمد پاشا یعنی به او مهیره ده بوسلیمان

ملای خیه
و می او نه شود
دایان به شاهی داره که یا تورکی به هون
بس مشکله له چشمی او قطر بینه ده
دوزدن هر مو به خرمی منعم ده گوشه ده
ایسته له ده نگورنگی رومی پر له که
شغولی لغزشه هر جایایه تاب
جاییکی پر له شور و سکمانگی پر له
روده شته دی له غیبه ده آوازی اخذر
کولان پیر له رهزده نو سحرای پر خط
هر تازی عنکبوت حجاب بیرون و ده
غیر مقامی موری نیمه شوی پر گوز
هم نوعه قطره جا به سلیمانیا گوز
به ادب قصدی نام طرفه بانه کا سفر
مرثیه

قصه به پرده کنایت خوشه شاهچمن که دا
 عادی بود قطعه عدلی و اله دینا دان بود
 بونیت نگهای مرغی روحی او که غای ظهور
 جنگی خوشی ترربا غنی سنت الماوان بود
 دهک قیاسیکی که منت نهیمی بدیه حب
 حمد لله شاه که غای جانو خالی جان بود

شاهی جانانیا [تاریخی جم] [تاریخی]

تا نه لایم عصره دا اسکندری جم جان بود

ده رون لدار الساره زور و برده
 که فرسکی گرم الی ای آدی سرده
 تری و درده هوتا دقوتاً و سابقاً
 فیا قوتی من جوتیه ثم فرد
 تری عینه الی ان من خاکو خوله
 تری مندل الادراق من توند و درده
 تری دشته بالور دکان بهشته
 ثم الورد دباران علی خاک و برده
 فان کنایه ارضیه اسمحانه
 به به بزی و درده له به بزی و درده
 اما سر جبار حای جاریه
 اما تا نجه روا وقد صاار مجنون و درده
 ضا غایه دا غای جرک اشقای
 فواده روحی من خار خار لور و درده
 نه دانه سلیمانی هبای پیر و سرور که
 که دانه قور داغ و هادی دانه زرد و درده

اکم ناله نالی من سقی ساقیه
 سقی اهلی سقی من ناله نالی به درده

تشریف نه به هاره که عالم اکالوتی
 دل چو نکه غوغیه به بویه اب شکوی
 عمر عدلی قدی به یعنی به راب و
 ۴ سنبل شیمی زلفی به شرقی نه موی
 لم و عهد خوشه دا گلو گل چهره تیکه لای
 یک رنگو متحد به دل اما به تیر موی
 که م خوشیه که هیزی مطبخ به و زبده
 مادم لایده می صوفی عجب که نار و
 یا شاهلی نه به به راه هلی داده آورد و
 طالع به کل بقیه به جبه کل گلی بود
 خوشه حزینه جرگو دلی بوده که
 بلبل که گر و نه به آگر ده کات و

نالی زمانیکی ته رو یا راده سو سنت

حیرانی چادی نیرگه دک لاله نادوی

همه دور وری له تا و هجرانی ام سال تنهای سردی پیراره به تو

له حسرت سردی قدمت چادری نالی

دو جو گاهه دو دوباره بی تو

نالی

سری زلفت که رفته ی عمری خهری بنوه همه درایه

چه همه درایه هر حلقه دو صد زنجیری تیدایه

سردست تیغیه و سدی صقیل ساروی بوکاره

که عشوه ی جوهره رفزد اماره آدی مودا

له سایه ی کفری زلفت دل فنا فی النور ایمانه

به لایف ظلمت خرابه وصلی پروانه له سده درایه

به نشئی سستی و مستی و هاسر سستی

ناز انم خنده چادست دایه یا چادست له سده

هناسم زلفه کی لا دا و میله کی که کرد چاوی

نیم انگوتو شه و راوردو غیرگی هر خنده درایه

له دوری تو به ای خورشیدی پرته و بخشی شه و که دان

که نالی داله حالاتی محاتی ماهی نه درایه

سردازه ده کی زلفت از هاری لکن چشمه دورله دگله به خاره گلزاری لکن چشمه

صوفی که گران باره به رفزد سبک به صوف پشی غنی باره ادباری لکن چشمه

دیوانه که شیدا به تو کی سری مودا به قطه هیچی له سرنای ده تار لکن چشمه

سینه دل به کینه صافی ده کو آینه به مستوره به پشیمنه براری لکن چشمه

عاشق که ده کما راوی ظلماتی شه و راوی به سرکمانی ته ته چادی بیداری لکن چشمه

چند واسعده ز هله اخلاکی تیاره هله به اجمالی له لاعنه ادواری لکن چشمه

صوفی چه ایشی تو هر کما به شیشی به عاشق و کوراشی تو هده مساندی چشمه

نالی که قدح بو شه ستاندر سرخو شه

خاموشی غده بو شه اماره کی لکن چشمه

او لحاقه حنازه که دا حاصه یه شاهن
 صف صف که ده ده ست به نظر نهی معاش
 نیگر گنگه و ساق سمن دکورته اپوش
 گلزاری ده روده شتون و غلامانی هشتان
 سحر به تجلی کنه وادی اینه
 گم طادوس و گم کبک و گم بوقله موش
 لاسی به به دهن اطلسی اخضر که له برکن
 آتوبه دلی مملکت و تنای سویا
 ساقه که ده به ستان ده کوثر مانعی و
 مرد سبل دروست گل هم لاله کوره
 آه صفت آتش به کف و تیز نکاهن
 قامت سحر و نظری الطافی الاطن
 که آتش و گم شعله و گم دودی سیاهن
 نه درسته دگل بسته و گل ده بسته گناهن

دوسری خرامیده فی ام مهوشه نالی
 صوفی له طلب دانو لکوساکی راهن
 بهاری

سحر می و تهری بهاره که پیشکوی کورایه ده
 لاله که محرکه به با خوشی و گمش آینه
 گلزار که هر چی ده میکی بو به که نه
 فصلی که هر له فرقی بشر تارگی شجر
 زم فیضه نوره هر چی که داناره مردو ده
 هنجری نه و شکوفه که پر بوله شری صاف
 دایه زمینی که حاملی ابتای محشر
 غری به تری عشق حرارت غما نه ما
 هر چاده بیکه و شکو عقی میندی
 صوفی ریایه خاوه تی بونی بهاری کرد
 پیشکوی گللی آتشی نسیم بو که سایه ده
 نادی که پر خه لوزه به شبنم که سایه ده
 خوشه که شا که معنی گری دل کرایه ده
 و شکلی به غیری صوفی دعا صی نه نایه ده
 به م نفخه صوره هر چی که خاکه ریایه ده
 طفلی غنچه شکوفه گرتور سایه ده
 هر تخمی تیدا که امانت بودایه ده
 بفریش له سردو که روی خجالت ترایه ده
 ده به طبیعت به نظمی خوشی نعم زایه ده
 هاتاه ده ری له ساری چایه رحه سایه ده

نالی به داوه شعری ده قیق خیالی شور
 بو او که می که شاعره حد داوی نایه ده

صافی

صافی شاعر کمالی شیرین زبان بوده سالانی [۱۷۵۰] هجری رازی بود که دیوانی
 شایسته بلاغه هاتوته دیباده سال [۱۷۱۰] هجری وفاتی زود بود و در
 نادی [میرزا محمد حسین] شعر نثری زور جوان به لام داخی گراغم گری همه دم
 له سنی غزله لی زیاترم ده ست نه کروت اوده له لم پراوی به دانو زده
 غزلی صافی که به چوار زفا

دوتوی

ای بادی صبا هلت به حالتم به هوشیار شرحی دلی ماتم زده دای من به ره بویار
 له و فرقتی او ده روم فی ماده له عمرم امید حیاتم نه روم نه به غم غم
 آ چلفه دوستی شو غریب گوگلمی هیمات وصلیه نجات بولم به چاره همی وار
 لا اتمخ من قریب من نومه لا اتم ان اصرخ بعدک ان اصرخ
 لوحم بعید لک فزده قریب ان ترحم بالروح وان تذل فاعلم
 من مستم از ان باده صهای تو لیکن ان سرتو آن جاوه گری عشق تو آشیار
 کمال صافی لاهوت بود لایقی آن کس مال دلی و جانس بنهد در ره آینه یار
 خوی کوردی به [صافی] له هادی عشق تو استا
 کوردی دغری و طارسی و توکی بوا اسفار و سانه

صافی

سحری دلی ماروته که شیدای غزاره کاری دلی هاروته له رسوایه دیاره
 طغنی بدو به هستی له روستی به زاهد بورندی من شاهده او چاوه خماره
 شیرینه له روچینه که خوی نینه به موده به دیو دهم و پرچم و به وینجه نهاره
 خوی ماه ویا شاه له سرختی جوانی یابدری محاق دره له موشه و ده و چاره = ۱۲
 ام نقطه به خاله که له سرعینی جوانه آزاری دلی زاری منی کرده هزاره
 ام پرچم به چینه هو عکری چینه بو غارتی ماچینه که ام چینه سواره
 [صافی] ام شینی نده بو غونچه لیو
 یا چاهچی ببله یازاری هوزاره

شیخ رضا

شیخ رضا کوری شیخ روحان تالائی بانی رسالی [۱۸۲۷] م و [۱۸۵۴] ه
 بزرگواران له دایکے بوده لای حاجی سعید افندی علمی زاده تحصیل کردوده له علمی دیت
 زورماهر بوده وله علمی تازهش به پیش نه بوده شیخ زکادنی به خونده نه بوده
 خلقاً زکی بوده

شیخ رضا شعری ارتجالی دتوده قشعی موزون بوده قنط بو شعردانه فاده له استمبول
 شاعری مشهوره ناسیق کمال یکی بوژ داده وکول دیوانه کی که چاپ کرده
 شیخ رضا به چهار زبان شعری دتوده تورکی و عربی فارسی و کوردی شعری
 پر معنایه رسالی [۱۹۰۹] م [۱۳۷۷] ه له بغداد فاتی کردوده
 رشت مرقدی شیخ عبدالحق قادری گیلانی متراده وله سرکیلی قشعانه
 دو شعری غوی لی نو سراده

یا رسول الله چه باشد چون سگی اصحاب کربلا
 در آتش جنت شوم در زمره اصحابه تو

اورده و در خشت وین در جهنم کبر و دولت
 او صفت اصحابه کربلا و موی شکی انتخابه تو

غزلی شیخ رضا

دوئی نه بو ام دولبره به رحمه وفا
 میرانه اطباء له علاجه مرض من
 جاری که غم دهر دی فراقته به منی کرد
 دیوانه به شعله کی به غیری لبی لعاب
 تاب و بی آتش کده ی هجری ده کو شمع
 له ریگه به تقدیری ازل و ابو که ایام

جاری نه بو ام ظالمه شرمی له نوا
 لغزله وصاله مگرام دهرده دهوا
 سراپا به هتوبابه ده واری شری نوا
 دهک شاهلی سکنه ره طبعی دی بقا
 نیزیکه منیش واردی بحرای فنا
 پامالی جفا به در قیاسیر و صفا

روح و دل و دین هر سی ده کم بذل و شادمانی
کامی دلی من گریه لبی لعلی ره واکام

سردانی له ری عشقه رضا لازم جانان
بویاری سر و مالی سو به ریتی قضا کام
رضا

سائل به غنا نائل اکا بخششی که ممان
آلی به به یا خوانه رزی دهستی که ره ممان
هر چه ند به مثل خنجری الماس زو مان
ما بزی سری مو ویله ادای شکری نعم ممان
گیر فانی که دای کرد و ده کانی خواهر
آسیری شاری زه روشا باشی دم ممان
ایوه به حقیقت آلی ملتی گوردان
شایانه زیارت بکری خاکی قدم تان

انکاری حقو قیاس له سرام ملته ناکری
آ بای فریدون فرو حمیده هاشم تان

له فخرم دی سلیمانی که دار المالی بابان
سره تحاوی عجم نه سو خروکشی آلی عثمان
لبر قاپی سرا صفیان ایه شیخ و ملا و کلام
مطافی کعبه بوار بای حاجت گری سو سو
لبر لابیوری عسکری نه بو بو عباسی پاشا
صدای موسیقہ دنقاره تا ایوان آلی انان
دریخ بوا وزه فانه اوده مه او عطره اورو زه
که میدان جرید بازی لده شتی کانی آلی شهاب
به ضرب و حمله به بغدای تسخیر کرد و تی هلد
سلیمانی زه حال راسته ده دی بادی یحیو
عرب انقاری فضلی ایوه ناکم انوفضلی اما
صلاح الدین که دینای گرت له زور و کوردی یحیو
قبوری بیر له نوری آلی بابا پیر له رحمتی
که باران که فی احسانان دک هورین

که عبدالله پاشا لشکری والی سنه شتر کرد
رضا او وخته عمری بهج و شتی فضل دشتابو

رضا

له سالی ۱۰۹۲ هـ تقی الدین و عمر پاشای دیار بکر عشیرتی [که کو] اتان کرد مراد آغای
حارس آغا و محمد آغای عبدالرحمن آغایان گرت و حبس کرد له بندی خانیه کرکوک
مراد آغا مرد و له سراقری قادری و سدا خدریش شیخ رضا ام قهصده بی نوی
روخاندی که ردوشی که ردون له هر چی آشیان بو سوتاندی چرخنی دون پرده له هر کون آشیان

ده کو طی السجل للكتب بچایه ده گردون له هر میوان سرا آتاری غره و نان و خونی بو
 به حاتم که ربهی تبسمی ام آغایه بقای که فرقی آم که لکن او آسمان و ریسمانی بو
 دروغ بو خانه دانی مارف آغایه رده ری آکو که جگه ی عیش و عشرت بنوی آتاری بو
 له جود و بخشش انعامی غریب قوم و بناهی ده کوشا نامه و رستم له هر چی داسی بو
 کیومرثی دودم حمیدی ثانی خسروی ثالث سلیمانی زده مانا اسکندری صا که کوشا
 شهوی ولس زلفی یار و قلی جود و بختی من تاریک لکل دهی جود و یلدا و ای صاب که کوشا
 به نامردی سپید یال کرد و ده کو حمزه و عمر دوزمن مراد آغا که روشی جنگ و دخوا قهر ثانی بو
 که سی ام سردی رعنا یی له پخت گردنی شکلی چه زیبا صورتی یارب چهره یی نو جوانی بو
 مراد یال بویه نادان که ده خشی بخشش و انعام له بو بانی مراد ده تنگ و نه رده بان
 له حق شیخ و ملا و ده روشی و صوفی و سائل و سیاح و کو حاتم شفیق و دنواز و مهره بان
 میراست بی له کلهی روم رهنا ایدی آسایش
 به پیش ام قماره دا همیشه ایدی پارچه ثانی بو

غزلی

رضا

شیخ رضا تخیلی غزلی مراد یال کی لودی کرد و ده

ولیک اویش له زده ثانی خونا

احمد بگی قنایه

ام غزلی تخیلی

کرد و ده بلام

هی احمد بگی بالاتره

تخیلی شیخ رضا له سر غزلی لودی

دلی بدم به ناز و عشوه دینا شوخ عیاری فریبی دام به سحری چادی خوش محبوب عیاری
 له لیلایه تم کرد ای رفیقان کوامد عیاری اطال مردم علاهی سالری یی به غیر عیاری

وصال یا قتل یا نسکین له هر سی بوم بکن عیاری

به دردی نیرنگی مستی که سی نه عاده میلی به
نه تا به آتشی عشقی بکم داد و فغان تا کرد
به شهادی نه بی معنی ده نالینی دلم ده کشتی
دست و پا دم اصلا تا به فریادم نماند

رفیقان بنوه تن ایوه سر عرض لهاداری
له ریگی عشق نایا نیم زنجیری مجنون
ده تم چور موز دانش و مناهی فلاحی
ده کو شخصی که زاری کماله جوری دوشی خونی
که کو بنی سینه ده نگی آید آوی دلای بخردی

دیران بی نه مدی ساقی لی نه یه نالای بریداری
که چادی ساحری ده تم غمزه و ناز و ایلا کرد
که سی نه دوت دریغا کی آوی واشتو شیدا کرد
دریغ کو حال زانی ربی تو شم بنی بیماری
مقاعی عقلو هوش و ده رکمی تاراج و نفا کرد
الای هر کسی ده جم و نعم ده کا خوت بوی سو کرد

دتم ده سوره به بو چادی عاشق خاکه کی ریگیت
دتم میخانه به دایم به یادی چادی مستم جیت
له اولکده حسنه گرافی شاهان به دشت
صبا یارانی محاسن گر ه دانی و یار
ملی کی شایه می خانه دو چادی به چوده عیار

سری جکی لیم دایم لکل من چرخ دوت پرده
اوند به رحم و صاحب کینه به در حق به دگر
به حتم یار نه چه رحم یا ده روز نه عالم رهبر
نه ز عای بهی الیم قورک عفا به دوتی کافر
اری جیت دیگه تو گت مری چارم ما که بیت جاری

نه عاده روونقی بازاری عقلو دانش و وردی
له استخاری رمد به آیه آشاری جواز مردی
به پولی نایکون له م عهده علمی ای دور
دور و یا قوت ابارم م کلا شری نه وردی
سا کو الیدینار قدر را نو خریداری

چای غزل سیدی
هزار حقم و قوت شوم و کو نه ظهور به سرداری
نه عاده ردی هه بو فاری به حالم چانه غم خوری
دست و پا ی قتل یا نکین له لهرستی جم بکن کار
تا کبی و امنی کرم بنام برده جوری
امان مردم علاجه سار به پرش زاری

چه بود صلو چه گوشتن گنیم دیوه من و دهی
 بهی خا صه بوس برادر رهبری کرده ماه
 لهری خودا بلای گری کوری او خسته آردی
 وها سوتا دم اصلاتی فریادم ناسا
 رفیقان نیوه سوتن ایوه نادر در غرضه ها واری

نفس سینه کما نیکه دهی خست شوری مفتونی
 سر پای به سر پای به سر پای به سر پای
 که لایم تیکه ل و پے که ل شعر نیاده مره منوی
 که کوخی سینه دهی ایوانه نال
 ویران به غدی ساتی لی نه یه ناله ن برداری

چه سحری بود عشوه عالمکیت شیتو شیدا کرد
 بهی سنی یوسفی خلقت لای نیوی سوده
 کسی نالی منم ام شوری عشقت بوچی بر پا کرد
 الای هر کسی چیم منم دهی کلا نیت بوچی
 درین گوا حال زانی ربی تو شم بینی بیماری

له خوابانان گهار دهک خور که اجم دایلی تاکه
 برام حننه او شوخه بانه افرو بر پات
 بدایم هر جفا و جهوری که ده یکا و اهروی چاکه
 لشکر باری عا داسانه بسیم ریشه ای تاکه
 فراقی یار لبر آخر شری لیم بوته سرباری

ام فاری خوابه دامن هینا دوت بر پست
 ده کو که در دامنم گرتو یوما چی دکم
 مدلی چاکت چه تو یا بکم ام چاکه ی بکیت
 صبا یارانی عاشق گره دایلی من آیر
 بلای کشای می خانه دو جاوی به چوده عیاری

له میدانی عشق دا ام قهصانه فرموده می کوردی
 عداکی بو لاسا عدا ده تو سنی دهی
 نه خجی که تصدیقی بکا ام نظرنه بو ویردی
 دور ویا قوت باری لم کلا سر نه آردی
 خواسا کواله دنیا دقت زانو خرداری

شیخ رضا

ناصرالدین شاه ایران ده ختی داخلی انجمنی ادبیات بو
 نیوه شعرای خواجده حافظی
 له شاعر و ادیبان
 نیوه شعر و ادبیات
 بو حل نه کرا هتا ویتان له کوردستان
 شاعران
 مادی شیخ رضایه ، خواصه کی نارد و نیوه شعر و ادبی

نوسی ، بنوه شعرونه شی امه [بلبلی برگی گلی خوش رنگ در مقدار داشت]

شیخ رضا به هم نوعی حوره ده جوانی داده

صاحبها در حالتی که این غم بسیار داشت یادم آمد از کلامی آنجناب اظهار داشت
گفته بودی مقصدی حافظ چه بود از آنچه گفت [بلبلی برگی گلی خوش رنگ در مقدار داشت]
تا سخن خواص گردیدم به بحری ابجدی تا بینم این صدف آیا چه دوزده در بار داشت
[بلبلی برگی گلی خوش رنگ در مقدار داشت] بلبلی برگی گلی شد سیه و دینخادش
با علی و با حسین با حسن معیار داشت بر گل سرخ است او دارد نیش از حسین
چونکه در وقتی شهادت سوخت رخسار داشت بر گل سرخ است او دارد نیش از حسین
چونکه در حالی دفاتش بر روی رخسار داشت

بلبلی باشد علی گز فرقی آن هر دو یار
دائما با آهوا فغان غلغله های زار داشت

نمبرالدیه حاله زور سری سوز آیین ای اگر حافظ له قبره کند نه بدو
بکرایه ده بته دای آمده نه ده زانی هزار تومان بخاش
انیرکب به شیخ رضا

پوشه دا و از طالع له امشاری شیخ رضا هینا لبراده

شعرونه کافی سوزلی

اهلی ام زه مانه

ناکه دی

م

フ

هائی وہ یہ نیشراوہ

مگر یہ سچہ بنو بنا و الح اترانہ ہے دوزخ دہ

این چه خوفناکیست یارب کوفتاده در زمین
خدا عالم مات و حیران در لکای مات
باوه خود فصل فروردین همین هم چون خرن
شکل زتن جامه درید و کرد زاری با عالم
گشت گریان و عیال خندان شد خندان
بنگه ها هر رفت درید و فیه

۱۴۴۷

فراسه تی

فراسه تی ظاهر بهی هم جوړه بود
 میجرسون مشهور که له زه مانی حکومتی تورما [۱۵] سال پیش سرتی که دردی خفیه
 او میجرسون به سیاحت دینه کوردستان عراقه ده چند سال هم جوړه راده بوری
 پاشا ده چته مالی عثمان پاشای باوکی ظاهر بهی اجه به خدمت کار
 شه شی خدمت مانک به خدمتکاری اسینی تده نادی خوی دهنی غلام حسین
 ام غلام حسین که میجرسون له خدمت کردن دازورباش ایش ده
 ظاهر گیش لبر خدمت کوزاری که ایجگار خوشی ده وی ظاهر مانک
 له هندی هانک دوانیشتی غلام حسین که دینه شکله ده جوړه
 تاجا اده ب و آرابی ده که خدمت کاره مانی تریان دینه هانک
 به اده ب وایش کوزاره !!

روزی ظاهر بهی تاجای تیکی فرجادی اچا [میجرسون غلام حسین] =
 بی بی الی میرم داده زانم جناتان فرنگسادی ازان ، ظاهر گیش
 تو زبانی لی ازان ، الی ای تو چچی لی زانای الی الی غنیزیک شش خدمت
 سال لمو پیش له ایران خدمتکاری اچا برای کی فرنگسادی بوم برانده
 اوده ده هندی لی ازان که ظاهر بهی اده ده زانی ام جا هر ایشیکای سرت
 بویا به فرنگسادی قبی لکل آرد !!

کرده تی له ده ختی قبه کردنا میجرسون = غلام حسین له حیاتی [ناه NA]
 لفظی [نه د - NO] به زبان دیت ظاهر بهی له ده زانم ای
 ده زانی که ام غلام حسین ناده انگلیس چونکه لفظی [نه د - NO]
 له حیاتی [ناه - NA] انگلیسی به
 ام جا ظاهر بهی مانک اکامه غلام حسین الی ناهوت

غلام حسین الی قوربان معنای حی نام چیه، نام اده یک بانگت کردم
 طا هرگه الی خیر نادى خوت گوریوه تو انگلیسی غلام حسین
 الی چون ازانی طا هرگه الی به قه کردن تا دیاره غلام حسین
 الی راست افرمودی من انگلیزم نام [بجوسون] اه !! اده خید سالکله
 به سیاحت که وتومت، عراق، ایران، تورکیا، —

ام جا طا هرگه که بوی معلوم ده بی رحای لی ده گات لیره مهینه ناما
 له لایین حکومت ده توشی زهره بی ام بجوسون ده روا وساحت
 نامه یک داده بی زود تعریفی فراست وزده کای طا هرگه آما

غزلی طا هر

قوربانی روخت بم که شکستی به قمر دای
 هر لحظه که دی وعده ی وصلی نه اصلی
 مقصودی له سر کوشتنی عشا قی ضعیفه
 هر چند ده کم سعی لبر خوینی سور شکم
 نام حق نه که روه رگه ری بری تحمل
 دل رویوه قوربان له وجودم به خیالت
 حیرانی لبتم بم که ره واجب به شکر دای
 چارت وکودینا به هرام رویه به فرد
 وه ختی که ده کما خنجری تیشی به کمر دای
 خاک می به یکم به ده دس گاهی به کمر دای
 سیر دانی سر شکم که ده کما خازنه به کمر دای
 دایم له سفر دایه اگر بی له جعفر دای

میلت هیه طا هر که بیری له بریم
 بردانه که اوجو خه چه قیری له جگر دای

طا هرگه

نرماده ستاری بابل چاهی هاروت
 ده لای تو زاده قلبی عاشقانت
 ده کومر جانی آله رهنگی آشکم
 که منعم له شهیدی لیوی آلت
 عجب سزی له ابر و تابانه
 که کوئی خوندویه آسون چاوی جادوت
 که افرده که جیه ده خرابی اسروت
 له تا ورده ستاری لعلوردهنگی یا قوت
 ده زانی خوکی نارنجی به قوت
 مخالف بیکه ون هم تا قوهم جوبه

دوره ظاهر مدینه دل به دنیا
طاهر گنگ به ظاهر جوان و باطن پیر و فرتوت
حریم

هر چند دهه میله له غما غرقه خونم	هر لحظه له دست جبهه وری فلک فانونم
براده به زنجیری به زنجیری الم گردنی شوقم	مشهوره له ناو اهلی جهان شوری جنبونم
الفی قده که م راست وک تیری خندنگ بو	د ختم بودو ایستالی حلقه ی نو غم
معتوقه که داموشی روز خنده می شه و بو	دهک آهوی رهم کرده له دهی بختی زه بو غم
دل تکان مجسم عسکری غم لشکری سالار	دیرانه ده کا آخری به سوده فسو غم
مرهم که شفا بخشی برینه بر حقیقت	دهی داغی له سرداغی له بوداغی دور غم
چونکه لعل سواد جبهه طرز و ده و شکی	یکه سانه لدام شاد یو غم بو و نه بو غم
صد لشکری خوا غننی صده رد و ز بو غم	واته مکه لم داسره ی جرحه پیر غم

طاهر و کوجنوں له حیالی روحی لیل
دیوانه له حراد سر اسیم لئونم

[طاهر به و [ناری] ام غزله یان یکله ده و کوده] =

به غزه ی جاوی بخوری سیاهی مستی می کردی	به ماچی لیوی مستغنی له انواعی مزه ی کردی
تراز بندی سوغه ی آلی گناری به آهی من	که چی دهی له سردانا له سیری باغ به آکردی
به طره ی بریم و الجرو روح و ذوقی که دایری	له شوقی رویتی بدی هلالی یک شوده کاردی
اگر چی کوششی خوقا لعل الارواحی مرگمانی	به قانونی سیاهی له خنده ی لیوی خوی کردی

علاجی ده ردی دن [ناری] له طاهر گنگ تناله
بلی امر و گل اندامی به تیری جگرگی به ی کردی

ادام غزله تهر ناره و سده ده
کافی سوده به کیریم به ناره
بر موعوم طاهر

گن طهری بخور احمد که میم راجه تینی نه

طاهر آلی

فصلی خزانگی هجره رسمی ره مانی دونه
دردی فراقی یاران تقدیری کاف و نود
دنیای رسیده دایه به زمی ده کوب لایه
عیشی همدو و چه فای باد به رنگی خود نه
گل به رضی خاره شراب پر خاره
گرچه اینی سواره گول تنگ و بون نه
بیماره تنی که هجران چادش پرده گریه
چشم علاهی قوربان دل عاجز و زه بون نه
صلی فراقی ناری دنیا دهابه ناری
ام چرخه پرله شور ارمانی واره گون نه
شیرین و صلی هجران چونکه ده کات یاران
نارانی روحم آجا چه تالو ترش تون نه

له ریس سخامه دهسته فرموده شسته به نه ۱۴

خزما می شادمانه طاهر آلی تون نه

طاهر آلی

روزی طرب و فصلی گلو و ختی به هاره
یاران گول کم کوا کرده می بوس و کناره
گلزاری ارم صورتی غلامان قدی تو
گوشی چمن دروی گلو پای چناره
بنواره له بو حلقه ی زولفت له سری کولم
دور و دوری دره خشان له نیود شسته و تاره
به زولفت و مشورت هم کوا و هر دم به جفای
جاری له شامع مده جاری له قناره
تیری مژگه که قاتله هر دم به لایه
دایم له دلی خسته دلان پیکلی خاره
سوتا و بریندار و سه و دایه و مستم
به واکر بجه به و پرچه به و چا و ده خاره

او خاله له سر لیوت جانا چه فرمود

چی ما چه له بی طاهر آلی پاره

طاهر

دل له حسرت غزه کی دینگرسی بر خه و ته ده
دول خدی زولفت خیزم چوبه رودا که و ته ده
منی سوتانم اکس ابله له شو قی روم ته
چون نه سوتیم من به آگر ادب باری نه و ته ده
سکوفی خوش خطی کولت عکر بینی شیخی ما
کافره عکر بوسین برواته نادر که و ته ده
گرده پری بو قصه ت شیرینه هینده باد به
شکر افشان له لم جانا له ما چه شسته و ته ده
نیشی به یفغانی مشورت پیری که کاری بولل
دوی شسته و تاصب هتا با انگلی ندانه سر و ته ده

تا به کی تو را با نالم من به ایش دهر دهر ده
روزی اول بو که زانیم من ای دیوانه
مرحمتک زو بر دقا صد بلای دهر دی دم
من که ستان بالاد بوسه دچین کو ملتم
هر ده کو قوس و قدح باد می که گردن دیشین
دین نفس چاکلی نه هینا کفتین خجته کم
دهسته از تو قور به سر دایم به اهل سر دهر ده
عاشقی تو نوعی بختون دایه کیو دهر دهر ده
نازی یابو جت آیشم من به تو زد که دهر ده
چی ده کم آخر له سیری باغبان نو نه دهر ده
تو به سو خدی سه دزد آلو من به ده نگی نه دهر ده
شش دهر کم گیراده دافا دم بدتی نه دهر ده

التماسی طاهری به چاره قدسودی نینه
تو که دایم شکر فرشی به ودلای ده ک به دهر ده

طاهر

قدای رخساری آلتیم ده لی یخو به با بان
ر سایه تیغی ابروی تو لر دوی حورا جان
ده زانی بوچی سر دم اشاره می کرده من
را هم گرسبوتی آسمان با دهر بکن ام شه
که زلفی عارضی بونی دم یاران چه ستریکه
ده بی کمال بی مکی دل به تاراجی سپاهی غم
به دست بادی ما چونکه بشوه نظمی زلفیت
در که تیماری زخمی جرکی طاهرای طبیع آخر
بزان تاله حورا او شهیدی تیری نور گانه

[پنج خسته کی ناری له سر غزلی طاهر]

صبا سوزی نیست بالبو شادی دلا بابی
به قانونی عیادت بو هیتی منزلا بابی
دل امرد ما تو مدلهوشه خوا آرام جان بابی
ده می سرده تلبوت کی غمی سر جلا بابی
چمن یکباره خاموش خروشن بابی

اگر صلیت به احسانه تبسم قوتی اینست ده مت عیسا صفت ماری حیاتی جسم به حیات
اگر صلیت به درمانه چه حاجت بای لغت اگر صلیت به سرمانه چه حاجت آید به حیوان
له علی لیوی جانانه حیاتی جاودان بابی

به تیری نازی تو به پاره بوجرگی خوی نیم خیالی ژین اواده چوله قلبی زار و کینه
ملا بایه به بو تریتی غلو کفن و تلقین غاده حالتی ژینم له ده سن چو رو چو شرم
رفیقان بن کین شینم هدی گریه دفغان بابی
له حبه ی سته ی مو توله زمره ی عاشقی دتم له سر چاهلی نه نه رخ بوسیری زهر اردو تماره
له جمی قدسیا تاق و له حلقه ی خاکیا جوتم امیری تازی گیسوتم هلاکی چادی جادوتم
سهدی تیری ابروتم ده ساعیای زما بابی
کلاوی بره گولاوی گل که گوشه ی دایه سر سلا ده ماغی عاشقی پر کرد له شطری کوشه ی میل
نفا به غوغه لاچو که ده عالم شین و واده بلا محمد اگلی رعنا شکانی رفته یید

بلای مجنون که ی شیدا عیسی عاشقان بابی

بنیره با خلت صوفی ده می تبسمی صددان له ده حتی عشق باکی موقعی تروری بران
چه باسی ذکری شیخانه مقامی عیسی ستان زه مانی بزمی زندان به ده ساقی به پیمان
لبر تعلیمی میخانه بلای پیری معان بابی

له سر رختی چین نیرس به جمی لطفی بیداره له گل شین بو گللو بلبل زو ما راز و کینه
به غیر از من نه به به جلوه ی اولیده به خاره له باغان سیری گلزاره له هلا عاشقی
خواو آ هور قناره ده کوسردی ره وان بابی

له تازی (ناریا) مابی له خانه ی غفله هوش تماشای نظمی بر معنی امیری پادشاه
که فرمود به قانونی خیرد بو خاطری بر هوش الا ای عاشقی مد هوش و کو طاهر مد هوش
لبر سوزی دلی بر حوش و طربان بابی

[۵] خسته کی احمد غباری بے بڑی ظاهریات

له سر غری ظاهریات

که من گلزاری روی تو من بی لری گلستانم چی قد بالای تو خوشی بی لری سردی بوستانم چی
که عشق تو له سرمای له تانی و اعظام چی مقدر گری بی آخر له مهری و روحانم چی
له ناله مالی نیوی شه دل آهی بر بیانم چی

دلیم دایم له عشق تو نگار استوحیران همیشه کارم شین و ناله و افعان و گریان
مد الیا و منجی او ما چه کی سر کلمی جانان نیشانی افتخاری من له سیم داغ و حیران
بردای ناصی مشق له روتبه و یا نشانم چی

اودا دیوانه بوم قوربا له عشق جادی غدارت شکر هزاران اکا امرو نگار سو شکر بوم
له باغی نیرنگ ساشه لایله و ک جادی بخارت غره ز و ابو مقابل که له گل گلرنگی خنسار
دگر نی بے قدی سروت له لری بوستانم چی

تو خوا قوربان عفو من که بانه صد جبار من گونا هم بی خواه لنگر انا کی همیشه اوفو آهم بی
ایتر سرتیکه خاکی ریری پے تو من کو لاهم بی که من محرابی ابروی تو فانی شد که کام بی
ایتر ده لے زاهدی خود بین له معیدی جنانم چی

دلیم سوراخی و راجه قسم به و چاده که کالت هلا کو محو بے هوشم له عشق رومی آلت
ده لکنی که لکله ندا فدی اودانی خالت شه دم ده لے روژی روانا که له عشق بدنی آلت
بلی بیت باره دن بی بار ما هی آسمانم چی

محاله له دم ده چی به ده دروالم مهرت اگر یک زه ره تو جانا لکل سندان بی هرت
خوم دنده تم مربوطه روحی من لکله فکرست به نی ره لگی فلک جانا له ملادر نه جو هرت
که من یک نوع دیک رنگم له تبدیلی زه مانم چی

هو محرم به و داجوده می حاجم نکر دولت دوز و لغت هر که کو بر زین کل باخی سری و
گرلی به تاقه احمد ابو حاجی سری گشت به من قله نادری تفسیری آریانه سری هفت
گران طاهر ابوس له تعریف و بیانم چپ

احمد مختار بک جاف

احمد مختار بک جاف کوری عثمان پاشای جاف برای طاهر بک لزدوده در دست
ملیتی له قله داجوده زور و خفتی لوظیفی حکومت را بوردوده گلی سال
فانم مقامی هالجه بروه لاسایت دار حکومت عرب عاصی بو چو و
خاک ایران به روز بک لادی سیروان خو بو پاده کانی اپری و
سرای سران برون لاین طرذرائی حکومت عرب دست
لی کرد کوردا رژی ای دی القعه مالی ۱۲۵۲ هـ و ۶۰ شمسی
۱۹۳۵ م ل سیروان به کوشش چو و خا زک یان هنیای ده
له علمای لای قری طاهر بک برای نشراده حتی خوی لی
مرتبه ی پیر میرد بو احمد مختار

دو مصرع یکی لیکشود الی دوه م ی خالی روی آرده لای
بو بو شهری جوان دنه و جوان درینا فلک خسته تا و سیروان
شاعر بو شاعر انجانی وای فلک بزه یه به سمانایه

مرتبه ی علی کمال بو احمد مختار بک جاف که کور راده

دینا فلک ام داغه چیمونای به کاردا ام آگره چی بوله دلی عالمی به
دینا چیم ام سوره لانا و ملتی کرد عالم هو غرقه ل قوروشین و حیدر
من دیوم له خاک ریته ده ری گل به هر سا بوچی گلی من مانه لشری گل

هنگامی خزان فصلوده می کوچی گولان
 ام خسرده واحاته می طی بوب سخاوت
 سیریکه چایون جرخ فلک ده ربده ری کرد
 زانیم که خسوفی ده بی روزی هلو جافان
 ای سروده ری عالی نسب ای احمدی مختار
 سیریکه الی ی خونی ززادی که ششی توی
 هر چند که روشنی فقط ذکر جمیلت
 اونا ده بلنده که به جیت گشتوده بیشک
 نابریته ده خونیت بوده نه خونی سیادش

تاریخ دفا تیم له خیرد پری دتی تیم
 جی عدنه او ای می می هیت له سقرا
 ۱۲۵۲ هـ

۴ نردود کیتیکه لای سیردان
 [۴] شویله به پیش کوشتنی مرحوم مانگ گرا
 [۷] مهری آخری ام شعوهی طاهرکه به دفا سبه توده که احمد مختار بگ
 له سیردان کوثراده ام مهریم هه لکیرا یوه

سره تایی نه ده بیات
 هلی احمد مختار بگ
 جاف
 بوگولیک

چیه ایگول که ره نکت ایته سوره
 چیه ده قتی شادیو عیش و سرور
 پیره متبوا لوره نایه بهاران
 دوره فشان له قهری آدی بهاران

فکر هست نیت تا کو بران
 اتو نازانی بوچی آلو سور
 کو ابو ایسته ایگول تو بران
 لاسر خاک کی تری رشی رواد
 دیا سه دزی له خاک کی حزین
 لاسر قری شهیدی یار وادی
 کردای نابی به به پردا حیاتی
 دهره یاد که به حرمت روحی یاران
 کردا او طیره اوده محوری تو
 که چی ناپرسی اصل تو له عالمی
 بللی گد رنالی عاشق حزین
 له لای معشوقه دهک دنگی ربان
 ده لی معلومه ظلم وجهه دری دلدار
 خاکی کی روای بو به جواف
 له به زما مایه کیف و سرور
 سه و زبونت له خاک کی دولبران
 به حرکی عاشقانه نازخی ناوه
 که کو رواد به تیری نازه نینی
 به خونی حرکی او تو و درادی
 له ری سرکه قنی ایلو دلاقی
 لگل بلبل به شفقت به به هاران
 سه و ورور بو و صالت رنجه رو
 ده می ناکه به دل میلی و صالمی
 له مودی سرمای به آهوا نینه
 اگر چی عاشق حرک کبا به
 ای حلقه کی بب به عاشق زار

دیسان احمد مختار

بے جاف

سیری ام بختی ره نوحه چه ناظره مواره
 خوم فدای نیگر کی شہلا اکم ایستاشه و درور
 هر گوریزانه من دهمی رقیبی اگر کی
 حقیقه فی عاشقی به چاره له دین و هر چرخ
 به م سری سیری به ده جگه می می مبلده
 ظلم وجهه دری و کو ضحاکه خریکی چه و
 شیرینی نه تر ایسته اسری ده می ریوی حیر
 یاری چند ساله ای تا که له من بیز
 چونکه دهک دیدی او یاری منه به ماره
 ای خود دلبری من بوچی او هند به عماره
 چونکه او پر چه پر پیچم الی عماره
 سیری ام عاشقه چند سری و به عماره
 سندی زولفی له پیشی چاد م الی رماره
 سیری ام چرخه تماشا که چه کچر قماره

ملی که بر سر زره روزیوه اسپه بخت
پسری تو قسم ای یاری دل آزاری من
بتاوری بت بزرگ او شوخه و دخیلم خاتق
زوریر مه هرچی بکها صا حبه خوی مختاره

نمی احمد که زاهد که همیشه مستی
عفو او روئی جزا سهله خوا غفاره

احمد

زا هد و ره ناد بنی حریفان خراب است
یک جرعه نوشه لمی بنفشه یک رنگ
بستوم و یاد یوم که گفتار غیب اربابان
حکمی از ولی چون که نیه قابلی تغییر
حایل نه به خور و نه به غلامی به شتم

احمد دلی بیزاره لاله لوری ریاکار
احمد بک جاف ساقی قدحی تیکه به آهنگو مقامات

بو تبریک بانگ کوردستان

به فارسی احمدی

جاف فرموتی

صبح چون خورشیدی رخسار سر بزد از کوکهار
چون نیم علم دگر خان بر مشای ما وزید
گر بچشم عقل مادت تمام این زه مان
کر گشته چشم حاسد نخته مشک بر مژه شده
روزی عیش و شادی و کامرور و عشرت است
لا یق است گر جان خوبانم بدین مرده شده

هر کسی اهل حال وزد به گمان در وقت خود

رو سیه گردد بدیوانی خدا روزی شمار

نخستین ملا حسن: راسخون علی مرحوم احمد مختار بک

دل له محنت که یله ساقی سابه رووی خندانده ده
چونکه دینش واله سوزی سینه ی بُریانه ده

بعده ری جای به یادی طاعتی حیات
دیته گویم ده نگی به سوز و شوق و سوز

نالائی دلمہ لہ حسرت خاکی کوردستان و

چون نه نالجي دل به حالي ماتي محرومي كورد چون نه گريه چا و نه خوي بوطالعي مشغومي كورد
سيه چون چاله چاك نكم بغضهري محرومي كورد لانه واز و سگس و مظلومون اسيه قومي كورد
گر به دهستي تور كه كان و گه دست ايران ده

یوسفی بے اصلو باطل قہر کہ نہ جستجو گوی نہ دہن ہرگز نہ وعدی پوچی بے مایہ درد
کہ می دہی با وہ ربکا عاقل نہ وعدی کیے جو اسی وجدان عدالت بے مسمایہ درد
یوسفی است ام قصہ کہ دتوہ سرسوانہ

اسمی به جسم مرده است ای خرد دندان کورد
لازمه اش تی بگن شیران و شیر به چاه کورد
رحم و انصاف مآده گر بوعالمی مردانی کورد
راسته گر اسمی عدالت برچی دندان کورد
دلیو سرگردان بسوزینو به سر کوانده

گورد ه سیره ی که و ته لیری کویر بوده دیوانیان
جاری و اگیرده رژی حلوه وجه و لانیان
کوم لئی هاتون بهاری خوشتری بی پانده X با ایسی ساری که بین یحیی به پیران
ایسته هر چند شکسته چوده بن چینه ی اجدادی کورد
که سی بوخوی آبچری مکی ماده رزادی کورد
دینه ده میدان علم و صنعت و عرفانده

کوانی میلانی صفہ دوری رستم نژادی خوش قد
برچی داول بون خداوندانی چشم شرر
جی ہر ہلات کو کہی کوردانی با اُصلو نسب
حالی کورد ایستالہ بنی تور کو ایرانو عرب
بے حیو وہ ضرر کہ دتو وہ تہ داوی مندالانہ وہ

لهر کسی هیوای به نامردی اویش نامردانی
هر چی که رفته شوی قهری بیکانه استوی در د
م قراری عصبیه و اخلات این بکوردی
هر قهری رفته قهری به مادگیر فانه ده

بایزید و دار ضرغام موشی دایلی حیده ران
عرفه و تبلیس و خربوت و محالی بارزان
نهریه و دیار بکروان و نگور و شغندینا
خانقاه و مندی و گور انور و باجه لالان
دهک و ده سا اوردن به مالای منطقه ی بابانه ده

دست و حراکات به روضی خلدی برین
پیرله انواعی خواکه لاله زار و غیره
جو که کانیشتا به نه شهید و گوانگه به
کیو که رگشتی به نه باغو قهری کوهرین
بو عا شای دهته دهته دین له امریکانه ده

خون کورد خوار دن له لالان و ازام سرت
رحمته هز می نفرون به صدام
خاوه نه ام خاکه پاکی اهلی غزو غیره
نه و جوانانی وطن تو حید اکس ام
لهر که کرمشان همداری و سه و کو کانه ده

تودی دهرت دا اچینف بو اوهی به نه شمر
روژ به روز اوی ادهن کورام به نوناد بگر
نه اکوش بو اوهی زور ندو به گورچی به نه بر
ریک اخن جمعی و انو جریه سر به سر
عقره و زا خوا به سق ریک به قد توانه ده

لشکر یکی شرفروشی کوردی و طاق ریک اخن
ناقحی بر خروشی جوانو سره قریک اخن
شکر یکی خوده پشی دهست به بیداق ریک اخن
لشکر یکی ریکو بیکه بو نندی حق ریک نه
جوانو رازاده به طوپولا که لی المانه ده

نه و جوانانی وطن هر یک ده کو به وری پنا
بالا و انانی هونه رمند هر ده کو خیری ثریات
شوره سوارانی همه دهند ده ک بی بازندوران
به چکه شیرانه عشائر بو قران در شان
هر ده کو بدستم که دنه هات و جه ولانه ده

نوکمی سوئی یان له جهرگی جهرگی دوزمن گیرس تا کو دوزمن هجو بوری خدمت
 خاکمی کوردستان له میگردی بلا تظهر آس پاش قهرانی مدعی خاکمی دوزمن
 ریکه ی آس اچته خاکمی هدر اینه ده

سعید فوزی

ام ذات کوری صوفی تمار باقیه آغا قاسم

اچنه ده سرخیلی مارف آغای آغا طه کرمارف آغا بادکی حاجی سعید آغای
 سعید فوزی له مکتبی رشیدی عسکری علمی ده رگرتوده له مسالمت
 [۱۸۸۰] هاتوته دیناوه له پیش شری گه ده سفر بر له ایمان
 له دائره ی گمرک باشکانت بو له پاشا تحویل کرا بو کو
 به عینی وظیفه هتا داخل بونی حکومت عرب به کو به سعید فوزی
 هدر له دائره ی گمرک باشکانت بو پاشا هاته ده بو سلیمان
 ایته شی له گمرکی سلیمانی به عینی وظیفه ده دام اچا سعید فوزی
 به کوردی و فارسی شعرائی شعره کجانی شیرین و آو ده

منجم

[سعید فوزی]

سلان له دوا ی زستان سیر و سفای بهار بو ام سال هتا سبازی له شعر رد و بر دوزمن
 صرصر ترانه سازه مرغی کولانه بازه قهری له شین و رازده میخانه تمار و مار بو
 گلین هلو و شک بون سوک کران به خاشاک ده ی عالمی به قهر داصیدی گل شکار بو
 گلین هلو و شک بون سوک کران به خاشاک ده ی عالمی به قهر داصیدی گل شکار بو
 یو پی سها گاهو مل پیل نری له سر میل نه غاله نیودل ناله ی هوزار هوزار بو

ا طهرانی آرو سه وزی ام سال حاله [فوزی]
 خوشه و خور توژی و جهی حسی فرار بو

[سید فوزی بوجریدی ژبانه ده]

پر شنگه اداسغاچی بشارت ژبانه ده ده لے پرتہ دی سپاہ سر روی ژبانه ده
 ام مشته خاکه کھو اهلای بارقی زکات صد عیف تا اسیته بهی کسی شفا ده
 شبانه یرفونی که پر شو لا دبوون ده لے آردی نادرک دده فی بای حزن ده
 شکری خدا خدای خزنو که دوره تہ گریه و فغانی بلبلو قمری برآ ده
 هر چه وطن خرابی ده تی جهالته العود احمد بتعارف گه ران ده
 هر با بزی حکومتی و عادل و شفیق دیسان گشته نالای ملت حه سانه ده

[فوزی] زده مانی عشرت پایانی حسرت

هنگامی بزم و الفه حایل غانه ده

دینا سید فوزی مرثیه و تاریخی مردنی حه آغای حاکی شاری کوی
 که حه آغایکی بو له کهره یاد که دره کانی کورد به خا و شجاعتی
 به نام بانگ بو [۱۰۰] سال عمری را بوارد بو

[فارسی]

باز این چه آتش بر خرد بر خرمی کونو وجود زده شعله چرخ کبود روی زمین پید زده
 یکجمله اجل منزل شد ملک و ملل تبدیل شد سازی امل تحول شد شکست تار و رود رود
 پیتری که فاخته می نه بود در وجود و حسرت گو یه جوان مردی ز بود آردار شمع رحلت نمود
 صد سال که م تر یا فزون عمرش گزشتو شد بیرون انا الیه راجعون باقی جهان حق و دود

فوزی چو جوانی پاکی او رفت از بدن دیگر ملک

هاتف گفتا این بگو تاریخ او [مفهوم بود]
 ۱۳۲۸ هـ

امدی سره دو که له قوسه که دایه تاریخی و فانی مرحوم سه آغای
 کوئی به که سید فوزی بوی زاده

دوباره سید فوزی

شرحی انور رہبرم بی پشتیوانم بوجہ
 محفل آرائے صفایہ شاہدی ذکر خفی
 شیخی جاہل پیری غافل طیلہ سام بوجہ
 گھایو ہویے سرسری ذکر زبانی بوجہ
 ہر دو اسبابے ریائے میں این دو بوجہ
 میں کہ بتقدیر و شرف نام خانو نام بوجہ
 صرف دنیوی منظر و شرح و بیان بوجہ
 چہ چہ چہ کہ بھانوی نغمی بلام بوجہ
 بانگی بوسا نوشی احبابان لگائے اندانی
 سبزہ پوشانے چہ من امر و بی روزہ دانی
 خاکپای عالمانی عالمانی مدرہ م
 واعظی پر گوی لقمہ و نان و خوانم بوجہ

لالے نغمانہ دنیا داعی باغی باغی یہ
 فوزیا لے پاری صادق نان و خوانم بوجہ

احمد فوزی کوری حاجی شیخ غنی، مامی شولہری مشہور

شیخ نوری افندی یہ لہدہ مددی سالانی [۱۸۹۰] م۔ سلیمان
 ہا تو تہ دنیا وہ لپاکی تہ وادبونی خوندنی روز وہ ختی لہ وظیفہ و
 کتابتی حکومت رابوارد وہ لہدہ مانی حکومتی شیخ محمود کاتبی
 دائرہ معارف بواستہ شش کہ سالی ۱۹۲۷ م۔ لہدہ دائرہ
 استہلاکی قرہ داغ وظیفہ ابینی احمد فوزی شاعر کی نکتہ
 بازو شیریں قہر چند غزلکی و انوسرا

بوحکومتی شیخ محمود خرموتی

خود فردی سہ اظہاری نزاکت تابہ کی بزمی استقلالہ مافی بے تو خواجہ جامی و
 دہائی بخیری اسارت نایبہ گویم فرستہ قول قولی مینا و نغمی نظر بوا داری ہی

ده وره ئی نه گهت بهر چو د فلهلی عشرت یه گری کوانره ی فنجانو عشو ی ساتی و کوانجه که ده
نه و بهاری ملکی کوردستانه فلهلی ده ی سا به کوری چادی دوزمن ساتی اجمالتکه ده
دفعه یه تر استیلانایه بهر ام ملکه د عهده ی شاهلی نه و جوانه و شاه صلاح اندیشه ده
واله سایه ی آصفی ده و رانه ده اقبالی کورد عالی بهرته و فشانه لایقه بو کلهی شتی
به ولیمهدت تمامه که ده ملکه ام شاهلی زنده ی آلی حسین د نطفه ی محبوسه ده
هر رسی بهتو خیالی بهد بهر دیاری بهد ده نه ابو جلهلی از غم جگهی او ده یله ده

تا ابد یارب یعنی ام حلال و حاشه
احمد فوزی

ای برادر تو تعالی ملکه د ملت مرق ری حقیقت بگوه پیشو بیده ره برق اتفاق
پایه داری ملکه د ملت اتحاد اتحاد ام مجوزه ی فتنه به و لازم بدری
خواسته دی کوردی بهر و زگیر آب شریفی شاهلی حیدره عالی حجت نطفه ی صاحب زاده
دو چو غوث که ربی به دل صرفی قدوسی که ده محیی شرعی شریف و ناجی کورد و رفته
رو دله قاجای کبریا و فخری عالم که یه بلای خائنی کورد به بختی بانه کلاقت و قه و ق
ایو ملکی به چاره گیت رویه بهر چو روزی بهد پایتختی حضرتی شاه که ملکه به ملایق
م لقا والا غوث برازی نینه ده حقیقه بلای شادی به عیشه جلوسه جشنه نعم الاتفاقیه
سا و درن ام جابه مردی دهستی یک بگریه هو ری مخالف بانه صنی فرستهمه دیناق

فوزیا وردی زوبان و ذکر ی قلبت بی بلای
نخعی احمد فوزی
اتفاق ، اتفاق ، اتفاق ، اتفاق
له سر ربا می محوی

زهی دهلای عاشقانه د قری هجرانه طی ره مزه می بوس و کنار و ذوقی دهی له ملکه دهی
چیم له جابه خوشمتی جهشیده یا کا ووسی که دهی له ژان که م تر موعظل بوچی نهی ژان لیده نهی
سا قیاساقت شکی بس رابو هسته بینه می

خونق و صلی عاشق و معشوقه او خدی لی گریه
 او قورم ساعه الین پیری مغانه پیری بلان
 او سکه نادی رقیبه بانه زانی پیری مداین
 پیری آ خر شرده ری بیخانه تا کی داغ

روزی ششم [۲۰] ایول ۱۹۰۰ م ری که دتی [۷۰] ی محرم ۱۲۲۱ هـ شیخ محمود
 را اسارتی هندستان گشته ده سلیمانی به حکمداری دروژی [۱۰۶]
 تشرین اول ۱۹۰۰ ری که دتی [۸۶] صفر ۱۲۲۱ هـ قاجاری داوراند و حکومت
 ریکت خست ولایت احمد فوزی به ده ام شمرانی خیار و
 به پیش وازی شیخ محمود و ترا قوا به کافی مکتب به گورا
 خوندیا نه ده

شکر له مرده می و انوری ایما هاته آوه
 هر و کو آصف نه زندانی اسارت هاته ده
 صف نه صف زمره ملایک دین به استقبال ده
 عرض تبریکات آس حب و ملایک یک یک
 قسم شکر کویه له داخا خوی له قورانی حقیقی
 خانی خانی له ده می حبابی شیا طایب دین
 حامی به ده می سابه نگر دوش ساقیا توبه خوا
 دیناری خوش له اجه کرا ده نگری رو با بو عود دینی و دینی و صله قاتلی عمری رقیبا هاته ده

جزئی کوردستانه قوربا موقعی قوربا می به
 چون به قوربا می نیم و اخیری کوردان هاته ده

محمد احمد فوزی
 سر غزلی حمدی

براکه تو به نادر انسانی احمق
 غاوه قوه ای ادراکو بنظر
 شعورم مخدیه وز هنم مفتش
 دخیلت بم را شاخو به رد و قوت
 علم انکی اشاره ام که به قوت

١) به یو ک نیه نگی دده کاران
ک به ناهق چوهه کاهی فالان

insitut kurde de paris

کوهه ک

دوره ک

دوره ک ٢٥

ادب و دیان سر دالم به تالان (به این بیت که در دیوانه کائنات)

چه به بکس خواب چا و غزالان (نایاب چو مه ته کمال غزالان)

به لطیف خوی بگر کمال حق حق

له سایه صیتی اشانی بدگو بسی اربابی عرفان کماله یا جو

نه ماده استراحت بوس و نه له باز بوی زه فاما بومه ته گوی

وجودی سیری چون کردم به شوق شوق

نیم بوس رقیم گر بیتی بزم تند اب قدستی زمینی

الاه طه له به و چاوی به بیتی مقسم ده ختی سر چاکم ده بیتی

له خیر است برده کانا بیتی زه ق زه ق

له روز یگا کرام خیمه بر پا شاده ت دانرا بو کورد به تنیا

تماشای نگه تی کن تازه دنیا به ننگ روتی عرب امداب شو جا

له نا به ت جوتی حاجی لولی

له ماد ام وضعه دا [فوزی] نه ده ته که اقبال رودی له پیادی حیر و پشته

له چی کسی پزده ری بی کار دروسته دروغ هینده کیده حمدی و ده ختی

له داخانا به رم و له سفره شوق شوق

سازید لاده ام شاعره له صالچ افلا ده به لبر اودی

اگرچه مانده خنده دار کم بوده شعره کافی خوتا ده خوشی به هوای

دوره ده له سالانی ۱۲۰۶ هـ کوشت چو ده ام رباعیه خواره ده حلی ده

• [خیالیکی درد]

له هر عاره قی خجالت به فقیانه ای اسف بزم کلام رنگی هاتر شیه ز شیهی طاشته

به طاعت دو که ره ته در کرسی حبت له تو بارب منش رنگه هر از دفعه به عین نادونده

وا عینان عینان دو که ره ته شیه له خوا کرم

داجی نوی ملا علی بنی [مدرسه] به ملا طوسی محمد افندی ملا رسول که نادگی عزت افندی
 ماسری ته له دانی زور و ده حتی به ماسرییت رابار دوده و له داسره ی گورک
 موصوف بوده له سلاخی [۱۹۲۱] م ملا سلیمان دانی کردوده و اقبرستانی
 آشی حاجی کریم بنشراده دانی شاعریکی شیرین روان و قصه خوشبو

فقوده خون دوره له نا و ایسه کمالات
 علمی د به به هره رینا خونیه یانه
 سیریکه که چند علم و فنون عالی به امرو
 ده درانی به ده مور و طور عالمی عامل
 آس له ه و ادیوده چی وزنی هزاره
 گیزه ی خه ره کوده لگی هلاج نجکپی جول
 بر کردنی یای پانچ و دوگاس به هزار حال
 هر فته که و فابریقه دی نینه تحریک
 هر آس نه هرزه رده هجو معدنو به رده
 کو مکتبی طب کوانه حقوق کوانی صنایع
 سیکانیکلی شوفری نه به صد علم عجائب
 گو مکتبی آلات زراعت منحصراً
 به علمی به مکتبی به خواهه به به و
 شاریکی ده کویره که چند که دره و زوره
 بویایه له نیو ملت اگر مکتب و همت
 چنانچه به اولادی وطن بانه به خرد

به پیش ده مرین آخری ده به پیری خرابات
 بانیس به خه و و خوردن و افکار و حیالات
 بکره له بنی بحره ده تا حدی سما و است
 ایش به یکا دغی بن و اچیل عینی و حوشت
 چند خوشه له لامانوده لکی واده به صناعات
 در چاک له لامانو اوشی کس نینه بیفکات
 حاجی فریح و حاجی کریم دینه نناجات
 بو کردنی طیاره و موتور و فیهات
 ایکه به هزار مکتبه بود معی صعبات
 چون سعی بکیم فیری به علم علی فلکات
 فقوده له لامان و ده کو عنقا له طهورات
 موجود نه بی چورم فیری ابن علم نباتات
 مادینه ده و ده کف داری به به رر صناعات
 یای مکتبی تیدانیه بود معی حاجات
 حمت نینه فیربون لای اله
 بو خدمتی ام ملت به طوبیایا

مال دس رو روح صرفی معارف بکین خیره نیک و دک منی بیچاره برین

صد حیف و خه ساری که وها روای زمانان

[وافی] چه ده لی سودی نیم شعر و غزلیات

مختس زیور سرعزی [وافی]

ای خدا کاران ملت شیری مردانی ولایت ای رئیس دیانت صا حبی صوم و صلات
بو شاری بے وجوده لیره درو پیه دمنات روله خوا که بر بولاک داویدل دی ذلت بخاست
کس نه بی چا دی له روتبه ی خدمتی کس بے خلالت

تا کو دینی بوله میدانا اتان و ت ایسه جو دی سیری امر و که هوسرست و صا حبی بیرون
واله باده ی بای نی مشغولی فکری هارو هوی گشت خدا کاری اوه ایستا که داسرست
ناوی تارچی له حج روتبه ی فرقی بے لالاست

گر نه کسین اثباته موجودیت امر و ایسه چایین پیشینو اینکمان هلیه ده کسوی آس و این
من که فردیکم که کورد بر داکنه ای سلمان خدمتی ملت له لام فرضه به تصدیق و یقین
نه بے به ده م یا خوز و یا با ۱۱۱ و امه تا محاسن

هاکی کوردستان محلی علم داران من ائی موقعی اهلی کمال به هونه رسکن ائی
هرچی دیرانکی تیا به هر ده کو گهاش ائی صد شکر شاهی حرافان رو به بذر روشن
برقرار و پای داری داسطی شوقی حیاست

عبرت و ده رساله لای اهلی نظر و شعری ره من دوره چایین بودنی کورد له من و خسته و اجدادی
بهت له لیک تر کین بو حفظی گلزاری و من دیم غوغای ملتی غیره به چون خدمت ائی

ضابطان و کاپتان هر ده ک نفر پول پول ۱۱۱

چشمه گم کرد که رو برده ای بر روی تو	چشمه گم کرد که رو برده ای بر روی تو
دور گفته ن چه خط استخوانی که می آید	دور گفته ن چه خط استخوانی که می آید
قلیله شی هور دان و مزاج و تراخ	قلیله شی هور دان و مزاج و تراخ
که در دهان و بریان به صحن تالام	که در دهان و بریان به صحن تالام
بخت آرد ز دم کرد و در سراسر دل	بخت آرد ز دم کرد و در سراسر دل
بتر به این چه دور و دور خوشه برین	بتر به این چه دور و دور خوشه برین
رو عظیم حریف حریف استقام	رو عظیم حریف حریف استقام
بگردن بر روی گریستن هم از خنجر	بگردن بر روی گریستن هم از خنجر
مطهر به آری ز باس بی شرم	مطهر به آری ز باس بی شرم
کی به عهدی گوشت نخله دفا شوی برین	کی به عهدی گوشت نخله دفا شوی برین
خود به یکباری خام یکبارش نه دل	خود به یکباری خام یکبارش نه دل
بیل به کاشن بهانو به کسب	بیل به کاشن بهانو به کسب
تکیه زمان کون و هم نوحه	تکیه زمان کون و هم نوحه

بدر مقام دل داده را دور
بدر سلامت من طاهر کرم کرد

دیدنی دلی من زله شی زار عیو	دیدنی دلی من زله شی زار عیو
ما چه بیا کردی دلی من کور	ما چه بیا کردی دلی من کور
که روح و شمع و کرم و طایری دین	که روح و شمع و کرم و طایری دین
چشمه گم کرد که رو برده ای بر روی تو	چشمه گم کرد که رو برده ای بر روی تو
دور گفته ن چه خط استخوانی که می آید	دور گفته ن چه خط استخوانی که می آید
قلیله شی هور دان و مزاج و تراخ	قلیله شی هور دان و مزاج و تراخ
که در دهان و بریان به صحن تالام	که در دهان و بریان به صحن تالام
بخت آرد ز دم کرد و در سراسر دل	بخت آرد ز دم کرد و در سراسر دل
بتر به این چه دور و دور خوشه برین	بتر به این چه دور و دور خوشه برین
رو عظیم حریف حریف استقام	رو عظیم حریف حریف استقام
بگردن بر روی گریستن هم از خنجر	بگردن بر روی گریستن هم از خنجر
مطهر به آری ز باس بی شرم	مطهر به آری ز باس بی شرم
کی به عهدی گوشت نخله دفا شوی برین	کی به عهدی گوشت نخله دفا شوی برین
خود به یکباری خام یکبارش نه دل	خود به یکباری خام یکبارش نه دل
بیل به کاشن بهانو به کسب	بیل به کاشن بهانو به کسب
تکیه زمان کون و هم نوحه	تکیه زمان کون و هم نوحه

اَکَادِمِیَانِ کُڙَبِ بَی شَرِیڤَ ۛ ڀِ رِیڤِ رَکُ

insitut kurde de paris

لله

لَوَنَه كَه ۛ

سلام ، شیخ سلام کوری شیخ اورخان ناده خاقدی عا به باه که له ماهی
 وار ما وایه و تا بهی لوی سلیمانی به ل سالانی ۱۲۱۶ ی هجری هجری ریاده
 نام ذاته له مزکه و تانی سلیمانی دا لای عا به که دره کما تحلیلی علوم کرد
 و له مکتب دانه ی خونشده بلام زده کاده تی له وانه زیاتره که له مکتبی عانید
 خون دیانه ،

شیخ سلام به لوی ده که خادون درا و وزه وی وزارتیه له اش و کاری
 حکومت دا اش کرد و وایسته شی ای چا که ل زه مانا باش ا سازی
 له سیاتی زبان و معاشرت ده سیکلی بالای هیه له زه مانا حکومتی ، انگلیس
 عرب ، شیخ محمود ، له چا بوده و به کی نه که وتوده ،
 شیخ سلام شعری بالای هیه و چندر و با شی [عمر خیام] ی گوریو ته سر
 کوردی پیافقی خوا بهی گولی له شعری خیام جوات تره اول همیشه ده
 ترجمه که ی خیام انوسین -

گورینی خیام سلام

ده کیم بنی له سر باره ی طوس به کلاه ای اودت افسوس همدافسوس
 له زیر بنگیان و کلاه ای کیکما دوس سکوانی ده نگی زه ننگ کوانی نالای کوس

او گوزه ده له می عاشقی بو زار به تله ی زولفی یاری گریه قمار
 او ده شه که دا طوقی مایه تی ده تی بو و کام ده تی ملی یار

هر له می و ترشه و وروری بو چرخ جفا کارا هات وا چود
 بو سر ام خاک که به به آسیا به دی چا ده کهم چاوی یاری بو

او ده شه که دا هله زلاله زاره گولای غویی جام به به یاره
 ده نه و شه ی بون خوش له خاک اودی ده نکه خاله کی سر گونا به یاره

هر کس وزه گلیای بیوی جو یار	سز و حله ده ساری نه و بهار
نام بردست نه کن سر بخیه بد	نیشانت ادهن تاره نه یار
گردون لاله وی گل ناماداری	ای سپری به خال بر دانه کاری
هر درله جیان آوگر خون لاله گری	خونی ناز داران نه خور آبوی
دهه و بیان گل که دته گرس	وت به صبا به دلی خجکین
سیره موله نه چه رخی بد خودت	بود و دور غوچه گل لاله دین
ره هلیله ده کا هوری بهاران	بو سه وزه زاری روختاری یاران
سیران گای منه امروا و سه وزه	به سه وزه ایسمه کی دینه سیران
به شتری صبا گل به خدی دری	بیل نه ناله ده نگلی هله بیری
لزاری گل دا دانیسه نه گل	به خال بیت دله خال ده به بیری
سرمایه ی محرم لاله دتم در چو	به به بخی اجل هکله به خون بود
له د دنیا به کی بوچی نه هاتو	تاکی بیرسین احوالی مردو
چندی خدی یکی آو گل ابوین	یا به سه رباوه اهاتین اچوین
قسه هزاره هر دووی به کاره	ده کو آو اهاتین ده کو با اروین
یارانه حاتم سه رله دتم در چو	له در یای شینی اجل سرنگون
هر یک به شراب بو هر یک به محاسن بو	به لی دوو دور له من زیاتر بود
نامی جوانیم پیری دای دری	خو بخی بهاری شادی هله بیری
او مه که خوا نامی جوانی بو	نازاغم کی هات کی بو کوی دری

تو پیا لای شراب دامن می سارا	به هوری نه روز گل چادوی شورا
سبحی نه خاکست سرو چکه ادا	تو امرو سیری سه وزه گنا بکه
از مگالهی به یانی و شام	ام کر لاده به که دنیا ی نام
قصر که تکیه سی سیه بارام	جیکه ی به زمی خاص سیه جسته
لانی آسکه وحی ی راوی ریوی	او قصر که و بارام بود خنوی
گورش بارامی واکرد به شیوی	بارام چون آگور ای کرد به بریانی
داناله ریر یا زار و زه بود نه	گردون تا سیکه دهه و نخه نه
خوین له به پنا باده ی گنجل گونه	سیری دوستی پیا له و خنجه که
چون آسوده گی به رتو آکه وی	دل نه دنیا باده ی چیت اوی
دورمانی دهرده به دهر دسره وی	داوای دهرمان که دهر دستار ادا
کاکیک کوله کی ریری زمین	کاکیک له آسمان اوی به روین
ما بیتی دوکها خدر گزل بینه	به چادی ریری سه رنجی بدون
زهار به هم وانه تولد به بسته	بیم الین دوزه خ هربو بسته
بهشت چول و هول و دل بهری بسته	که رخاش و مه ست بچنه جهم
عزای آل و هه گونی شانه	الین له بهشت خوری و غلمان
خوم بوج هه لگرم بواو زو مان	که لیره می و معشوقه م بی
هه ندی دامادی شکو یقین	هوزی خه ریکی مذهب و دین
هوتا کورن ری راست باین	به ردا جاری چادی هه لری

قومی مشغولی دروودہ لہ — قومی لھر حوری دہشتیان ہ —
 نام پر ردہ لاجی آشکرا لئی دور دور دورے ام جو رہ کہ —

کہ رکھاتی میں قازا لئی تو یہ تانی و تہونی ریں بوجی بے بویہ
 لہ ناو چہ مردی چہ رخا جانی پالے بوجی بسوتی جو رہ لہ بھ روایہ

پرو جوان دمازہ تن و تووی دینا تاہ سر بوس نامینی
 یکے بہ دوی یکدا ہردہ روا ہردی ہرچی بے اردا رویوچی لی دی

زندگیم بینی لہ ر روی زہ مان حقہ حقیقت شریعت یقین
 بیزار لہ دنیا بیزار تر لہ دیں لہ لای وہ لے پوشی بویوشی و اشترین

کہ نہ ورد ز گلی خستہ سر پنجہ لہ گل دولبری بہ لارو لہ بھ
 شراب بخور وہ ام چرخہ شینہ قازونی فوتان گہنجشی رو بھ

کہ کی توتوبہ لہ شراب بکی شمل گر شکہ بھا بیل بخوینی
 چونکہ لہ وقوہ صد توبہ اکہی ناپا توو پیا لہ سہرا شیتہ جانی

بائیں کفر دین ہنا — یہ کہ رئی شے یقین ہنا — یہ کہ
 سوخی را بویہ شو خوشنگ ہری کہ عمری شیریں ہنا — یہ کہ

داری بیداخی نفاق یہی اکہم ہوم سپی بودہ صلی مدی اکہم
 بہیمانہی ریمان بہ حقنا گہ یہ ستا کہ نہی کہم فرمودہ کی یکہ م

کہ لہم ہاتنہ دا پری بے کرا حوالہ مردن دا ہر بہ زور برا
 ہی آمان شرابے تیکہ رینای تاریلے ہر مہ چر

له دل دا داری خه فته مه روینه
شراب بخور و پیا لای په پیا پی

له علم و فنون لاده بطلاله
به رله ده اجل خونیت برتری

من دگل رو خمار به بزه گيا دنا دگل
تا بهم بریم ايم امینم =

رفیق قهت خه می به یانه خو
اوانه ای اری حقا هه زار سال

ادی له دنیا له قی نانی بود
پیا دی کس نه بی کس پیا دی می

ایدل زه فانه خه می لیت اوی
له به بزه زارا خوشی بتری چند روز

له هوشیاری ماسادی محاله
حالی که بنی مستی و هوشیاری

مه می بخو چونکه اچینه زیر گل
زنده مار ام سزه آشکارانه کی

شیرین شیرین فرمود به خیره
به تم دانه می شمه چوار شمه

اگر مکی توبه به دروم و چین
بی من و تو هر کس کو یک

کتبی عشق و اسفار بخوین

به پیا لای لب ریز ریشی ده رینه

آلای زلف و او چاده مال

خونی سوراخی بریده پیا لای

هه تا بنیم کیف اکم به دل

خوار دومه و ای خوم شراب سرچل

به م توزه عمره به ده کی خه خو

وه که یک لای من، منو او و تو

که لاده کونی آشیانی بود

هر او و ریاده او ریانی بود

روحی شیرینت دهر نه می شوی

به رله به بزه زارا خاکت سرکه دی

ده لای مستی ما هوشم بطلاله

بنده می او که ستم او حاله می حاله

به رفیق به روح به ها و دم بی دل

که پشمرده بو که شکله نا مال عمل

که کی می به روح به خشی برده

شمه، جمعه، شمه روز و شمه

پیتای مساری رودی زبان

که ز کفن و یکه دگر ز زمین

و حیات که سرده قنات
خاوه فی علم و مهلو هون رت
هاتن ورتون هر به خه برن
گورینی حیات به قلم سلام ، تو و بود
له روزی ۹ کانون اول ۱۹۲۷

عشق و شمع ، سلام

سینای روخارده توی سیندا
دل لالت لالت اکا به مودای خنجر
شعله و شوق ادا لوشینه دا
صبحی ریره درو پرشنگی اختر
نیگری بیماری چاوی بهماره
یه خه ی خوی دری گهل لروی رویا
سرپوشی لادا با قتل او یاره
لاده بهای چا دوزخ و روو
وطن کوته نا و طلسمی جا دو
بهاره دیس صحرابو دلاکوب
گل گل بو به خوی خاک کوردستان
مات له خونی شهیدی مخزون
ر شاخ له چیا گهل گر شایه ده
جرت ده ای گهل به قلبی حله
شده دغم له شرفا چوو تفایه ده
خوشی نه بینی قطره توی دلدا
چون به روووری ده را خه له خال
لعل اخونی چل چل به ناله
به غم له عزمی ارواحی غفال
ده به محال به به و خونه آله
که دته قاسیه قاسیه که و کیو و ده شفت
مهرم چلون خالو میله به رشت
ورمیکه اریشی ده کو چاوی من
بوسه دزه ی حاک لاشنه به کفن

او خاکه خاکی ایکی شهید
 نه و خاکه دهر دی دره ختی امل
 نه و چو ی امید
 نه و سرگی دور منه اجل
 دن کلاه آونالهی تا فکری آو
 نه و بیج آوا ده که ماران گسته
 نیم پکنی کلاده و کلاد
 نه و خوی ناهق بو جسته خسته
 نه و جوشی کوراده رونی پرتاب
 دل آنالینی ده که ته لی روبات
 فرمیکه چا دم آله وک شرب
 نه و رگت هلا افرچی ایه به کتاب
 نه و چا دی مستی یاری عشوه دار

داری میخه که گلهی دهر دانه
 نه و رهای گله به ناز خه ملا و
 یاری نازداره له خه و هله ساد
 نه و عالی پشمی له مل آلا و
 گل و ده و شنه و سر شکره سار
 نه و بیکه لنجه یار به سرینوی
 نه و کی نارد چول که و چو و بو هله رده
 رودانی ده خست زه رده خنه کی
 نه و خوی خسته زیر بخری به پی
 نه و که فی رزا که دهر به حردار

گله و سنبل و نیلرگی شهل
 نه و عروشم شاد آسکولای ختا
 نه و بوری به عیب گردنی مینا
 نه و مو به جاری بازار یان شها
 نه و اوسروی نازه هاته لنجه دلار

نه و فی تودنیت وار بینه له من
 نه و ریش زل بناگوی کولان
 نه و ت له من مکه توبه رموز
 نه و تقوی پرو پیر شرت
 نه و قصبی توجوه دیمه بر بار

نه و طاپو بو توبه شتو غلمان
 نه و دی دنگه دین تود شیخی ملیان
 نه و وزایی بهشت حلاله پتان
 نه و هم بو حفری غیران
 نه و باره من دوری نیم ریش هله دسار

حسد ساله دشت و زده کاهه
 به رزبونی ملت لات طره هاهه
 هر کس نیست نه کرد ام حنا لاهه
 روح کوردست فوتمان بهم خرافاهه
 به علم و فنون توسعه کاهه

صفتی دهنت دسویژ و نویژه
 سرت له عاستی معرفت گیره
 معجزه و کشت ریشی دریره
 فیشال و درو بس له لبریره
 خوت گیت اکیت توده کف و چپ سردار

که شیخ گوی راستی تو نگ کردله زده دی کوره کی ای با جمعی قول قوی
 میزه ری بی که شوی بی بی بی عبادت اویش به که لی
 راسته میرانی که ره بوکم تیار

دور و غزاله دهتم در چو
 بیسه ته بیکه طاسم و جادو
 حلیه وی عمره الهی سگی هار

سلام

لهی فرمیل

لهی فرمیل برزی ره وان به کو کو
 تافه و لهونه که بکش و به ده نگ
 هیچ رانه دهتی آمان صد آمان
 گلو ده ده و شیرگی چه من
 حاکمی به باره هی خاکت به سر
 حیویتی و خردی دهی اشکی روان
 بلبل لهی سرشیت سه دای نگا
 وادی به وادی تا سر تا نخه رو
 رست برده و ده کد و دوح راسته ترله خندک
 عهد دلیکه خاکلی کوردستان
 به مینت تفوی تو نه دهن
 به دلیکی تا دژنی خوشو
 نه ره سر وقت آوه کی سر وادی
 کوزه رگهای گروی مازک زقماران

لیووی دهرود بیل وائی نازداران گوزده گهای گروی نازله رقارار
شده بدای سه وادی بهر زگرشده داران ساره زای بهرزی و نرزی کوساران
هر چند گوری عشق راری جلوه دار لدهتی بهر دای رشتی اختیار
دری غریبام تا نوپوی جبرگم بوده دی لهران سره قای مرگم
بریشه دجله به کوزله سر و ا مادای فراموز له شاری بعد
مائی بچه کوئی که چوینه ناوشار زحمت مکیش هم بو پرسیار
قوهی جاذبهی هام دهرودی له ولا توراده کیشی چه حشنی جا روبا
کوسه لئی یاران افسان ته نام آزان سوره فرمیکلی سلام
ایری آریز له م جسته ی خسته طئی پیچ اخوا وهله ماران گسته
داسر شاهی لای چه می چه قان هادری با وفای مه بنت و چه قان
هر کاتی زانیت ریزه ی ایقانی توزد که رده لول بولای نوی طانی

سلام گونا همت خونده داری به

لیره خونده وارد دهرودی طاری به

سلام

لهی مله که ده

لهی [مله که ده] بوچی دامادی بوچی واکه ده شین هله گنه راوی
بوچی سه وزه گیات لی نه ر واده بوچی سه وزه گیات لی نه ر واده
بوچی سه دهنکی بوچی واده لی بوچی سه دهنکی بوچی واده لی
کوا سوره و شقه و کزه ی شمالت کوا هاره و تا فکلی آوی قد پالت
خوام بهر و تو به ده سو برد شاحی سرش و قلا ی قوهی کورد
دوره که ساسی شاحی کونه سال جو به دام و بهن و بهن حال
تا سلی بهر و سه و زده خفت بوم سر گلوسری پر له دره خفت بوم

اگر دار مارو اگر بر تو و دار و له دکه یوفو و تولا و چنار
 به چای به چای به ریزلداوین به له وای نیم و له عطری خاوی
 باوه شین یا نه بود خوار و نه زور لای می بو آوی حیاتی مشهور
 له بهار را وختی خیلد ژور ره نگا و رفنگه اوم بگلی و زور
 له ترقی به رم تا به پینی دشت ارازمه و له باغی بهشت
 آل و شین وزه رکومه لی فنه ژبوم توچه گول باخ مینا و شست پر بوم
 بکسی بوم تارام ادا به ردا به رم اکره لگل پارچی قمر دا
 یون یون نازدارا لگره بر خالا بومست به روی گل بالاشم شالات
 به بیوه نگای چادی کاله و به ووشه و پرشی کلام خاله و
 به پروا به بال به خوشی سربست له لای می چوپه شادیان بهشت
 خا و نه بیشه و میرگی دل گیر بوم لانه می شیرانو جیگهای نه خچیر بوم
 رای ها و پستی اریوان می بوم ری دوارده سواره می بوم
 کوا به سرتی شیری ژیاغم دوژ می له به رها چکر که چکر کی یو
 کو حرکت باز له رکلادان کوا ریزه می بلنگ ده و بیانم
 بیت بلغم بوجی شین له لکه رادم کوانه قاسپی که ده گوی شتاوان
 دو حیل که طادی شیت و شیدا بود بوج بوم به قفسی بوجی سوادوم
 هادی به سرا به قونگه و بیل هام جسی لگل من ها به یدا بود
 به وای اولوی بیل د کردی به ری باز بو او تو مو بیل
 به وای اولوی بیل د که ردم به با چود به رم له بیل دا

ترسم خیری حرمای
 اهر رنگه ی رنگه میون می

عبد الکریم بگ کوری حاجی عبد ۴۵ حه کرکوی به له سالانی ۱۸۸۰

له شاری سلیمان اها توت دنیاده له پیش له حجره خوندوتی له دوا به داچوت
مکتب ر شادی عکریه له سلیمانی له پاشا ادهش بودری اد بیاتی
فارسی چوت خدمت شاعری مشهور [نحوی] افندی عبد الکریم بگ
له زه مانی نه و جوانیا زور جوان و شوخ بوده روزیک اچته خدمت
ماموستای نحوی افندی که دایه کی قدیفی شینی له بردا اچ
تری دهر باره جوانی ولا و چاکی ام شعره الی

سیری خسته خاننای عشق او سوزی که واسینه

له سر ره رختی دی یا خوندنی یا سینه یا سینه

له پاشا ده چوت استانبول داخلی مکتبی حقوق بوده لپاش اگمالی تحصیل رگل
اسماعیل حق بگ بابان [بوده] هادش دوسی بو حقوقی قومی نحوی
کردوده دبیر اعضای کوملی [کردتعالی و ترقی جمیتی] و غزته به کی

مادی [ارور کرد] له استنبول کرده له پاشا کوری بود [هتا کرد]
تور که کلان به پاشا زان که کورد به ویرلا بسته ده عبد الکریم بگ یان
گرت حتی وخت بو اعدوی مکتب

عبد الکریم له سالانی ۱۹۰۵ و ۱۹۰۶ و ۱۹۰۷ له سلیمانی

به وظیفه ریسی محکم حکم به رای بوارد روزی ۱۸ ای
نیول چوارحه سالی ۱۹۰۹ م له سلیمانی دفاقی کردوده

وله گردی به جوان

میرزوه حوایی

خوش با

2

له لاری صی نه نوصید کوفه شم تا زوی دلم دیو دی
حصو بیام له بخا، خرد تا گریل دوو دی

3. Prüfung

insitut kurde de paris

عبدالحکیم بک الی

کوم دی دہائی لای لای و حق دایک حکم ستاد
دہ تیرینی بہر ویرانہ کی خودیا او اخوا سناو

دلاوی نیتہ وہ اگری سہری شینہ لہ ماتم دا

شہ و دور و کوتہ لئی منڈالہ کانی والہ بردہ مددا

دہی لہ وقتہ کہی کوردا کوری حکم نہ ماکو رات

اوش مابون لہ مردن لہر سا بہ کفن نیش ران

خوا پاداشی ام نگہانہ ہی دادامہ وہ وام دی

بہ پی خوی ہاتہ بریم تاجی گوہر دارہ کی کوردی

صدا ح اندین جلای وای نہ بود تارخ لہ بہ رجا وہ

عہود پاشای بابا مردسا بہ حسرت روڑیکلی دادہ

شہ دی دست اھرہ من کہ دست خاتمی مہاجی سلیمانی

کہ چی میرو گزیری بہ دہ کرد قدری و ہانازانی

رستی می بہ رشار خویی ملتی نوشی

لہر چی جہی سیادت رانگی سوری پیا و کوری پوشی

لہ باقی برج و کو درج پیا تختی شومی اشک و شہر

سیو اکوزہ رگی خنجر شہ و کندی طوقی لغت بو

۱۸۹۶ء

۱۲۱۵ھ

میرزا مہار ف کوری ملا احمدی محمد بہ لہ سالانی

شاری سلیمانی ہاتوتہ دسا سزگہ و تانی سلیمانی لای

عامہ نہ ورہ کانی اوزہ مانہ بہ شہر دودہ بہ لام زہ کاوتی بہ رام بہر

دانہ یہ کہ لہ کتبی عالی مجید دودہ ام ذاتہ آلہ لہ لوی

سلیمانی ماموری مایہ بہ رسالی ۱۹۲۷م لہ حالی

وہا بہ شہرہ کانی کہی غریبہ ناسفہ

[میرزا مارف الی]

فکرت باکم می دینش لهر زاریم یا تا قانه می و زور اختیاریم
 فکرت لاهوتی مرگت بینم تا کو خراپی بکرت لی نه به غم
 بوی به مارده کی کاکوشیخ هومریم نت هیئت بزغیم کیم یا خالکی کویم
 آلاینه سرو و ملو شاخه ده به آهوناله اتت لاله مه ده
 جاری بو ابر و جغت به بردم گاهلی به شروی جاد و جگت کون کردم

ایستا سرله نوی شتی کت ده دی
 میرزا مارف ده لک کوستت که دی ، ده لک کوستت که دی

صدای پیاله به زطای زرهی زنجیرله زندانا ده کو یک وایه لای سرتی بادهی عشقی جانانا
 چیه مودجه و براتی اهلای دل گردوره گرنزدیک به سرت هم اسوتی هم له وصله علم به جبران
 له اقبالوله ادبار و کو یک وایه اهلای دل سرور و مجزی بو انصافی نقه صانه له انسانا
 هدامن قاپیه وانم له برده رگای محبت دا له لام به فرقه شوانیکیشی گدل کسری ایوان
 او دند به رزد بلند آشیانه ی عزتی نفسم
 به شادی تی ده کم مانم له ریز تاثیر ده ورانا

رفیق حللی کوری صالح افندی به له سالانی [۱۸۸۷] م له شادی
 لیمانی هاتوته دینا ده له حجره خوندوتی له پاشا چوته مکتب شهید
 عسکری به به یکم ده رچوده پاشا ده چوته اعدادی بغداد
 به هوشیه کانا به به یکم ده رچوده وناح بوره رفیق حللی افندی
 به رتی عرب زور به ایست که سالی ۱۹۲۷ م له حالی ریانا به
 و ده دائره معارف حکوتی عرقه مدیری متوسطه به که به ده
 آیات کتب متوسطه ، نادجی رفیق حللی له جعفر فاضل و
 تاریخ زور ازان رفیق به

چوارخسته کی رفیع حلمی سرغزلی، م: نوری

له دنیا دا چه تو بیکه کما ملیتی اهلال جهان پر جداله ایسته بوأ مینی استقلال
 هو یا بیه ایتر لایه ری دهی جو ری اظمحال طوطی په بکه ی خورشیدی روژی پاکی استقلال
 له ری حریتا شری بکاته آسمان شینم هراستقلاله مقصودم هتا کو باقیه شینم
 له گدل خولیا یی لجر تدا به سر جو عمری شینم دهانوبی وصاله آه ای امید استقلال
 ایتر سنجاقی ملت سرکه وی یارب که کوردستان صفای باغی خفت ده که وی یارب که کوردستان
 معارف ایسته اطفالانی ملت ما اکا تنویر ملک محمودی اول خوی به عز و همت و تدبیر
 موری ملک و ملت تانها یت گریه کا تدویر ایتر نوبی وصاله آه ای امید استقلال

له دنیا دا

له ری

شوی
کثر

صاف
اسوی

سایه حلمی سرغزلی

لکرم چیا بیکم به صد جیشی جفا پامال ابی که بینم تو به تی دیداری به دل خوش حال ابی
 مالی ویرانم رقیبی باعث وصال ابی ماری زولفی زدم چی ده وری عشقی آل ابی
 تیری مرگهان پاسه وانه وری چاوی کمال ابی
 سینه والی پرته ی شمع و کو پروانه م بستم به زنجیری هووی گیسوی جانانم
 حرم آینه فارغ له عقل و فکری به پروانه م من که سرمستی صفای ارنه که بستانم
 آگاداریم کری به دای زلف و دانه ی خال ابی
 که رچین حسنت بینی شوقه سر و گل ادا عشقت آگرواله سینه ی لاله و سبیل ادا
 و نسبی شانیه ی عطر آینه تله سر کافور ناز و عشوه ی دلفریبانت فریبی دل ادا
 شکری گنهاری تو پیست مسیحا لال ابی

له خه بایکم
سال

دل و دلی که ده ختی جزئی بر سروری دی به سبب قد شوه ناکا قدی کردی موقدی
شکله و صفی جمالت به ته غایبی سرحدی ده تی انجازی طبیعت چونکه ختمی مقصدی
دقری حنت به خطی به دزی لیو اکمال ابی

مددی طالع منی لم کاری عشقه زیراخت تانه بوم شاهی عشاقانه چوم سخت
عزتی اقباله کلینا مه زیر باری سخت دامنی طروی پریشانست له سر صفی ریخت
عقد به حلی طاسمت باغی اشکال ابی

رحمنی بوم خنونه سایی دولبری صاحب جمال شاد دلاک نشئی عشقت به بریاتی وصال
صورت طردم به شکلی دینه برمدی خیال حسنی تو مستوره یک کر خوبه ندانم غلط
مهرای اسلام به اوردی فریاد اشغال ابی

خوبه تنیا طردلی من گیرده ی و دانیه کنی له داعی تودو کو ام عاشقت شیدا نه
ترکی من نقشی جبینی حکمتی یزدانیه خاله که ی سرگونه که ت به ام رویه هفت ستاره
یا خنوشه زاده ی محم مائل به خرقی شال ابی

لهت اربابی غیرت بیستون اتحاد کا اوکه سی صاحب محبت بی وطن جیاد کا
یعنی اولادی وطن فحاجی علم و صنعت گردن برده ربی شخصی مکتبی انشا کا
نوری علم و معرفت و اشرف غری گزوده قومی ایسه تازه تعلیمی غلط اولاد کا
سته خنوشه نوعی بنی آدم له سایه ی فخر به محابا کشف اسرار یی بالاد کا
بسیه فکری به شعر امروله عصری غیره ملکی کوردستانی ایسه همتی داوا کا
چونکه هر اربابی علمه گر کا چاره ی مرض کورد اگر عقلی بی جگه ی علوم آوا کا
ایسته به علم و هنر ریزی شر قایل نه چون له فنی عصری حاضر کوردی ستفاد کا

ادرو پا کشف لسانی ایستد بارگیری کرد
تازه کورد سان ایسه بای الف و با کا

[ریمو حلی]

بودہ یکی کوئے باسی زولفی یار یا خو تصویر صفا یے نہ و بہار
 ایستہ وختی جہد و غیرتہ ہر یہیہ آتساب اے عتبار
 عالمی سعی و عمل رازی نیہ !! گر بجا شخصیکی عاقل و افتخار
 حق سرورے یا کری وہر گرتی ایستہ معدودہ کہ فرعی ایش و کار
 اسرود منت لھتی پے لازمہ تانہ بیتہ زیری دوشی مورد و مار
 کھنہ یکی اقلوب مملکت !! روری تدبیر و مہیب و اقتدار
 ایستہ ایجادی حوادث کہ نہ کہیں کری حوادث دیتہ بر وفقی قرار
 شقامت حسن نیت تابی ہر دہ بے اُم ملک الہستہ بایہ دار
 عصری حاضر عالمیکی ماکھرہ
 ریمو حلی گہر را اُسٹرا لہ کی نہ کریں پلار

ایستہ

جو

استقامت

پہی تورکی

بوزلی داغلردن دوشان شلالہ لر
 دامنی سبزہ جلدہ لالہ لر
 آہ کوردستان مفتونم سقا
 سندہ اقدس بر دیار اولماز بکا
 چ علیا نلر فیشقیر رھر گوشتدن
 ایستہ بونلردر لطافت بخش ایدن
 برشب نہتاب یوسکدن قمر
 فرکی نور امیر اکین صاندن سما
 ہر بری فوارہ ی سیمیں گبی
 داغ بردلرد بر شیریں گبی
 پکے کوزلسلے دلربا سلسلے ایلوٹن
 نردہ دنیا نردہ جنت نردہ سلسلے
 داغلرں ہم زیر و ہم بالا سلسلے
 آسمانکے جنت الماوا سلسلے
 داغلرں اطللس جبینی اوستمنہ
 نازل اولمشدر زمینی اوستمنہ

مقطعه در مسکن در مدغم کیمه کوردستانه یا با قلمه سون

قیور چا خلیا نمر کورد ایچون
ایستاماز من بعد اصلا آتجه سون

رفیق حللی

به شی فارسی

بو جریده ی

بانگ کوردستان

بانگ کوردستان که الحوه تر چا ملت گهت
کورد را بیچاره خواندن نیک بینی که می شود
ملتی را علم و عرفان را هرگز کورد زیست
میده همدنوری معارف آده می بود و مال
در دهم و افراسیاب امروز نماید چون به کار
در به خردارد و خلافا نشی بود گر بشمار
کو کب اقبال از افق و وطن شد تا بدار
این علم را قوم ما بر سر کشد البت رواست
ما که عزم راه کردیم شما خوابیده اید
ای رفیقان وطن بیدار گشتی فرست است

عونی کوری حاجی گدردن ناده له سالانی [۱۸۸۴] م له سلیمانی

هاتونه دنیاوه له مقامتی حکومت دا تحصیلی کردوده به که به که
شوری جوان الی انسانیتی زور رو خوشی و به شوخ زور و ختی
له فاموریتی حکومت د صرف کردوده زورتری به مدیری ناحیه کانی
سلیمانی عونه افتدی ندر حه زله هزلیات و گانه و گه پ. ا. ک.

م غزلی آقا سی

کونی

منا جات

ای خواجه حکیم بنیم جی روسیا هو خد جلالت
 خانہ ویران فطاس و نابوت روم به شروہ تم
 چونکہ به زاد و ذخیرہم هر و هاید خلقت
 به کوٹا روزہ رد و سرگردانی روئی قسمتم
 تو کہ خوت فروتہ قوربا من شفیع اتم
 بو کہ سیکه به زبان به ویستہ آخر رحمان
 تو کہ علوی به سرداری جمعی انس و جن
 سرگرد و دودہ رہ دہر آشفقہ حال و قوربا
 مردم از خوشی سره امر و لا شو به حیات
 دکر و فکر یکم نہ به بحالی خوم به خدمتم
 دہر مہ گیرہ روئی دلت عونی نہ دہر گاہلی خوا
 نہ دخن پندی رحمتہ البہ صاحب قسمتم

عصام الدین کوری شیخ قادر کوری شیخ اسماعیل [عودالان] کہ نہ نا حیات

سورد سی دایہ و تابعی سلیمانی ۲۰ مرندہ [۱۷۹۲] ه
 عودالان نہ دایہ بودہ و ۱۲ سالانی [۱۲۰۰] ه نہ عودالان

دعای کرد و وہ

مع عصام الدین شیخ ارشاد بو به لام زور پیادیکی عالم و فاضل بود و ولے
 ام شیخ نہ خونده دارانی ایستہ بود پیادیکی رو و خوش و دہم بخندہ بود
 روئیات کا غذیکی بوم نویسی سن لیدی دوکان بوم بارہی بنار دہم
 کہ گہنی بو بکرم سلامی گہمی خستہ و قدسہ دہ [گنہم] اعرابی
 کرد بو ، رہایش اوچا و مان بہ یک کہ دست لیم پرسی بوچی سلامی گہنمت
 اعراب کرد و وہ ، نہ جوابا فرموی اگر اعرابی نہ ہی بہ [گوئم]
 اٹوینریتہ دہ بہ اعلای کوئم ، پیادیکی شاعر و ہزلی بود

عصام الدین

در دل بونگهاهی تو درونم لت لته چای به میلت که گل من عینی دور دو ذلت
 خواب خوراکم گریخته عیش و نوشم زاری دامن دایم مثالی جو بیاری گوی شط
 ۸ صد که به سخی که دل من التفات یکتا نیست چون به امید نگاشتم هر که سر من خدمت
 مزملی برده رکعت وک سنگ اگر لوی دهر که دم صدا و دند که ترش هشتا کمالو نعت
 نیم نگهاهی گریه موی بوده وای دردی درون شاد و مگر کم کافیه بوس بسام خلعت
 به نه فی سر چاده کاغذ نکه مژده بیت دبری با سه گت بهی بیانی بسته های جز
 سورمه به بودیده کاغذ خار و خاشاکی دورست چایوی چادوم ادا گلزاری باجو حنت
 یادگر سر لری بازت بسته برده باز !! جنت و قهری معلایا کرم به و قیمه
 به نه داد ۶۵۶ عدم توی طبیعی دوری من گریه کهین دهر مانی دور دم حسترا لوبه
 به نه داد دوری روی تو دهک هتوم بهتوا و سری ده بی شادوم بکمی تو به دهک و خلعت
 خسته گر گریه سیکیم با سه بانی آستان چون ده به خوریم بکمی سخی گریه را رفته
 گر که دنیا دم دهر بکمی میلت له دل چون دهر بهم غری تو کی شک دهر دم دهر کردی شفت خلعت
 چون که توی خری رسالت شمع جمعی انبیا لطفی تو به جمعی عالم شاد و به منته
 بر اصدی امانی پر گونا لگو عاصیان لطفی حق و قری تو سرده لا تقطع
 به شمر بود چو عیسی تیرته به ریف کرجیا
 گرامیت بی عصام الدین به دهریای رحمت

حدود لقبی [احمدی] به ام شاعره کوثری مادر زاد بود یعنی
 که به فدائی له دایه بود به کوثری بود که سالانی [۸۴] ۱۰۰
 له سلیمانی له دایه بود سی جزدهی قرآنی به معنای ده له بر کرد ده
 و خوند و تی دهنگی غایت خوشی بود زکا و تی له دهر و جمعی نه های به
 به جارد دهنگی زلا میکی پینای پاش [۷۰] سال به دهنگی او که سی
 اناسی به و حرفی اناسی ده تی له سکی پاره اُخت ندای خوند و

حدود در حق و احوالی شری گزیده [سفر برک] غزلیکی جوانی و توده
که شای شعری و حقیقت و پیر معنای له آتی دا آنوسی ، حدود
سالانی [۱۲۲۸] هـ له سلیمانی و فاتی کرد و ده

لطیفی حدود : جاریک له مجاس کومه لیک داده نیشی کور یکی ساده
زور جوانی لی آبی محاسب که اکونه گاهاته آلتین حدود به تو چی
خوتو چی جادوت له کم کوره جوانه نیه حدود نیشی گورج ام شعری افروزی
امر چیده که جادوم نیه تعریفی قمر کم اما به زه کاکانه سمع به حکم

قصدهی حدود در حق
سفر برک و
شری گزیده

ام روزه چه روژیکه که خلهکی شله ژاوه
هر شه شری گرتوده آشوبی مهلبت
دولت ته رزه اباری به هودهم آسف دغم
گیروده ام عالم هر کسی به سیاتی
دهشتو جبار کیود جزیره و هود دنیا !!
ام ظالمی خون ریتری سفر برک امرد
[ژاندره] اسورینه ده هر ده که سگی بری
که خورینی نیه چه تاله بهارا !!
دری عم و درده حاتی دلی عالم
پژشده به گلزاری ارم بلبل شاری

هر کس به خاری جگه ری قیله کرانه
میشو له بیالی نیه ده رچی له هله داوه
له دری غصه قهری خوا تنگ به تاده
که دتونه که مشکلی به تواندهی افراد
گل گول بودو سربانی به خون شهادت
نامه ی فرحی داوه به دم بادی قناره
بولاشی ملت به فرژ غنای عزاوه
ترسی هیله نه به خنه ژیری باری قناره
رقاس وجه روز و ماله کو خرخی شهادت
روچی له عذابا به به سوزناری چه خار

۴

هر خطه به صدکے چہ لہ مؤمن چہ در مشرق
 عالم لہ شریخی شرور و دندہ می بر ما
 شہ و روزہ لبر برقی قلیح ورم و سی
 طیارہ بہ اسباب شرف و فتنہ وہ دیم
 بالونی لہ لٹو شیوہ گہ ل دیتہ بزوت
 واپور و سفید و بلم و کشتی و قایح
 روی غم و انگلیسی خفت لہ در و جاری
 ام دینہ لہ پیشا بہ مثل جسمی زرم
 یاری لبر حرمت و اگر می محمد
 حمدی دلنی بخیری فرنگی غمہ امر
 بہ ربونی بہ فتحی فرخی لبر و فنا وہ

عارف صاحب کوری [ملا احمد صاحب] ہ برای جہل افندی و سلا
 افندی بہ خوشکہ زای حاجی توفیق بہہ خاوی جہدی ریاں وہ کو الیں
 لہ سالانی [۱۷۹۰] ہ لہ دایہ بودہ لپاش اکمالی محفل صاحب راورت
 خرکیے بودہ لہ شری گہ دردا لپاش چاوشی عسکری بولہ شاری خوب و
 لہ ایران لہ دست احوالی پریشانی خوی قصیدہ یہ کی جو
 و توفہ کہ لم کتبہ دا انوسری عارف صاحب لہ زمانی حکومت
 شیخ محمود ظہارت بو ، غولاس لہ سالی [۱۷۹۷] ہ لہ سورداشی
 لہ ناد عسکری شیخ محمود بہ کوشت چود جنازہ کہ لہ طیارہ وہ
 پایمانی خوالی ی خوشی بی

۴ دو جیم : یعنی جنت و جہنم ، مؤمن اچتہ جنت مشرق بہ

عارف صاحب

آواره ای خاکی وطن و سیر و سفاخون
 بے یار و دیار وحشی بخون و بیابان
 ام صاحب غم منی خستوه هلاکت
 که تو مته ناد تاقی زه ندره خوا مرگ
 سوزان عرق خوارده کوریکه نه پر
 ردی که سفری و کوسک غرق تو ادم
 بے صکان و بے چادر و باغ و یا تاغ
 باران و قور و دهشتو سرطاب بهر جا
 خونکے سه نه دو خه پلهی جوا و ساد و کوشک
 دو مانگے ابی غدیوه صفای بزهی پلا و
 برسی و روش و روت چکانو بے پاره و توی
 دام دروده په نه سر حاکتو شلوار
 توکی سروریشم که غما بوز و دریر بو
 نابنی طراوت له رهگی غرد حیا تم
 بے تاق و بے وسعت و حیرانو پریش
 هم نگاهه [الرفا جیه] وضعیتال... آخ

یامای عم و غربت و سده دردد بلا خنوم
 اجوری صفای عباسی اربابی و فاعلوم
 آشفتهی ده تی ستمی جعتی سید اهوم
 دو چاری هزار ده ردی کرو قهر و سر حوم
 سر سایی هزار هلم له و رفلی و سما حوم
 ردی حضرتش توشی هزار ده ردی و عا حوم
 عریان و پریشان مثل گورگی بهر حوم
 یامالی دهی شدتی فرورده نه حوم
 آو ساندی زگم عینی و کوره شکسته نه حوم
 ده زنا چی دل هر به امید و به عا حوم
 حسرت که شی دو قم جگر و بیالیه حیا حوم
 گوراه و سر و صورتی من و کت بهر حوم
 بهم وضعیتی کشته ده و کت بهر حوم
 الحق و ده کوتوی توجه بهی برکت بهر حوم
 هر منتظری لطف نبی و فیضی تو حوم
 دهکے مرده بیدر دست بهر حوم بهر حوم

عارف [اثری مرحمت و لطف خوایه]
 بو منفعت دین و وطن جان فدا حوم

دهک خواجه حنا حوم
 خواجه حنا حواک
 نا شیرینه

برایه ده
 امیش

به چا و مای اگر توی نه توی مای سلیمای
که بابینی گوئیگی گمانی بابینی نه لام دین
گزنگی روژ ادا ته بفره که شایخی عمر گدرون
به آواته اخوان خلوص طعام دمانده عیسا
صبا دی نیته گویم دهنگی منالان تو تا بخانه
که توری خوره طوری مای نه مورده سلیمان
طوری که خیره دی دهک کجی دار ده طوری مای
برقیه ی خوشی تره لاسی له دوزو که دهری قارده
حمودی حلو که رویه مای نه دو تم که وی ایستنه
شیده ی ملی یا لا طویه قوی بو حانه

هوام به یانه ام ده ته کورانه مشعلی هکانه
عاجی توفیق به نه تاریکی نه زاید به زانستی وطن ده رکه

به هاری که ناری شار

دوینی به یانی چوده قراخ شار
له پرشری آدنک به تیشکی هتانه
شغی مای بهار ایداله غو بچه !!
به دلی صددل آواته خوازی
همیشه بهار له که ناری چه ام
له ریگه کانا گوله زهر دایه سر
قطاره ی نرین له شوی شو
شغی به ره و مینا به خنجله نه
به لکی گوز روان به سر گیا ده
اگر بچی بود که به ره زاو چنور
لبی گیای پیشوکی ادور ریته ده
گولتی زهر دوزور له گل ارخه وان
خیمه ی بهار بود دیاره و دیار
گل چو بود و شوی توی سر به دراد
ایکه شانده وه دلای ادا به
او به نین و کور شه و نازی
بو بود و لاکیر و گلی سر پر چه ام
بو بود و زنجیره ی طوی یسته سر
برقیه ی ادا دهک هه یانی زهر
اتوت ملوانکه ی مور و شیلان
جوتی دل خوازه و اتیک آله
چاره چه قیله بو ته تارای سور
وینه ی پرچی به اهور ریته وه
وه به جبری موده به روز به شوان

قشای هومیدم ازی به نهایی روشنی صاف
 کرام دی ده ولتی تازه نه شونی عباسی
 خطی حدودم آیشا له خاکی روم و حجم
 لده شته راسته ده سابلخ و خطی حکاری
 که راستو جیب اده به روله روز هلا ت بر
 اکثریکه له به رانانه ده هه تا گو تره
 له راستی تختی سیما پنج اوده دی مانک
 نه سودا نه له سکو به پیروم گورد
 له سر خارده ده تا تا نه روله ریزی جم
 له گولیه ده چپی خواجا به تا کو شیده ده دی
 به تا فله که کی سری زه لم بو نه نیم یا کاره
 اساسی مرکزی طیاره لای خورمال
 توخل له گو تره و تاریده ر وکو توردی
 ده ماری معدونی آلتونه شاری عودالان
 به جوری نه دته سی ما که شته بحری پی
 به پنج و تو تن و مازد که تیره و معلوم
 تری ده نامو بهی قو خ هه لوره سیو گیلک
 که زده نیست و که تیره سموره دیوی ده لاک
 چه ده نده رو گیزه و سیوی به ارزی
 خه کوزی ماده تو الماکی و مویای خادی
 ساهوکی پیری مبارک بومانی سرفندیل
 له گو تره سرکه ده بواز مره تا قیوان

نوی تالعی نورد بوبوده وری بر
 میخی که دتمه خو بیای لانه عباسی
 به بانه ضیای ولور و زده هاوم دابوده ده م
 به به تالعی شمال لازمه هه تا جباری
 هه موله قوی خومانه ره خه روه و سرور
 ته لی به سر هه موو شاراکت بو
 گلو به نورد ده و و رور دناک کا تا
 له پیشی قولله ی ایلا بوی لاده شنی سون
 بخاری مالینه روی آسمانی کردوده به م
 به پی طبیعتی بگذاده مونه کاروی او
 اوده به فیضه به شکی که فی گو هه راره
 مواصله که ل اوردیا اما کمال
 خطی شند و فری به که شته خای
 تجاروتی هه دینا آیشی ده ل تالان
 شکستی خوری امریکا که بی نه وی تی
 خوری و به نیرو قری جاف شته شاری
 که ما، چنور به راکاشه قارچکوری و سی
 به راز و گورگو چه قل اسکای و انگلیک
 بردی داری که رسته بلادی به لمری
 امانه به نه بره و معدنی تری نادری
 ده ماری نه موت خویاک به ده به رودی
 به ریزه ادیل و ایوانه که بوده که جوان

به فیض نامه هدی و دی به که و بخور
 به خوار و تی از میر هدی به به خیره
 به قوتی امده و سعتی قریح هم بود
 لودی هاتمه و دم کرده دجله و بعد
 ده کو صدایکی بگانه جوششی دجله
 که چاوم هدی لری لوزنده ریکی لنگه و خوروت
 تمای بو به سرم طویزی له دست الاند
 که چاوی که دست به قی خاور و خوروت

ما توبول و ده روی او نه گوم لی بو
 حاجی تو فتنه بک
 چنیو که بولایه کوردی لعنت ابو

به ز لیری دانه نایم کوردم و ته پلم به
 آسمانه باده پیاره کاری بو فیصل نه دای
 قطره زونا خوم که نادی منه زاده منه
 طر سید الی له سر شاخی بلند پرده رده بوم
 هانغی ام ار ضه ایسه خسته زور بغدادی
 ده که غرامو خون له قشقه همه و همه وی به بان
 هر که گوم دی ایته که شی ام عنعنه و طلم به
 هر او که سی خوی داله ریر خلتاده لی سورت ام
 احمدی واره و حسی خطایم ام تقلم به

بو چی ده که که و جشی خوم راکشیم زردادی بلا
 دانی که نمی ناد قفسی نا خوم دیگا و گیلیم به

تا چنگ ریلے حق دوز پر رفتی بهرم وره و آهنگو ساقی
بو آدوی بکند دفعی صرافتی به به نه پیشکش عرشی عرفی

بلای یار باقی ظلم سوخته ت باقی

به به تان دی نه باران ای فقیر نه لادان کوثران به گلده و شست
نه پی نازداران خرایه زنجیر به رده دتاری سور به رن بو آسیر
بلای دوی کوثر هیشا نوی دیگر

هاوار به عالم چیمان بکرا له چاره کیف سدان لی خیر
هیشا خلایان اکس به ر ده له جانب به له روی محشر
ایمیش خلای غم اکس به سر

قطراتی بکند چادمان شکاره کوشتنورین دایم بو یاده
له نادر دوشه کاکری حق سندراده خاتمان خاده کورد نه فوتاده
براته نه جانت بخون نوسراده

مست مینه عزمی نانودی له غایب گ برزی خوی هره نه کدی
لت ویت کدی حقوقی اودی من رهنگی آلم بو به لوی اودی
مردهی شفیقی لی دهس اودی

حاجی توفیق گنگ گونوشاد کردنی زانسی سال ۱۹۷۶م

بزدلنده هینه ده ره جی خاکه کدی وطن هیشا بهاری ایمه نه هاست سوز و حزن
چو لای بهاره به زده صدای سازد زیاده لای ایمه هر شقه سر به گلاده در غیله
نیک بهاری ایمه به و چاده ریه که به هر قطره سیکری که وهره ته رزه لکل نه بی
پاداشی او هلا به بهاری کی ده رکوت
رستان گری به زده قم و هلا بو امانه دی
هر کو ش سیکری خاک و وطن به گلشنی !!
هده دی به بهاری بگری حزن

سر ره چلی گولی به صد یکی بلی
 بزمی جهم بی باده ده توهای مدنی
 لفظی خنده خوشه نادی دلی که دیم
 به بیم سماهی عالمی ره هوشه دیته گویم
 امه شه وکلی امید و نجات پیشکوی
 زانستی به سوری ملت بلند آقا
 زانستی به قیمه امیدی آتیه
 توفیق حق بیته رفیقان لم ایشد
 واده ست له دوسته استه خوا خوشی داد
 مژده ی بهاری به شکوفه نهالی گل
 ده آیتی زیاده امید ادا به دل

حاجی توفیق بک

دوباره

[شعوه بی نه دنیا میک]

وای کول اگریم که ل تو له دردی جوری به منی
 م به دهی گل که دته بر گل تو به دهی گل به کینی
 تازه گل بو تو بود ام چندانه به یرام اگر
 تو به جیت هشتین گلستان بو چاهی میوه
 دایکی خال ده به دایکی بکوه بادهش اگر
 جیده کی تاریکه داترسا ره و دارا جیه لی
 دینی نه دروزم به برنی نه وگلی آکر
 ده وری ده وری ده وری ده وری ده وری ده وری

نیوه بتی دوا به ردی روینی او در ده خا
 [من آزانم سپهری طوبایه یوا نشسته بی]
 [۱۲۵۰] هـ

حاجی توفیق بک

[واده یلای کوچی عبدالقادر کوری سید احمدی خانقا]

آه... عبدالقادر جیت لی هات کوی چوری
 به لی تو پیادی ام ده وری نه بودی
 دنیا خراب بو تا هات آگو ترا
 جی جی چال غما بو مگر ره گورا
 زور چال بوی کچی خرابه ت نواند
 خا تقای دلی عالمت روسا مد
 به لام به زه بیت به باوتنا نه هات
 اویش له دهن چوو ها که هات نه است
 به رگی سه دزی جهون سینه ماتمه
 آسمان هراگری هشتا غر

تازه نماد داله گولا
فک چیم نالیم پیشه بدی
تار سما داله گولا
خوت چیم نالیم خوت کورت پنه

نارنجی کوچہ نیوہ شعری دوا

دوبارہ حاجی توفیق بک
[فادر عبدی خوی بانگ کردہ دہلای] [سہ جوع الی خالق الکریم]
[۱۲۵۱ھ] [۱۲۵۱]

اسالیش دیاں واگریم بہار
دوگرے سرسینی پنا ترزا
لہوری بہاری گردی بہ لہذا
برخ دکار زولی بہار بہ قطار
کہ مای داراوسی اشنی تہ وہ
ادبایہ خالی زیندہ کردہ وہ
بہ دہماغ خوی دالہ دہماغی من
بہ دہمت پیری یہ وہ کوکہ کوکہ
نرخواسا کوہ تحمل ایوہ و خواتان
کرین دہہار ہر دہماک بن
کریں اورینہ بہ بسانے بہ ہار
دول یک بو یک آداتہ خوازی
دلیان دہک آوی بیانان دون بی
تیسکی دور بدالہ وادہ جوان
بہندہ خنہ سرگرمای حال ہے
دل براسیم شہوی نازی ہے
گیان بادہی غزوی چادی خوشی
دوسینہ صافہ شوقہ بداتہ آو

سہ وزہی میر غوزار، سہ وزہی میر غوزار
یان گولی سپی و سور راز
گوزار غیمی آلی خوی ہل د
لہ پیر کی یانہ بہ بستہ
سپا و خوی تیدہ گھا
پیری لہ پیری پیران بردہ وہ
آح بے دہماغہ غملہ باغی من
خوازی پیری ہر و ہل کو کہ
سہ یرک لہ لایم تار دہلوت بوتان
جوانہ و جوانہ ہر دہماک بن
رگوشی آویک یار یکی دل دار
نیک بہنگہ و سیت نیازد نازی
پیشہی سہ و داروی یار گھاگون نج
شوقہ بداتہ سہ رکلم و سردا
بہ بوی ہناسہ ہل گری و آلی
گوی حلقہ لہ گوی شیرین رازی
دہمت بہ پیری سیوہی سینہی پوی
آو بیتہ لہ رزہ شہرم ہل لہ سی لہ مار

سر مستوسه د د سر سران بی
 او شکره رانه د زلفه صد ته رزه
 دهم دهم بستی تمام دوی آلابی
 ام جا به تکهای نگاه به نیاز
 به لام عشقی پال نه دهم به آدا
 چونکو عشقی پاک تا سر رأستی
 له وی ناتوانی که خوی راگری

یا خواتوانی که یکی به ری
 به ودای خوی بکا و له سه داکه ری

دوباره

له طایفه د دوشنه ده نظمی کرد و ده

عابدی کو بخی مزگر دیکلی گریست
 بقا لیکیشی بو درادسی میزگر دست
 دته ام پیاده چا سبی نا کا
 به خیری مردوم له موایواران
 بگو تیر بخوابو ریته ده
 به دیکلی تیر بو سه دوشتره هستی
 به دینته ده له ری خوادا !!
 هند دوی عابد نفسی خوی تیر کرد
 روی که روانه د چا سبی پر بو
 کو به له له نگویی له تا قا دا نا
 دتی ایستا ام له نگویند جوان
 دا چاکه امرو به بهم به فروشم

گرچه سر دوت پریشا ب
 دهن و ده | به ناد او | به دته لدر
 رد پای بسته زو بانت لار
 رازی دل به ته سرگور شه و
 دیکلی پاکلی مالی
 وجودیش نه بی عشقت اری
 خوله میس ابا له شوخ گری

ساجی تو صوب

به دهم دهم رو عبادتی کرد
 چار به چار چای به عابد که دست
 چا وری حیرم بو مع واحیا که
 له نگویی به می له گیل دوستی نام
 به گری بری به تی بگو ریته ده
 به دوغای ادخلت له خیم به خستی
 ناو له نگویی به عابد ادا
 کو به له ی هینا پاش که دق کرد
 نفسی غالب بوتمای لی آخر بود
 بوی که دته خیال چای خوی بیکه نا
 دور و پیهم به بی هیست هه رزان
 به دهم به هری

سالی آئیده سر بن به دوات
 روز خوری یایه آیم به باره
 ملک له دهتی آغا دگنده ابرم
 مهذب دینم له اور ویا وه
 قصری را کیشم خورنق داری
 خیال به و بوری و زوری یا خامی
 بای دایه و سر خیالی هه گویت
 ناردی کچی شای هه هینا
 حازرو سز کوربلی لی ی بو
 کوره کی روژی له رو ویا ویتا
 داری لی دا به دهم داره وه
 تومنه داره کی کردت که کوپ له
 به قالی صابون ریسی یا بو وه
 ایواری لی هات به نگی بری
 قصه در نه کی که وته دوفاری
 به نا امید له نورری لا دا

روزی که توم بن به رت
 ایدم به مای خورگر و آواره
 ملک شای حیا شیش آکرش
 به سر کرده کی پشت گانی ماره
 نادری خوم انیم شای کورده واری
 بادی خیال باز آیم نا قامی
 خوی برده ریزه شای صاحب گلان
 نه دیویدی بو آخری نه هینا
 بوجی شینی امید به ی بود
 حیوی به دا قینی لی هه هه
 هه نگوین به ریشا هات خواره و
 هه نگوین کی بود به دلو پی به نه
 هه نگوین و خیال لیلی حیا بو وه
 ره و نگره کی پیشی نه بری
 ام جان ی له بو کا میان بگری
 به ننگ واده هه به با دا

به شوی خیال که وته ننگ کیشی =

به هلی له دست چو که وته ده روشی

ملاحظه : حاجی توفیق بگ زیاتر له ترجمه شعر دا و ده گای هیه
 شوی عربی تورکی فارسی آگوریت سر کوردی عینا به شعر معنای
 تنگ نادا به گنگ کوردی اکا به را والیردا غزلکی فارسی
 نادری به کوردی ترجمه کرد وه نیشانی ادهن
 [مخفی] نادری به کوردی دیوانی مولوی که زمانی هه واری به
 دیان حاجی توفیق بگ دیوانی مولوی که زمانی هه واری به
 کتبه دا کردیتی به زمانی کوردی سلیمانی

عزلی فارسی

کنعانیاں اگر گلی روی تو بکنند
 کسره های گشایی مهر آرد و کند
 یا مال پشت پای تو سر روی آفتاب
 آنکه نماند بگو و بد کند
 خدایی مرا نکند از به نظاره صف کشد
 آنجا سهردی شوق تو را مستو شوند
 عشقم چنان گذاخت که موزان ترم
 طاعت منکران محبت قبول نیست
 چای درونی سینه می به می شود
 چای آرزو کند که توب بر لبش نهی
 این تشنه گی به جام و قدح طی می شود
 با ساقیان بگو که می دور شود

خمرهای دوست بر در دل حلقه می زند
 مخفی بگو که خانه دل رفت و روانند

[ترجمه ی کوردی حاجی توفیق باغ]

کنعانیاں گلی روی تو بکن دست کردی
 با و در مکه که گشایی مهر آرد و کند
 روی رو به پشتی بیت شوق خور آبروی تها
 با و در مکه که گشایی مهر آرد و کند
 حتی به سهردی عشقی تیا بشود همد
 دوستی فرشته کرم آن است و تیر و زود
 عشقه دای تواند ده به بی میز و له های کوثر
 ایسی غاب چیللی لی گیر که در دور
 نوری به به حبیب ای ، لا به لا به
 زای دلم به رفته ی مریم که دینه سوی
 گیان دای دهی بی بجل و یا بر دیو بی
 من تنو به تیم به جام و قدح ناشکی
 ده رگهای دلی منه غمی دوست هاتو ده لی ادا
 مخفی بای که پاکیه ده که به قره و صدا

غزلی فارسی

ز انبوه غمت در سینه ام راه فنا گم شد ظاهر
 خندانم چه نامشایسته گی از من پدید آمد
 چنان بر هم زدی هنگامی روزی قیامت را که یک سر زامه ای اعمالی مردم در من
 ز جتجوی تو غوغا چنان افتاد در محشر که طوماری شفاعت در کف پیغمبر گم شد
 نیدانم که امین خنجر می فرس گان هلاکم کرد دو صف بر یک دیگر خونند و قاتل در میانم شد
 بیابان است مالا مال دل تا خیمه ی لیلی دو صد مجنون سرشته ده ران ریگی روان گم شد
 چه بخود خفته ی مجنون بی مهرش آید و سر غمی کن که ام شب ناقه ی لیلی میا کار روان گم شد
 بر روی قبری مجنون بیابان پروانه می افتد که فرد قابل اهل محبت در من گم شد

ز احوال [ظهر] ای گر کسی پرسد بگو بدش
 بدام افتاد آن مرغی که شب در آغوش گم شد

ترجمی حاجی توفیق بیگ

به کوردی
 ز سینه مدغمت هیند نیست سر یک ری غم ها دار
 سرم سوزانده تی ناگم که نامشایسته بیم چی بود
 قیامت قیامت هنگامه ی لیلی وای به سر هینا
 که نادت که و نه نادنا شور شکست خسته ناد محشر
 لایم معلوم نیه کام خنجر بر انگلی کوشتومی
 بیابانیکه سر تا سر دله تا خیمه ت لیلی
 چه بیم بوی لیر و لوستوی هله مجنون پر سیار که
 بر مجنون ایمان لا و اندوه پروانه بابل
 ز با پیشم که دهن چه درت سواد دی غمنا چاه
 که تبسم که دی در چو دلی ز ناریشم لی بود
 سر از زامه ای اعمالی تی گوم و سری بود
 که تواری شفاعت گم بولای به شدت
 دو صف دایا یک دا قاتل گوم بود مجتوی
 دو صد مجنونی تی گوم بولای دو جیلان شیدا
 که زاده ی لیلای ام شه گوم بوده نامرد ز که
 ایادت پادشای اهل محبت کویسته ده لر گل

اگر بیتی که سی پری ظهیری کوی کوی دای

ملین مرغی که شه وون بوله هیلانی له داد

عاره بیک بر خفلی چیل زهاوی و توی نه بعد
 حاجی توفیق بک عینی
 شعره کانی کرده
 به کوردی

لی الایمان بخاود روح العیا

قد کنا نسم قلوبا لارواح زهاوی الرؤیا و الان تحولت الرؤیا الی الرؤیة
 کرم من ارواح الاموات تتطیع انجنا فی الشون هل یحمل الروح یتقی سرمدنا فی الارحام بالکنون
 انظر الی السماء تری فیها یتحلی و فی وسطه نور جمیل یتحلی
 انا لسمع صوته ینادی مر حبا بکم وبالا اجتماع تلاقی الاحیام و تقابل حینا لک
 فیتجید اعظام الماضی بیری دام الحماة فی شرایع الایمان

بد الجیل حبا فی قلوبنا با ناس و وندلک امنیة با شعراء
 به شاعر بعد قرن عن جمیل ایه هو دلم علیه کل بیت قائل هذا هو
 نالا اطلکم بتخال له فالتما ثیل جامدة و کیف نسی اشعاره لان انما خالده
 عرفنا الفردوسی من شعر الجمیل عذب الیسا و لان الفردوس قتلای فردوسیان
 هذه سائحات شعری من ذ هانک یا جمیل

حاجی خیر

ترجمه کردی فانتظر تقرب الوقت انا عندکم نزیل

باده زده کیم کیانی بلند نامری دوری جاران به خم و بو استبه دیان هات و
 عینر که ز مرد و نکه آری گفتگو اکا من بو ریانه تا سه ری گیان جستجو اکا
 بر دانه اسماء بود به یلکی زرد و سور گیانی زهاوی به آدر و سینه ده له و دور
 گویم لی به بانگ اکا به خیرین به تو ملی ام هاتنه تان نیش به بوره گیان ریگدلی
 شادم به می به میله ده یاد آده یم اکا دیاره به قدری خوننده و به بر آیه دلی
 تا حرمی گوزشته به تازه به اکا خوئی حماست هلا اقو لینی به ناوره

دهر که دست ز هادی وادی ایسم داده ری چند اختیاره دیاره که آواته هلاته ده
صد سالی تر بپرسی جمیل صدقی واده کوی دهنگی بلندی خوی له هوشوری دیته گوشت
نالیم که هیکلیکی به دینه مردوده دیوانه شعری چاتره ناوداره زیندوده
بیزار به شعری او که فردوسی ناسرا فردوسی بوده هله داری دوفرده سبی وکت را
کاکه جمیل به یاری جمیلست بو شعرم هلات
حاجی توفیق بگت زاده سته زوری ناوی منیش بیمه لالت

بو م نوری

وتوتی

ماموستای سیریل شیرین که لامان دهه و به هاره فرموده وده لامان
وام به کرده کی صوفی یاره وده دورم له یاری دل اغیا روده
نه شنوی بدکار نه بوی بدخواهان نه تانی وزیر نه حکمی شا هات
آوی صافی وکت سیل لیدم جاری دیوانه دجله کی میل ناد یاری
دوره هر دوکمان بینه هام فرد تودله سزای لیلست بر ل دورد
مع به افسانه ی وطن خواگرتو به ره بجه روئی له جهان بور دود
ساته بوخوما بنشین به شاد به هام رازی یکه خیم بدین به باد

بزانین فکالت اجماره چیمان

حاجی توفیق بگت بو ترتیب ده کاودی نته ریمان

سپه بی بول خدو هتام که روانیم بفرو بار یوه سلیمانی الی بلقیه تارای زبوی یوسوه
دهدی بو جا وهری بفریکی دابوم مرده بی باری سرم بفرو که چی هیتما شروه توبه توبه یورین
له بیزمه شیرد بفزیمم اگر دسواری ابوم بیزین نسی بو جهلکه کی دهی سبت ده ماتا گودی هاوین
به برگی سپیه وه چند شوخه شاخی گوشت به بینه لره بگی آسمان دوترره ام سپیه او شینه
الین به برگی فرشته ی آسمانیش سپیه وکت بفرو فرشته ی ایسمه بالای بلام جهلکه ی لکل نفر
هله به چه گلوی بفریکه فرشته ی خوی لکل دای فرشته که وته نادمان بو به وام شو بو هله لایم
اواسه مالی کرد ورت که وته سر شاخی گل زه رده به سرا و بفرو داتیشکی هله تا و اما سخره

پس رگو ... حسی ریزینه بر سیدی در ... قافیش عید ...
 له سر رانی به فر تویر الی هست دینه چوری ... قهاره ... رقی و پوپ در وقتان چند دایره
 چلوله ی گوی سوانه پیلای زبوی کچه کورده ... اول آدینه به ام پیلای و آدینه ورده
 که پیرش ... رو پیلای به شنی چله تیل آلا ... حاجی توفیق بک
 به هار دی داری پیرده ریت و دینه قد و بال ...
 دوباره

سیت ویر [ترجمی سعدی به کوردی]

شیتیک آرویه به گوشی شارا ... دی سه کی که ریان کرد و ده به دارا
 و تیاران من لوسم ستراده ... دو سکه که روی هلا و ده ستراده
 و تیاران آوه ایسه بو جا و و زاره ... انه یاریزی جاوی به ده
 به که فی دنی او سکه که ... له جا و ایودا پیر سفر
 او به زیند د یی که بار اکرا ... نه قیزی له خوی به منع نه کرا

ایستما چون بلا دورا خاسته ... حاجی توفیق بک
 بو به قور دراه به ولاته و ده ...
 دوباره

خیله سو فیکای دهر یا دل فرمودی ... هر چیت بد منی منته له دوی
 تنه ها جنیوه که به منته !! ... هضم کردنی اویش ز حته
 بانو له شیت پری له هار و ن ... گونا هت او ی یاز و و آلتون
 هار و ن الر سید فرمودی که گیان ... چون آلتون آداب گونا و ده
 بالول و نه مال و ده ختی که مردی ... میراث خورای باب ده و ده

به لام گونا هت به دفا تره
 له قبر و حرا له لات حازره

حاجی توفیق بگ

دوین لہ سر چلیکلی گلی ملی وئی فصلی بہ ہاری کوردہ نہ ماروری نگہ
طرفی کولاہلی کوردہ بودہ تہ زبوری چہ من ناچی گلی کہ ماوہ تہ سہ رازی شریقی
چند خوشہ دست بہ دستہ دہکست لادگل خلائ و پے کہ نہ و دود سوز سینی
ادیان لہ عرشی وحدتہ و سر فرزد اُم شایستی پای تختی دہکا نقد ع

حاجی توفیق بگ مالی لہی دریشہ بہ ہر لایہ کا اگلا
دوبہر تہ واوہی سر رکہی پانہ بیہ تی ہی حرج

آلفی مرادت فری دامردی شوی مراد کہ وئی بودرم مردی
روژ و شمازت کہ بو نیان بی دوت عا شقی کہ پشی گازی
لوژی زور پیشی پیر زمانہ روژ ویش اصلہ کی بور مضمانہ
سیاحتی حرج سیری جہانہ ادی بہ جارب بخشی نانہ
کابہ بنا عہی براسی خلیلہ دل نظر گاہی رپ حلیلہ
دل دہ شکنی و اچی بوکابہ نہ حق مظالم لہ سر خوت لہ
س زبارتی کاہم کرد بہ لام زیار وئی دل پیش ترولہ لام
لہ دہشتی مینا قوربانی دہکے ی بوگرگو چہ قل دیاری دہہی
لیروی سربو وید و ہیری دہبت بہ قلای آیت الکوری
دہ زانی کہ وادینا خانی ہ دای دگری تا سر زیندہ گانی ہ

اگر تو تا سر ہر یار یا تیا ہ ایشا بود دای تو جگہ نہ ما ہ
دہ پیش تو جگہای خوی دادہ تو توشی جی خوت بدہ بہ کی ویر
اگر بے دگری بلتی من ناروم توشی دوت یار وکا اھاوہ ہوم
کہ لہ سر پستی ماسی دانری ترہ کہ لکی دیارہ رناگری

بوروری نہ روز حاجی توبہ گاہ
فرمودی

پار دیتہ بیرم وہے خدی
سایکی و اتازم وہی

وطنی ہے ہے گوسر
مردہ ہی سال گہ راہ وہ
بغری زستانہ تو ایہ وہ

نرخسب بی که کوردی ه
گل له با خا خوی ده خوی
لهر مروری ایر رینی
سر رودا خوی
شمال رنده گانی دینی

وافرشی چمن را خرا
گولاله بون به و خرا
نرسین دلا دلا تیک خرا
نیرگس مسته دجا و به خرا

لہا تہ لہ پنجہ سر و حنیار
بابل ہے وہ آوا تہ وہ
بارہی ہے وہم وہ خوا تہ وہ
دہ گری خدا جا تہ وہ
اگر پے کہ فی ام بکری زار

وہ نہ دے دے میں نہیں پوئے
دلی ہو گریاں : جو

حاجی توفیق بیگ

مزارعہ نعمی ہوزار

زندگی طبله می

دوستی به خوبی، قدره حکیم سلطان دبو
پری و تم پیری له جوانت چی، و تم لاچو غام
میتونی بهستی به داری پیره و ده اشکی غام
امرو به خوبی او قدره، تو به کم شند

الین سالی دوازده مانگه من ماکم د جورده سال

فلان حج قوچ و قیسی و نارو ه لکوی د سرب باشه بلام نمون یار درون کوی د ماش
من چومه هج بلام اوده هجی تو د ا کلا لیره زیارتی کلبه ی دل شقا و ده کا
خوزگه دلات و آ واده کرا که له شمه دا جمعه اکرا

حاجی توفیق بک ترجمی شعر ک فاهسی وحشی کردوده ، وحشی شاعر کی
فارسی به شعر لک ل برا که وره کی میراته باوکی پیش کردوده گویا هر چی چک
داوید ته به برا که وره کی و خراپه کی بو خوی ه لکرتوده که چنی اوی
له هوی حاله قومه ، ، راستی ام غزله ی خواره ده فکر کی ورده ،

گیا نه برا به خوشی و دره ارشی باو کمان
من او برا به نیم که دزیت لی بکم و دره
او جامه خالیه بوم و گوزدهش ادم به تو
او ماینه بازده ساله او دتو ه لک ل گره
فرشی زمینی خانو ه تالبا هلی منه
او یا بود به ت پینه رضام با بهرم کردی
بوس برانه چا نوله سر تو به کا و جوا
او قرض زوری باو که بو تو که به ره

پیش که یی اوی که چاکه هوی بو تو کا که بیان
من دای ده نیم به خوشی پیش خوشی لی به ره
مانگای قسری پیشی من و تو مشکه یتر لک رو
چونکو نه زو که با به پیشی من بی او ایستد
تا آسمان که مانده بو تو که له
او پیشیه به که هوی باو کم بو تو ی اوی
به سیری شهر به به که هوی لی اک ی که تو
تنها کوی دو کانه که بوس که زور که م

فخری نه ده ی خانه داینه کم داب تو به لام
من بوره پیادی کاسب اتم کسی نه به ته لام

نادی رشید کوری نجیب افندی به خاقلی سلیمانیه به ده وره ی
سلطانی ۱۲۸۷ هـ ^{و اینها} ها توت دیناوه لپاش اکمالی تحمیلی کاتب له مأموریتی
اداری دا جاری کردوده وایسته شی که سالی ۱۹۲۷ م له بغداد بترجمی لغتی
انگلیزی به له دائره ی وزیر ی دا خلیه دا ، رشید نجیب فرامورز شاعر ی
سیریه قصه به

فرامورز الی

ده جمله ها دارم به ره بو ولاست
دغلی دل سوزی جگه برین !!
بلی بنده کی غم خواری جاران
ولایتی پرده درد آلام و آواست
فرادی یاری دوستی دیرین
حیثی جمالت له کوچی تشاران

[۷]

سیروان بستمی کوثری کوردان
دغتی پرستگاری رونایت و لایو
له باقی نیستی به اشلی ره وان
اکیری زام و آزار و دردان
روانگی اچا دول و دور و شیو
شوغاری که ری له دراما

نیم گیان نجشی زندهی حماد گت
شندی بایه کنه ی له دایه
بمنده خیل به جگرگی سوران
روحی فرامورز پی به فداست
رماخ و نزار دوستو چیا یه
توزی له له وای شاخه کی قیو

له دری بی رنگ تو بیر رحمت
برده له ظلم و تاخه رو و قش
له سر شالیت باران به نه
تین بدله خوت پرگورده له له
گشت رو باری گومی کوردستان
ته نوری دلی به دایه کینه

ملا و هنی
ملا به که خالق ره و اندزه به لام تاریخی حیاتی نازام
له سر ره و شتی ادرو پا خوی و توده
به ده ناک و صدا شه و یله کشی و طاعت
به نور و ضیا شه و یله هلی هات
له طمک دیاره شستا
هلی هات شه و یله ده هشت انگیز
هلی هات شه و یله وشت آمیز

ما بوی شه جهل یا
صحرایه عده م ده لی دیاره
دریا چه ی قیره شکی دنیا
یا به ختی ره ی منی له زاره
یاستی به ری زولفی یار ایشتم

insitut kurde de paris

ناموه عیسو جوده عریقه عیله جوده

آه های حزن به درد و پر دود ده ردی له دلی پر آتشیم

آه های غمت و سرود و مدود دوباره ده کاده می بریم

فرماده دمی چرخ فریاد

بیکانه له وصلی یاره دل شاد

من لیره مگدور و غم آلود دل خسته به حسرت و پیریش

دهر گهای آنم همیشه مدود بوی آینه او زنده آه و افغان

شینی شوی شوم و روئی شیم

نخی املت افوی فرمود

له و وعده به که بستوی لکه ملان

ایده چیم او زنده گریان

یار یاری قدیم آنوئی فرمود

یاری زدها چه یو فای

یاری جها چه بر حفا

روانی من دلیکی غمگین

هر روز ده کم هزار نفرین

لم سق بلندی بستونه

لم گر ردوشی چه رخ و آگره

تنها نه امن عمومی پلست

باز بچی دمی قهری اغیار

هر روز به غنجر بریندار

بوی نه گریه وطن زده لیل

بیچاره به عاجزه سفید

رونی به چمی به خوی جبرگی

دور من به تنای صفای مرگی

ده یکمین به فدای قوم و خویشان

سینه ی سو به ری خه دهنگی اعدا

هر روز به صد ده سیف

نکوه به عمومی دور منی جان

خونی ده ردی فقط به ذلت

موطن چیم شیری صافی ماهر

موطن چیم الحدی محاتم

حریت عظمه عدله جوده

موطن چیم لانی حیات

موطن چیم خواهر و برادر

حریت و خود

گیا، تەنە، شەڕە، ھەوشە، عەشە
 * ھەھە، ھەھەرە، ھەھەرە، ھەھەرە، ھەھەرە
 ھەھەرە، ھەھەرە، ھەھەرە، ھەھەرە
 ھەھەرە، ھەھەرە، ھەھەرە، ھەھەرە

دەنگێک دەین! فەقەت لە کۆی دای،
 دەنگێک دەین! فەقەت لە کۆی دای،

دەنگێک دەین! فەقەت لە کۆی دای،
 دەنگێک دەین! فەقەت لە کۆی دای،
 دەنگێک دەین! فەقەت لە کۆی دای،
 دەنگێک دەین! فەقەت لە کۆی دای،

عالم بە خەڵاتی خاڵی ھەندوو
 (ھەندوو نەھاھی ھەندوو ھەندوو!)

insitut kurde de paris

* ھەھەرە، ھەھەرە

دردی بر آن که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری

دردی بر آن که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری

دردی بر آن که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری

دردی بر آن که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری
بماند و این که به نیش طوشاری

دورینم پانچاویسم لپستی
ملاوهی رهوانداری بی

عبدالقاب

= یا شاهوی ته سینه که (ملاوه هبی)

لکه ی نه لکه شاعر ته م برینه
بته ههم و خه سته بی ده وایی ؟
لکه ی نه لکه ته م سه و سه برینه
ته م بیکه سه زار و و سته لایی ؟
زوتکی ته بیدج و پییه ته که و

ته م که و که به ته لعه تی ته هاله !

فاریج له صو هییتی به صری بچکان
شانی تومید پر هاله

صو کین یینه قهت و یسانی حیاتیان !
یاره پ هییه سووری ته م هه یاته
ته م که و و هه کان و کائیناته !

هه هرووی له زاییزی ویسانم

داییم ده که یتیم هه لوول ده هه ران

بی سه بر و قه رار و بی هه جام
طاووم له عیانی به نس و هه رمان !
لیم شیک هه وده یتیم لیم که من هیم ؟

بیاجوله هه کیسه ته وروایی

ته سیای به هه ده که نه هه هه

تا کو بجه کو راتی عولیا
بو که هه و گوزاری هاله و هه ریش

تو لره له هاله بی بتیرایی

طاوینو !! هه ریش هه زله و پریش

کیسه که ته ی ته بو زه پرو سیسه

به عنی به هه یاله به سیدی هه نقا

تیمار هه یات ته که به خولیا

هردن له هه لووز و دووری زه پریش

کوژ بوور به هه رار به هه یادی قوم دیم

ته ساری هه قایقی هه عاریف

هه هه وونی هه یالی ته وروایه

ته کسالی هه لایسی زه راییف (خراش)

تو قاعه تی ته وروایه جزایه

ته و هه ته نه هه ته که هین و هیندن

هه ته که هه هه تین و سه برلندن

تیکه له به هه تی خو نوگرانی

خو کالته تی به ته لار ته لیفون

هه کیسه و هه هه ها ، خو نوکران

یادینور ته له کتریت و بالون

ته هه تی به هه هه هه هه هه

پایانی هه هه هه هه هه هه

ی
هه هه هه هه هه هه

عبد الخالق اسیری

له اطرزی سر
[۱۲۹۴] هـ ایست که سالانی
مزرگونی که با وی داده نیشی ، زور عشقی ملتی
ملتی و وطنی و دم چند عری نور

بیر کوردستان عزیزا که تو سیرافت و گنج
سیری او خیلان که نیشته داوینی جیا
بیت به سر سیر و گدردن و کار و وشو
بیت به پای تاقی لای سر سیر میا کرد
آدی صاف و روشنی چشمانه دامانی جیا
شماله سحر شتری لاله و گول لری کوردستان که
لادی کوردی من که به سر که شالی و سر مدی
روح و حالت صرخی رنگی بلست که حیات و کم

ای اسیری همیشه عشقی ملتی کوردت هله
بشیری لام وایه قری گدی بیوانت ده
عبد الخالق
گرادی و آه زوی سر که دنی کوردت هله
شیری تاریخی ملتی برانتهالی مانت
آدی هاشمه و چند هزار ساله لویزه باقیه شعری تاریخی اوست

و هم همیشه یکم لم لایه ره به دا
(عبد الخالق) نوراف چونک هندی لم به رهانی زبانی
که و توه نه لم لایه ره به دا

٤ جڳا ١٩٨٢

عبدالرشيد يوسف

insititut kurde de paris

و باغی تو شاه سلاح گداز و غارتگر خاندان
کی ای [آسی] فوجی کوردی تو سر

که رچی مدفونی له خاکا قهری عدالت هیبه
اقتصادی عبدالحق که له پش ام عزله احمد یک قلع یک
ره دیه ی به جوانی داده تود
که هاواری وطنه

الحق الهی

او که نه رخ نیه حق نه لای یه مددی
که له بگانه بیسی جاکو خوار ددم نی
هر که مردی بی به ویت وطنی کفی
له زور جاتره شمال و من و من
مست اوسا که مقامی که لایان زور که وی
هر روز زور که وی قومی عراق هر که کن
کنزه گشت خاک عراق خوری برادر فیض
چونکه کوردم انه وی لطفی ملکی بر کورد
لی نه د جاده های غازی غازی ده شری
که ای گو که لی تورکان آسیه زه بی

دوتہ ی احمد علی بیگ - حشر

جواب اُسرے

ھاواری وطن

شکوائی حال

خزینہ آدو گلت صاحبی دارودہ دہنی بہ صفا چینی ہستی کہ چچی بیت الحزنی
 جیکہ سیرانہ عراقی بلئی زور شوخ و شنی چونکہ بے پیادوی بہ آسوی خریکی فتنی
 چو نے رو دے کہ بلئی ملتہ کہت تو وطنی

دورہ تو سر دی خواہ اہلی خہ پیادی چالے صلا بی طبع و عقل عالمی عزم و مال
 نہ دیکھو من دیکھو اُم خلقہ کہ کو توین دیکھو لال کہ لیکھا کہینہ اہلی کفایت بیت مال
 چو نے رو دے کہ بلئی ملتہ کہت تو وطنی

دورہ بخارنہ اُم وضع بہ دقت سر سرہ ملتی ہم زلیہ ہیندہ قدیم و قہ سرہ
 دیکھو گو کہ تو دورہ بہ رشق و لسی غیرہ اہل حالہ اہل رائینہ سرہ ریاضت و غیرہ
 چو نے رو دے کہ بلئی ملتہ کہت تو وطنی

کہ دورہ بخارنہ کہ دورہ خاصہ نیسی دورہ لہ شربانیہ شہ نہ شہ ہیتی دورہ
 بویہ بدہ ختہ گوناہلی اُم اُم کوز دہ کہ نہ بی پیادی بلئی وادی دورہ
 چو نے رو دے کہ بلئی ملتہ کہت تو وطنی

سہ بے آدو ہل داگردی ہلا دی تویم تفرہ قہن ملتہ کہت دیارہ فقرن بویہ
 غریب دورہ مینان دورہ مینان بویہ پے لہ پے دہندہ کہ واطو قیشی لہ سر استقام
 چو نے رو دے کہ بلئی ملتہ کہت تو وطنی

لہ دہی چچ کیچانہ ہاس وناوت ہر سگی ہل لسی بے ترس دہ کہ دیتہ راست
 سوادہ مان رو دے سر جو دہری تو ناوت بواریان نظری لطفہ لہ غیرہ جاوت
 چو نے رو دے کہ بلئی ملتہ کہت تو وطنی

سرمه به حاله نه تویه لم حیاته بینار ده کوکوز مردود و خه ریکی اسفند شیوه نور
جوری سیتاته که آله ته ده مکی بیمار نیمه بچارم طیبی نیمه چاری ناچار
خونه رود نه که لئی ملتت که است تو دوشی

مرقا مصطفی پاشا ، مرحوم حنیف سلطان حاجی
مصطفی پاشا یا ملک کوری عزیز ملک که سالانی [۱۸۷۰] تا
له شاری سلیمانی هاتوته دنیا ده له مقامی اعدای درمید عسکری بهی
سلیمانی تحصیلی ده برگر توده وله هه موصوفه قانا به کم بوده و حوته مکتب
مقداد پاشا ده نو مکتب حربیه استا نول به ملازمی ثانی در جورده
وله حربیه که در هدا نویسی دیوانی حرب و اداره عریضه
به دهی بوده و چند اثرای که در دی توکی کرد به دارا و آذنی خورش
میرلوی ده رگرت ،

موریک من لیم پرسی له رودی اسفند ده دتم به شام تو بواجی نه احواله
عواب که تورک چندلادی کوردی به ضادا کوری به دارا خنقا نده
له جوابا فرمودی نه بانه پیادیکی عادی حال که تورک خوی ارشته
من [سیکباشی] یکی که در دی تورکم به دارا کرد له ده زیاتر جهلیم
خولا - له سالانی [۱۲۲۹] هه مصطفی پاشا له ده مکتب به درف
مصطفی کمال رای کرد درود به سلیمان نه زوت له سالانی [۱۲۴۱] هه

سلیمانی که شیخ محمود حکمدار بود حاجی مصطفی پاشای کوردی فیر
معارفی کوردستان و حریده مانگ کوردستان به قلمی مکتب
مکر را خولا - هه مصطفی پاشا پیادیکی عریضه عزیز انفس
نویس دذریکی بزرگه وار بو به را خیکلی حکومتی - به خوی کورد در
به ری نامه ده له سالانی [۱۲۴۶] م له بغداد مصطفی پاشا
نویای کرد سبازو که بان هینا به ده سلیمانی

مگر کدی بیرون در سر بر سر
انترسم ای وطن بزم بنیم بختیاری تو نبوسنداله بر قرم وطن شگلان درویش

دوہی مدد طلبی پاشا

دہ ترسم ای وطن بزم نہ بنیم بہ بختیاری تو
ہمو قومی بہ دہ ولت بو کجی گوردان لگل یکتر
برابہیں اتفاقی کہیں خریکی طاری خودا بہیں
براکر مانج دگورد دلو تر ہویا بہیں لگل زار
صلاح کہیں ایو بہ لہ پڑدہ رھا تو جو تا شام
بزانن جو کہ وارمن بہ دولت بولہ کہ چہ اسم
بہ قولی مفہ و بدگو لگل یے تیکہ مہیں ایترا
اگر لہم بندہ گوی نہ گرن بہ مرد در چین لہ ایں جاترا

دوبارہ مدد طلبی پاشا

دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا
دوہی مدد طلبی پاشا

دوبارہ مدد طلبی پاشا

چہ بنیم بہ تو مافروہ روق
نہ ہدی لہ تو گفتار یہ کی حق
لہ آئندہ دتا زراوم تو فی
کوا اور دہ کہی احصی تہ فی

[یوزدہ میر] ہاتہ لام دوینی
وام زانے تویم بودینی
کہ چہ سواری ایتری بو بو
لہ باقی تو پتہ [۰۰۰] پی بو

ام مردمی چون من و شاه
سرور و سرورده که می بود

ده های نور و نورم را بورد و ایستاد و علمه صلاحی دهته انفت بار و حق و ساعلمه

شاپور کوری محمد افندی به رده و روی سالی [۱۷۹۵] هر که سلیمان
ها توت دینا و دینا امالی تحصیلی محمود ختی به علمی کتب را بورد و
لزه مانی تورک ، انگلیسی ، حکومتی شیخ محمود ، و حکومتی عرب
له وای سلیمانی معلوم بوده له دایره ی معارف داشوینی بنده شاه
خوش زبان ایستاد سالی [۱۷۹۷] م له سلیمانی به و له های دینا
به لام لبر پیری حکومت استغای لی کرد و ده ایستاد تا عهد

ای شمال ای شمالی شاه خانی شمال ای خدای سه روشنه ت سه رمال
حرمت و حرمتی منی به حال بگه یه شاه باغی شاه

جاری ایفای رسمی عظیم که
بوسه ی لاتنا هلی تقدیم که
چونکه او شاه ذوقی ملیت
تیا اری فکری به رزی کوردیت
او عرشه او شاه به رزه گلگون
معدنی روحه شاه خانی آلتون

تورک الی قبری کورده او شاه به بام بلی چونکه باطن با شاه
باغی مردانی چستو گوستا به حی و وطن به روهی جگر ردا به
تورک خان شیره دهر آغوش کرد
بوچی تارخیان فراموش کرد

هر فدای له انقلابا چود
چونکه به سوسه مدتیکی زود
پری به لی مرد و بلی زیندود
شیری مردان له نسلی پیدا بود

قهرمان دلاوری پسین
دشمن حیاتی عزیمتین

گل در دود و دهره ختی خود آلود ماتیکی جسم ده حات و جود
ناصری کورده حضرتی عبود کوردی رطلوی دختی تورکی عبود

مال و مندائی کوردی به چاره

یام پریسان کرین و آواره

ای کمال پری بلقی له بعدی سلام به رزتری توله عرملی و کورسی له لام
قابلی توی حرمت و اکرام قدری تو قدری مانگور و ره تمام

ماتی خاصی روحی کوردانی

انصافی تصادفی نوار ابدی هنری شهرداری

انصاف ارغمانی به که بهار ره نگی سورت شفق اگا و ظهار
تاجی خوی و فرح اکا به انار لاله است که سورد ره نگینه !!

عکسی خونی شهیدی دی دینه

اد مقام مقامی لا حول سورمه به چاوی خوی مسپوت

جی زیاراتی اهلی ناسوت اوگله بو حیاتی دل خوت

کورد نه ره بنجی له خونی ریشراوی

نقشی سر روح به ردی خونناوی

خوی مهاجرت و به ثبات چونکه به قدره لای هوی حیات

حرمت و غیرتی اگا باقیه عزیمی تا کور وری ثبات

عاقبت شایخی به رزی کوردستان

دوباره نایوس عه له می کوردی تیا اکا جه وه لان

که به فرد باد و بارش و سختی و مر راره که رده لول و توز و نجا و سر راره

سوی طریق و صلی محبانی عالمه محنت همیشه قسیمی اولاد و آدمه

دنيا چه گنگه ای سوره گسی
 دست بوی به شاج و شا خوت به چوت آسمان
 لم به فرود آید به سیر و ده میلی را و اکین
 هدی هدی چه غافلین و چه به با کوسری
 شاهنشاهی جباله مگر شاخی به رزی میر
 واسه ریزی سر قوغزو جنوب بحال اما
 سور کیوسه گرمه گویره و قندیل سواهی
 حیون و صیرون و شی بنای خسته مادام
 طهر رسته و خیالی گوشتی که وی سر لا و اکین
 حیوانه کیوی به خه به ره قومی خوشترین
 ام سلسله جباله لیر سیادیا اسیر
 ام منظره ای ایضیه دخی لال
 تختی زه سینه قوی که رد و سواد

ام بفره زیوی خالصه یا بحری یا مایه
 سر جاده سگی دجله و فرات
 امرد چه خایه سردی به سبی صفای دل
 ای سوزه به بهار ای غوغایی امل
 که کی تو له خالی پاکی وطن جلوده کرده بی
 یا قهره یکی رحمت که و توت به رزین
 ده ریایه فیض و نعمت بو اهل قاناق
 ام بفره جاذبه طرب و شوقی ایله
 لایه له جادی ایسه هود علت سهیل
 که کی رونی دور و نو جلال لهر درین

دل شادم ایسته آخری ام دهره مرهمه
 دواي عسری یسره نهی خواوه ندی اعظمه

[زیور بو جریده ی بانگی کوردستان]

بانگی کوردستان نیشانی هوشیاری ملت
 ده وره به اقباله دهوری بانگی کوردستان
 سایه به بالی هوایه بازی زهرین شاپه ره
 باغچه به کی بر گله ده ریایه به بر گه وهره
 بو ترقی قومی کورده داد خواهی حالی به
 بانگی کوردستان له خارا و حریر لایق تره
 آسمانیکه سراسر مطامعی نجی وه فا
 ام جریده ی تازه به جبرده ی جهانته لا ابا
 جریده ی بانگی کوردستان به توکی و فارسی و کوردی ای نویسی
 بو اسر خوانه معارف تذکری سرد عوته
 بانگی صبحی صادق به م دنگه هه ستیای فرسته
 چون بر سر ساری نیشانی نجاتی دهوت
 رفاه و دهنگی فخره نعمتی به
 تر جمانی حال زاری مانی که کم قدره
 ده ک مبارک به به بالای قومی کورد ائم نهته
 گلتا نیکه سرا با نظری صدر رحمت
 لایه زبان شی تیری دهوت واسطی صدره

دین
 رتبه بومان هر کسی حادی و وطن
 اُم لبو پیشکده و تن اسرو پشیمان دقوه ت

غراف
 شکا ندی آبروی چه من به رووی لاله زره ده
 ای قاصدی صبا بلای به و دوبره دوی سلام
 گر بچم بزمی خسرویش بومیم سود و مرام
 به رووی آبداره ده به حادی بر چهاره ده
 به غیری قطره عاره قی لروت کردیم خواره ده
 باشتی به ری رقیبی می و ره به صد و قاره ده
 به بلبلو به چلبه ده به قومی و هزاره ده
 به اردو به رد و داره ده به آدی سرخساره ده

امی گمانه الهی فتونی شعر و شاعری
 اُم گمانه ساری به حادی بحر قاره ده

له خصوص عصبه الامم

چه خوش حکمی عوالت غانی محامی
 له بنی قوم و ملل دا چه خوش موجودی
 چه آفتیله عقیقت بلای معدوم
 چه دولتیله مؤید آسمانی معلوم
 له سرخرابه بی اُم کورد و ساری بودی
 بخاتی بوبه تهادی له پنجه روی
 به دوکی خوی دهگری عاقبت شوم
 که توری داب زه وید اخیالی توهمی
 که عصبه الامم اُم حکم عادلانی دا
 حیاته داب عراق و عماره محرومی

بزی به عدله ده عصبه لگال بریتانی
 چرای دلالت قرار یان به لفظی مفهومی

حمد لله والہ درد درد باز دنی سنکر نہ ما
 دنیا شکر کی حکومت کرت اھالی سرخینار
 چاک کرد پو خوی [مچیل] مردود کافی نثار دہ وہ
 ردولہ ہر حج ایے اکر ی بوخت بچو بکت نہ بی
 باء نہ بی کسی لیفہ نافرین بنو بے غم نہ و
 ناسان بے غم بخون ای اھالی رحم و رحمت
 سہ سری کولاناں بکہ ایستا کہ چند یا کہ دتیز
 خواجہ افندی گہ ردلی عاجز نہ بی غرضی آلم
 روری دہری کوردی تہ تار تہ کی تادری

صبا حبا آمدہ گادہ ست بوسم تی پرت
 دیستان یور دہر سی کوردی خوم اخیوم باوی آسکندورنا

قیقتی باغی بہشتہ خونچی خندانی خوم
 تو بہ یکیم کردودہ وک کیوی آس محکم
 نعمتی دنیا سرا پا بالہ بو توئی رقیب
 دہتی تنہا یی جہ خوشہ بوئی پتر غائلہ
 تازہ تلقینم دہری لادہم لہ عشقی گلخان
 من بہ صد اسو پھر و چین و خطای ناگورم وہ
 بویہ لام زور خوشہ پیری و خندہ قامتی
 بوجی بوہان کہم کہہ سیطانہ گوناہم بی اکا
 سیدی عصیانم اگر دہ جلد و فورانہ قظرہ یی
 حشرنی آوی حیاتہ طہرہ یی گریانی خوم
 تاملہ دنیا دا بمین عشقی جا و ستانی خوم
 بسہ تنہا فکاری بکرو جاوہ یی جانانی خوم
 چونکہ تنہا غاراکم ہم ہپی خوم بیداری
 تو خواہیم لادہ صوفی دینی خوم ایمانی خوم
 ارغہ دانی گردی سیوان آوی کھانی آسکانی خوم
 چونکہ دہم ہر اگاتہ گوشہ یی دامانی خوم
 من جہ شیطانم نہ ہر نفسہ شیطانی خوم
 سدہ یی رنگہ یی نہ جاتہ بادشای گیلانی خوم

وہی

مزرہ عہدی تخی نیشا طوبانی پیری
 نیشہ یی نادہم لہ بردت توی کہ پیریانی
 ابو طلی چند خوشہ وستی روحی پیریانی
 پیتو آرمہ کوہاکن ہم و صلی شیر غم بی

گرچه ارزی هیند بندی وخته لای من بجه کش
 افتخاری ملتی توی ماده ریگی ۱۴۰۰
 نه د بهاران به دله وای رد و صاف ده و کشتی
 بوجی نقدی جسم و جانی خوم به شایسته نکم
 واسطی سر بهستی اجرای آیه یی

آره زودی فکری سیاحت ناکم ایتر ای وطن
 دیسان زنیور توله جیکه قاهره و تاران و برلینی منی

ای عیبی خلقه ده بنی خوت صا حبی هزاره
 ظاهر فقیر و بیالم به بهر گوره نگی عالم
 چون بیت بتم مسلمان یافری نوعی انسان
 ده سنت له منقابه نادت له حور متا
 ای عالمانی حق بهن تدریس بکن به کجای
 له تا بلان خطای کرد شیخ رضی طوسی
 ری ی دیه گو شاده درویشی بهی بستم بگوش
 ای آجوانه صاف دهی کامسانی لایق
 هر مشتری که دتیه بهر دو کانی ایوه
 خلقت له لایحه راره خوشت ده کوده واری
 امانه ناده رونا مار یکی زهر دار
 دوری له خیر و احسان مستی سوخت
 قلبت قاتل و ده لیلو خوار
 لاده له حرص و طمعان لاده له دورد و کار
 هر ده له قدیم بهی سال ناکه به قازی لاری
 بنواره مرشدی پیشی مه نواره بگو مار
 رحمی له گول خلافت ده به چوار دبی تجارت
 صابون مه ده لری بهی نشتر له شاده ماری

دستان گنجیور
 دستا بلال نادی سنگر عمری [۸۰] کجکی چواره مالی ماره کرد و ده ختی
 چوتی لای کچه که هیچی به نه کرده تا د و مانگه کچه لای ماز و ته ده که زانیور
 دستا بلال هیچی له بارانیه کچه رای کرد و ده ، زنیور افندیش ام شعرانی
 ده ر باروی و توده که له خواره و نه سواده !!

مسئله دستا بلال و بونی تازه ی بو و باد ده ختی به رده پیره زانه و ده ختی محاسن نوره پیاد
 که مالی بلند زور حیفه کوننده دتی بکا پیری هشتا ساله کی چیکا لریاری به چاو

تسکلی پی لازم ده ستانده ک تسکلی ناسی دوری نه سوخته کس زوری نرسد
 کاوه ستا کوره بازی دلوله سازی آسنه نکه عقیق کون کورم لاد تسکلی
 ای ملا فسخی نکاحی پیری بی گیر جائز
 همتی ساتوره ماکه آ سکی نازک لرد

خالصی

بنادی شیخ محمد کوی شیخ رضا افندی تالیه بانجی به خالصی
 اُسحاری له شیخ رضای باوکی به رزتره ام ذات له سالاع
 [۱۲۰۰] ه لکرکوک هاتوته دیناده تخیلی له گه لی مکتبی صاحب
 کردوده له سالانی [۱۲۶۰] ه له صلاحیه قائم مقام بود
 بالای بو شیخ محمود حکمدری کوردستان نارد کرمدح دزهم به به که دیو
 والیردا ای نویسن شیخ محمد خالص له سالانی [۱۲۶۰] ه
 له بغداد وفاتی کردوده حوالی غوثی نج

دورین ده ست به ده کا به چکلی گمان به
 الی بوجی ده رت کردم اگر بایست نه کم به خوا
 به گانه و پیلخ و مالوسی قهوی قوئی که لی زوره
 له پاشی تلال و عزل دلانه وازو خانه ویرانی
 له پیش جلاوت ده کوکله وایه بنفرتی لخدمت تو
 که دروگا خرجی بار و جوت استرمالی کاروانه
 به یار کیلان و گهای له ر پیرو کج خواستنی زنتدیر
 عدا و که ر فیتوری و ریو شقه میزه و میون
 له کویت دوزینه ده ام کویرد قورانی له خوا عاک
 دوحات مانو بکله امانه تد بیرانه کی زینهار
 حواله ای خوت اکم توربان چون بیم نویسم
 شهن و جلی لقای کیردوری رشده مان
 امانه مانبه کونخا و رئیس ویر دیوانی
 سگو حوا اسپوا یک بوق و سردار جونا
 حیا و کیر شرم و دهم قه و وفانوس و
 چلونت که و ته خا تر شک کوره و ورجی
 سمیل بابر آکهن دره کله خریریم میرلو
 ملا و ده روش و صوفی شیخ های لقمه اطمان

له روری و پیاوی چاتره بوتور دودند
له سر ام مهره لاده م بچم بومهری مانی
وجودیت خیره بوم چو نکه لای م خیری کوردانی
له تیو جیت دوت زو بانت ده رگری غلطکی گوتو لای خلوت شاعری هتیا قسه بیاوانه نا
خرایه چاکره زامی شقایه حدیثی حله جنیوی خیره تالانی عطایه عضوه عنوانی
کرده م کارو وفادارو ولی خلقه و علی کردار طبیعت چاکو طینت پاکو دل بر نور و نورانی
لکات مل شور اکا امر دلسر پچی ایی شیخ محمود لکات مجبوره بوا مرواطاعه و حکم و فرمانی

اوهنده ی ماری طعنه کروت به ملا احوالهی امر د
اظهاره طعنه نسبت قوربان قطره انداره سرشانی

علی کمال

کوری بایر اغایه له شیرینی [نه وروانی] به که له ده وره سلیمانی
کوچمه رینی که شت و گوزا که کون به قبیله خوی له سالانی [۱۳۱۵] ه
که سلیمان له دایله بوم اوزه مانه چونکه ملک و خوندن له سلیمانی که کم بوده
علی کمال زودتری دهه بی له عالمه که وره کالج دین ده رگر توده و لای
شاعری مشهور [خوی] ده رسی خوندوده و دیوانه که بیسی له دهه
حکومتی شیخ محمود له چاپ دایره دت حق ما مومنان به سه رده و سه
رویه الم خوندنه بیواکم ، علی کمال له زه مانی حکومتی شیخ محمود محری جویده و
گورکی رستمات بو و له زه مانی حکومتی شیخ محمود محری جویده و
انگلی که دستان هروری کوردستان بو ایستاکه سالانی [۱۹۳۷] ه
علی کمال له حله نه بجه دانیشتوده تا توریته نه

علی کمال شاعری شیرین زبان و قلم داریکی به هیزه رساله تحریر آرزو حال
جو ریت ریکه اچا که نویسنده دیار یکی به دهه رگری

بلا و زو و ...
دو و زو و ...

رو خناره اده یا کله یا نوری حیران
بالایه اده سر عمره یا سردی روان
صد حیفه له ناد حنیق روتایه به دایم
سایه نه منعم مکه ای زاهدی غافل
بوم که گردای کوی نگارم به حقیقت
سایه سری ندانی له سرم بانی حیران

دیگ
بوماچی ده می خوی به قناداده کمالی
اسکندره رود الی قوی آوی بقایه
علی کمال

چاوی خونریخت به قلی عاشقا ایما کا
تیمی مرگانت به ویدی لشکری هندو حش
تیری مرگانت به دایم قتلو عالی خلک اگا
تیم دریشوی چیفی دورم شکنی بر چمت
لطف و قهری هر دو یک عینی لطف و رحمت
بو جنس و قهر و لیدانت مطیع و حارزم
دل اگر سر پیچی اُمرت بختا به جا اگا

تا کمال او خاکی به رده رگایه بوته مسکن
ایک هریاری به تختی خسرو و دارا اگا
کمال

زور له لام بخوشه حزینی خندان
مخنی حیران له سر کو ساران
رهنگی زور دی و دک رفنگی زور دم
بهار و ده پایزه کی حسی انگیزه
فصلی پایزم لاخوشه به دل
اوله دوری گل من له هجری یار
چونکه فصلی وصل به اعتباره

دره خندان عریان به گه لا ریزان
ادبوی عطری زلفی ناز داران
له وای غونی رهنگی ره دیم
کی له وای بهار و اعنیر بیزه
چونکه محروم بابل له رودی گول
له گل یله هر دو آیین به قرار
له وصل عاشقه زار و نزاره

نور و زو و ...
۷۷

بیزارم له وصل عاشقی دودیم مایونی دهر دودیم بوم

پایز توای آینه دلای زاره کم

علی کمال

نخونی میلی ساردی یاره کم

دیس

د بالا و دودیم

له دوری سروی بالات دیده عینی جو یاریکه له خوینی آلی حادوم دشتو سه حوالا دریکه
بش و ده ختی انودم پیچ و خمی پر چینی دوزلفت له چادی اشکبار مداحو تاریکی آریکه
دهر و سیری به فنا گهای منظری دوجا دریاغم له لایه بکوه جو یاریکه وله لایه سرخساریکه
بش و گوی بکوه دهنگی کوریه کوری دل به خزدونی له دهر دی شقی تو جانا رخ و درختاریکه
حاله قطعه کیم بختاری زانی بختی مژگانست له سینی یاره یاره در انیشانی افتی آریکه
له ریگی حقیقت اول قدم دانای سرش مکه اُمیدی سودا اصلا اُمیدیه سره یاریکه

کمالی دی به به و به وانی دهر که که ت جانا
دیس علی کمال مکه منعی مرا می کسب و نام و اعتباریکه

[ترجمی فردوسی طوسی]

د بالا و دودیم

دره ختی که دانه اصلا له دشت
له کوشه در آدی اگر خوری عین
زده مان که دایده گها و به وانی دا
له ای کشته تو به به باغی بهشت
بها خدمتی جبرئیلی امین
دو خوی بهری تال و به به تال

له اصلا چونکه بند حاقی
به دست خوی نینه تاله ماهیتی

دیس

[معنای بشریت]

معنای بشریت چیه به بینی بو به ایما ام پیری له شیخ وله ملا و عاقل و دانا
هر چند که رام کسی نه بو بیم بشری به راستی شانانی جهان ام سر هلا و سوری
حاقبت الامر له میخانه تصادف تو شم بوشه دیکه ساقی یکی له لوی رسا

در خساره‌ی ره‌نگینی ده کولاری
 سرخوشی شراب‌لبی ره‌نگینی که بوم می
 بهوت و سراسیمه بجز نوبه پیشوی
 چند ساعتی تا تو پیشو فام ده بدنگ
 بی بوجیه ام عاجزیت بوجی پیشوی
 غوازه‌لالت شمع و شراب و می و ساقی
 اتیر چیه ام عزتت سر هار و بیه
 بیم و است ام به یکنه ایسم له هو خلاق
 هیچ کس نه بو بیم بهتری به راستی و حقیقی
 لیم بو ته مراق ام قصه به ماتو به موت
 فرمودی که دورت گرامه به زویر به زینهار
 صد فاشکی ات پیری لمی ام قصه به زویر
 معنای بشریت ام به ده تو زویر بایست
 هرگز نه که بینی زهر و رو بهج و شفقت
 که ریت و بی مایی آزاری دلی خلاق
 بو شفقت زانی و بو مال زور و زیو
 او وخته له سگای بشریت دوی خارج

در دیده ی تمور ده بوی گری
 دوباره له دل بوضه چنانی مسرت طرد
 که دتم له پنا یکه ده ده که عاشقی شد
 تا آخری پیری له می او شوخه که آنا
 بو زویری له می بیم بلی تو حضرتی عیب
 هرچی که دلالت پیری اوی بو تو به سزا
 بیم بشره بزاغم سببی ام فخره جانانا
 معنای بشریت چه له پیر و چه له بونا
 آیا بشریت چیه ام مشکله حل ما
 سرگشته و داسرو به عالم و سوا
 زور سهله له لای در کشفه علی هما
 ام مدته عودال نه ده بودی به روی پا
 ده روح به بشر حاکم بجا بدنی اصلا
 یکه زهره به هیچ فردی چه الام و چه ترا
 بفری که روفا طر و یا بو مرو مانغا
 بیم سببی کوئی و فقه و مشرو و دعو
 لای جنسی بشرد به درنده که نشو

بواستادی که درم بخود

علی کمال
 به دورم تی مکه قلماً مقیمی خالی ده گها تم
 به یادی طاقی انروی تو به که رود له حرام
 له محردا به مستی ده را هینم سر له فلکی گور

به دینی قوچی تور بانی به لا که ردانی بارام
 به شوقی چادی مستی تو به ده ربانی خرام
 وها مستی نگاهلی نیرسی خوب

نیلو کز ده

له من هر گز قهر با طلب آدای هو خواهم چه لعل بندگی زه خریده ای به سر دهم
 چه نزدیکی چه دوری بنده کی نمانی دل زایل
 به دورم تی مکه تلمنا قی خالی ده رکاتم

بلا و کوه و ده

جواب بخود بو علی کمال

که کوخی خلوتی خدا که مشغولی ریا زاتم به دور و دوری فکری پر هم و دوری تو به ادواتم
 بلندی نذر خج عشت منی آوار کرد و زنی به خورای نین ای خشتی عرفان به ده لایم
 اگر تو خفتی ما غنیمتیم چاره کم حقیق بر به چای به دوری که تو که ری بود با لایم
 اگر به بادوری بر و لایم و نین ای خلوت که خورانی دلی آویند و خشتی تمام شایم
 که دیوانی چمن زاری محبت با و کو قوری به لا که ردانی سر دی مهری موزنی بالایم
 بر خرابه ابروی تو به گریه میور میور که دتم به نشی چای مستی تو به فتوی خرابایم
 اگر فیلم بردم اسی و صفت فرضه بدق هم و گر شا هم به عر به عشتی تو به و صفت نام
 که به زنی عشتی خونا تو خواجها چاره یادم که که من به روانه کی رو خساری شوی خاس نام

بایست فوری [بفرو چاره کانت مانج اکلا بخود
 بادی خانه به خناری اوستانه دا هلا تم

علی کمال

میرزا

ای مادری وطن چه باز ویرود ره می دایم خبر یکی ناله و گریه ناتمام
 ام شیوه تو ملولی و محزونت لیر چه بوج عاجز و شکسته دل و ناتوانی
 ده که بر چه می بشوی تان خوت ملک بشو و ده خالی دلبان چه ره می تو
 ای مادری وطن چه ام شور و شوه نه به بوجی همیشه و سر زلفی تا
 سر هلهه مناله به عاقبت ای ای ام شیوه نه به بل حد عشتی و خر می
 ای مادری ای وطن پاکو مهره بان ای مهدی پر وقاری کورد و شوران
 دختی طلوعی عشتی منری سعاده ته سر هلهه به اوده نه به ایلی چه
 روژی سرور و عشره ته به استاده

بهرین ده بی بکه عرضی حال اتر
روشنی که چای ایسم به محله بیجان غوت
دایم له ریگه تاو له پینا و تاب د ل
سر هله لیره ایتربسته بی دختی عشرت
ای زاده گمانی شایه وطن سرده رانی زاد
مردانه نخت آری سردمال و ده دانوت
مردانی طنوعی کوتی اقبالی
مردی فیضی معرفت و جاهلی
ای نوری سید و گمان جگر گوشی وطن
مردی ترقی معرفت ده سعی و اتحاد
مردی دوزنده بی له سر دیو بی یک بدون
مردی غم و غصه بی ره ها
تاماده ری وطن له غم و غصه بی ره ها
تاماده تی بی به سعی ای خوشنود

هر عله مانیک آگه یه نیت آسمان
هر جمله واسطه و سببی ذلت و ذمان

علی کمال

بو فکر کردن له آتی میای به حراد چول اکرم
دایما سه و دایه فیه دمانی ده فو کسول اکرم
حزبه قلیکی رقیقی صافی نه رم و کول اکرم
فانعم هرگز مراقی لیره و باروم نه
مسترحم خه دخی بو مباد ترسی بیاروم نه
دایما نفرت له خلقی پیادوی دل کرمول اکرم

چونکه انسانم و کورنده من ناخوم بشر
بوجی من بهی له جنس خوم بهرم زهره و زهره به سبب من چون اکرم اواری طلت ده ۱۵۷
دایما هر آره زوی قویکی گرد گول اکرم

فیضی و خانوره زو باخ و دو کاغ بوجیه کرده بورو گمانی شایه و پیکینا
 باسنی و نوقی و مغاغ دسیله کاغ بوجیه هاله داریکلی و نی گمانا بوجیه
 هه رتخای ملت و عزملی تنکو تول اکم

فنیکی پاکو قاسکی بی و سادهم هیه بویانی حال کوردان فکری آزادهم هیه
 ملتکی بوجیانی تازه و آمادهم هیه غوغه یکی تازه یسکو تو دهمی و آمادهم هیه
 سیت نه بودم غوم بوجی و یلی کیودده شودول اکم

شکری تو بارم و ده خالصی که نه ت کردم به حوت مالی موقوفی خواناکم به هر و رفته حوت
 حوت نه بودم معرضی اهل نقری رو تو حوت آره زدناکم کبا بوجیه مالی لا تو حوت
 حوت نه نانو دو یکی محمولی سنانو قول اکم

دست علی کمال

من که ساقی دمی و شرباب نابو جام بی نگاری با وفا هم صحتی شرب و جام بی
 نه ندهی خوی نکینا شرب برنی قلب و زام بی به زلف و دمی صفایختی و دمی و شام
 آبه اعتبار چه پردای عیب و عاری خا صود و جام بی

و خیم تو خدا و اعطای به بی غنی زندان مبارک به تو باغی استو کو شرد غلات
 سلسله در و فیه رضوان له خاطر در نه چون ایمش اچینه حفره نیران
 ادریش ملک حوایه ایکه بوتند و سردام بی

عبادت بوریا لای ذاتی حوایه باره به نا کام فتر و فیلو در و جایی دلی به چاره به نا کام
 بلی جذبه ی بیایه نعوی می خواره به نا کام هزار طاعت هناسی به در و ای دار و نه نا کام
 ایتیر من بور و ملت بور کوج و بور قیام بی

که من اینساغ اصل خطبه آزاری بشناسم قناعت پرده رم زور صلی مالتو سیم زهر ناسم
به کوچی سیکناهی دالها مادام گونه رناسم اوهی سلیم به اکیم له نیکو بد حله زور ناسم
اری واعظه ده بی می بوجی باکی نگو نام بخت

شکر زور مسترحم نه حکمدارم نه خونفارم نه شیخ و داعظم نه زاهدی و شکی رینارم
نه دهن بعضی خریکی غار حق اموالی تجارم نه دهن جمعی به دایم مایلی سزی کرد
به گرسافتی ساده و شرابو لعلی نام بخت

ده لایق بیم بوجی هر بختی روحی خوبانه گفتار است سر پایت له وصفی دوبره دیوانه اشعار است
له ملکیت بدوی حاکم که تبدیلی اظهار است کمالی مکر و گوی ام قوله هر چه حاکم ز قمار است
له ملکیت ده بی ده ختی بدوم حق کلام بخت

دلی زارم له حلقه ی پیچ و تاجی زلفی ز جیرا خلاصی بود که حی آخر قولای مژه تگیر
ایمان گفتگوی دایم که گدل اهلای دله ابروت عجبی که ری بوده خاصیتی تاسیر له شری
گر ستری ده می توئی بکه ام خلقه هر و کمن غمناک تیکل اکین دایم له بیالای شکر
خطی ده دری لب خوش خوسنه هر و ک آتی ملکیت بانی قوت طری ناب رجانه بنزاده له فیرا
له خنده دوا آدی سر جاده ی حیاتم نوش اگر دایم و شکر سیم بی دم ما جی ده می تو بول تبسیرا
من و جامی شرابو زاهد و اندیشی کو شر به دوی ایسه نیه حکمی قلم و ابو له تقدیرا
به خطی نه مکه دودی هنامی عاشقی زاره عروجی کردوده و اماهی روی اود و سیرا
رقیم دی که دل او شوخه دایر انوسه رسام جان اولفت ده کا آسک که گل کلسی کوی

به یادی طبعی گوهر یا خشی او دایم غزل خوانم
صبا و اصل بکه عرضم له خدمت حضرتی میرا
روحه کم به خواله دوری تو همیشه شین اکم بیل آسا بو بکلی روت گریه و نالین اکم
س به یادی پرچم و روی تو به خواجاربهار اجه ناد باغ دتاشای لاله

درود و دعا

نور بود پیاد

برجانی و گیتی پیادی که دردی کورده دارا به رگناه (۷)
 خنجر شاعر گیتی بر دود حیات علی هاتون خوشی و ...
 غزلیات یا هنر گوتون علی بک دیوانگی شعری جو ...
 ایستادگاری [۱۹۲۷] م علی بک له طهران نائب و بیوتی ...
 مگر دهر و دخت حیات خوی خستون شهر که ده وایگان پیاد یکی
 محبت و منور یکی وطنی بر دهره ، خواهر بیشتر بی

علی بک افروزی

دیده می تا قلم له دیداری عزیزانی وطنی
 زنی خاکی هر میای سوره به چاوی دله
 حسی تودینی من آیینی من ایمان من
 گلهی گلزاره کی تو بو که حی قمری و هوزار
 در بازارت ملای سر باکی ویران و خراب
 کوچه و شار که پر آلهوی ختن بو به ختا
 بی ملاکان و ایمان و مدرسه و نشری علوم
 ز بزرگ و ستاره دردی محرومان و حدیث کی
 و برانت بونه به حیر چون قفقا کی دبیر

دائما جو تم که گل غم همدی سر و سر
 آوی سر چاوده ی ز دلاله شری ره و ...
 یاد و فکری آ بو خالت وردی ذکر ی ...
 آستانه ی جغد ایستاد بو که حی زاغ و ...
 ملک و امارت همو با مال و خالی اسکان
 جمله ویران و خراب یز له سگنا بولاسن
 پالی حی ده ستی قشور به حی و عفو ...
 بویه میخانه و تدبیر و معبد و عیدی ...
 نه دخواست نامت همو کوثر انو بیشتران برقی

(۱) یک له وانه (سهر دار ای بولکان) بو : له روها
 همه خانی با نه پیش خنکانه تور که کان تاوانی نه روی دانه پالیان که
 بو کور دایه تی همول نه ده ن و به یوه نه بیان به روس کانه و هره
 عبد الرقیب یوسف

دور بود بیاورد

نمانی بگری بیاوی که دردی کردی
 سیم که شاعران بر ذوق حیات ملایهات و جوش و به شعر
 عزایات بیا هان گوتون علی بک دیوانگی شعری جوان
 اینا که سالی [۱۹۲۷] م علی بک له طهران نائب و بعضی سالی
 کرد هر دو خست حیات خوی مستقیم شهر که ده واینگا بیاویکی
 و منور یکی وطن پرده و ، خواهر بیشتر بی

علی بک افروغ

دانشا جوتم که گل غم همدی خزنو خوش
 آوی سر چاوده ی زولاله شری رهنورد
 یاد وفای آ بو خالت و دی دگر
 آستانه ی جفده ایستا بوته جی زاغوش
 ملک و امارت هر با مال و خالی اسکن
 جلد ویران و خرابی بر لگنها بولسن
 پالی جی ده شوی قشور تو جی و عظمی
 بویه میخانه و تهریل و معبد و صدی
 نه و امانت هر کوثر او بیرون برهن

همی تا قم له دیداری عزیزانی وطن
 خاک می هر مایه سورده یه چاوی دله
 ردینی من آینه من ایمان من
 گنجینه که کی تو بودی قمری و هوزار
 امارت طایر سرباکی ویران و خراب
 شارت که بر آملوی خنایه بود خنایه
 می ملاقات و ایام و مدرسه و شری علوم
 که در کتله دردی حیره جان و حد و شکر
 ویران بود و به خیر چون ففقاکی دیر

که شکر و ماموستا نجم الدین مراد

زده که فطری شاعران
 شاعری که مدحی جوار شاعری و ده کو زبور، بخود، نوری، شکری
 ونوده، زبوری که کوردیا زور طبعی ته زوره وان
 بنخوده فارسی داهیار و نکته دانه

نوری

نوری فطریه فطرت به را که شعری نایه
 شکری حقیقت اینیم استاد شاعرانه

نورای عسکری کوردستان و توینی

مستقیم که درین دهنه بیرون جستجو باوقار
 مستقیم که درین دهنه بیرون جستجو باوقار
 مستقیم که درین دهنه بیرون جستجو باوقار

فهره خانه عسکری کوردستان و توین
 ای دافعی وطنی که مذلت
 ای دافعی وطنی که مذلت

ایوه در ادبیات و ادبیات
 لای وطنی که کوردستان
 لای وطنی که کوردستان

ایوه در ادبیات و ادبیات
 لای وطنی که کوردستان
 لای وطنی که کوردستان

ایوه در ادبیات و ادبیات
 لای وطنی که کوردستان
 لای وطنی که کوردستان

سند اسامه

بر حق آن شریف که جهان را در حق

دور و دانا

دهست دروینده دهی یک ترف یکدل بیت زبان

ام فرسته غنیمت به کمال و سحران

نما ده روح و زبان

آمدی آنکه خطاب در حق عصبه الام

ره گزینی / هوزه / نوری

به فارسی و توی

فرستت امروز ای صاحب خیر و شایه ما

بهر استقلال کوردان است این افغان ما

فکر ملیت حکمرانی کورد / احیا کنیم

آنکه یمن اهل نافع خود خرمانی

گروه حق ارشاد است ای عالی علم اعیان ما

معنی و همتی غلبان ما

شهره حق پیدا کنیم

خود و غیره و افتد کنیم

اختیار می مکنست اظهاری ذلت تا یکی

ملود و قیدی اسارت ملک کوردستان

سودائی ملیت خودی است

ت این حالی آسف انگیزی به امان ما

لی خود گشتند حق خود

خوبی نخب و شکوهی کورد

و دهان قوم کورد این خواب غفلت تا یکی

ای اهل رفعت تا یکی

ت این حالی آسف انگیزی به امان ما

لی خود گشتند حق خود

خوبی نخب و شکوهی کورد

به خطی

نور

نورانی

۹۷

۱۹۲۶

قدم به دست ده آماده جاودگی
بوده به هبیری آراشی جمالی جهان
خبر یکی رسمه قطره می عالمی است
چهار دایمی و سرد عریض است
مثالی روحی محکم له جلودا
له برده دایم به کیف و فرح آمده می

به خطی گویند سببی بسوزد تازه مخلوقی
نورانی که له دار الفونی قدرتی خلق
می بینی همه رنگی جهانگر توده به دست
به دانه لولوی باران روح نجشی آده
به هتاری نیسی شهنه دین دایم
به یکر نیمه ده پیمان الهی که بودی به بار

ده مکه باویشی نمی دیوه زاده می فکرم
ده به جسته ده آغوشی سیر و دربان

اقتضای

نور

[آلودی به تی]

خولی زیو آوی به دیر او اثری به
خاوه ندی جو تو مال است و سیر و نورانی
یارم ده ره می نه ره له وارنه رقه
نیلو هم و خاوه نه قنره و که له و دستم دور
دشکه و در ده هیه قننه تاهوی ده غلی تیره کال
عین اگری دان اگری تکی یکی تیره ده به

روز و در تا کو می یکم به کردار
به تو جو می الهی رو و تم و به لانه دبان
تارانه که و سیره به ره داسنه که ت
دی بسوزد به جوتی خوداری به رده
ده بارت هو آلتونه به هو و به حوال
الهی به بوزم دیمه ده تاده ختی به له

آه به ختی ده و دی آچی بوی اگری بیان
گری که به سته به نه که به سما
به بیکه است به ت اگری له شیر
به خدی چرخ دده جارت له موده
به خور و دلاکت

به خطی

رویشی نه دواي تو جگرې پاره بهی ما
 زنجیر و که له بجه و په تی سنی داره بهی ما
 دلی خسته د غم خوا بهی ما
 ای سالی گورسته جگر تلت لتی غم نجی

نت به غم ده مسکنه کت شاری عدم نجی

ای سالی جود هانی تو دوری له آفات
 توکی دهن خلقت او به خزانو به مساف
 غم به خدی تو به تلاخی خود ما فات
 سرطم آینه تاده می محشر به مقام
 ای سالی گورسته جگر تلت لتی غم نجی
 ام ضرور ده کم من به مناجات
 نت به غم ده مسکنه کت شاری عدم نجی

طایفه ی نوری

نا به به منور به کلی به خدی چاکت
 زرد رو که شی زیوشی بهی به به تیقت
 علانی عوارض و کوا اسنادی چنان
 تابع به زده وال دهن تو

دهن غویم به سرد که زی به کا به منی
 مر بلی او کوشه به خوستی بهی بخوین
 ز غم به چول مرد به زید و ادوینی
 تو کسی بهی بهی

شبهی نیه هر سواله به صدیر بهی به ناده
 عر عاقلی له ام زیتی بهی بهی به ناده
 ز غم به چول مرد به زید و ادوینی
 ام کوه به ناده

له مرثیه ی عبد اکرم حاکم منفرد نوری

[طالع کورد به بخت]
 ۱۲۹۸

دیس له ایبه قایم بهی غم کرایه ده
 دیسان برین کونی غمی ایبه هاته سوی حامی فرح به بردی خوار به

دیده دو چادری در دهن بود بگوئی خوی
 نرسکی دهان خوار در دهن هر دو
 استیره بکی بر چی حقوقی هه بود و دهن
 م شول بر آشا و به جاری کورده
 داغوغی فراقه که دانه سر جگر
 زهی هزار ساله بے دل واکولایه

بندی

گر یا دهن و دوتی جگر ی من بر آیه ده
 نوری چرای محاس غریب کورایه ده
 دودم

بندی

ای چرخ بد معامله تا کی ختا کی
 ام کورده بے که سانه به غم آشنا ده کی
 ده غلی وجودی ایسه هه تا کی آکی به آرد
 خروانی عمری ایسه هه تا کی به آرد
 چرا چی در که چی در کوری عالمی به غدر
 گویا برینی کوانه و نوبان ده واک کی
 معشوق آکی به دود من عاشق و کوی قید
 باد که کور آکی به تو بر بے براده کی
 کوردی فقیر بے چگوناهلی کردیت
 هر لحظه بے به صد آلی قبتلا آکی
 عبد اکرم که دینی له سر تختی به غدر
 حاکم بوا مرد مسند داری فنا آکی
 ام دایکی کوردی تور به سره تخته تغیر
 باده کانی چونکه امیری ملا آکی
 ده گری و ده لی وطن جگر ی من بر آیه ده
 نوری چرای نری حقیقت کورایه ده

بندی

ای خاک تیره دل هیه گوزره بے حیات
 روحت ده که تیه خادای سر حیات
 ظلمت ندیده و چونکه گریشتی به آدی خطر
 تو نامریتو عالم آتایه بکایه کوفت
 او حاکم که سر کوری قانون بود سنگی او
 راجع به تویه خود به سر اهلای مراجعات
 او حاکم که عینی ده خابو حقوقی او
 شرکی سیری سعدتی کرد و هاترات
 توش تو خود دره و کون گریسته و ده جان کورد
 تقصیر مکه له خفتی ای روحه کم و داف
 چند اهلای غدر و ظالی بے دینی کرد اسیر
 چند بگوناهلی داله حیسر خاندر
 ذاکلی واله ماتهی او دایه اهلای فضل
 چونکه له ضایعاتی وطن بول هه بیعت
 ده گری و ده لی وطن جگر ی من بر آیه ده
 نوری چرای به محاس عرفان کورایه ده
 بندی چوارم

نوری

ای با عتی غانی دره ختی بر یان کورد
 ای با عتی وطن ای با خند دانه کورد
 سر دقتری جمعی خدا کاره کانی کورد
 دهن و دوتی جگر ی من بر آیه ده

جواب بر شاهی درین احمد علی کت

صاحب قلم

به خلفی قصبه که است شاهی بکها تا نویشی
 دهتی هله درازی بنو ملحتی و ازانی
 عالمی نایه که و و کتبه که یگر تو کوتای
 دای تندوری که رستودینه که ده هرا با قل
 حرمای کتبی به پاکر و گتری ته به ردا
 چادای لی سور بودله کف لیوی که بر بودله
 باره جود داغله دلایه و تودیه و هله یائی
 باری تالیسه نه سردا ته قرغ آوایه
 چای داری املی غویخی خوشی بو ناکا
 خدی دنیا که نب دل که نه به ده شیری

نادی ملا خوده کوری ملا امین لوری ملا احمدی چاده دار که هر یک
 مفتی شاهی سلیمان بودون ملا عزیز افندی مفتی شی برای بخوده به خود رسائی
 [۱۰۹۹] هزار سلیمان هاتوته دنیا ده بخود له ادبیات فارسی مهارت هیه
 له جوابیه شعر یکی محوی که ده حق به ملا عزیز افندی برای دتویی شوکی خوانه هیه
 محوی ده باره ی ملا عزیز دتویی ام شعر
 بود و کانی مشتری گر چه دل آدا کالافروشی
 دینی وادی نیت قیمت خواهه اعضایه بقا
 کو به هیئت رود قهره سینک صفت دینا پرست
 مشرب ادغوان کاری با بازی ده کا
 شکل مل مل
 بخود پیادای خوشی گناره ویر زده و قو به شو

ناری نالی

که جیای جلوهی روحی والای امرو
 حجاز آساره صحرای خاکمی رود
 لریای یاره داره وقتی شکایی
 بمن چی مشرتی سهدی حضورت
 له نیوفنیانی دل داخوی صبرم
 اگر جویایه ایلوانی عجم بے
 لهر جگه و مقام و داستانی
 نه ما آماری عشق و مسادمانی
 به مگوشت بے اگر اسبابه شاهی
 مشایخ گزیده حاجی دایه سالار

نه فرمودی بے هوای خرب توچی
 ملاجی کو مکی امرو

ناری

میان دریم آوای امرو
 صفت سازو هم آوای امرو
 سکوتهی صبر و بعدای امرو
 له برمن ز لهری دوری جای امرو
 ده کو قادهی بین آسای امرو
 سربا شورشی و غوغای امرو
 صیفی عای احمدی امرو
 نزاع و فتنه و غوغای امرو
 به رنیم شاهی تحت آرای امرو
 لهری اهل هلال سربای امرو

نالی

ایکه من گز قمارم به دست سه و دانه ده
 گزیده پیرکی حالتی بر دانه ی دلم دور بے له روت
 میشی حالتت نافرتی بسی باویشنی که به ناز
 منی قولایه مژده ی ناکم له راکیشانی دل
 جادوی خود بخاری به خونیم فیره ده کلبوی به می
 واسطرم دانا به رسمی برده بازی ریگه که است
 کلاه جادوت نمایی صبر و تاقی بر دم به نادر
 است سکر فرمود به زلفت باویشنی لی نه کا

ناری

حتی گلزاری حسی خطراتی ردویتی

نالی

خطمی در می عشق ناری دهان رقوی خالکت
 وایه لوجهی گردنی به گردی دهان مینا ته ده
 صوره ته امضا و موزی جیسی حسدی نه نه

بودم به دای بیچی زلف ویر جیوی
 داله سوتا مال ساری شه دجری گونا ته ده
 چونکه پا بنده به لهری روتی زیبا ته ده
 بر آسیری زلفی جادی خوب همه وایا ته ده
 لی ی که رین ایوه وخوا اوسته با به خوا ته ده
 مرهی ده روی سری من وایه گردی یاتا ته ده
 مصلحتی روی تو به گز یا جی اگر هم ده
 میشی روحم گز بنشیتو به قدی جیاته ده

رومنیا چینی - بری مینا یا صدف

ده جله ی سیدی شریکیم حدی یاری می

تا هدی به غایتم لیت و قوری بودی

ناری غزلین شعری ناردوده بو با با علی کوری شیخ له کاتیک له مرروره له کاتب
له نادر او غزل شعره دا شوکی وردو معناداره واله خواره وه نو
تا خاطر می مرره لبو عاسی جمالت لای اهلای خیرد عینی خدیوم له نظر دا

وفایی

نادی ملا رحیم له عیره تی فکر یانه له سابلخ هاتنه

بقی خاده ندی خدیوی زیان حاجی توفیق بگه له سلاف

[۱۲۱۷] ه ملا رحیم وفایی بگل حاجی توفیق بگه و سید احمد

خانقا و شیخ مرطوف کوری شیخ عبدلصمد قازی جو دوه بو حجاز

له ریکی حجاز وفایه به آمیزشی به زدان شاد بووه حاجی توفیق بگه

به دهستی خوی وفایه کردوه به بر سر ملی گری چولی عرستانه ده

وفایه دیوانیکی بالای هیبه له اشعارک فارسی و کوردی

[وفایی الی]

شو خیکه غم آدینه ی داری له قمر دا

خوی گول ده می گول چکن گوشتاری له بر دا

خنده ی له ده می خوینجه و طعنه ی له شکر دا

بویک به دوست دخی و نه شکر بگر دا

دجای چه به شکر ده و نه شکر بگر

له دیناره خدنگی صغیمیم به بگر دا

خلیفه ده کو گل به رو به رگی به هاری

بوزه دخی تکلم که ده می هاتنه

شرمانه له به ر کهای دلم غمزه دنازی

که نجینه طاسی هیبه به د چا وه له سپریم

تیرت که قراری جگه به به دلم که دوست
تاروری شو به خدنگی له بگر دا

حریق

نادی مر صالحه خلعتی
 دغزنی دغایه به رسانی
 زور جار هاتوته سایمانی بودید
 دیوانیک شوی نایابه هیه
 سبلاخه له عهری دغایه
 دغایه کردوده له سبلاخه
 ساعره جان ، ملا صالح
 دغزنی اوام غزله له یخواره

رووی گلی تو بلی دل فیری مازاری ده کا
 تیری مرگان - وزیره مشهور غازی ده کا
 خضر زنده حاجی بیوت
 وال شاهی زلفی تودا کسی غزله ده کا
 دل کر منداله شکر غنده له ده کا
 تا کو کی دای دوزلفانت گر قماری ده کا
 خسته نبندی طماع دغزنی بازاری ده کا
 سیری که نه نهانه ناحق چون له ده کا
 سی بادیه جادی اوام و بیم دولی مستی به
 بیره میدانی مضاحت اسپی طوت ننگه ده حریق
 تا برانم کی به شوت صحبت دیاری ده کا

خاکی نادی [ملاحظه] تاریخی له دایک بودنی نازاری
 محم الدین لایه لاغوندوه چونکه خاکی له سلیمانی ماموستای اهلی بود
 ماموستایه کی زور عالم وزانابو زور خطا ط بولبر خط خوشی بو فیر بودنی
 خط قوتای زورده جو نه لای له پای اویش مشاعر کی زور یر زوروق بو
 حیدر کی مگردی وکوده له نعتی نبوی زور غزلی و شای سحره
 علی حد سحرانی آله لایه از قهیده موجوده ، خاکی حیدر بیگ
 ماموری ازاری سینه بنو له سلالی [۱۲۷۶] هـ له سلیمانی و غای زورده

خاکی له باسی یاری که د شته کث الی

مرید که مرشدی چی هیست بریا یی دهی نابی
 که کسی پاشی که دت اگر فرما خلاتی شای بر دابی
 آبه پستی که دانه بے ده کو گو سستی هلا نابی
 له میدان سخی دا بچی باهرسی بیشکی
 به چی مان باعنی بدنامی به حماله یاریدا
 قدی الفی ده پسته دل لبرستی له که وشکدا
 اگرده رویشی اگر مونی که تکیه و خا نقا دابی
 له عرصی که د شته کاچی ماد و دابا اے دابی
 قبولی نابی به چی که کور دابی له چی باب
 اده معلوم لای هر کسی چه نادانو چه دانای
 حریفی دوی له چا خان دلی محمود آوای
 فدایان هم دهن یاران ملولار و ملولار
 چه خوش ترکی خه و هر شه و هو چاوی له خه و دابی
 نسیمی نستی بو بے ده کوسه و بول له شے و دابی

سید احمد نقیب له قه بے [مهلول] ه کوری مرحوم

میره سید ~~محمد~~ سید احمد نقیب شاری سلیمانی بود
 له ~~میلک~~ داکه شیخ احمد و شیخ سید له مرسل سید کران سید احمد
 خجیده و یکی زور بلندی بو شیخ سید فرمود واده رده که وی
 که سید احمد هکله حالانی ۱۲۷۶ هجری بر حیات بود
 ترجمه حیاتی له سید نوری برای به آسانه و در ده گری
 سید احمد شمری زور معناداری فرموده

سید احمد نقیب

در لول

اور موقعه شاہ رخہ کہ سرری غایہ وہ
شاہانہ پیادہ حاکمہ خیری بہ شایہ
دقت کہ سیرہ زالا ادا دم لپوری زال
فرقی ربی عالی و سافل غایہ وہ
اوی کہ تاجی سرہ غلا کی در بودی
امرد پستی ایہ زبانی پترایہ وہ
لی دورہ لہ تیس عارفوسق و قمارکاز
شیطان رفیقانہ غویو غایہ وہ

تاریخی دفاتی او شہدہ کہ سیم لہ عالی زار
جوابی مینی [لہ لول] ای : [منفور] ادا وہ
۱۳۷

ام شہری سرودہ تاریخی شری موصل و شہد بودہ شیخ سعید و شیخ احمد درودہ

حاتی جزیرہ و بوتانہ تقریباً چوار صد سال لہ سرودہ

شیخ احمد جزیری

ترجمی عالی بہ تولد [قضیۃ الکلامہ] کہ مؤلف دوکتور بلہ ج شرکویہ
لہ مہر چاپ کردہ لہ شری پنجم لہ جزیری شاعرہ کالی کوردی بحالی ہاوندی
دیوانہ و کالی تالیفاتہ شیخ احمد جزیری ام غزلی خوارہ وہ ہی اودہ زبانی

بوتانی فریبہ قی

کسی بہ داد نہ برست گلدہ و داد چکست
تہ نہ بیت دادرہ سیک بہرودہ فرید حکمت
دی بہ بازوی حوان بہت فرهاد حکمت
سیری نگہ بہت بہت اگر بہتیم بیت
حید و بچیر کو نہ بیت قولہ و صناد چکست
ظاہر لہ دافعی شتر بہ بدایت
گورچی حداد نہ کوردی حداد چکست
لمکہ دی ہیت و کو طلب حاصل بی
قابلیت کو نہ بیت حکمت استاد حکمت
گر گل و سنگہ وہ بہت زیرہ تدبیری حکم
گر بہت نہ بہت نہ بیت گور اگر پاک نہ بیت
تانی گور چہ بکات گور اگر پاک نہ بیت
دعا ز حق جاذ بہ یکدل بکتن وہ رتہ ملا
نہ لول سرودہ ہدایت نہ بیت ارشاد حکمت

مصباح

حری شاعرانه خالق سابلغ گره دره ی هوژی موکریانه کلر نادی
 [بک] ۵ ترجمی حالی به قول له گوشاری رودناکی دا

نوسرده رزماری ۸، ۹، هه تاده بگه برین آی دوزر ده
 به قول به دان نا کجا شعری عبد ۱۰ بک زوری غرامی
 محمد هذکای گول سه دزه ییمی عینین چند خوشه باده دهر گرتن له یاری نازده
 چند خوشه عشرتی بیجان نگار ترو ترو وطر ساقی له لایله غویچه دهم یک نه جیب
 کاسهای ارغنه وانو گاشرا به لعلی ناب گاله باغی طاعتی یاران گل غویچه چینی
 خورگه دوتنی شه و کوه دوتنی انوار تا سحر عیشی عشرت بو مزاجو به کین
 گاله حای لیو که کم دهنی قرآنی صاف گاله فیا به ی تنگی ره دانی
 گاله باغی سین داسیری دونا رخیم اگر گاله گلزاری جالیداته فاشی
 گاله باره مستی کردم گاله غره چادی گاله زلفی والد و شدانه عظم
 گاله دولب ساغری تی کرد که لها آوی حیات گاله گردن خوشی با گرت که هاماه طایف
 گاله روی خوی کرد اشتهار گاه روضه سینگی هله جنات عدن فادخو لها خالین
 مختصر دوتنی شه دی تا طاعتی مهری میر
 هر [اره] بود به صدا مختاری فردی برین

نادی احمد بگه کوری عبد ۱۰ بک [مصباح الدیوان]
 [۱۹۸۸] ۳۰ له سابلغ ساکنه ایی شاعری ته ره

قول دور عافه گر عشقی جانانی نه بج یکه منر گینی منزه صم و یانانی نه بج
 یا و که صورت بقی بو عشقی لیلاد صدم والری ی خاکی قدم دا جمله سردانی نه بج
 یا و که عمل له باغیان توکلی مقصودی خوی غرقی دهر یایه تحت تاجه سیرانه نه بج
 یا و که فرهادی عاشق به تنای وصلی یار کوهی خارا کون نه کا تو نقش ایوانی نه بج
 یا و که تنای بزی خرد تانیه ی خوری به جم که ی داکا کامی به شوم شکرین طویلی نه بج
 یا و که عشقی خالی له وان ره ره و یکی به طرقه چون ده به واصل به مقصد و طویلی نه بج

دوقیا سیرینه شعرست خاصه دوفرزانه گان
کو ده کا جا هل بمضا یادی جانانی نه بی

قانع

خالق مریوانه بیا دیکه مشهور و ناسراوه بیوست نه تودلی په برونه
قانع بله بله په شری جوانی هیله ده د آدی حیات وایه
گلای خاکی وطنی کوردی خزانای نایب
چونکه هیند پر عمرده غلی گرانای نایب
دو نو خالقو کون ایسه که رین بویاره
کورد به سایه وطن دهرده گرانای نایب
هر کسی یاره په بیت دیت به شمرلی ی اکریه
کی ده لی اُم وطنه زیر و خزانای نایب
مردان معتدلو آدی هم سارد نو خوش
قاری سیری و سه به لوسیلو لورانی نایب
په ی بله به وکسه وادور منی خاکی وطنه
کوری غوشت بی به یقین دین و ایمانی نایب
په ی به وکسه که واقدری وطن نازانی
په وطن ریشی زلو برگی جوانی نایب
قانع شاهی حجم روول هر چی جلد بهکا
چون غریبه به ابد قدری شوانی نایب

نجم الدین

رابع خبری اُم کتبه به کوری ملا غفوری ملا علی به رسالانی ۱۹۰۶
ریشانی سلیمانی هاتوته دیناوه اولای لای باوکی خوندوتی له پاشا لیکم ضعیف
کتبه رشده قبولیان کردوده صف پاکو دوی ته واکر دوده به لیکم
دو رجوده لپاکي آوه شری گرده سردا هاتوده گران زه خبره وقایف
سلیمانی رووی داده نجم الدین مجوری جامه سبی بوده دوه سستی
س ته کردوده لکه ل آوه کی وازی له مطالوعی کتبی علم نه هیناوه
سناکه سالی [۱۲۵۶] هـ [۱۹۲۸] م ده سلیمانی مانوسهای
اهلی به : نجم الدین جار جبار هدی بواهل کوب شعرو معرائی

نجم الدین نہ لئی لہ محاسن چاہے

شریحی یہ زندان چاہے	فرہج بخشی دلی زندان چاہے
قناری قلب سیرانہ سماور	شرابے محاسن یاران چاہے
خاص سے خودی ماتو بست	صفاد شمع سیران چاہے
محاسن حیرت قوتابی	نیشانی حرمی میوان چاہے
لہ جوئی دایم دل پر غرور	لہ تاوی عالی حیران چاہے
قصہ می خواند اشیرین دال	شیرای محری سحران چاہے
سجای لبو احیای آفتاب	دہ وای دہری بہاران چاہے
لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ	گھلی جمعی جانان چاہے

لہ سار

بے نان نا خودی ای [نجم الدین] بوت

کہ پارودی چہوری صبحینا چاہے

بیج خستہ کی نجم الدین لہ سرخوئی حمدی گئے صاحبقران بومرئی مرحوم
فریقہ مدحی شای یامی

بللی شادی حرمی بوبہ دوزخ خواہم
موس شادی سرخو و شین دماہم بونکم
بیرہ میدان فکری روزایامی شادی شامی غم

چی لہ ناچی کہی کہم شہی عادی جام جم
مستی لہ گردون شرابے بزمی ایچی کردیم
اینی نہ لہ سردی فائمه شیرینی تم

ا سردوغہ لہ او اتوس لدستان ہرچی
ا سردی سچی فریقہ بود کوندہ بود بونچی
سیری چونی گوردہ کمالت بوقوگی عدم

که در ده سوختی رستاد و بشو می هلا کرد و ده
 بصره در می خشم تا ریکو لیلان رو می ره می کرد و ده
 لاله زاری ده شو کو سار رهنگی آلی شین بود و ده
 دیده کاغم کویر بود و یاتیم و لا قیگر بود و ده

یا غا و ده مهر طایفه یا چای لوی روم و محم

یا غاده مهر طغی یا شای لوی روم و جم
روزی زانسی له غریب بود هاتمه ده بورور هلاک است
گویم له سوزی سینه گرت آوازی اُم فزده آهات
پیشی چپگردی خواره کرده دهی جای نهان
[شوی محمد مهر طغی کروت مهر طغی] مالی دفا
۱۲۵۲

چونکہ عالم بود و وطن پرده شریف محترم

چونکہ ام ...
 ... کریمہ طوقہ بہ نادوانگہ ایسا کہ سال [۱۹۲۸] م ...
 ... خالق ...
 ... دہی ...

یاری صیاده صیاده صیاده ده
 دوست - سبکی محرم و ده کی یاد و رکب باش
 مکر آبستی و یا تاده ی هونر
 حسی ادبی اکرم ره قم
 به سه جلوه گاه ی ه و آختی و طلم
 صیاده کی ده گاه ه و اگر دی کالوت
 سا ه لسه ده برقی برقی تیزه و
 ه تا اچته خدمتی سا کر له باغی داد
 توفت له مقایکی دی نه بی
 یاری خوشی کلام حبیبکی خوش خرام
 تیر حده کی ی شیرینی ده ک شکر
 مانج و فایه حد صدقه یینی کورد
 روح صرف اچا له خدمتی کوردیکی سرپتی

من که نامی شری خدمتی به عرضی که له دائره ی اشتیاقه ده
کرمادی بهر که خردنی [نامی] له هجری تو آملی ته ده به کوهلی ده در دمرقه ده

سید سلیمان ~~...~~ خالق خاتین ه و نقیص خاتین اشتیاقه
[۱۹۲۲] م ه له حالی ایانا به ام غزله ی خواره دهی له مدعی حلال ملک بابا فروده

عاجازی رسولی اکرم و الطافی یزدانی لفیض بقدری پاک حلال الدین بابا
ایست خاتین طرفه شکیله یچ ویشو بهی شایسته بهر که رنوی نبی عاصم هانی
اگر روی روی دی مدده تها له و انقلابه محمد ابا غا او حالتو وضع دیریشانی
لکس و آسایش مرقه لهرسی خوشحال دهره بنواره بز نور له مسخر اگر که بیوانی
خلایق سر بر مشغولی ذوق خارج و داخل برآم عدو شاه خاص و عام ایستنا خونی
وطن پرده ره ره راد گستر قائم مقامیکه فلاطونو ارسطو ریزه خوا ری خوانه عرفانی
نیه هرگز این انصافی اورئی ایتمای کسی له نقطه ی حق مساوی مسلم و مومن نصرانی
یکه امر حقوقی یارو اختیار بلا تفریق به قانونی عدالت مودت کافه حکم و وحدانی
در رحمت محضه لبوابداری مظلومان عجائب نعمتی بود و اخوان خاتین خونی هانی
در حورده له غار و کیو که دیلان و سرگردان دی سلونی کیرانه حمده ی مدعی لانی
له نوری لامعی فرزند ی لامع برته و افشا عدالت مرحمت عفت حقیقت طریقه یزدانی
زبان خامه حیرانه له وصفی ما هوا الحقی نوری بو فخری کوردانو خردن به عزت و شانه
موفق به الاهی بود و آمالی خیریه بری بو فخری کوردانو خردن به عزت و شانه
رئیس بلده به هر چند سلیمان موری ده رگایه
اگر بیت و قبولی ام موقوف ۲ - ده رگایه

و آینه دا که سید سلیمان ام غزله ی و توده بو حلال ملک بابا
فانحقی
رئیس بلده به هر چند سلیمان موری ده رگایه
اگر بیت و قبولی ام موقوف ۲ - ده رگایه

صادق ، نادی ملا صدوقه که گوشه یکی تاریکی خانقای مولانا داد که توده
 چوار فصل ها و بنوی پانزده سال و سه بار رنایه ده رده شاعر یکی
 زور بکشته باز و له سبوی اده بیات زور ما هر دو دریا به اشی
 ز خواره ده غونئی سره گانه بی

شاعرش دایه دلی پر دهر دو حفا به دیاره که سری حسی هدی به لای
 شاعر که گم به پای خرابانیه رنده به جگه به به باره به که و سکو که وای
 سرخی دلی پر سرجه پرتادی فغانه سینه ده کونئی کون کون پر شوکو هوا به
 زور بی به به که چی تنیکی نه غوی یا قوت به به رواره که به قوت به وای
 سرجه به رفته بود به به کندی کورادی نگا هیکه تمام داری تکای
 بو سیدی سه دای دلی دهک جبهه الکرزی قبتان گم می عشقه دلی قبله غای
 شاعر که شمشیری بروا جگرگی براده روحی له به ده در جوده هتیا به غای
 بول زشی نایه له سری زولفی پریشا شاعر و کوزهره له سما بوی به سما به
 ام شاعر پر سور که واهادقم [صادق]
 چادی له گله گمل به ده دهس به دعا به

نادی حاجی ملا رسول خلیق دی لیره به ام ذات و اعظمی شمشیری
 کورده اوقات غوی به زهد و عبادت را بوار دوده رگه ل ادهشی
 شاعر یکی زور شیرین قبه بود روئی ۲۱ غنوس سالی [۱۹۸۷]
 ری که و ت ۲۱ بیع الاول سالی [۱۴۶۵] هله سلیمان وفاتی کورده

ی له عصره دا هر کسی ملا به حبه دختی آلی عبا به
 به به به به باقل که ام سال ده بیت خوار دم یو که لای
 له صبحو تا ایواره دعا خونیم
 سه ری گوی ی ناله قی هم قبه بابی

فصلی

ہم جی نہی بود نہ نادایانے برزی
 بہ رتاگر رھیبہ دھیبہ ریاست
 نہ کو تو دلہی گہری نہ رہد
 نہ شست کہ بتا پے سوخمہ سوزی
 نہ خونی جگرگی غویا چوٹ آگہ وزی
 نہ غما کہ غلامونی زہما نہ

وہ سیدہ ت پے اوی بوکہ نہ مطلب
 بہ بے قانع محالہ چو نہ نا و زی

شیخ سعید ء ام ذاتہ یکیکہ لہ گردہ و شرفای کورد کوری تیغ
 حضرت [خانہ احمد] ہ خوالی خوش ہے ام چند حضور
 زیورہ فی تمجیس کرد وہ کہ بود فاتی مرحوم شیخ مسعود
 و توفیق مرحوم شیخ سعید لہ سالی [۱۲۷۶] ہ لہ رسول گہل
 شیخ احمدی کوری شہید کرا مرحوم شیخ سعید یکیکہ شرفی جوانی
 ولای شیخ محمود اقدی کوری اد شعراء جنگ اکہ دی

مردنہ بے توڑ یا غم دلہ بے تو عزتم
 تو ہی وہ کو میں توڑ وہ پیوی گریزانی علم
 دہردہ خوراکم کہ تیر زہرہ بے تو
 ارثہ مجنونہ خلاقم لیلہ کہ م دن کرد وہ

ہم لہ جاہو حسرتو اقبالہ بو جیمہ حشم
 دل لہ ناری فرقت وک غوغیہ تنگوار غم
 تو ت نہ دنا بے فرج بے تو ہ تار وری عدم
 کوا نیسی دھلکتہ غوی بو شہرہم گرتوہ

عمدہ دای زورہ زودار و الہ دل سیر و صفا
 نہ دنا ہالی احمدی روی قد و صفا
 زوہ سیر و جی کہم جاہ و قد و صفا
 نہ دنا ہالی احمدی روی قد و صفا

صالح نرنگی صاحبزاده قلمی شوی حافظ

که صلا آقای هنرپیشه

اگر ام کرده نازداره بگردوشی بی لاریاد
 خال هندوشی چشم سرفروزی
 بزمی و بستان و ویران شاد و سینه ناگا
 کرناری آب رکن آباد و گلاشت سحر
 از غم لاله داغ تمام به تالان چو سرد عالم
 چنان برزند صبر از دل که تو را خوان رخسار

قصه حافظ که کی خوشه ایرامرو و ها چاکه
 که بر نظم تو افتادند فکر عقدی شربارا

ام غزل اصله که می ۸ شعره من جوارم که خاتره به لام له کوکاسونه غزلی
 دیاری کوردستان که کبر آفرین رفته ده حاجت به زحمت نام

نقا

له خوند و داری ام دیوانه نقا ده که هم اگر خطا و سهواکم کردی
 به عادی مرحمت هم بخشی چونکه له آنی برسی
 در دل ته نگه تر سیوه تیره
 دیک بر حباب ماموستای سحر قه محمود افندی

۲۱ ذی القعدة سالی ۱۳۵۶ هـ

۵ ی کانون دودم ۱۹۴۸ م

رستاری سلیمانی به قلمی بنده بی نه و انجم الدین ملا غفور نور
 له دودری حکمرانی عاره ب [غانری اول]

افنده دهردی دوری چیتوده
دهردی قورکی تری له استوباره
به دایه سخته و به دهر دانه ده

عزریلی چه نه استوده
به دایه کت دیا
ی به سر یام

اترم بمرم له دسی یات !!
هر آیمه ده دهک دهره داران

یسیو که دتوم وینه ی خوم خه جل
سه وقم نه دی بو با نگم کردکی
له تاریکی خط روشنی معنا !!
آخ قوهی زهوی دهر دغم بکم بو
اگینه ابو به دسودا
فرمودت ایستای جلیب گلاد
زخی کالاکه کی او بالاته ته ره
لی تابه او من روم به شه و
نامشاری دهر د دل به شانه کا
ناجرگی ستاد دهک دسهره
ناکوره می دهرهون به دتو گره
آمی به رحمت به اتمه فرموده

روانیم شوق هاته برده روزهی دل
توهر دایه شوق نامه ی قوی به
دل آدی حیات زنده کی
عوی ستادیم سر لری ی ختم بو
بکای به شتم لی بکرا به
به دسودا دت نه دیوه به چاو
هنگام له بایه بولی بکم تره
بو به حله دی جلیب جبهی او
به دسوانی دل به شانه کا
چادی به رنگی اسودی خوی که
آدینه ی دوی او جلای زیا تره
برج جاران که م بو ایستازور بوده

آخ بریده دتو تاشای بکری
هله ده گری

انجاده

ری بد بختی به ختم
خسته بختی موره نزد
شتت لی که دته لوم
ی لهر زنی به رینکه جوی

نایری اینی دیش زامانی به ختم
خوراسته هرخی جواشه چیکرد
بلام من ختمی بدنامی لوم
بسم ده لاین یارت به شکر لوم

آج وصهار الله آدم دے دے بے سحر و دھنم کی ختم

۴ طرہ حیا و کرم دے دے سو جیہاں ناری نہ کجور
سرور و سرور حور دے دے دے تیرہ حکم عند

۵ لڑا اشرم مگر خواہند کہ ہم کردہ ہو
۶ در رہ آو تفرقی یاران ہم آورده ہو

۷ وصالی پیشانی نوری آریزده کی دوزخ دوزخ دور

۸ سبب اعزازی سازد ابے پریم عذابی و امار پریم
۹ ای طرہنی جبہ دہر کی دہر کا سازد دھاسایہ کی گف کام دہر مال نازد

۱۰ ہم و کرداری کی رو چنا بو لب و ماکہ کی پای کی آشنا بو
۱۱ روی و صلت ارشد ضرورت خامی مزانام فلک چکر دہی نام

۱۲ لکے داد جبہ دور دے دے واکہ کی تو معنی فریاد اذہ واکہ کی تو
۱۳ بلند کر مقام دل سوزی رسی

۱۴ تنزدیش فرد گھل خاوی کو سی

۱۵ آتھر خیال کردی میں سردا آسمانی سرمدن سورتی وردا
۱۶ سنگی بار تا دان زور کردن پیری بدنام کی قامت خم کردہ

۱۷ سیادہ یا فی دہ ستورون وادہ کی چوڑنای گیان او حضورن
۱۸ رازی نفسی رجا کرتی لیم کردہ ماکہ کی دوس طلی ناستی بیم

۱۹ حاکم دوس آروند موتی مین و رحمت بے یایان حق
۲۰ نگہ آہر دور و نم توخی دہی دوزخ دہر معنی گوئی

۲۱ رب بے شہ و تاریکی فامی ہر تو کردہ کی بیم برانی
۲۲ ای صبح محشر سرافندہ دیم

روسیای حضور خدا و دہر

۲۳ دین حق خم ہر حید جم صو یای کاری دہر دہر ہر ہند ہم مہو
۲۴ کام زات مندن دل بیش نایش و کام خفت مندن جہم کبیش

کلام نادر ساجد محمود

طرسیا شاخ مفرد فاماس دوی ترک نیکه در زبیه کی تیر ز قاص دوی
 طبع زین دور و گانی گوم بر سوان غیرت چاک سوارای قوم بکاسین دوی
 طر قمرم قدره قدری بهر کس ناکری استی این بیغ دریا شتخص غواص دوی
 دوی بر سطله شخیص اوجی ذره بین ماه نو دوزینوی او ز یاکم احاسن دوی
 رطع و طرب به توایش بی طرفینه بود چه که شمشیر به جو هر حفظه خاص دوی
 غنیمت و غریب شمعانی و کبریا شمع کافوری مثالی بی گریه راس دوی
 ایضا کلام نادر

عینیت من آدم ببار ثن بنویس بو اسس غریب آدم بکار ثن بنویس بو
 کونیه سوار ثن لچاه ظلمتا جوتن بگفته ی چو سکت پر خمار ثن بنویس بو
 سوار بی فانی بولاه حق بی سیر و غافل سبب گلزار ز فضا ثن بنویس بو
 لکیر سستی حنا فرمای بی هستا پریشا نویشو داغده ثن بنویس بو
 غانی کو کبه ی شیرین خسرو مهر فرزند ی له سراغ گلو بو سو کنار ثن بنویس بو
 بربار ثن سینه بولاه چاه شایر ترکانا نملقه ی دار زلف نادر ثن بنویس بو
 زلف زین سینه ی وید صحرای بو بدل رنجوار و صد و قر ثن بنویس بو
 درون جفا و صفا ی ماه کفانی بکود دوس نزد پر قمار ثن بنویس بو
 عیال صایم چاه آغا و بیگ زاده سر افکنده چو کی در ده دار ثن بنویس بو

تو دبوام در عزله بدست حق حسن قزقی لاجب و انعم کار محصله اعای قزقی یلدا بانه
 ۱۲۵۹ هـ

بسیار و به حسب عزم بانی
سود و وقت زحم باش

خدی هم سایه گان در پیرو نباشیم
محاسن اقوام باید کرد استخوان

در سر نوبه شعر یکی مرحوم یا از سلطان سلیم

ماضیت همه بود هر ده رد و فراق و ام افروز
مستقبل و آخرت مقدر بود
فریاد ازین نوعی وجودی

هر چه در دنیا آلم و داد و فغان
آبریه و هر بیخ و دور و زبانه
فریاد ازین نوعی وجودی عدم آلود

اصحاب زه کا ده ربه دور و راه محقر
گر روین یا رانه که هی مرگی برادر
فریاد ازین نوعی وجودی عدم آلود

کوا حشمت و کوا سلطنت و تختی سیاه
ایر و شکی در این عر خودم و خندان و گاهای ماتم و گریان
فریاد ازین نوعی وجودی عدم آلود

گر رها نم که رویند گره در

فرخنده که ره دور - ه بیوی بر
هر کسی باری سخی شای
بایه سانه له لای شادی و دلتنگی
خوی آراته دست کنز بوی سنگی

مولوی له شه دی به رات

آدوی

نه هات به نهات دل ماته اُم شه
بولی تو طاری میرزای
اوبه براتی به ابله
یکی لای نازدار به حتی
هانا هانم دهردان چاره چاره
هیند به شوکاوم نازانم له کویم
ایچکار به شوی بختم قانعم
که لای شایانم وابه حه واده
الودای دوری ده دوری کجا مرانیه
یاران ته به رین نورهی من هاتدهی
تای بدگی سخمی به خمی دل پسند
هیلانیه دلال تیکه ده سراسر
مائل بی که می گوشه چاده کت
ده وره دی دوباره بهیم هینیه خوش
بولی فواره دی و شکلی ایستقام

به نشی مستی بهم خوینده ره دور

له دهستی هستی بهستی نه ره دور

(noyoy) completable ↓

فهرست ۵/۵۳ ۵/۹۵ بی قه عالی

جادی تو له یو ښی نښه یی

لا فائدة له من قول ولا ثوابا لي
بشيء به بازووي شهتارون (طهارت)
ثم تودعه له كذا في نه سارح

ثُمَّ تَأْتِي تَالِيَةً يَرْفَعُونَ وَ هَذِهِ (مُضَيَّعَةٌ)

قہ بیورو سے فی" لہ وسکتی عتہ بیورو،
خواتین لادہ لہ بہ رضی کوردوئے بیورو،

ب. سوودو هه عیله و خه لیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فقد يبيى له الخى عنه ثالث (عليه)

جارجیا کی ۱۱۰۰ سالہ تاریخ

تہ حسیاتی علوم و معارف و رغبت و عدل

فیبیاں لہ ریاتی بی (لیائی) عہدہ

ه عيو عه و ه ل و ه ح ا ي ي ي ١٥٩

1995-1996

1997-1998

تَوَلَّى حَوْبَهُ فِي تَوْبَتِهِ (طريقه) بَابُ

خانہ بہ خودا گشت خوار

لہذا اس بات پر یقین ہے کہ

سَالُوهُ دَهِي عَهْدَهُ تَبَوُّوْهُ خَوَاتِی *

تاریخ: ۲۰۲۰/۰۵/۰۵

دروس و مسائل (مجموعه) ریاضی

حالا به! نه یوں ہی ہے حالہ

موسکین خانہ دہ فوس عوت کیراتی

نہم سے پچھ سے (جس سے) پچھ سے تو وہی (طوری)

ثم به عهده گشتی به قال و حیل

صالح بن عبد الله بن صالح

لہذا دستہ کی دیرپائی عموماً

۵. ششک به دهشت و عو هووله (عاهووله)

ثمها له نذر عينا ثوبا

بہارِ نور (موجودہ قریبی) ←

جی تو کہیں؟ سہری عاری کوئی !

کوئی نہ کہی ، نہ بھری ، نہ دیکھو
نہی مکتبہ کی لکھ تو چلوئی ؟
نہی بھوئی نہ مکتبہ تانی دارپون !

کہی مکتبہ تہ مکتبہ جی مکتبہ
کہی مکتبہ تہ مکتبہ جی مکتبہ

مکتبہ ، مکتبہ تہ مکتبہ

تہ مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

مکتبہ مکتبہ مکتبہ

XXX

تہ واو

مکتبہ مکتبہ مکتبہ
مکتبہ مکتبہ مکتبہ
مکتبہ مکتبہ مکتبہ

insititut kurde de paris

insitut kurde de paris

insititut kurde de paris

